



**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΜΟΝΑΔΩΝ**

ΘΕΜΑ:

*«Διερεύνηση αντιλήψεων και στάσεων Εκπαιδευτικών, Μαθητών και
Γονέων απέναντι στην υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
Erasmus+ - Η περίπτωση του 5^{ου} ΓΕΛ Βεροίας»*

της

Χαρίκλειας Αξούριστου

Επιβλέπων Καθηγητής

Αθανάσιος Γκούνας

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος
ειδίκευσης στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Θεσσαλονίκη, 2019

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία καλύπτεται στο σύνολό της νομικά από δημόσια άδεια πνευματικών δικαιωμάτων CreativeCommons:

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή



Μπορείτε να:

- Μοιραστείτε: αντιγράψετε και αναδιανέμετε το παρόν υλικό με κάθε μέσο και τρόπο
- Προσαρμόστε: αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο παρόν υλικό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

- Αναφορά Δημιουργού: Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας, και με αναφορά αν έχουν γίνει αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υπονοεί ότι ο δημιουργός αποδέχεται το έργο σας ή τη χρήση που εσείς κάνετε.
- Μη Εμπορική Χρήση: Δε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το υλικό για εμπορικούς σκοπούς.
- Παρόμοια Διανομή: Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο παρόν υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια CreativeCommonsόπως και το πρωτότυπο.

Αναλυτικές πληροφορίες νομικού κώδικα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αποτελεί έργο αποκλειστικά δικής μου δημιουργίας, έρευνας, μελέτης και συγγραφής.
- Για τη συγγραφή της Διπλωματικής μου Εργασίας δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται σαφής αναφορά στην πηγή προέλευσης(βιβλίο, άρθρο από επιστημονικό περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Θεσσαλονίκη, 1-10-2019

Η Δηλούσα: Χαρίκλεια Αξούριστου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη για αυτήν την εργασία να μην αποδοθούν στην αρχή κάποιες ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλαν στην υλοποίησή της.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς, το σύζυγο και τα παιδιά μου που με στήριξαν αλόγιστα όλο το διάστημα της όψιμης φοίτησής μου, ώστε απρόσκοπτα να προχωρήσω στη μελέτη και τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας μου.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους διδάσκοντες του ΜΤΠ Διοίκηση και Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης για τις ενδιαφέρουσες και χρήσιμες γνώσεις που μας μετέδωσαν - και ιδιαίτερα στον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Αθανάσιο Γκούνα που πάντοτε ήταν άμεσα και πρόθυμα διαθέσιμος για οποιαδήποτε απορία ή πρόβλημα προέκυπτε κατά τη συγγραφή.

Οφείλω, επίσης να ευχαριστήσω γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικούς που αφιέρωσαν μεγάλο μέρος του πολύτιμου χρόνου τους, δέχτηκαν να μοιραστούν μαζί μου τις πολύτιμες εμπειρίες τους και να μου παραχωρήσουν τις συνεντεύξεις για την υλοποίηση αυτής της εργασίας.

Τέλος, ένα ευχαριστώ στους συναδέλφους και τους μεταπτυχιακούς συμμαθητές μου που υπήρξαν πολύτιμοι συνοδοιπόροι και αλληλέγγυοι σε αυτό το εκπαιδευτικό ταξίδι.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης τεσσάρων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Erasmus+, τα οποία έλαβαν χώρα συγχρόνως στο 5^ο ΓΕΛ Βεροίας κατά τη διάρκεια δύο σχολικών ετών. Γίνεται προσπάθεια να ερευνηθεί ποιες ήταν οι αντιλήψεις και οι στάσεις εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων απέναντι στα Erasmus+ προγράμματα πριν την υλοποίησή τους και πώς αυτές διαμορφώθηκαν μετά τη συμμετοχή τους σε αυτά. Ιδιαίτερα, εξετάζεται τι προκλήσεις σηματοδότησε το γεγονός αυτό για τους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε αυτό το σχολείο, για τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών που συμμετέχουν, αλλά και για τους ίδιους τους μαθητές και μαθήτριες, οι οποίοι βλέπουν το σχολείο τους να «ανοίγεται» στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να φιλοξενεί αλλά και να φιλοξενείται από πολλές και διαφορετικές μεταξύ τους χώρες της ΕΕ.

Παράλληλα, επιχειρούνται να καταγραφούν τα πιθανά ατομικά και κοινωνικά οφέλη που προέκυψαν μέσα από την εμπειρία και την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων στα κοινά προγράμματα με συναδέλφους και συμμαθητές τους από την ΕΕ., η συναισθηματική κλιμάκωση που βίωσε καθένας και καθεμιά μετά από αυτήν την εμπειρία και εν τέλει το πόσο το ίδιο το σχολείο μπορεί να ωφεληθεί από αυτή τους την εκπαιδευτική εμπειρία. Η συγκεκριμένη εργασία επιδιώκει, παράλληλα, να καταδείξει το βαθμό επίτευξης των στόχων που θέτονται από τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα Erasmus+ και την αναγκαιότητα υλοποίησής τους στα δημόσια σχολεία λόγω των ποικίλων πλεονεκτημάτων που παρατηρούνται τόσο για τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν όσο και για τους μαθητές. Τέλος, επισημαίνοντας τη θετική ανταπόκριση που έχουν από τους γονείς και κηδεμόνες των παιδιών, φιλοδοξεί να αποτελέσει έναυσμα για μεγαλύτερη συμμετοχή σε αυτά από την εκπαιδευτική κοινότητα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ετικέτες: Erasmus+, εκπαιδευτικοί, νέοι και γονείς, εκπαιδευτικά συστήματα, κινητικότητα νέων, Ευρωπαϊκή Ταυτότητα, Δημόσιο σχολείο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ:

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

2. ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ:

2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ..... ΣΕΛ.8

2.2. ΚΕΦΑΛΑΙΑ:

2.2.1 Η Ευρωπαϊκή Ένωση με μία ματιάΣΕΛ.9

2.2.2 Τι είναι το Erasmus.....ΣΕΛ.11

2.2.3 Ευρωπαϊκή Ένωση και Erasmus ΠολιτικήΣΕΛ.13

2.2.4 Το Erasmus με αριθμούς σε Ευρώπη και Ελλάδα...ΣΕΛ.16

2.2.5 Διάρθρωση του προγράμματος.....ΣΕΛ.17

2.2.6 Στόχοι του προγράμματος.....ΣΕΛ.21

2.2.7 Αξιολόγηση του Προγράμματος.....ΣΕΛ.23

2.2.8 Σημαντικά χαρακτηριστικά του προγράμματος.....ΣΕΛ.24

2.2.9 Ποιοι ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ συμμετέχουν..... ΣΕΛ.30

2.2.10 Η Ευρωπαϊκή διάσταση του 5^ο Γελ Βεροίας.....ΣΕΛ.31

3. ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....ΣΕΛ.34

3.1 Ποιοτική Έρευνα.....ΣΕΛ.34

3.1.1. Ποιοτική Συνέντευξη.....ΣΕΛ.35

3.1.2. Ημιδομημένη συνέντευξη σε βάθος.....ΣΕΛ.36

3.2 Δειγματοληψία.....ΣΕΛ.36

3.2.1. Κριτηρίου.....ΣΕΛ.37

3.2.2. Ευκολίας.....ΣΕΛ.37

3.2.3. Μέγεθος Δείγματος.....ΣΕΛ.37

3.3 Ο ρόλος των συμμετεχόντων.....ΣΕΛ.38

3.4 Πληροφορίες για τη συγκατάθεση.....ΣΕΛ.39

3.5 Ανωνυμία και Εμπιστευτικότητα.....ΣΕΛ.40

3.6 Ερευνητικοί στόχοι και ερωτήματα.....ΣΕΛ.40

4. ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	ΣΕΛ.41
4.1 ΠΡΟΦΙΛ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	ΣΕΛ.41
4.2 ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ..	ΣΕΛ.42
4.2.1 Πρώτη Επαφή με τα Erasmus.....	ΣΕΛ.42
4.2.2 Κίνητρο συμμετοχής – Πρώτες σκέψεις.....	ΣΕΛ.44
4.2.3 Προβληματισμοί συμμετοχής.....	ΣΕΛ.46
4.3 ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	ΣΕΛ.49
4.3.1 Στάση και σκέψεις.....	ΣΕΛ.49
4.3.2 Οφέλη για τους συμμετέχοντες.....	ΣΕΛ.51
4.3.3 Επιχορήγηση προγραμμάτων.....	ΣΕΛ.56
4.4 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ.....	ΣΕΛ.59
4.4.1 Συναισθήματα.....	ΣΕΛ.59
4.4.2 Προτάσεις για καλές πρακτικές.....	ΣΕΛ.61
4.4.3 Διάχυση προγράμματος.....	ΣΕΛ.63
4.4.4 Επιβράβευση συμμετοχής.....	ΣΕΛ.66
4.4.5 Προτάσεις βελτίωσης του προγράμματος.....	ΣΕΛ.68
4.5 ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	ΣΕΛ.69
5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	ΣΕΛ.71
5.1 ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ.....	ΣΕΛ.71
5.2 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ.....	ΣΕΛ.73
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
6.1. Ενημερωτική επιστολή.....	ΣΕΛ.77
6.2 Έντυπο συγκατάθεσης.....	ΣΕΛ.78
6.3 Ερωτηματολόγια	
6.3.1 Ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικών.....	ΣΕΛ.79
6.3.2 Ερωτηματολόγιο μαθητών.....	ΣΕΛ.81
6.3.3 Ερωτηματολόγιο γονέων.....	ΣΕΛ.82
6.4 Απομαγνητοφωνημένες Συνεντεύξεις	
6.4.1 Συνεντεύξεις Εκπαιδευτικών.....	ΣΕΛ.84
6.4.2 Συνεντεύξεις Μαθητών.....	ΣΕΛ.127
6.4.3 Συνεντεύξεις Γονέων.....	ΣΕΛ.161

2. ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη γενιά του '80, στην οποία ανήκει και η γράφουσα, έλαχε η ευνοϊκή συγκυρία να ζήσει όλες τις μεγάλες ιστορικές στιγμές τη διαμόρφωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γαλουχήθηκε σε μικρή ηλικία με το μύθο της Ευρώπης που εκλάπη από τον Δία και που η λατρεία της διαδόθηκε σε ολόκληρο τον αρχαίο ελλαδικό χώρο. Έζησε στην εφηβεία της σε πραγματικό χρόνο όλες τις πρόσφατες προσπάθειες ενοποίησης των κρατών-μελών από την εποχή της ΕΟΚ και την υπογραφή του Κωνσταντίνου Καραμανλή μέχρι και τις μέρες μας. Είναι επόμενο, λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκεί μια ιδιαίτερη έλξη σε αυτήν τη γενιά.

Έτσι, η ευνοϊκή και σπάνια συγκυρία του να εγκριθούν συγχρόνως τέσσερα Ευρωπαϊκά Προγράμματα στο ίδιο σχολείο, το 5^ο ΓΕΛ Βεροίας, δεν άφησε πολλά περιθώρια στην επιλογή του θέματος της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας. Για δύο χρόνια, όσο διαρκεί η υλοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ανταλλαγών, το 5^ο Λύκειο, όπου υπηρετεί και η γράφουσα, έγινε πόλος έλξης δεκατριών αποστολών από και προς τις χώρες της ΕΕ, και αναπόφευκτα οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε αυτό αλλά και οι μαθητές και οι γονείς όσων φοιτούν εκεί έγιναν κοινωνοί μιας μοναδικής εκπαιδευτικής εμπειρίας.

Δοθείσης μιας τέτοιας ευκαιρίας, έγινε προσπάθεια μέσα από μια σειρά συνεντεύξεων να ερευνηθούν οι στάσεις και οι αντιλήψεις όσων συμμετείχαν στις κινητικότητες, είτε επρόκειτο για γονείς που φιλοξένησαν μαθητές από την Ευρώπη και έστειλαν τα δικά τους παιδιά αντίστοιχα εκεί, είτε για εκπαιδευτικούς και μαθητές που πήραν οι ίδιοι μέρος στις επισκέψεις. Και οι τρεις κατηγορίες συμμετεχόντων φαίνεται ότι ωφελήθηκαν πολλαπλά από την εμπειρία αυτή, γεγονός που επιβεβαίωσε και την αρχική υπόθεση για την έρευνα. Ακόμη και στις περιπτώσεις που παρουσιάστηκαν κάποια δευτερευούσης σημασίας εμπόδια, η τελική αίσθηση ήταν ότι μόνο θετικά αποτελέσματα είχε η συμμετοχή τους αυτή και, μάλιστα, οι μαθητές αδημονούν να την ξαναζήσουν στο μέλλον ως φοιτητές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Παράλληλα, για το ίδιο το σχολείο η υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων αποτέλεσε πολύ καλό μάρκετινγκ στην ευρύτερη κοινωνία της πόλης.

Το παρόν πόνημα, λοιπόν, αποτελεί παράλληλα και το τέλος μιας πολύ ενδιαφέρουσας αλλά και κοπιαστικής μαθησιακής διαδρομής ενός εκπαιδευτικού

οργανισμού, που για δύο χρόνια από δημόσιο ελληνικό σχολείο έδειξε να μετασχηματίζεται σε ευρωπαϊκό σχολείο.

Στο πρώτο μέρος του κεφαλαίου της Εισαγωγής θα αναλυθούν κάποιες έννοιες - κλειδιά, προκειμένου να διασαφηνιστούν κάποια σημεία στην παρουσίαση της παρούσας έρευνας. Έτσι, αναφέρονται κάποιες χαρακτηριστικές γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Κινητικότητας Erasmus καθώς και παρουσιάζεται το προφίλ του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού οργανισμού, του 5^{ου} ΓΕΛ Βεροίας, που είναι και η περίπτωση προς μελέτη του συγκεκριμένου πονήματος.

2.2 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.2.1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση με μία ματιά

Σύμφωνα με την Αναγνωστοπούλου (2016) εντός της ευρωπαϊκής ηπείρου η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα του 1952 υπήρξε προπομπός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή «Κοινής Αγοράς», η οποία ιδρύθηκε με βάση τη Συνθήκη της Ρώμης το 1957. Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992 εξελίχθηκε σε Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Μετονομάστηκε στο σημερινό της όνομα από το 2007 με τη Συνθήκη της Λισαβόνας και υφίσταται με αυτό από το 2009 (Βοσκόπουλος, 2009). Ξεκίνησε από 6 ιδρυτικά μέλη και σήμερα αριθμεί 28 πλήρως ενταγμένα κράτη- μέλη (Αναγνωστοπούλου, 2016).

Το αρχικό σχήμα της ΕΕ διαρκώς εξελίσσεται, διευρύνεται κι αλλάζει πρόσωπο. Οι ιδρυτές της επιδίωκαν να εξασφαλίσουν και να θεμελιώσουν την ειρήνη για τα χρόνια που θα ακολουθούσαν στην ευρωπαϊκή ήπειρο, όπου οι πολίτες για χρόνια ταλανίζονταν από τους πολέμους. Ένας από τους βασικότερους στόχους των κρατών-μελών ήταν η ευημερία και η ελευθερία των πολιτών και των κρατών, ο οποίος επιτεύχθηκε ώστε να έχουν αποτέλεσμα οι οικονομικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από κοινού (Αναγνωστοπούλου, 2016)

Στη διαδρομή της η ΕΕ μέχρι σήμερα βίωσε έναν Μάη του '68 στο Παρίσι. Δέχτηκε τους κραδασμούς ενός δριμύ αραβοϊσραηλινού πολέμου στα 1973. Είδε να καταρρέουν στους κόλπους της και τα τελευταία ολοκληρωτικά καθεστώτα, όπως αυτό του Φράνκο το 1975 στην Ισπανία. Παρακολούθησε την εξέλιξη ηγετών σαν τον Λεχ Βαλέσα στην ταραγμένη από απεργιακές κινητοποιήσεις Πολωνία του 1980. Έγινε μάρτυρας της πτώσης του τείχους του Βερολίνου το 1989. Ενός τείχους

σύμβολο επί ευρωπαϊκού εδάφους. Παράλληλα έδωσε τη δυνατότητα στους πολίτες της Ένωσης μέσα από εκλογές να αναδείξουν τους εκπροσώπους τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για πρώτη φορά το 1979. Στα 1993 η ενιαία αγορά απέκτησε ολοκληρωμένη μορφή, διότι εγγυάται πλέον ελεύθερη κυκλοφορία ατόμων, κεφαλαίων, εμπορευμάτων και υπηρεσιών. Το 1999 απέκτησε ενιαίο νόμισμα. (Αναγνωστοπούλου, 2016)

Αφήνοντας το χωροχρόνο κι επικεντρωνόμενοι στα τεχνικά χαρακτηριστικά του μοναδικού αυτού στο είδος του οικοδομήματος αντιλαμβανόμαστε πως οι βασικοί πυλώνες του είναι τρεις. Πρόκειται για τα εξής Θεσμικά Όργανα την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (European Union, 2016). Τα υπόλοιπα, με σημαντικότερα αυτών το Συμβούλιο Υπουργών, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, λειτουργούν συμπληρωματικά. Τα Θεσμικά Όργανα είναι οι εκφραστές των πολιτικών της Ένωσης. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με σύμφωνη γνώμη, συναπόφαση και διαβούλευση. Το συγκεκριμένο σύστημα διακυβέρνησης χαρακτηρίζεται από αλληλεξάρτηση μεταξύ των Οργάνων του, τα οποία από κοινού διαχειρίζονται τα εσωτερικά προβλήματα αλλά και τις προκλήσεις με κοινές δράσεις στο πλαίσιο κοινών στρατηγικών. Το σύστημα διέπεται από κανόνες λειτουργίας, οι οποίοι απορρέουν από τις Συνθήκες. Ανιχνεύονται θεσμικές δυσκαμψίες, διαθεσμικές εντάσεις και ενίοτε ασυμβατότητες εθνικών συμφερόντων των κρατών- μελών σε βάρος της λειτουργικότητας, της αποτελεσματικότητας και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (Βοσκόπουλος, 2011). Το κοινό συμφέρον των κοινοτικών εταίρων υπαγορεύει τις λύσεις και τους συμβιβασμούς. Χαράσσονται και υιοθετούνται πολιτικές περιβαλλοντικές, μεταναστευτικές, αγροτικές, περιφερειακές, ενεργειακές, εκπαιδευτικές και κοινωνικές.

Η Ένωση αξιοποιώντας τα θετικά της στοιχεία ισορροπεί και πορεύεται. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως διεθνή οργανισμό απονέμεται το Νόμπελ Ειρήνης 2012 για το σταθεροποιητικό της ρόλο και τη διασφάλιση της ειρήνης στην ευρωπαϊκή ήπειρο (European Union, 2012a). Πλήττεται από την παγκόσμια οικονομική κρίση. Επαναπροσδιορίζει πολιτικές της σε σχέση με την ασφάλεια μετά τον πόλεμο της Κριμαίας, η οποία τελικά περνά στα χέρια της Ρωσίας. Η τρέχουσα έκρυθμη κατάσταση στη Μέση Ανατολή οδηγεί χιλιάδες ανθρώπους να αναζητήσουν καταφύγιο στην Ευρώπη συνθέτοντας το λεγόμενο «μεταναστευτικό» ή για άλλους

«προσφυγικό» ζήτημα. Η Ευρώπη γίνεται στόχος πολλαπλών τρομοκρατικών χτυπημάτων. Μέσα στο πλαίσιο αυτό στις 20 Φεβρουαρίου του 2016 ανακοινώνεται από τον πρωθυπουργό του Ηνωμένου Βασιλείου η διεξαγωγή δημοψηφίσματος στις 23 Ιουνίου με διακύβευμα την παραμονή ή όχι της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα κλυδωνίζεται επικίνδυνα κι όλοι ανησυχούν για την επόμενη μέρα.

Στη μέχρι σήμερα πορεία της η Ένωση κατόρθωσε να υπερκεράσει εγγενή προβλήματα. Το ζητούμενο τώρα είναι αν και κατά πόσο αυτή μπορεί να ανταποκριθεί σε πολυμέτωπες εξωτερικές απειλές, που θέτουν σε δομικό κίνδυνο την εσωτερική συνοχή της. Ποιος είναι ο ρόλος που θα μπορούσαν να διαδραματίσουν οι νέοι σε ηλικία Ευρωπαίοι πολίτες στο ραγδαία εξελισσόμενο και διαρκώς επιβαρυνόμενο κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό σκηνικό στην Ευρωπαϊκή Ένωση; (Αναγνωστοπούλου, 2016).

2.2.2. Τι είναι το Erasmus

Το Erasmus είναι ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Κινητικότητας Φοιτητών Πανεπιστημίου. Το όνομά του το οφείλει στο ακρωνύμιο των λέξεων: EuRopean community Action Scheme for the Mobility of University Students δηλαδή: Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την Κινητικότητα Φοιτητών Πανεπιστημίου. Την ίδια στιγμή έμπνευση για την ονοματοδοσία του Προγράμματος αποτέλεσε ο Ολλανδός φιλόσοφος και στοχαστής Erasmus Desiderius του Rotterdam (1465-1536). Πρόκειται για έναν ουμανιστή, που περιπλανήθηκε αρκετά στην Ευρώπη με στόχο μέσα από τους διαφορετικούς επιμέρους πολιτισμούς της αλλά και τη μεταξύ τους αλληλόδραση να κατακτήσει εμπειρία και γνώση (Feyen and Krzaklewska, 2013). Μετά το θάνατό του η περιουσία του πέρασε στο Πανεπιστήμιο της Βασιλείας στην Ελβετία. Λειτουργήσε για πρώτη φορά υπό το όνομα Erasmus το 1987. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι αναδύθηκε μέσα από μια δίνη διεργασιών και διαβουλεύσεων μεταξύ τόσο των κρατών- μελών όσο και Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συγκεκριμένα από το 1981 και για έξι χρόνια υπήρχαν Προγράμματα Ανταλλαγής Φοιτητών στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου, Γερμανίας και Γαλλίας (European Commission, 2013β). Οι χώρες αυτές κινήθηκαν ενάντια στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία κατατέθηκε στις αρχές του 1986, για ίδρυση ενός ευρύτερου Προγράμματος Κινητικότητας

Φοιτητών μεταξύ και των λοιπών κρατών- μελών της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πάντα στις αρχές του 1987 απέσυρε την πρόταση, ως διαμαρτυρία για την ισχύη χρηματοδότηση του Προγράμματος. Χρήματα που προορίζονταν να διατεθούν με τη μορφή υποτροφίας στους μετακινούμενους φοιτητές, ώστε αυτοί να καλύψουν τη διαφορά επιπέδου ζωής μεταξύ της χώρας αποστολής και της χώρας υποδοχής. Τότε είναι που πείθεται ο Γάλλος Πρόεδρος François Mitterrand από το Δίκτυο Association des États Généraux des Étudiants de l'Europe (AEGEE) να χρηματοδοτήσει το Πρόγραμμα Erasmus. Τελικά μια συμβιβαστική πρόταση πέρασε με απλή πλειοψηφία τον Ιούνιο του 1987. Τα αντιτιθέμενα κράτη- μέλη επέμειναν στην εχθρική τους στάση και κατέφυγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο με ενστάσεις επί της διαδικασίας ψήφισης της εν λόγω πρότασης. Αν και το Δικαστήριο έκρινε ότι όντως η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν ήταν ορθή, επαναδιατύπωσε το κείμενο της πρότασης, το οποίο με συνοπτικές διαδικασίες υιοθετήθηκε τελικά από το Συμβούλιο των Υπουργών (Field, 1998).

Κατά την πρώτη χρονιά εφαρμογής του λειτούργησε ως αυτόνομο Έργο μεταξύ των έντεκα τότε κρατών- μελών. Του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Δανίας, της Ελλάδας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Ολλανδίας και της Πορτογαλίας. Μετακινήθηκαν 3.244 φοιτητές σε έναν χρόνο (European Union, 2012β). Οι σπουδές των μετακινούμενων φοιτητών στο Πανεπιστήμιο υποδοχής από το 1987 και ως σήμερα είναι δωρεάν. Επιπλέον από τότε και κάθε χρόνο αυτοί λαμβάνουν χρηματοδότηση στο πλαίσιο κάλυψης των εξόδων τους. Το ύψος της εξαρτάται από την επιλογή της χώρας υποδοχής. Στην πορεία του χρόνου οικονομικά ασθενέστεροι φοιτητές καθώς και άτομα με ειδικές ανάγκες αποκτούν το δικαίωμα να αιτηθούν επιπλέον χρηματοδότησης.

Το 1994 το Erasmus από κοινού με μια σειρά άλλων ανεξάρτητων Προγραμμάτων ενσωματώθηκαν στο Πρόγραμμα Socrates, ημερομηνία ολοκλήρωσης 31.12.1999, μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Διάδοχος του Socrates αποτέλεσε στις 24.01.2000 το Socrates II. Αυτό με τη σειρά του στη 01.01.2007 αντικαταστάθηκε από το Πρόγραμμα Δια βίου Μάθησης 2007-2013. Από τον Ιανουάριο του 2014 είναι σε ισχύ το Πρόγραμμα Erasmus +, Erasmus Plus έως και το 2020 (European Commission, 2016β). Ο Κανονισμός για το Erasmus + υπεγράφη στις 11.12.2013. Το πρόγραμμα αυτό είναι μια ομπρέλα κάτω από την

οποία βρίσκονται πλέον όλα τα τρέχοντα σχήματα που άπτονται της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού και αφορούν τη μετακίνηση.

Επιπλέον εδώ εντάσσονται: α) τα Προγράμματα Δια Βίου Μάθησης - Leonardo da Vinci, Comenius, Erasmus, Grundtvig-, β) τα Προγράμματα σε Διεθνές Επίπεδο -Erasmus Mundus, Alfa, Edulink, Tempus-, γ) το Πρόγραμμα Νεολαία σε Δράση και δ) οι συνεργασίες με χώρες βιομηχανικές (European Commission, 2016α).

Το φαινόμενο Erasmus κινητοποίησε και την Πρώτη Πρωτοβουλία Ευρωπαίων Πολιτών με στόχο την αύξηση της χρηματοδότησης για τις ανάγκες του Προγράμματος. Το όνομα της κίνησης αυτής ήταν *Fraternité 2020* και συστήθηκε στις 09.05. 2012. Για το σκοπό αυτό η πρωτοβουλία κατάφερε να συγκεντρώσει 71.057 υπογραφές μεταξύ των πολιτών της Ένωσης ενώ απαιτούνταν 1.000.000 (European Citizens' Initiative, 2012).

Μέσω των εν λόγω προγραμμάτων έχουν υποστηριχθεί δράσεις στους τομείς της ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (περιλαμβανομένης της διεθνούς διάστασής της), της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της σχολικής εκπαίδευσης, της εκπαίδευσης ενηλίκων και της νεολαίας (περιλαμβανομένης της διεθνούς διάστασής της).

Στόχος του Erasmus+ είναι να προχωρήσει ακόμη περισσότερο από τα προγράμματα αυτά, προωθώντας τις συνέργειες και τη γόνιμη αλληλεπίδραση στα διάφορα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, αίροντας τα τεχνητά εμπόδια μεταξύ των διαφόρων δράσεων και των διαφόρων μορφών σχεδίων, προάγοντας νέες ιδέες, προσελκύοντας νέους φορείς από τον κόσμο της εργασίας και την κοινωνία των πολιτών, και ενθαρρύνοντας νέες μορφές συνεργασίας.

2.2.3 Ευρωπαϊκή Ένωση και Erasmus Πολιτική

Το Πρόγραμμα Κινητικότητας Erasmus για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελεί ένα εργαλείο άσκησης πολιτικής. Στην πορεία του χρόνου από τη σύστασή του ως πρόγραμμα εξυπηρέτησε πολλούς και διαφορετικούς σκοπούς. Από την αρχή ακόμη εκείνοι που χαράσσουν πολιτικές για λογαριασμό της Ένωσης ως δομή αντιλήφθηκαν τη δυναμική της εκπαίδευσης ως μέσο ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ των θεσμικών οργάνων της και των ευρωπαίων πολιτών (Keating, 2009). Κάτι τέτοιο

θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη δημιουργία μιας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας εντός των κόλπων των ευρωπαϊών πολιτών και σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της νομιμοποίησης προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ως νομιμοποίηση νοείται το δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ασκεί πολιτική εξουσία (Gilley, 2006). Είναι απαραίτητη στο πλαίσιο μιας μακρόχρονης βιωσιμότητας και σταθερότητας κάθε πολιτείας και κατά συνέπεια και της Ένωσης (Beetham, 1991). Ως και τις μέρες μας αυτή εξακολουθεί να αντλεί νομιμοποίηση από τα κράτη- μέλη της. Πρόκειται για μια έμμεση νομιμοποίηση από τους πολίτες των κρατών- μελών. Οι πολίτες αυτοί εκλέγουν μέσω δημοκρατικών διαδικασιών τις εθνικές κυβερνήσεις τους. Με τη σειρά τους κατόπιν τα κράτη- μέλη παραχωρούν στην Ένωση την εντολή για άσκηση εξουσίας αλλά με έναν ημιαυτόνομο τρόπο. Οι απόψεις της επιστημονικής κοινότητας, για το αν και κατά πόσο αυτή η έμμεση νομιμοποίηση είναι επαρκής, δεν είναι όλες συντονισμένες στο ίδιο μήκος κύματος. Κάποιοι υποστηρίζουν πως μια τέτοια μορφή νομιμοποίησης είναι αρκετή για τους σκοπούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Crombez, 2003; Zweifel, 2002). Η πλειοψηφία ωστόσο των ερευνητών την κρίνει ως ανεπαρκή με τη συγκεκριμένη έκφασή της (Føllesdal & Hix, 2006; Decker, 2002; Habermas 2001; Lord & Beetham, 2001). Επίσης η έννοια της «ανεκτικής συναίνεσης», του “permissive consensus”, απέναντι στο έργο που επιτελεί η Ένωση, συμπληρώνει το κάδρο του ελλείμματος δημοκρατίας, καθώς αναφέρεται στην σταθερά καθοδική τάση της συμμετοχής των Ευρωπαίων πολιτών στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έτσι σύγχρονοι μελετητές έχουν φτάσει να μιλούν για «περιοριστική διχογνωμία», “constraining dissensus”, που αναδύεται από τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Down and Wilson, 2008; Hooghe and Marks, 2009). Δεν είναι λίγοι οι ακαδημαϊκοί που συσχετίζουν άμεσα το έλλειμμα νομιμοποίησης με την έλλειψη μιας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας και αλληλεγγύης (Etzioni, 2007; Green, 2007; Decker, 2002; Howe, 1995). Για παράδειγμα κάθε εθνικό κράτος μοιράζεται έναν κοινό μύθο με τους πολίτες του σε σχέση με την κοινή καταγωγή τους (Obradovic, 1996). Κατά συνέπεια είναι πολύ πιο απλό για ένα εθνικό κράτος να εμπνεύσει στους πολίτες του την αίσθηση ότι ανήκουν σε μια πολιτεία (Beetham & Lord, 1998).

Από τα προαναφερθέντα εύκολα καταλήγει κανείς στο συμπέρασμα ότι το να συσπειρώσει τους πολίτες της η Ένωση σε μια περίοδο κρίσης αποτελεί ένα

εγχείρημα εξαιρετικά δύσκολο. Πράγμα που μάλλον σημαίνει ότι οι αυτοί έχουν μεγαλύτερο δέσιμο με την εθνική παρά με την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα, όπως αλλωστε προκύπτει και από έρευνες του Ευρωβαρόμετρου που διεξήχθησαν μεταξύ του 1992 και του 2006 (European Commission,2015).

Σύμφωνα με την Ιδρυτική Απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το Erasmus στα 1987, οι επίσημοι στόχοι του έχουν ως εξής: (i) Να πετύχει μια σημαντική αύξηση του αριθμού των φοιτητών... που θα περάσουν μια ολοκληρωμένη περίοδο σπουδών σε ένα άλλο Κράτος- Μέλος, ώστε η Κοινότητα να μπορεί να βασιστεί σε μια δεξαμενή ανθρώπινου δυναμικού που από πρώτο χέρι διαθέτει την εμπειρία των οικονομικών και κοινωνικών πτυχών των άλλων Κρατών-Μελών.... (iv) Να ενδυναμώσει την αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτών διαφορετικών Κρατών-Μελών με σκοπό την εδραίωση της έννοιας, της Ευρώπης των πολιτών (v) Να διασφαλίσει τις εξελίξεις μιας ομάδας αποφοίτων με άμεση εμπειρία ενδο-Κοινοτικής συνεργασίας, δημιουργώντας έτσι τη βάση πάνω στην οποία εντατικοποιείται η συνεργασία σε οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς, που να μπορεί να αναπτυχθεί αντίστοιχα και σε ένα Κοινοτικό επίπεδο (Council of the European Communities, 1987).

Όπως προκύπτει από τα προηγούμενα το Erasmus από το ξεκίνημα της λειτουργίας του ως Πρόγραμμα έως και σήμερα εξυπηρετεί παράλληλα περισσότερους από έναν σκοπούς. Εκτός από την ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας, σχεδιάστηκε να λειτουργήσει καταλυτικά και στον τομέα της οικονομίας προάγοντας την ανταγωνιστική απασχόληση. Επιπλέον αναπόδραστα από τη στιγμή που φέρνει σε επαφή για μεγάλη χρονική περίοδο φοιτητές από διαφορετικές χώρες της Ένωσης, τους δίνει τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με διαφορετικές κουλτούρες και γλώσσες καθώς και να αποκτήσουν πρόσβαση σε εξειδικευμένη γνώση, που ίσως δε διαθέτουν στα πανεπιστήμια προέλευσης των χωρών από τις οποίες προέρχονται. Και γιατί όχι να λειτουργήσουν ως σύμβολο ευρωπαϊκής συνεργασίας μέσα από διαδικασίες που δεν ταυτίζονται απόλυτα κι αποκλειστικά με την τυπική εκπαίδευση. Στο τρέχον πολυδιάστατο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό σκηνικό δεν είναι ιδιαίτερα απλό να επιλέξει κανείς μεταξύ μιας τυποποιημένης πανευρωπαϊκής εκπαίδευσης και των μεθόδων που χρησιμοποιούν οι εθνικές ελίτ για την εδραίωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Ωστόσο αν ανατρέξουμε στη θεωρία της διεθνούς

ολοκλήρωσης (Deutsch et al, 1968), θα διαπιστώσουμε πως πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία, η οποία βασίζεται κατά πολύ στις διεθνείς συναλλαγές. Μεταξύ αυτών και η κινητικότητα, η ροή φοιτητών. Μέσα από μια τέτοια πορεία πολλά είναι τα δίκτυα επικοινωνίας μεταξύ θεσμών και πολιτών που παίρνουν μορφή (Puchala, 1981). Έτσι και με κάποια έκφανση αυθορμητισμού θα μπορούσε η ευρωπαϊκή ταυτότητα να αναδυθεί με έναν γόνιμο και λιγότερο προκλητικό τρόπο από τη βάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2.4 Το Erasmus με αριθμούς σε Ευρώπη και Ελλάδα

Πέρα από τις πληροφορίες αναφορικά με την ιστορική διαδρομή αλλά και την πολιτιστική και κοινωνική επιρροή του Προγράμματος Erasmus στην Ευρώπη και στον κόσμο μια πιο σαφή εικόνα για αυτό θα είχαμε μέσα από κάποια αριθμητικά στοιχεία.

Η Ελλάδα ήταν ανάμεσα στις πρώτες 11 χώρες που αντέδρασαν θετικά και ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα Erasmus+ το 1987. (Τελεκφάβι, Ουκπέμπορ, Γ. (2017). Από τα 11 κράτη-μέλη του 1987 σήμερα στο Πρόγραμμα Erasmus συμμετέχουν 33 κράτη-μέλη μέσα από περισσότερα από 4000 Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Από τους 3.244 σε ετήσια βάση μετακινούμενους φοιτητές τη χρονιά της ίδρυσής του έφτασαν να μετακινούνται κατά μέσο όρο 230.000 φοιτητές ετησίως και για ένα χρονικό διάστημα 3 με 12 μήνες. Μέσα από αυτή τη διαδικασία δίνεται στους φοιτητές μία μοναδική ευκαιρία να αποκτήσουν γόνιμα μαθησιακά βιώματα (European Commission 2016β). Χαρακτηριστικά το 2006 συμμετείχαν περισσότεροι από 150.000 φοιτητές που αντιστοιχούν στο 1% του συνολικού αριθμού των φοιτητών στην Ένωση. Επιπλέον το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 μετακινήθηκαν 270.000 φοιτητές, που αποτελούσαν το 5% του συνόλου των Ευρωπαίων οι οποίοι απέκτησαν πτυχίο τη χρονιά εκείνη. Επίσης περισσότεροι από 2.000.000 φοιτητές μετακινήθηκαν με σκοπό την εκπαίδευση εντός της Ένωσης την τελευταία εικοσαετία αξιοποιώντας τη σχετική επιδότηση. (Αναγνωστοπούλου, 2016)

Για τις δράσεις του Erasmus+ από το 2014 κι έως το 2020 έχει εξασφαλιστεί ένα κονδύλιο της τάξης των 14.700.000.000 ευρώ (European Commission 2013γ). Μεταξύ αυτών οι χώρες με τη μεγαλύτερη δημοφιλία είναι η Γερμανία, η Γαλλία και η Ισπανία. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελβετία μετά από λαϊκή επιταγή έχει αποκλείσει εαυτόν από το Πρόγραμμα για να περιοριστεί η εισροή μεταναστών στη

χώρα (ANSA.it, 2014).

Σε εθνικό επίπεδο για τα ακαδημαϊκά έτη από 2007-2008 έως και 2014-2015 συνολικά μετακινήθηκαν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες 20.052 φοιτητές (ΙΚΥ, 2014). Επίσης οι τρεις δημοφιλέστερες χώρες προορισμού σύμφωνα με τις επιλογές των φοιτητών είναι καταρχήν η Γαλλία, η οποία δέχτηκε 3.458 άτομα, ακολουθεί η Ισπανία, που φιλοξένησε 2.989 και τέλος η Γερμανία με 2.748 φοιτητές. Κατά το ίδιο πάντα διάστημα ο μέσος όρος της χρονικής διάρκειας παραμονής στο εξωτερικό με το Πρόγραμμα ανιχνεύεται λίγο πάνω από τους 5 φοιτητομήνες. (Αναγνωστοπούλου, 2016).

Υπεύθυνος Οργανισμός για τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus+ στην Ελλάδα είναι το Ίδρυμα Κρατικών Υπηρεσιών (ΙΚΥ). Το ΙΚΥ από το 1987 έως και σήμερα συντονίζει και υλοποιεί με επιτυχία Ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus+ μέχρι και το πρόσφατο Πρόγραμμα Erasmus+ του οποίου το ΙΚΥ είναι Εθνική Μονάδα Συντονισμού από το 2014 έως το 2020. Πρόεδρος του Ιδρύματος είναι η Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών κα Έφη Κ. Μπάσδρα.

Παρόλο που η Ελλάδα είναι από τα πρώτα μέλη του Erasmus+, στατιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποδεικνύουν ότι σε σχέση με άλλες χώρες που εισάχθηκαν αργότερα στο πρόγραμμα, η Ελλάδα δεν έχει καταφέρει να αύξηση αρκετά την κινητικότητα της. Σημαντικότεροι δείκτες του αποτελέσματος είναι η Οικονομική κρίση και η Αδρανείς ενημέρωση και προώθησης του προγράμματος που επικρατεί στα περισσότερα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και σε μερικά εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. (Τελεκφάβι, Ουκτέμπορ, 2017)

2.2.5 Διάρθρωση του Προγράμματος

Για την επίτευξη των στόχων του, το πρόγραμμα Erasmus+ υλοποιεί τις ακόλουθες δράσεις:

A. Βασική Δράση 1 : Κινητικότητα των ατόμων

Η συγκεκριμένη Βασική Δράση παρέχει στήριξη για τα ακόλουθα:

Κινητικότητα εκπαιδευομένων και προσωπικού: παροχή δυνατοτήτων σε φοιτητές, σπουδαστές, ασκούμενους, νέους και εθελοντές, καθώς και σε καθηγητές,

εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, προσωπικό εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να αποκτήσουν εκπαιδευτική ή/και επαγγελματική πείρα σε άλλη χώρα·

□ Erasmus Mundus Κοινά Προγράμματα u924 Μεταπτυχιακών Σπουδών ολοκληρωμένα διεθνή προγράμματα σπουδών υψηλού επιπέδου που παρέχονται από κοινοπραξίες ιδρυμάτων ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία χορηγούν πλήρη υποτροφία στους καλύτερους μεταπτυχιακούς φοιτητές παγκοσμίως·

□ Δάνεια μεταπτυχιακών Erasmus+: οι φοιτητές Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης από χώρες του Προγράμματος μπορούν υποβάλουν αίτηση για να λάβουν δάνειο με τη στήριξη του Προγράμματος προκειμένου να μεταβούν στο εξωτερικό για να πραγματοποιήσουν πλήρεις μεταπτυχιακές σπουδές. Οι φοιτητές θα πρέπει να απευθύνονται σε εθνικές τράπεζες ή οργανισμούς χορήγησης σπουδαστικών δανείων που συμμετέχουν στο εν λόγω σχήμα

B. Βασική Δράση 2 : Συνεργασία για καινοτομία και ανταλλαγή ορθών πρακτικών

Η συγκεκριμένη Βασική Δράση παρέχει στήριξη για τα ακόλουθα:

□ Διακρατικές στρατηγικές συμπράξεις με στόχο την ανάπτυξη πρωτοβουλιών που αφορούν έναν ή περισσότερους τομείς εκπαίδευσης, κατάρτισης ή νεολαίας και προωθούν την καινοτομία, την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας μεταξύ διαφόρων τύπων οργανισμών που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας ή σε άλλους συναφείς τομείς. Ορισμένες δραστηριότητες κινητικότητας λαμβάνουν στήριξη εφόσον συμβάλλουν στους στόχους του σχεδίου·

□ Συμμαχίες γνώσης μεταξύ Ιδρυμάτων Ανώτατης/Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και επιχειρήσεων με στόχο την προαγωγή της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της δημιουργικότητας, της απασχολησιμότητας, της ανταλλαγής γνώσεων και/ή της διεπιστημονικής διδασκαλίας και μάθησης·

□ Τομεακές συμμαχίες δεξιοτήτων που υποστηρίζουν τον σχεδιασμό και την εφαρμογή κοινών κορμών μαθημάτων και προγραμμάτων επαγγελματικής

κατάρτισης καθώς και μεθοδολογιών διδασκαλίας και κατάρτισης, βασιζόμενες σε στοιχεία που καταδεικνύουν τις τάσεις που επικρατούν σε έναν συγκεκριμένο οικονομικό τομέα και τις απαιτούμενες δεξιότητες για την άσκηση ενός ή περισσότερων επαγγελμάτων.

□ Σχέδια ανάπτυξης ικανοτήτων/δυνατοτήτων για τη στήριξη της συνεργασίας με χώρες εταίρους στους τομείς της Ανώτατης/ Εκπαίδευσης και της νεολαίας. Τα σχέδια ανάπτυξης ικανοτήτων/δυνατοτήτων αποσκοπούν στη στήριξη οργανισμών/ιδρυμάτων και συστημάτων κατά τη διαδικασία εκσυγχρονισμού και διεθνοποίησής τους. Ορισμένοι τύποι σχεδίων ανάπτυξης ικανοτήτων υποστηρίζουν δραστηριότητες κινητικότητας εφόσον συμβάλλουν στους στόχους του σχεδίου.

□ Πλατφόρμες υποστήριξης ΤΠ, συμπεριλαμβανομένης της πλατφόρμας eTwinning (ηλεκτρονική αδελφοποίηση), της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE) και της Ευρωπαϊκής Δικτυακής Πύλης της Νεολαίας, οι οποίες παρέχουν εικονικούς χώρους συνεργασίας, βάσεις δεδομένων ευκαιριών, κοινότητες πρακτικής και άλλες διαδικτυακές υπηρεσίες για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και όσους δραστηριοποιούνται στον τομέα της σχολικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και για νέους, εθελοντές και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας εντός και εκτός Ευρώπης.

Γ. Βασική Δράση 3 : Υποστήριξη μεταρρυθμίσεων πολιτικής

Η συγκεκριμένη Βασική Δράση παρέχει στήριξη για τα ακόλουθα:

□ Απόκτηση γνώσεων στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας για χάραξη πολιτικής βάσει στοιχείων και παρακολούθηση συγκεκριμένα:

- ειδική ανά χώρα και θεματική ανάλυση, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο συνεργασίας με ακαδημαϊκά δίκτυα.
- μάθηση και αξιολόγηση από ομοτίμους μέσω των ανοικτών μεθόδων συντονισμού στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας.

□ Πρωτοβουλίες για καινοτομίες στην πολιτική με σκοπό την προώθηση της χάραξης καινοτόμων πολιτικών από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τον έλεγχο από τις δημόσιες

αρχές της αποτελεσματικότητας των καινοτόμων πολιτικών μέσω επιτόπιων δοκιμών που βασίζονται σε ορθές μεθοδολογίες αξιολόγησης:

□ Στήριξη των μέσων ευρωπαϊκής πολιτικής για τη διευκόλυνση της διαφάνειας και της αναγνώρισης των δεξιοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων, καθώς και της μεταφοράς διδακτικών μονάδων, με σκοπό την προαγωγή της διασφάλισης ποιότητας, τη στήριξη της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, τη διαχείριση των δεξιοτήτων και την καθοδήγηση. Η εν λόγω δράση περιλαμβάνει επίσης την παροχή στήριξης σε δίκτυα που διευκολύνουν τις διευρωπαϊκές ανταλλαγές, την κινητικότητα των πολιτών για εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς σκοπούς, καθώς και την ανάπτυξη ευέλικτων μαθησιακών οδών μεταξύ διαφόρων τομέων της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας:

□ Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς με ευρέως αναγνωρισμένη πείρα και αναλυτικές ικανότητες (όπως ο ΟΟΣΑ και το Συμβούλιο της Ευρώπης), με σκοπό την ενίσχυση του αντίκτυπου και της προστιθέμενης αξίας των πολιτικών στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας:

□ Ο διάλογος μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών και η προώθηση της πολιτικής και του Προγράμματος, ο οποίος εμπλέκει τις δημόσιες αρχές, τους παρόχους και τα ενδιαφερόμενα μέρη στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας με σκοπό ευαισθητοποίησης την αύξηση σχετικά με τις Ατζέντες Ευρωπαϊκής Πολιτικής και ειδικότερα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», τη στρατηγική «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2020», τη στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία, καθώς και για την εξωτερική διάσταση των Ευρωπαϊκών πολιτικών στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας. Οι δραστηριότητες αυτές είναι ουσιώδεις για την ανάπτυξη της ικανότητας των ενδιαφερόμενων φορέων να προσφέρουν ενεργή στήριξη στην εφαρμογή των πολιτικών, προωθώντας την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος και δημιουργώντας από αντίκτυπο.

Δ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ JEAN MONNET

2.2.6 Στόχοι του προγράμματος

Το πρόγραμμα Erasmus+ συμβάλλει στην επίτευξη:

- των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», συμπεριλαμβανομένου του πρωταρχικού στόχου της που αφορά την εκπαίδευση
- των στόχων του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020»), συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων σημείων αναφοράς·
- της βιώσιμης ανάπτυξης των χωρών εταίρων στον τομέα της ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης·
- των συνολικών στόχων του ανανεωμένου πλαισίου ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας (2010- 2018)
- του στόχου της ανάπτυξης ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό, και ιδίως στον μαζικό αθλητισμό, σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας της ΕΕ για τον αθλητισμό·
- της προαγωγής των ευρωπαϊκών αξιών σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι ειδικοί επιδιωκόμενοι στόχοι του προγράμματος Erasmus+ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης είναι:

- η βελτίωση του επιπέδου των βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ιδίως όσον αφορά τη σημασία τους για την αγορά εργασίας και τη συμβολή τους σε μια συνεκτική κοινωνία, μέσω κυρίως των αυξημένων ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας και μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ του κόσμου της εκπαίδευσης και κατάρτισης και του κόσμου της εργασίας·
- η βελτίωση της ποιότητας, η προαγωγή της αριστείας στην καινοτομία και της διεθνοποίησης στο επίπεδο των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως μέσω της ενίσχυσης της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλων εμπλεκόμενων μερών·
- η ενθάρρυνση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού χώρου διά βίου μάθησης και η ευρύτερη γνωστοποίησή του για να συμβάλει στη μεταρρύθμιση των ασκούμενων

πολιτικών σε εθνικό επίπεδο και να στηρίζει τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας στις ασκούμενες πολιτικές, της καλύτερης χρήσης των μέσων της ΕΕ για τη διαφάνεια και την αναγνώριση και της διάδοσης ορθών πρακτικών·

□ η ενίσχυση της διεθνούς διάστασης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ιδίως μέσω της συνεργασίας μεταξύ του προγράμματος και των ιδρυμάτων των χωρών εταίρων στον τομέα της ΕΕΚ και της ανώτατης /τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της αύξησης της ελκυστικότητας των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της στήριξης των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των αναπτυξιακών της στόχων, μέσω της προαγωγής της κινητικότητας και της συνεργασίας μεταξύ του προγράμματος και των ιδρυμάτων ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών εταίρων και της στοχευμένης δημιουργίας ικανοτήτων σε χώρες εταίρους·

□ η βελτίωση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών και η προώθηση της ευρείας γλωσσικής πολυμορφίας της ΕΕ και της διαπολιτισμικής συνείδησης των συμμετεχόντων·

ΝΕΟΛΑΙΑ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι ειδικοί επιδιωκόμενοι στόχοι του προγράμματος Erasmus+ στον τομέα της νεολαίας είναι:

□ η βελτίωση του επιπέδου των σημαντικότερων ικανοτήτων και δεξιοτήτων των νέων, συμπεριλαμβανομένων και των νέων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, καθώς και η προαγωγή της συμμετοχής τους στη δημοκρατική ζωή της Ευρώπης και στην αγορά εργασίας, της ενεργού συμμετοχής τους στα κοινά, του διαπολιτισμικού διαλόγου, της κοινωνικής ένταξης και της αλληλεγγύης, ιδίως μέσω της αύξησης των ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας των νέων, των ατόμων που απασχολούνται στο τομέα της νεολαίας ή των οργανώσεων και των στελεχών της νεολαίας, και μέσω της ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ των νέων και της αγοράς εργασίας·

□ η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας στον τομέα της νεολαίας, ιδίως μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων νέων ή/και άλλων εμπλεκόμενων φορέων·

□ η συμβολή στη μεταρρύθμιση των ασκούμενων πολιτικών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η στήριξη της ανάπτυξης μιας πολιτικής για τη νεολαία που βασίζεται στη γνώση και σε απτά στοιχεία, καθώς και η αναγνώριση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, ιδίως μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των ασκούμενων πολιτικών, μέσω της βελτιωμένης χρήσης των μέσων της ΕΕ για τη διαφάνεια και την αναγνώριση, καθώς και μέσω της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών·

□ η ενίσχυση της διεθνούς διάστασης των δραστηριοτήτων στον τομέα της νεολαίας, καθώς και της ικανότητας των εργαζόμενων και των οργανώσεων στον τομέα της νεολαίας όσον αφορά στην υποστήριξη των νέων οι οποίες συμπληρώνουν την εξωτερική δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μέσω της προαγωγής της κινητικότητας και της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων από το πρόγραμμα, από χώρες εταίρους και διεθνείς οργανισμούς.

Την περίοδο 2014-2020, το 10% του προϋπολογισμού θα διατεθεί για την υποστήριξη των ευκαιριών μη τυπικής και άτυπης μάθησης στον τομέα της νεολαίας.

2.2.7 Αξιολόγηση του προγράμματος

Σε μία απόπειρα αποτίμησης του Προγράμματος Κινητικότητας Erasmus το ESN εξετάζει κατά πόσο έχουν εκπληρωθεί οι στόχοι που το ίδιο το Πρόγραμμα έχει θέσει «να συμβάλει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας και να υποστηρίξει τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας» (European Commission 2013γ). Η συγκεκριμένη έρευνα διεξήχθη μεταξύ πρώην αλλά και ενεργών φοιτητών Erasmus σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ESN, 2013α).

Οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές επιλέγουν να μετακινηθούν με το Πρόγραμμα Κινητικότητας εξακολουθούν να είναι η επιθυμία τους να ζήσουν στο εξωτερικό, να γνωρίσουν ανθρώπους, να βελτιώσουν τη γνώση μίας ξένης γλώσσας. Το 81% των φοιτητών έχουν αντιληφθεί πως έχουν βελτιωθεί οι εγκάρσιες δεξιότητές τους, που είναι απαραίτητες τόσο για την απασχόληση όσο και για την περαιτέρω εκπαίδευσή τους. Οι Ερασμίτες έχουν κατά 85% περισσότερες πιθανότητες να εργαστούν στο εξωτερικό. Φοιτητές που έχουν μετακινηθεί έχουν τις μισές πιθανότητες να βιώσουν μακροπρόθεσμη ανεργία σε σχέση με τους μη

μετακινούμενους. Το ποσοστό ανεργίας για αυτούς που έχουν μετακινηθεί με Erasmus πέντε χρόνια μετά την αποφοίτησή τους είναι 23% χαμηλότερο από τους μη μετακινούμενους φοιτητές. Το 93% όσων έχουν συμμετάσχει στο Πρόγραμμα πιστεύουν πως είναι πιθανό να ζήσουν στο εξωτερικό. Το 40% αυτών έχει ήδη μετακομίσει εκεί μετά τη λήψη του πτυχίου τους. Ένα ποσοστό 33% έχουν επιλέξει διαφορετικής εθνικότητας σύντροφο στη ζωή τους. Το 27% των Ερασιμιτών κατά δήλωσή τους γνώρισαν το άλλο τους μισό κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο εξωτερικό.

Σε σχέση με τους εργοδότες τώρα ένα ποσοστό 64% αυτών θεωρούν εξαιρετικά σημαντική την εμπειρία του εξωτερικού στο βιογραφικό ενός υποψηφίου για πρόσληψη. Το αντίστοιχο ποσοστό των εργοδοτών που συμμερίζονταν αυτήν την άποψη το 2006 ήταν περίπου το μισό, δηλαδή ένα 37%. Επιπλέον το 92% κρίνουν αναγκαίες τις εγκάρσιες δεξιότητες, όπως για παράδειγμα η ανεκτικότητα στο διαφορετικό, η λήψη αποφάσεων, η διαχείριση κρίσεων, το να είναι κανείς ανοιχτός σε νέες προκλήσεις. Δεξιότητες οι οποίες υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να αποκτήσουν με την πραγματοποίηση μέρους των σπουδών τους στο εξωτερικό. Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί πως, σύμφωνα πάντα με τη συγκεκριμένη έρευνα, οι φοιτητές αυτοί έχουν καλύτερες προοπτικές να τοποθετηθούν σε διευθυντικές θέσεις κατά τη διάρκεια της καριέρας τους. (Αναγνωστοπούλου, 2016)

Μία μερίδα ακαδημαϊκών όπως ο Stefan Wolff (Bennhold, 2005), ο οποίος είναι πολιτικός επιστήμονας, πιστεύουν πολύ στη δυναμική του Προγράμματος Erasmus. Θεωρεί πως αποτελεί ισχυρό διαμορφωτικό παράγοντα σε ότι αφορά την κοινή ευρωπαϊκή ταυτότητα. Ισχυρίζεται επιπλέον ότι μετά από κάποιες δεκαετίες η ηγεσία της Ένωσης θα αποτελείται από πολίτες με κοινωνικοποίηση διαφορετική από εκείνη της εποχής της έρευνάς του.

2.2.8 Σημαντικά χαρακτηριστικά του Erasmus+

Ιδιαίτερη προσοχή αξίζει να δοθεί στα ακόλουθα χαρακτηριστικά του προγράμματος.

A. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΝΤΩΝ. Το πρόγραμμα Erasmus+ στηρίζει τα μέσα

της ΕΕ που εξασφαλίζουν διαφάνεια και αναγνώριση των δεξιοτήτων και των προσόντων – ιδίως το Europass, το Youthpass, το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (EQF), το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS), το ευρωπαϊκό σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET), το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EQAVET), το ευρωπαϊκό μητρώο οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας (EQAR), την ευρωπαϊκή ένωση για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη/τριτοβάθμια εκπαίδευση (ENQA), καθώς και τα πανευρωπαϊκά δίκτυα στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης που στηρίζουν τα εν λόγω μέσα, ιδίως τα Εθνικά Κέντρα Ακαδημαϊκής Αναγνώρισης (NARIC), τα δίκτυα Euroguidance, τα Εθνικά Κέντρα Europass και τα εθνικά σημεία συντονισμού του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (EQF).

B. ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Η διάδοση και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αποτελούν καίριας σημασίας τομείς του κύκλου ζωής των σχεδίων του Erasmus+. Παρέχουν στους συμμετέχοντες οργανισμούς τη δυνατότητα επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών για τα παραδοτέα και τα αποτελέσματα, επεκτείνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον αντίκτυπο των σχεδίων τους, βελτιώνοντας τη βιωσιμότητά τους και επιβεβαιώνοντας την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του προγράμματος Erasmus+. Για την επιτυχημένη διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων, ζητείται από τους οργανισμούς που συμμετέχουν σε σχέδια του Erasmus+ να αποδίδουν τη δέουσα προσοχή σε δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχεδίων τους. Το επίπεδο και η ένταση των εν λόγω δραστηριοτήτων θα πρέπει να είναι ανάλογα προς τους σκοπούς, το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Erasmus+. Τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου σχεδίου μπορεί να έχουν μεγάλη σημασία και να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σε πεδία που δεν καλύπτονται από το εν λόγω σχέδιο και εναπόκειται στα επιμέρους σχέδια να αναπτύσσουν στρατηγικές και μεθόδους που θα διασφαλίζουν ότι και άλλοι θα μπορούν εύκολα να έχουν πρόσβαση στα αναπτυχθέντα και παραχθέντα

αποτελέσματα. Ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για το θέμα αυτό περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος οδηγού προγράμματος.

Γ. ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ERASMUS+

Το πρόγραμμα Erasmus+ προωθεί την ανοικτή πρόσβαση σε υλικό, έγγραφα και μέσα τα οποία είναι χρήσιμα για τη μάθηση, τη διδασκαλία, την κατάρτιση και την εργασία στον τομέα της νεολαίας και τα οποία παράγονται από σχέδια χρηματοδοτούμενα μέσω του προγράμματος. Οι δικαιούχοι επιχορηγήσεων του προγράμματος Erasmus+ που παράγουν τέτοιου είδους υλικό, έγγραφα και μέσα στο πλαίσιο κάποιου χρηματοδοτούμενου σχεδίου θα πρέπει να τα καθιστούν διαθέσιμα στο κοινό, σε ψηφιακή μορφή, με ελεύθερη πρόσβαση μέσω του διαδικτύου και στο πλαίσιο ανοικτών αδειών. Ωστόσο, οι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν το καταλληλότερο επίπεδο ανοικτής πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων u960 περιορισμών (π.χ. απαγόρευση της εμπορικής εκμετάλλευσης από τρίτους) κατά περίπτωση, ανάλογα με τη φύση του σχεδίου και το είδος του υλικού. Η απαίτηση ανοικτής πρόσβασης δεν θίγει τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας των δικαιούχων των επιχορηγήσεων.

Δ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ. Το πρόγραμμα Erasmus+ διαθέτει ισχυρή διεθνή διάσταση (δηλαδή συνεργασία με τις χώρες εταίρους) ιδίως στους τομείς της ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της νεολαίας. Στον τομέα της ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το πρόγραμμα Erasmus+ στηρίζει τις ακόλουθες βασικές δράσεις που στοχεύουν στη συνεργασία με χώρες εταίρους:

Διεθνής κινητικότητα και Erasmus Mundus κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών (στο πλαίσιο της βασικής δράσης 1) για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και των μελών του προσωπικού από και προς τις χώρες Εταίρους·

Σχέδια ανάπτυξης Ικανοτήτων/Δυνατοτήτων στον τομέα της Ανώτατης/Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (στο πλαίσιο της Βασικής Δράσης 2) για την προώθηση της συνεργασίας και των συμπράξεων που έχουν αντίκτυπο στον

εκσυγχρονισμό και τη διεθνοποίηση των Ιδρυμάτων και των συστημάτων Ανώτατης/Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις χώρες εταίρους, με ειδική έμφαση στις χώρες εταίρους που γειτνιάζουν με την ΕΕ·

□ Στήριξη του διαλόγου πολιτικής (στο πλαίσιο της Βασικής Δράσης 3) μέσω του δικτύου εμπειρογνομόνων για θέματα μεταρρύθμισης της Ανώτατης/Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε χώρες εταίρους που γειτνιάζουν με την ΕΕ, της διεθνούς ένωσης αποφοίτων, του διαλόγου πολιτικής με τις χώρες εταίρους και των διεθνών εκδηλώσεων ενίσχυσης της ελκυστικότητας και προώθησης·

□ Δραστηριότητες Jean Monnet με σκοπό την ενθάρρυνση της διδασκαλίας, της έρευνας και του προβληματισμού στον τομέα των ευρωπαϊκών σπουδών παγκοσμίως. Στον τομέα της νεολαίας, το πρόγραμμα Erasmus+ στηρίζει τις ακόλουθες βασικές δράσεις:

□ Κινητικότητα των νέων και των ατόμων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας (στο πλαίσιο της βασικής δράσης 1) για την προώθηση των ανταλλαγών νέων, της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας και της κινητικότητας των ατόμων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας σε συνεργασία με χώρες εταίρους που γειτνιάζουν με την ΕΕ·

□ Σχέδια ανάπτυξης Ικανοτήτων/Δυνατοτήτων στον τομέα της νεολαίας (στο πλαίσιο της βασικής δράσης 2) για την προώθηση δραστηριοτήτων συνεργασίας και κινητικότητας με θετικό αντίκτυπο στην ποιοτική ανάπτυξη της εργασίας στον τομέα της νεολαίας, στις πολιτικές και τα συστήματα για τη νεολαία, καθώς και την αναγνώριση της μη τυπικής εκπαίδευσης στις χώρες εταίρους, ιδίως στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής·

□ Συμμετοχή των νέων και των οργανώσεων νεολαίας από χώρες εταίρους που γειτνιάζουν με την ΕΕ στον διαρθρωμένο διάλογο για τη νεολαία (στο πλαίσιο της βασικής δράσης 3) μέσω της συμμετοχής τους σε διεθνείς συνεδριάσεις, διασκέψεις και εκδηλώσεις που προωθούν τον διάλογο μεταξύ των νέων και των φορέων λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, άλλες δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος (στρατηγικές συμπράξεις, συμμαχίες γνώσης, τομεακές συμμαχίες δεξιοτήτων, συμπράξεις

συνεργασίας) είναι επίσης ανοικτές σε οργανισμούς από χώρες εταίρους εφόσον η συμμετοχή τους αποφέρει προστιθέμενη αξία στο σχέδιο.

Ε. ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑ Η πολυγλωσσία αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους του ευρωπαϊκού εγχειρήματος και ισχυρό σύμβολο της επιδίωξης της ΕΕ για ενότητα στην πολυμορφία. Οι ξένες γλώσσες διαδραματίζουν εξέχοντα ρόλο μεταξύ των δεξιοτήτων που θα βοηθήσουν τους ανθρώπους να αποκτήσουν καλύτερα εφόδια για την αγορά εργασίας και να αξιοποιήσουν με τον βέλτιστο τρόπο τις διαθέσιμες ευκαιρίες. Στόχος της ΕΕ είναι να έχει κάθε πολίτης την ευκαιρία να γνωρίζει τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες από μικρή ηλικία. Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας αποτελεί έναν από τους ειδικούς στόχους του προγράμματος. Η έλλειψη γλωσσικών ικανοτήτων συνιστά ένα από τα βασικά εμπόδια για τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και προγράμματα για τη νεολαία. Στόχος των ευκαιριών που παρέχονται για τη στήριξη της εκμάθησης γλωσσών είναι να καταστήσουν την κινητικότητα αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη, να βελτιώσουν τις μαθησιακές επιδόσεις και να συμβάλουν, με τον τρόπο αυτό, στον ειδικό στόχο του προγράμματος. Στήριξη για την εκμάθηση γλωσσών παρέχεται για τη γλώσσα που χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες για να πραγματοποιήσουν σπουδές, πρακτική άσκηση ή εθελοντική εργασία στο εξωτερικό στο πλαίσιο μακροχρόνιων δραστηριοτήτων κινητικότητας που υποστηρίζονται από τη Βασική Δράση 1. Η στήριξη για την εκμάθηση γλωσσών παρέχεται κυρίως μέσω της διαδικτυακής γλωσσικής υποστήριξης Erasmus+ (OLS), διότι η ηλεκτρονική μάθηση ενέχει οφέλη για την εκμάθηση γλωσσών από άποψη πρόσβασης και ευελιξίας.

ΣΤ. ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ. Στόχος του προγράμματος Erasmus+ είναι η προώθηση της ισότητας και της ένταξης μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης των συμμετεχόντων που προέρχονται από μειονεκτικά περιβάλλοντα και διαθέτουν λιγότερες ευκαιρίες σε σύγκριση με τους ομοτίμους τους, στην περίπτωση που τα εμπόδια αυτά περιορίζουν ή εμποδίζουν τη συμμετοχή τους σε διακρατικές δραστηριότητες για λόγους όπως:

□ αναπηρία (δηλαδή συμμετέχοντες με ειδικές ανάγκες): άτομα με πνευματικές (νοητικές, γνωστικές, μαθησιακές), σωματικές, αισθητηριακές ή άλλες αναπηρίες·

- εκπαιδευτικές δυσκολίες: νέοι με μαθησιακές δυσκολίες· άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο· άτομα χαμηλής ειδίκευσης· νέοι με χαμηλές σχολικές επιδόσεις·
- οικονομικά εμπόδια: άτομα με χαμηλό επίπεδο διαβίωσης, χαμηλό εισόδημα και εξάρτηση από το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας ή άστεγοι· νέοι σε κατάσταση μακροχρόνιας ανεργίας ή φτώχειας· άτομα με χρέη ή οικονομικά προβλήματα·
- πολιτισμικές διαφορές: μετανάστες ή πρόσφυγες ή απόγονοι μεταναστών ή προσφύγων· άτομα που ανήκουν σε εθνικές ή εθνοτικές μειονότητες· άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες γλωσσικής προσαρμογής και πολιτιστικής ένταξης·
- προβλήματα υγείας: άτομα με χρόνια προβλήματα υγείας, σοβαρές ασθένειες ή ψυχικές παθήσεις·
- κοινωνικά εμπόδια: άτομα που αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω φύλου, ηλικίας, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, γενετήσιου προσανατολισμού, αναπηρίας, κ.λπ· άτομα με περιορισμένες κοινωνικές δεξιότητες ή αντικοινωνική ή επικίνδυνη συμπεριφορά· άτομα που βρίσκονται σε επισφαλείς καταστάσεις· (πρώην) εγκληματίες, (πρώην) ναρκομανείς ή αλκοολικοί· νεαροί και/ή μόνοι γονείς· ορφανά·
- γεωγραφικά εμπόδια: άτομα που προέρχονται από απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές· άτομα που ζουν σε μικρές νήσους ή σε περιφερειακές περιοχές· άτομα από προβληματικές αστικές ζώνες· άτομα από περιοχές όπου παρέχονται λιγότερες υπηρεσίες (περιορισμένες δημόσιες μεταφορές, ανεπαρκείς εγκαταστάσεις). Στον τομέα της νεολαίας, έχει σχεδιαστεί μια στρατηγική ένταξης και πολυμορφίας ως κοινό πλαίσιο για τη στήριξη της συμμετοχής και της ένταξης των νέων με λιγότερες ευκαιρίες στο Erasmus+. Η στρατηγική είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Z. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Η προστασία και η ασφάλεια των συμμετεχόντων σε σχέδια του προγράμματος Erasmus+ συνιστούν σημαντικές αρχές του προγράμματος. Όλα τα άτομα που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητες προσωπικής και επαγγελματικής

ανάπτυξης και μάθησης. Αυτό θα πρέπει να διασφαλισθεί σε ένα ασφαλές περιβάλλον που σέβεται και προασπίζεται τα δικαιώματα όλων.

2.2.9. Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα

Φυσικά πρόσωπα: φοιτητές, σπουδαστές, ασκούμενοι, μαθητευόμενοι, μαθητές, ενήλικοι εκπαιδευόμενοι, νέοι, εθελοντές, καθηγητές, εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτές, εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας ή σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας συνιστούν τον βασικό πληθυσμό στον οποίο απευθύνεται το πρόγραμμα. Ωστόσο, η επαφή των εν λόγω φυσικών προσώπων με το πρόγραμμα γίνεται μέσω οργανισμών, Ιδρυμάτων Ανώτατης/Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, φορέων ή ομάδων που διοργανώνουν τέτοιου είδους δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, οι προϋποθέσεις πρόσβασης στο πρόγραμμα συνδέονται με τις ακόλουθες δύο κατηγορίες φορέων: τους «**συμμετέχοντες**» (φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στο πρόγραμμα) και τους «**συμμετέχοντες οργανισμούς**» (συμπεριλαμβανομένων ομάδων τουλάχιστον τεσσάρων νέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εργασίας με νέους αλλά όχι απαραίτητα στο πλαίσιο οργανώσεων νεολαίας, γνωστών και ως άτυπων ομάδων νέων). Οι προϋποθέσεις συμμετοχής τόσο για τα φυσικά πρόσωπα (συμμετέχοντες) όσο και για τους συμμετέχοντες οργανισμούς εξαρτώνται από τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένοι.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Κατά κανόνα οι συμμετέχοντες σε σχέδια του Erasmus+ πρέπει να είναι εγκατεστημένοι σε κάποια από τις χώρες του προγράμματος. Ορισμένες δράσεις, ιδίως στους τομείς της ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της νεολαίας, είναι επίσης ανοικτές σε συμμετέχοντες από χώρες εταίρους. Οι ειδικές προϋποθέσεις συμμετοχής σε ένα σχέδιο του Erasmus+ εξαρτώνται από το είδος της συγκεκριμένης δράσης.

Γενικότερα:

Σχέδια που αφορούν τον τομέα της ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης απευθύνονται κυρίως σε: φοιτητές, ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (σύντομος κύκλος, πρώτος, δεύτερος ή τρίτος κύκλος), εκπαιδευτικούς και καθηγητές ανώτατης/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προσωπικό ιδρυμάτων ανώτατης/τριτοβάθμιας

εκπαίδευσης, εκπαιδευτές και επαγγελματίες σε επιχειρήσεις·

Σχέδια που αφορούν τον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης απευθύνονται κυρίως σε: σπουδαστές, μαθητευόμενους και σπουδαστές στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, επαγγελματίες και εκπαιδευτές στον τομέα της u949 επαγγελματικής κατάρτισης, προσωπικό οργανισμών αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, εκπαιδευτές και επαγγελματίες σε επιχειρήσεις·

Σχέδια που αφορούν τον τομέα της σχολικής εκπαίδευσης απευθύνονται κυρίως σε: διευθυντές, καθηγητές και προσωπικό σχολείων, μαθητές στην προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση·

Σχέδια που αφορούν τον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων απευθύνονται κυρίως σε: μέλη οργανισμών εκπαίδευσης ενηλίκων, εκπαιδευτές, προσωπικό και εκπαιδευόμενους στο πλαίσιο εκπαίδευσης ενηλίκων

Σχέδια που αφορούν τον τομέα της νεολαίας απευθύνονται κυρίως σε: νέους ηλικίας από 13 έως 30 ετών, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, προσωπικό και μέλη οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας·

Σχέδια που αφορούν τον τομέα του αθλητισμού απευθύνονται κυρίως σε: επαγγελματίες και εθελοντές στον τομέα του αθλητισμού, αθλητές και προπονητές.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Η υποβολή και η διαχείριση των σχεδίων του Erasmus+ αναλαμβάνεται από τους συμμετέχοντες οργανισμούς που εκπροσωπούν τους συμμετέχοντες. Σε περίπτωση επιλογής ενός σχεδίου, ο αιτών συμμετέχων οργανισμός καθίσταται δικαιούχος επιχορήγησης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. Οι δικαιούχοι υπογράφουν συμφωνία επιχορήγησης ή τους κοινοποιείται απόφαση επιχορήγησης βάσει της οποίας δικαιούνται να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη για την υλοποίηση του σχεδίου τους (οι συμφωνίες επιχορήγησης δεν υπογράφονται με μεμονωμένους συμμετέχοντες). Ορισμένες δράσεις του προγράμματος είναι επίσης ανοικτές σε άτυπες ομάδες νέων. Ανάλογα με τα διάφορα είδη δραστηριοτήτων, ισχύουν διαφορετικά όρια ηλικίας.

2.2.10 Η Ευρωπαϊκή διάσταση του 5^{ου} ΓΕΛ Βεροίας

Πολλές θεωρίες έχουν διατυπωθεί σε σχέση με το ειδικό βάρος του Προγράμματος και τις κοινωνικοπολιτικές επιρροές του. Αρκετές είναι και οι

υποθέσεις που έχουν γίνει με βάση το θεωρητικό αυτό πλαίσιο σε σχέση με τη δυναμική και τις εγγενείς συνιστώσες του. Το Erasmus αριθμεί τριάντα χρόνια ύπαρξης και σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση «είναι το πιο διάσημο και το μεγαλύτερο πρόγραμμα αμοιβαίας ανταλλαγής στον κόσμο» (European Union, 2012β). Ωστόσο, λίγες είναι οι σε σχέση με αυτό διεξαχθείσες έρευνες και τα αντίστοιχα εμπειρικά δεδομένα, είτε αναφορικά με την αξιολόγηση του Προγράμματος είτε αναφορικά με τις απόψεις των συμμετεχόντων φοιτητών και για το ίδιο το Erasmus αλλά και για την αποτίμηση της εμπειρίας τους αυτής. Για την περίπτωση της Ελλάδας ως εταίρου του Προγράμματος με τη συμμετοχή Ελλήνων φοιτητών, που μετακινήθηκαν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν γίνει ελάχιστες έρευνες. (Αναγνωστοπούλου, 2016).

Έτσι, η ευνοϊκή συγκυρία του να εγκριθεί η συμμετοχή ενός δημόσιου Γενικού Λυκείου, του 5^{ου} ΓΕΛ Βεροίας, σε τέσσερα (4) συγχρόνως ευρωπαϊκά συνεργατικά προγράμματα Erasmus, ώστε να υλοποιηθούν αυτά με δεκατρείς μετακινήσεις εκπαιδευτικών και μαθητών μέσα σε δύο χρόνια, έδωσε πεδίο έρευνας λαμπρό στη διεξαγωγή της παρούσας εργασίας.

Το 5ο ΓΕΛ Βεροίας, είναι ένα Λύκειο που εδράζεται στην πρωτεύουσα του Νομού Ημαθίας και διαθέτει μια ικανοποιητική και επαρκή υλικοτεχνική υποδομή. Με 31 εκπαιδευτικούς και 275 μαθητές/μαθήτριες κυρίως από ημιαστικές και αγροτικές περιοχές, διαθέτει ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες προβολών με σύνδεση στο Διαδίκτυο, διαδραστικούς πίνακες και εργαστήρια Πληροφορικής και Φυσικών Επιστημών άριστα εξοπλισμένα. Έχει ήδη αρχίσει σταδιακά να εξοπλίζει ανάλογα όλες τις αίθουσες διδασκαλίας, καθώς επιθυμεί να προετοιμαστεί κατάλληλα ώστε να ανταποκριθεί στις νέες μεθόδους διδασκαλίας που απαιτεί το Νέο Λύκειο. Το σχολείο διαθέτει Σχολική Βιβλιοθήκη τεχνολογικά εξοπλισμένη με σύγχρονα μέσα παρουσιάσεων και με χώρο εκδηλώσεων. Δραστηριοποιείται για χρόνια σε ευρωπαϊκά προγράμματα και δράσεις με στόχο πάντοτε την ενίσχυση και διατήρηση του ευρωπαϊκού του προφίλ. Συγκεκριμένα σε παλαιότερα έτη:

- πραγματοποίησε σχέδιο κινητικότητας εκπαιδευτικού προσωπικού (Erasmus+ KA1) με τον τίτλο “Exploring ICT to educate Students for an Internationally

Sustainable School” (2015 -2016) με στόχο την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού στις Νέες Τεχνολογίες.

- συμμετείχε σε Στρατηγική Σύμπραξη (Erasmus+ δράση KA2) με τίτλο “Food for Thought” (2015-2017) με στόχο την ευαισθητοποίηση πάνω σε θέματα παραγωγής και κατανάλωσης τροφίμων.
- συμμετείχε και διακρίθηκε σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα eTwinning με δύο εθνικά βραβεία (Έργα : SnowSun 2007, Fly me to the Moon, 2012) και τρία πανευρωπαϊκά στην ειδική κατηγορία των Φυσικών Επιστημών (Έργα : Soho-Sunspots Online 2012, Fly me to the Moon 2013, R.I.V.E.R. 2014)
- συμμετείχε σε σύμπραξη σχολείων με το πρόγραμμα Comenius (Έργο: Be alert!Protect Nature) 2011-2013
- Εκπαιδευτικοί και μαθητές κατά το παρελθόν ταξίδεψαν στις Βρυξέλλες συμμετέχοντας στο Euroscola και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των Νέων.

Το σχολείο έχει επίσης να παρουσιάσει πλούσια δράση σε εθνικό επίπεδο καθώς κάθε χρόνο υλοποιούνται προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και αγωγής υγείας, ενώ τα τελευταία 7 χρόνια το σχολείο διαθέτει μια δραστήρια θεατρική ομάδα που ανεβάζει κάθε χρόνο παραστάσεις.

- Για τη διετία 2018-2020 το σχολείο συμμετέχει σε τέσσερα ευρωπαϊκά προγράμματα ERASMUS+ KA2 EDUCATION

Με ευθύνη του Διευθυντή και μετά από συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων, επιδεικνύοντας πνεύμα συνεργασίας, αποφασίστηκε πως υπήρχε η θέληση και η τεχνογνωσία να υποστηριχθεί αξιόπιστα η συμμετοχή του σχολείου στις συγκεκριμένες δράσεις. Οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε ημερίδες του I.K.Y. για την διαχείριση και υλοποίηση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων παράλληλα με τις γνώσεις τους σε ανάλογες δράσεις, ενώ όλοι τους διέθεταν από πολύ καλή έως άριστη γνώση της Αγγλικής γλώσσας και τις απαραίτητες δεξιότητες στη χρήση των Τ.Π.Ε. Τα παραπάνω συνθέτουν το ιδιαίτερα ενδιαφέρον προφίλ του συγκεκριμένου Ιδρύματος, ώστε να αποτελέσει περίπτωση προς μελέτη.

3. ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 . Ποιοτική έρευνα

Για τη συγκεκριμένη εργασία θεωρήθηκε καλό να επιλεγεί η ποιοτική έρευνα, λόγω της ποικιλότητας των πιθανών απαντήσεων των συντευξιαζομένων, καθώς και της δυνατότητας που είχε η γράφουσα να έρθει σε επαφή προσωπικά με τους συμμετέχοντες σε αυτήν. Σε όλες τις περιπτώσεις υπεσείλθε και το προσωπικό στοιχείο, καθώς υπήρχε γνωριμία με όλους τους συνεντευξιαζόμενους.

Εξάλλου, σύμφωνα με τους Henwood & Pidgeon, 1994 «..οι υποστηρικτές της ποιοτικής έρευνας επιχειρούν να διερευνήσουν τον κοινωνικό κόσμο υπό το πρίσμα της εμπειρίας των υποκειμένων, των συμμετεχόντων σε αυτή την έρευνα. Η ποιοτική έρευνα είναι νατουραλιστική, συγκεκριμενική (contextual), πλαισιοθετημένη (situated), ερμηνευτική.

Παράλληλα, η υλοποίηση τεσσάτων ευρωπαϊκών προγραμμάτων στο εν λόγω σχολείο, έδωσε τη δυνατότητα να γίνει η έρευνα σε πραγματικές συνθήκες και να υπάρχει μεγάλος αριθμός ερωτώμενων, τόσο μαθητών, όσο γονέων και εκπαιδευτικών. Έτσι, στο βιβλίο των Ίσαρη, Πουρκού (Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ., 2015) διαβάζουμε ότι «ποιοτική έρευνα είναι η έρευνα που πραγματοποιείται σε πραγματικές και όχι σε τεχνητές, πειραματικά ελεγχόμενες συνθήκες. Ο Parker (1995) ισχυρίζεται ότι οι ποσοτικές προσεγγίσεις είναι κατάλληλες για την πραγματοποίηση ερευνών σε ελεγχόμενες, πειραματικές εργαστηριακές συνθήκες, ενώ οι ποιοτικές προσεγγίσεις ταιριάζουν για τη μελέτη των ανθρώπων στον «πραγματικό κόσμο».

Ανάμεσα στους άλλους στόχους μιας ποιοτικής έρευνας σύμφωνα με τους Ίσαρη, Πουρκός, 2015, αναφέρονται και οι εξής : «Ένας από τους βασικούς στόχους των ποιοτικών μεθόδων έρευνας είναι η καταγραφή, ανάλυση, ερμηνεία και κατανόηση των βιωμάτων και υποκειμενικών νοημάτων. Μια από τις βασικές δυνατότητες των ποιοτικών μεθόδων έρευνας είναι ότι με τον έναν ή τον άλλο τρόπο (φαινομενολογικά ή φαινομενογραφικά, εθνογραφικά, βιογραφικά, διαλογικά-αφηγηματικά κ.ά.) μας επιτρέπουν, σε κάποιον βαθμό, να έχουμε πρόσβαση στην υποκειμενική εμπειρία ή προοπτική των άλλων, στα υποκειμενικά τους νοήματα. Σε όλη την ποιοτική ερευνητική διαδικασία το κύριο ενδιαφέρον του ερευνητή εστιάζεται στη σύλληψη και κατανόηση των νοημάτων που τα υποκείμενα της

έρευνας έχουν για το υπό διερεύνηση ζήτημα, και όχι τόσο στα νοήματα που πηγάζουν από τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας.

Η ποιοτική έρευνα είναι στη βάση της μια ερμηνευτική διαδικασία. Έτσι, ο ερευνητής από την αρχή μέχρι το τέλος της ερευνητικής διαδικασίας ερμηνεύει ό,τι βλέπει, ακούει και κατανοεί. Οι ερμηνείες αυτές δεν μπορούν βέβαια να λειτουργήσουν ανεξάρτητα από τις εμπειρίες των ερευνητών, τη βιογραφική τους ιστορία, το πλαίσιο όπου βρίσκονται, τις προαντιλήψεις και το θεωρητικό τους υπόβαθρο. Η ερμηνευτική αυτή διαδικασία συνεχίζει και μετά το πέρας της έρευνας, μετά τη συγγραφή και τη δημοσίευσή της, καθότι οι αναγνώστες κάνουν τις δικές τους ερμηνείες προσφέροντας ενδεχομένως καινούριες πληροφορίες για το υπό διερεύνηση θέμα. Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη τις ερμηνείες των ερευνητών, των αναγνωστών της έρευνας καθώς και των ίδιων των ερευνητικών υποκειμένων, μπορούμε να έχουμε μια καλύτερη ιδέα για την πολυπλοκότητα του ζητήματος και τις πολλαπλές αντιλήψεις που υπάρχουν γι' αυτό.

Οι προσεγγίσεις των ποιοτικών μεθόδων έρευνας είναι στη βάση τους σχεσιακές. Βασική παραδοχή των ποιοτικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων είναι ότι οι ανθρώπινες συμπεριφορές, τα νοήματα και τα αποτελέσματά τους συν-δημιουργούνται σε πλαίσια σύνθετων αλληλεπιδράσεων. Κατά συνέπεια, στις προσεγγίσεις αυτές η προσοχή εστιάζεται στη μελέτη των διαδικασιών αυτών συν-δημιουργίας ή συν-κατασκευής της πραγματικότητας και στο πώς αυτές επηρεάζονται από το στενότερο και ευρύτερο πλαίσιο.

3.1.1. Ποιοτική συνέντευξη

Ο όρος «ποιοτική συνέντευξη» αφορά τις σε βάθος συνεντεύξεις και αποτελεί ίσως την πιο διαδεδομένη μέθοδο συλλογής/παραγωγής ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων στην ψυχολογική, κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα. Η απόφαση, ωστόσο, για τη χρήση της ποιοτικής συνέντευξης στην έρευνα δεν θα πρέπει να λαμβάνεται με ελαφρότητα. Προϋποθέτει καλή προετοιμασία και σχεδιασμό καθώς και δημιουργική εργασία. Επιπρόσθετα, ο σχεδιασμός της ποιοτικής συνέντευξης χρειάζεται να βασίζεται σε συγκεκριμένες οντολογικές και επιστημολογικές αρχές και να συνδέεται με τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα της διερεύνησης. (Ισάρη, Πουρκός, 2015)

3.1.2. Ημιδομημένη συνέντευξη εις βάθος

Χρησιμοποιήθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη σε βάθος, καθώς αποτελείται από ένα σύνολο προκαθορισμένων, κατά κάποιον τρόπο, ερωτήσεων και χρησιμοποιείται συχνά από νέους ποιοτικούς μελετητές, όπως η γράφουσα, ώστε να έχουν έναν οδηγό για τα θέματα που θεωρούν ότι είναι σημαντικά να καλύψουν στο πλαίσιο της συνέντευξης. Χρειάζεται να σημειωθεί εδώ ότι ο συγκεκριμένος τύπος συνέντευξης παρείχε ευελιξία: α) ως προς την τροποποίηση του περιεχομένου των ερωτήσεων ανάλογα με τον ερωτώμενο, β) ως προς την εμβάθυνση σε κάποια θέματα με συμμετέχοντες που κρίνονται κατάλληλοι, γ) ως προς τη σειρά με την οποία τίθενται οι ερωτήσεις και δ) ως προς την πρόσθεση ή αφαίρεση ερωτήσεων ή θεμάτων για συζήτηση.

Έτσι, η ποιοτική συνέντευξη έδωσε τη δυνατότητα στη γράφουσα: • Να διερευνήσει σε βάθος αντιλήψεις, απόψεις και αξίες. • Να δει το υπό μελέτη φαινόμενο μέσα από τα «μάτια» των ερωτώμενων και να αναδείξουν τη «φωνή» και τον λόγο των ίδιων των συμμετεχόντων στην έρευνα. • Να έχει διαδραστική επικοινωνία με τους συμμετέχοντες. • Να διερευνήσει θέματα που δεν είχαν προκαθοριστεί από πριν. • Να τροποποιήσει κάποιες φορές ακόμη και τον αρχικό σχεδιασμό της ερευνητικής διαδικασίας.

Βέβαια, η ποιοτική συνέντευξη ήταν μια μέθοδος εξαιρετικά απαιτητική και χρονοβόρα όχι μόνο ως προς τη διεξαγωγή της αλλά και ως προς τον σχεδιασμό και την ανάλυση των δεδομένων. Απαιτεί σημαντικές ικανότητες, επικοινωνιακές δεξιότητες, εμπειρία, ευελιξία ιδιαίτερη ευαισθησία σε ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας και γνήσιο ενδιαφέρον προς τα άτομα που συμμετείχαν. Δεν αποτελεί εύκολη επιλογή, σε αντίθεση με την άποψη που συχνά επικρατεί, ότι δηλαδή δεν απέχει και πολύ από καθημερινές συζητήσεις, οι οποίες μπορούν εύκολα και χωρίς ερευνητικό σχεδιασμό να πραγματοποιηθούν από οποιονδήποτε (Mason, 2009:130).

3.2. Δειγματοληψία

Η δειγματοληψία αναφέρεται στη μέθοδο που χρησιμοποιείται από τους ερευνητές για την επιλογή ενός δεδομένου αριθμού ανθρώπων (ή πραγμάτων) από έναν πληθυσμό για να συμπεριληφθούν σε μια μελέτη. Με άλλα λόγια η δειγματοληψία αφορά στην στρατηγική για την επιλογή του δείγματος της έρευνας το οποίο χρησιμοποιείται για πρακτικούς λόγους, αφού συνήθως δεν είναι εφικτό να

συλλεγούν δεδομένα από όλα τα άτομα σε έναν πληθυσμό. Ο όρος «πληθυσμός» εδώ αναφέρεται στο σύνολο των περιπτώσεων που μπορεί να ενδιαφέρουν τους ερευνητές, είτε πρόκειται για ανθρώπους είτε για ομάδες, οργανισμούς, χώρες, ή ακόμη και για καταστάσεις, γεγονότα, χρονικές περιόδους ή κοινωνικό-πολιτισμικές διαδικασίες, κ.ά. (Marshall, 1996· Robson, 2007). Γενικά, η διαδικασία της δειγματοληψίας αποτελεί ένα σημαντικό μέρος του ερευνητικού σχεδιασμού καθώς η επιλογή του δείγματος επηρεάζει τόσο την ποιότητα των δεδομένων όσο και τα συμπεράσματα της έρευνας. Οι στρατηγικές που αξιοποιούνται για την επιλογή των δειγμάτων ποικίλλουν ανάλογα με την ερευνητικό παράδειγμα των μελετητών. Η δειγματοληψία έχει συνδεθεί με όρους όπως η δυνατότητα γενίκευσης, η αντιπροσωπευτικότητα ή τα δείγματα των πιθανοτήτων, οι οποίοι και αφορούν περισσότερο το μεταθετικιστικό παράδειγμα και την ποσοτική μεθοδολογία.

3.2.1. Δειγματοληψία κριτηρίου (criterion sampling)

Επιλέχθηκαν περιπτώσεις σύμφωνα με το κριτήριο της συμμετοχής στα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα Erasmus+ που διεξήχθησαν και υλοποιήθηκαν στο 5^ο ΓΕΛ Βεροίας τα δύο τελευταία χρόνια, καθώς στόχος της έρευνας ήταν να έχουν όλοι και όλες οι συμμετέχοντες/ουσες εμπειρία συμμετοχής σε αυτά.

3.2.2. Δειγματοληψία ευκολίας (Convenience sampling)

Επιλέχθηκαν για τις συνεντεύξεις περιπτώσεις που ήταν άμεσα διαθέσιμες, και στις οποίες υπήρχε εύκολη πρόσβαση. Καθώς όμως η έρευνα διεξήχθη κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών και καθώς όλοι και όλες οι συμμετέχοντες/ουσες ήταν πρόθυμοι/ες να συμμετέχουν, αυτό έκανε πιο εύκολα πραγματοποιήσιμη την όλη διαδικασία.

3.2.3. Μέγεθος δείγματος

Στην έρευνα συμμετείχαν δεκαοκτώ ερωτώμενοι/ες. Η επιλογή τους έγινε με βάση τον αριθμό των συμμετοχών τους σε προγράμματα και επιλέχθηκαν αυτοί/ες που συμμετείχαν σε όσο το δυνατόν περισσότερα, ώστε να έχουν και μία πιο πλούσια γκάμα εμπειριών πάνω σε αυτά και να έχουν διαμορφώσει όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη άποψη. Έξι καθηγητές (E= εκπαιδευτικοί), έξι γονείς (Γ = γονείς) και έξι μαθητές (M = μαθητές).

Ένα ερώτημα που καλείται να απαντήσει ο ερευνητής που διεξάγει ποιοτική έρευνα αφορά το μέγεθος του δείγματός του και πόσες μονάδες θα πρέπει να συμπεριλάβει σε αυτό. Στην ποιοτική έρευνα δεν υπάρχουν αριθμητικοί περιορισμοί και σταθεροί κανόνες ως προς το μέγεθος του δείγματος (Ιωσηφίδης, 2008· Patton, 2002). Το δείγμα, ωστόσο, δεν χρειάζεται να είναι ποσοτικά μεγάλο. Αντιθέτως, αυτό μπορεί να λειτουργήσει αρνητικά, εάν ο στόχος του ερευνητή είναι η ανάδειξη υποκειμενικών και ξεχωριστών χαρακτηριστικών και η σε βάθος κατανόηση των εμπειριών (Μαντζούκας, 2007). Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι τα μεγάλα δείγματα απαγορεύονται στην ποιοτική έρευνα. Εντούτοις, το μικρό μέγεθος των δειγμάτων υπαγορεύεται και από πρακτικούς λόγους, καθώς το κόστος και κυρίως ο χρόνος που απαιτείται για τη συλλογή και ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων θα καθιστούσαν εξαιρετικά δύσκολο προς διαχείριση ένα πολύ μεγάλο δείγμα (Mason, 2009).

Η τελική απόφαση για το μέγεθος του δείγματος λαμβάνεται όταν πλέον η ενσωμάτωση νέων μελών–μονάδων στο δείγμα δεν προσφέρει κάτι καινούριο στην ανάλυση των δεδομένων και στην παραγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Η όλη διαδικασία φτάνει τότε σε αυτό που ονομάζεται σημείο κορεσμού (saturation), όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως στην περίπτωση της θεωρητικής δειγματοληψίας. Ο ερευνητής μπορεί να καταλάβει ότι έχει φτάσει σε αυτό το σημείο όταν «το νέο υλικό συμπίπτει και είναι αντίστοιχο με εκείνο που έχει ήδη παραχθεί... επαναλαμβάνονται πληροφορίες και επανέρχονται έννοιες που έχουν ήδη αναφερθεί, ή έχουν περιγραφεί λεπτομερώς» (Καλλινικάκη, 2010).

Μετά τις συνεντεύξεις κάθε ομάδας, η γράφουσα συμπέρανε πως το δείγμα ήταν ικανοποιητικό ως προς τον αριθμό.

3.3.Ο ρόλος των ερευνητών και των συμμετεχόντων στην ποιοτική έρευνα

Σύμφωνα με τους Ισάρη, Πουρκό (2015) ο ρόλος των ερευνητών είναι ιδιαίτερα κεντρικός στην ποιοτική έρευνα, διότι προϋποθέτει αμεσότητα και προσωπική εμπλοκή στην ερευνητική διαδικασία. Ο ερευνητής που υιοθετεί ποιοτικές μεθόδους έρευνας δεν γίνεται αντιληπτός σαν αμερόληπτος και αντικειμενικός παρατηρητής αλλά ως φορέας των δικών του βιωμάτων, απόψεων, προσδοκιών και μεροληψιών. Στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας έχουμε διδαχτεί ότι η υποκειμενικότητα του ερευνητή χρειάζεται να παρακολουθείται και να εξαλείφεται. Στην ποιοτική προσέγγιση, η υποκειμενικότητα θεωρείται δεδομένη και δεν

αντιμετωπίζεται ως εμπόδιο. Αντίθετα, ο επιστήμονας σ ένα πλαίσιο αναστοχασμού εξετάζει τη δική του υποκειμενικότητα, καθώς και εκείνη των συμμετεχόντων στην έρευνα, και λαμβάνει υπόψη του τρόπους με τους οποίους οι προσωπικές θέσεις, επενδύσεις, αξίες, εμπειρίες και προσδοκίες και των δύο πλευρών επηρεάζουν την ερευνητική διαδικασία, την ανάλυση των δεδομένων και τα αποτελέσματα της έρευνας (Morawski, 1994).

Η γράφουσα στη συγκεκριμένη εργασία, υπήρξε και η ίδια συμμετέχουσα σε ένα από τα προγράμματα που διεξήχθησαν στο 5^ο ΓΕΛ Βεροίας και παράλληλα είναι συνάδελφος με τους εκπαιδευτικούς και καθηγήτρια των παιδιών που πήραν μέρος στην έρευνα. Αυτό, όχι μόνο δεν αποτέλεσε εμπόδιο στην όλη διαδικασία, αλλά σε πολλές περιπτώσεις έδωσε το έναυσμα και τη δυνατότητα οι συμμετέχοντες/ουσες να «ανοιχτούν» ακόμα πιο εύκολα και να προχωρήσουν σε περισσότερο εξομολογητικού ύφους επισημάνσεις σχετικές με το υπό μελέτη θέμα.

3.4. Πληροφορημένη συγκατάθεση στην έρευνα (informed consent)

Πριν από κάθε συνέντευξη, οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και συναίνεσαν στις προϋποθέσεις διεξαγωγής της. Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες δεοντολογικές αρχές και αναφέρεται στην υποχρέωση του ερευνητή να διαθέσει «το σύνολο των πληροφοριών που σχετίζονται με το ερευνητικό εγχείρημα στους συμμετέχοντες σε αυτό» (Ιωσηφίδης, 2008, σελ. 278). Ουσιαστικά, η αρχή αυτή βασίζεται στην αναγνώριση του βασικού δικαιώματος του ατόμου να αποφασίζει ελεύθερα και αυτόνομα για την ίδια του τη ζωή (Traianou, 2014). Η συμμετοχή επομένως των ατόμων στην έρευνα ήταν ελεύθερη και εθελοντική και δεν προέκυψε από καταναγκασμό και εξαπάτηση.

Η ερευνήτρια ενημέρωσε τους υποψήφιους συμμετέχοντες, προφορικά και γραπτώς, σχετικά με το ποιος είναι ο λόγος που διεξάγεται η έρευνα, πού αποσκοπεί, ποιες διαδικασίες θα ακολουθηθούν, ποια είναι τα πιθανά οφέλη αλλά και κίνδυνοι από τη συμμετοχή τους στην έρευνα, ενώ τόνισε το δικαίωμά τους να αποσυρθούν από την όλη διαδικασία σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας, καθώς και να ζητήσουν απόσυρση των δεδομένων που προέκυψαν από αυτούς, χωρίς να υπάρχει κάποιος κόστος. (Καλλινικάκη, 2010)

3.5. Ανωνυμία και εμπιστευτικότητα στην έρευνα

Σύμφωνα με αυτή την αρχή η ερευνήτρια σεβάστηκε το δικαίωμα των συμμετεχόντων στην έρευνα να μην αποκαλύπτονται πληροφορίες οι οποίες είναι προσωπικές ή προσδιοριστικές της ταυτότητάς τους. Για τον λόγο αυτόν έλαβε κάθε μέτρο, όπως η χρήση ψευδωνύμων ή η αφαίρεση στοιχείων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αναγνώριση (π.χ. τόπος διαμονής, πλαίσιο εργασίας) ώστε να διασφαλιστεί η ανωνυμία των ατόμων και η προστασία της ταυτότητάς τους. Επιπρόσθετα, τα προσωπικά στοιχεία τους παρέμειναν ανώνυμα όχι μόνο κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας, αλλά και έπειτα από αυτήν, κατά την ανάλυση των ευρημάτων, τη δημοσίευσή τους και γενικότερα την αξιοποίησή τους (Traianou, 2014).

3.6. Ερευνητικοί στόχοι και ερωτήματα

Ως στόχος της έρευνας είναι η εξέταση των στάσεων, των απόψεων, των αντιλήψεων και των αποτελεσμάτων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων μαθητών που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα Κινητικότητας Erasmus με σκοπό την εκπαίδευση στο 5^ο ΓΕΛ Βεροίας. Τα υπό εξέταση ερωτήματα είναι τα εξής:

- Κατά πόσο γνώριζαν και από ποια πηγή οι ερωτώμενοι – εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές – την ύπαρξη και τη σημασία των ευρωπαϊκών συνεργατικών προγραμμάτων;
- Για ποιους λόγους επέλεξαν να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Κινητικότητας Erasmus;
- Ποια ήταν η εμπειρία που αποκόμισαν από όλα τα στάδια του Προγράμματος Κινητικότητας Erasmus μέσα στη Ευρώπη της κρίσης;
- Μετέφεραν τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τις καλές πρακτικές τους τόσο στον εκπαιδευτικό οργανισμό, αλλά και στην ευρύτερη κοινότητά τους;

4. ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 ΠΡΟΦΙΛ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΓΟΝΕΩΝ, ΜΑΘΗΤΩΝ

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στα τέσσερα ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+ που υλοποιήθηκαν στο 5^ο Γελ Βεροίας και έλαβαν μέρος στις συνεντεύξεις ήταν 45-55 ετών και ήταν όλοι μόνιμοι, με πάνω από τρία χρόνια υπηρεσίας στο συγκεκριμένο σχολείο (συγκεκριμένα, μόνο μία καθηγήτρια υπηρετούσε μόνο τρία στο σχολείο, ενώ οι υπόλοιποι από οκτώ μέχρι και δεκαέξι). Είναι αξιοσημείωτο ότι αναπληρωτές ή αναπληρώτριες δε συμμετείχαν σε κανένα πρόγραμμα, καθώς σύμφωνα με το οργανωτικό πλαίσιο αυτά τα ευρωπαϊκά προγράμματα έχουν διάρκεια δύο ετών.

Οι γονείς που πήραν μέρος στις συνεντεύξεις και στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα που υλοποιήθηκαν στο σχολείο ήταν επίσης ηλικίας 45- 55 ετών, ενώ **οι μαθητές και μαθήτριες** των τεσσάρων προγραμμάτων αντίστοιχα ήταν όλοι πρώτης και δευτέρας λυκείου, όταν αυτά πραγματοποιήθηκαν - και κανείς της τελευταίας τάξης, της Γ' Λυκείου. Συγκεκριμένα, όταν τους ζητήθηκε να σχολιάσουν για ποιο λόγο διάλεξαν να πάρουν μέρος σε αυτή τη φάση της μαθητικής τους ζωής και όχι στη Γ' λυκείου, είπαν χαρακτηριστικά : M2. «...για να είμαι πιο άνετη στην Τρίτη που θα ήταν και το διάβασμα και η πενταήμερη, οπότε θα έπρεπε να διαλέξω» και M4. «...Συνήθως είναι πιο εύκολα για τα παιδιά μικρότερων τάξεων να πάρουν μέρος, γιατί στη Γ' λυκείου έχουμε να διαβάσουμε, τρεξίματα, Πανελλήνιες...».

Ακόμα και στην περίπτωση που η συμμετοχή στο πρόγραμμα του Erasmus+ έκανε μία μαθήτρια, εκ των υστέρων, να πει ότι ίσως να έπαιρνε μέρος και στην αρχή της Γ' λυκείου, γιατί της άρεσε τόσο πολύ, ωστόσο χρησιμοποίησε το επίρρημα «ίσως» και τη φράση «θα το ρίσκαρα». M4. «Δηλαδή, αν ήσουν Γ' λυκείου, δε θα έπαιρνες μέρος στο πρόγραμμα; ...με τράβηξε πάρα πολύ, δηλαδή το πρόγραμμα, η εμπειρία που πιστεύω ότι, αν μπορούσα να τα βάλω σε μία τάξη θα πήγαινα! Θα το ρίσκαρα! Ναι!»

Σε αντίθεση με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus που υλοποιούνται στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου η χώρα αποστολής επιλέγεται από τους φοιτητές με βάση κάποια κριτήρια επιλογής ατομικά, όπως επίσης και η διάρκεια παραμονής τους εκεί κυμαίνεται ανάλογα με το ίδρυμα στο οποίο θα φοιτήσουν (Αναγνωστοπούλου, 2016), στα συγκεκριμένα προγράμματα που έλαβαν χώρα στο 5^ο ΓΕΛ Βεροίας η χώρα επιλέχθηκε ανάλογα με το πρόγραμμα της σύμπραξης και η παραμονή ήταν δεδομένη για κάθε συμμετέχοντα, δηλαδή μία εβδομάδα.

Τέλος, είναι χαρακτηριστική και αξίζει να σημειωθεί η μεγάλη προθυμία που επέδειξαν όλοι οι ερωτώμενοι να λάβουν μέρος στις συνεντεύξεις – τόσο οι γονείς, όσο οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί, γεγονός που παρατηρείται και σε άλλες παρόμοιες εργασίες σχετικές με συνεργατικά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών, όπως επισημαίνει και η Αναγνωστοπούλου, Ό. (2016). «*Ευρωπαϊκή Ενοποίηση: Νέοι και Erasmus στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*».

Παρόλο το γεγονός ότι οι ενήλικες είναι όλοι πολυάσχολοι εργαζόμενοι/ες και οι μαθητές/τριες φοιτούν στην τελευταία τάξη του Λυκείου, ανταποκρίθηκαν άμεσα στο κάλεσμα της γραφούσης και έδωσαν τον πολύτιμο χρόνο τους για να γίνουν οι συνεντεύξεις με χαρά, δίνοντας την εντύπωση ότι ήθελαν να μιλήσουν για την εμπειρία τους αυτή.

Τόπος κατοικίας και επάγγελμα:

Η πλειοψηφία μαθητών, γονέων και καθηγητών ζει στο κέντρο της Βέροιας (οι δεκαέξι στους δεκαοκτώ, ποσοστό 88,88%), ενώ μόνο δύο από τους δεκαοκτώ, ζουν σε κοντινό χωριό (11,11%).

Όλοι οι ενήλικοι/ες συμμετέχοντες/ουσες στις συνεντεύξεις, γονείς και καθηγητές είναι εργαζόμενοι, είτε στο δημόσιο (οι περισσότεροι, συγκεκριμένα οι οκτώ από τους δώδεκα, ποσοστό 66,66%) είτε στον ιδιωτικό τομέα (οι τέσσερις από τους δώδεκα 33,33), κανείς τους δεν είναι άνεργος.

4.2 ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.2.1. Πρώτη επαφή με τα ευρωπαϊκά προγράμματα

Στην ερώτηση ποια ήταν η πρώτη επαφή των συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις με τα προγράμματα Erasmus+ η πλειοψηφία των ερωτώμενων απάντησε ότι έμαθε για τα προγράμματα αυτά μόλις λίγα χρόνια πριν να πάρει μέρος

σε αυτά. Είναι χαρακτηριστικό ότι η ενημέρωση αυτή δεν είναι επίσημη, από κάποιον φορέα, αλλά περιορίζεται σε ό,τι άκουσαν/έμαθαν από συγγενείς, συναδέλφους και φίλους.

Μία μόνο εκπαιδευτικός δήλωσε ότι γνώριζε την ύπαρξή τους από την εποχή που ήταν η ίδια μαθήτρια, (Ε6. «Ναι, ναι, ναι γνώριζα, από τότε που ήμουν μαθήτρια, δειλά δειλά είχα ξεκινήσει και γνώριζα την ύπαρξή τους») ως προγράμματα ανταλλαγής μαθητών, και ακόμη μία εκπαιδευτικός γνώριζε για τις παλαιότερες μορφές του Erasmus+, δηλαδή τα προγράμματα Socrates και Lingua (Ε5. «...το 1999 πήγα με το πρόγραμμα Socrates στο Λονδίνο, έμεινα δύο εβδομάδες. Ήταν Ευρωπαϊκό πρόγραμμα, Socrates Lingua»).

Επίσης είναι αξιοσημείωτο ότι σε τρεις από τις δεκαοκτώ συνεντεύξεις οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι – πριν μάθουν για τα προγράμματα Erasmus+ από το σχολείο που τα υλοποίησε – πίστευαν ότι υλοποιούνται **μόνο** σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή μόνο στο Πανεπιστήμιο, με ανταλλαγές φοιτητών (Ε2. «...Erasmus ήξερα για τα **φοιτητικά** προγράμματα... πάντοτε πίστευα ότι τα εράσμους έχουν να κάνουν τις ανταλλαγές φοιτητών»)

Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν στην πλειοψηφία τους για τα ευρωπαϊκά προγράμματα από συναδέλφους τους που είτε τα υλοποίησαν, είτε τους πληροφόρησαν γι αυτά. (Ε4. «άκουσα από κάποιον συνάδελφο που συμμετείχε...»)

Οι περισσότεροι/ες **μαθητές/τριες** από την άλλη μεριά τα γνωρίζουν από συμμαθητές/τριές τους που φοιτούσαν στο σχολείο και πήραν μέρος σε αυτά στο παρελθόν. (Μ1. «Ήξερα ότι υπάρχουν, γιατί και ο αδερφός μου πιο παλιά ήξερε γι αυτά.») Όταν ήταν οι ίδιοι/ες ακόμη στο γυμνάσιο, άκουσαν γι αυτά ή διάβασαν γι αυτά στο site του σχολείου. Σε τρεις περιπτώσεις μάλιστα, έτυχε να λάβουν μέρος τα μεγαλύτερα αδέρφια/ξαδέλφια τους σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα στο παρελθόν (Μ3. «...πριν 2 χρόνια, μία ξαδέρφη μου πήρε μέρος σε ένα πρόγραμμα εράσμους – από Πανεπιστήμιο όμως»). Ακόμη, παράλληλα με αυτή την ενημέρωση, έτυχε κάποια παιδιά να ενημερωθούν στις γυμνασιακές τάξεις από μία καθηγήτρια που υπηρετούσε

συγχρόνως και σε γυμνάσιο και σε λύκειο, και τα γνώριζαν λίγο πριν έρθουν στο λύκειο (Μ1. «...και μετά στην Τρίτη Γυμνασίου, μας μίλησε η καθηγήτρια»). Αξιοσημείωτο είναι ότι στο γυμνάσιό τους δεν υλοποιήθηκαν τέτοια προγράμματα ανταλλαγής εκπαιδευτικών επισκέψεων – με εξαίρεση μία περίπτωση που ξεκίνησε, αλλά δεν υλοποιήθηκε τελικά (Μ6. «Ήξερα αρχικά για τα φοιτητικά. Το γυμνάσιο που πήγαινα δεν έκανε τέτοιο πρόγραμμα. Το πρώτο πρόγραμμα που συνάντησα να υλοποιείται ήταν στο λύκειο, στο σχολείο μας.»)

Οι γονείς γνωρίζουν την ύπαρξη αυτών των προγραμμάτων από φίλους και γνωστούς, που συμμετείχαν τα παιδιά τους στο παρελθόν, καθώς επίσης και μέσω των ίδιων των παιδιών τους, που τους ενημέρωσαν, όταν πήγαν στο λύκειο. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση μαθήτριας, η οποία πριν να ξεκινήσει τη φοίτησή της στην Α΄ Λυκείου, είδε στο site του σχολείου τα σχετικά με την υλοποίηση Erasmus+ και ενημέρωσε το γονιό της ότι θέλει να πάρει μέρος. Συγκεκριμένα, ένας γονιός τονίζει ότι αυτά τα προγράμματα υπήρξαν κίνητρο για την κόρη του, πριν ακόμη εγγραφεί στο Λύκειο (Γ3. «...μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση η προσμονή που είχε η Κ. και ένα χρόνο πριν καν έρθει στο λύκειο, στο 5^ο, ήδη είχε ασχοληθεί και έλεγε ότι είχε κίνητρο και τη συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα, την ενδιέφερε δηλαδή και είχε ψαχτεί»). Κανένας γονιός δεν ήξερε για αυτά όντας μαθητής/τρια ο ίδιος. Μία μάλιστα μητέρα μίλησε Γ1. «για επικοινωνία μέσω γραμμάτων με παιδιά από άλλες χώρες» στη δική της την εποχή (το επονομαζόμενο pen-pal, για όσους γνωρίζουν), αλλά τίποτα παραπάνω και ακόμη μία μητέρα εξέφρασε το παράπονο Γ5. «μακάρι να είχαμε κι εμείς την ευκαιρία, που δεν την είχαμε».

4.2.2 Κίνητρο συμμετοχής – πρώτες σκέψεις

Σύμφωνα με την Αναγνωστοπούλου (2016) τα κύρια κίνητρα της συμμετοχής των φοιτητών στο πρόγραμμα Erasmus υπήρξαν α. οι νέες εμπειρίες, β. το γεγονός ότι ήταν μια εξαιρετική ευκαιρία, γ. η γνωριμία με νέες κουλτούρες και ανθρώπους, δ. η μελλοντική αξιοποίησή του για μεταπτυχιακό, ε. η βολιδοσκόπηση της αγοράς εργασίας και στ. το γεγονός ότι θα ήταν ένα ταξίδι αυτογνωσίας, κίνητρα τα οποία

συνάδουν σε μεγάλο ποσοστό με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων και στην παρούσα ερευνητική εργασία.

Με κύριο στόχο να ερευνηθούν τα κίνητρα και οι πρώτες σκέψεις των συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις σχετικά με τα ευρωπαϊκά προγράμματα -πριν την υλοποίησή τους και τη συμμετοχή τους σε αυτά - οι ερωτώμενοι απάντησαν σχεδόν ομόφωνα ότι **η στάση τους ήταν θετική** (ποσοστό 94,44%).

Μόνο μία μητέρα ανάμεσα στους δεκαοκτώ ερωτώμενους απάντησε ότι : «Γ5. «... (αρχικά) ήμουνα πάρα πολύ αρνητική. Δεν το δέχτηκα καθόλου. Δεν ήθελα να το ακούσω». Οι λόγοι του δισταγμού της ήταν τρεις : η φιλοξενία του παιδιού από αγνώστους, το ότι ήταν μοναχοπαιδί και το ότι δεν είχε φύγει ξανά από το σπίτι μέχρι τότε. **Η γνώμη της άλλαξε άρδην**, μετά τη συμμετοχή του παιδιού στο πρόγραμμα. (Γ5. «Μετά έφυγαν όλα, και οι φόβοι και όλα... Είδα ότι ήτανε μία πολύ θετική εμπειρία»)

Γενικά, όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν ότι έβλεπαν **απόλυτα θετικά** τη συμμετοχή τους στα ευρωπαϊκά προγράμματα, με ελάχιστους προβληματισμούς, δευτερευούσης σημασίας ή πρακτικού επιπέδου, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια.

Αρχικά, **οι εκπαιδευτικοί** που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις δηλώνουν όλοι ομόφωνα ότι έβλεπαν θετικά από την αρχή τα ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+. Αυτοί, όμως εστιάζουν στο ταξίδι, αλλά με την έννοια **των γνώσεων** που θα αποκομίσουν, οι οποίες θα βοηθήσουν στη **διεύρυνση των οριζόντων** τους, στις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα αποκομίσουν και θα τους βοηθήσουν στη συνέχεια στο **επάγγελμά** τους και στη διδασκαλία τους. Είτε με την καλλιέργεια της **πολυπολιτισμικότητας** που είναι απαραίτητη να κοινωνηθεί στα παιδιά σήμερα, είτε με τη **βελτίωση της διδασκαλίας** τους. Θεωρούν ότι τα προγράμματα αυτά είναι κατά κύριο λόγο ΧΡΗΣΙΜΑ για τους ίδιους και το σχολείο που υπηρετούν και δεν είναι ένα απλό ταξίδι, που θα το έκανε κάποιος και ιδιωτικά, αλλά κυρίως η γνωριμία με το εκπαιδευτικό σύστημα άλλων χωρών. Έτσι δηλώνουν για παράδειγμα : Ε1. «...Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θα αποκομίσω», Ε3. «με την έννοια ότι δεν είναι ταξίδι που πας, όπως με τα τουριστικά γραφεία...γιατί σκέτο ταξίδι, εντάξει, πας και μόνος σου», Ε4. «...θα αποκομίσω αρκετά οφέλη, θα μάθω πράγματα, θα γνωρίσω τα Ευρωπαϊκά σχολεία...», Ε5.

«...Θεωρούσα ότι είναι κάτι πάρα πολύ χρήσιμο για μένα, για τους μαθητές, για το σχολείο», Ε6. «...τα σχολεία είναι πολυπολιτισμικά πρέπει να φύγουμε από το μονοπολιτισμικό μοντέλο και είναι τεράστια ευκαιρία για τα παιδιά να νιώσουν ευρωπαίοι πολίτες»

Οι μαθητές, από την άλλη, είχαν σαν βασικό κίνητρο το ταξίδι, το οποίο θα είναι α. μαζί με φίλους, β. θα οδηγήσει σε γνωριμίες που θα κρατήσουν και πέρα από το συγκεκριμένο πρότζεκτ, γ. θα βοηθήσει να γνωρίσουν έναν ξένο πολιτισμό κι έναν τρόπο ζωής «εκ των έσω», δ. είναι δωρεάν και ε. θα έχουν όφελος για το μέλλον. Έτσι οι θετικές απόψεις που είχαν από την αρχή για τα ευρωπαϊκά προγράμματα εκφράστηκαν ως εξής : Μ1. «...δωρεάν και να γνωρίσεις περισσότερα άτομα... σε βοηθάει γενικά και στο μέλλον σου». Μ2. «...θα βλέπαμε τη ζωή, την καθημερινότητά τους από μέσα...», Μ3. «...θα φύγουμε από τη χώρα ...και με τους φίλους μου...», Μ4. «Το ότι θα ταξιδέψω αρχικά στο εξωτερικό...οι φιλίες, οι γνωριμίες που κάνανε τα παιδιά...» Μ5. «...γνωρίζεις νέο κόσμο», Μ6. «...δεν ήταν μόνο το ταξίδι, ήταν και ότι θα δω θα δω πώς ζούνε εκεί οι άνθρωποι»

Τέλος, **οι γονείς**, συγκεκριμένα, εξήγησαν ότι το κίνητρο που τους οδηγούσε στο να βλέπουν θετικά τη συμμετοχή του παιδιού τους στο Erasmus+ ήταν κατά κύριο λόγο το άνοιγμα των πνευματικών του οριζόντων και η απόκτηση νέων εμπειριών: Γ6. «...είναι εμπειρίες για το παιδί μου», Γ3. «...εμπειρίες ζωής», Γ4. «...Βασικά είχα στο μυαλό μου ότι θέλω να ανοίξει το μυαλό της!».

4.2.3 Προβληματισμοί συμμετοχής

Παρόλη τη θετική άποψη που είχαν οι ερωτώμενοι σχετικά με τα ευρωπαϊκά προγράμματα, ωστόσο υπήρχαν και κάποιοι προβληματισμοί σχετικά με αυτή τη συμμετοχή τους, που διαφοροποιούνται ανάλογα. Σύμφωνα με την διπλωματική εργασία της Αναγνωστοπούλου (2016) ένα μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων (55,33%) σε πρόγραμμα Erasmus στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Ξάνθης, χαρακτήρισε την προετοιμασία των εγγράφων που απαιτούνται ως τρομερά πολύπλοκη και κουραστική, ενώ η ενημέρωση αρκετών για τη συμμετοχή τους στο

πρόγραμμα υπήρξε πλημμελής από το Ίδρυμα αποστολής. Το θέμα της γραφειοκρατίας παράλληλα δε θα έπρεπε να λειτουργεί αποτεπτικά για κάποιον που θα επιθυμούσε να πάρει μέρος στα προγράμματα αυτά. Η γραφειοκρατία και η διαδικαστική προετοιμασία είναι πρόβλημα για το 56,66% των συμμετεχόντων στην συγκεκριμένη έρευνα της Αναγνωστοπούλου.

Ανάλογα ήταν τα ευρήματα και στην παρούσα έρευνα. Οι δισταγμοί των **καθηγητών** αφορούσαν στις **απαιτήσεις** του προγράμματος. Οι προβληματισμοί τους ήταν σχετικοί με το γεγονός ότι το να φέρουν εις πέρας ένα μεγάλο όγκο **γραφειοκρατικής δουλειάς** σχετικής με το Erasmus + χωρίς να έχουν ανάλογη **βοήθεια**, αλλά προχωρώντας στην ουσία «στα τυφλά» όπως δήλωσαν χαρακτηριστικά. (E2. «...χωρίς καμία βοήθεια, ...μια διαδικασία πάρα πολύ δύσκολη, πολλή γραφειοκρατία»). Παράλληλα, σημειώνεται και η **ευθύνη** του να συνοδεύσουν μαθητές σε ξένη χώρα (E1. «σε επίπεδο ευθύνης -συνοδεύεις μαθητές στο εξωτερικό»). Θεωρούν, επίσης, ότι **δεν είχαν την κατάλληλη επιμόρφωση** από φορέα ή φορείς που θα τους έδινε την «άνεση» να προχωρήσουν στην υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων με μεγαλύτερη αίσθηση ασφάλειας. Όλοι τους απάντησαν ότι προχωρούσαν λίγο πολύ ψάχνοντας μόνοι τα βήματα που έπρεπε να ακολουθήσουν. Όταν βέβαια, επιλέχθηκαν τελικά στο συνεργατικό πρόγραμμα, στη συνέχεια, δέχτηκαν μεγάλη βοήθεια από το ΙΚΥ, όπου μπορούσαν να βρουν απάντηση σε κάθε απορία, όπως επίσης, μεγάλη βοήθεια είχαν και από παλιότερους και πιο έμπειρους συναδέλφους που είχαν πάρει μέρος στη διαδικασία. Θα ήθελαν, όμως, αυτή η βοήθεια να παρέχεται από την έναρξη ενασχόλησής τους και όχι εκ των υστέρων. E1. «...δαίδαλωδη γραφειοκρατική διαδικασία. Μια γραφειοκρατική διαδικασία που δεν υπάρχει στα άλλα κράτη... Αμέτρητα έγγραφα...», E3. «λίγο-πολύ πρέπει και λίγο μόνος σου να τα ψάξεις...», E5. «...δεν υπήρχε καμία ενημέρωση πάνω σε αυτό... πήγαίνες στα τυφλά...»)

Οι προβληματισμοί των **μαθητών** πριν την υλοποίηση είχαν να κάνουν στην πλειοψηφία τους με τις **συνθήκες στην οικογένεια** που θα τους φιλοξενούσε. Ποια σχέση θα αναπτύσσονταν μαζί της, αν θα ήταν φιλόξενοι, αν θα ταίριαζαν με τους συμμαθητές τους εκεί. Μόνο δύο μαθήτριες ανέφεραν και το **ταξίδι με το αεροπλάνο**, πώς θα μετακινούνταν στην ξένη χώρα. (M1. «δεν ξέρω τι

οικογένεια θα είναι...», Μ3. «σε τι οικογένεια θα πάω ...», Μ5. «είχα ένα μικρό δισταγμό για το αεροπλάνο, γιατί δεν είχα ταξιδέψει...»). Παρόμοια είναι και τα ευρήματα στην εργασία της Αναγνωστοπούλου (2016) που αφορά στους φοιτητές της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπου όπως αναφέρεται «ένα 6,66% των φοιτητών βιώνει το άγχος, την ανασφάλεια, το φόβο ίσως, που νοιώθουν τις πρώτες μέρες της άφιξής τους οι φοιτητές στη χώρα προορισμού » και παράλληλα είναι χαρακτηριστική η ανφορά στο στρες που ανησυχούν ότι θα βιώσουν οι συμμετέχοντες στη χώρα υποδοχής.

Οι γονείς, τέλος, ένιωθαν ένα δισταγμό σε σχέση με αυτά, όσον αφορά κυρίως πρακτικά ζητήματα στην πλειοψηφία τους : **το ταξίδι** του παιδιού με το αεροπλάνο και η **διαμονή στην οικογένεια** του εξωτερικού που ήταν άγνωστη για αυτούς : Γ1. «Είχα δισταγμό... λίγο για το αεροπλάνο, λίγο για την οικογένεια που θα πάει εκεί» και Γ4 «το ταξίδι, να φτάσουν καλά...». Ακόμη, μία μαμά είχε μία ανησυχία σχετικά με την **ύλη του παιδιού στο σχολείο** (Γ6. «...ότι θα χάσει μαθήματα , θα μείνει πίσω με την ύλη») καθώς θα έχανε κάποια μαθήματα κατά την απουσία του στο ταξίδι, ενώ για δύο από αυτούς υπήρχε και το θέμα του ότι **πρώτη φορά** θα έφευγε το παιδί μακριά από το σπίτι και στη μία περίπτωση ήταν και **μοναχοπαίδι** (Γ5. «...επειδή ήταν και μοναχοπαίδι δεν έφυγε άλλη φορά από το σπίτι»). Τέλος, ένας γονιός εξέφρασε και την ανησυχία της **ευθύνης** του ίδιου απέναντι στο παιδί που θα φιλοξενούσε, δηλαδή αν θα μπορούσαν ως οικογένεια να ανταποκριθούν στο ύψος των περιστάσεων και στα στάνταρτς της ελληνικής φιλοξενίας (Γ3. «...αν εμείς θα μπορούσαμε να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων όπως έχουμε θέσει στα δικά μας πρότυπα φιλοξενίας...»).

Παράλληλα, το γεγονός ότι οι γονείς είχαν **εμπιστοσύνη** στο παιδί και στους καθηγητές, καθυσάχασε τους γονείς και συνέβαλε στη θετική αντιμετώπιση του συνεργατικού προγράμματος : Γ5. «...καθηγητές, οι οποίοι με καθυσάχασαν», Γ1. «...μας μίλησαν οι καθηγητές, μετά λίγο ηρέμησα...» Γ1. «...πιστεύοντας πολύ στο παιδί... ξέροντας ότι δεν θα δημιουργήσει προβλήματα».

4.3 ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

4.3.1 Στάση και σκέψεις

Όπως είναι αναμενόμενο, ο ρόλος γονιών, εκπαιδευτικών και μαθητών υπήρξε διαφορετικός κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του συνεργατικού ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+. Οι προκλήσεις που χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν ήταν διαχειρίσιμες και φαίνεται ότι όλες οι πλευρές ανταποκρίθηκαν σε αυτές με επιτυχία, γεγονός που δείχνει την καλλιέργεια δεξιοτήτων, πράγμα που είναι ζητούμενο από τους στόχους του Erasmus+.

Έτσι, οι γονείς από την πλευρά τους, στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα περιορίστηκε στο να **διασφαλίσουν την άψογη φιλοξενία** των μαθητών/επισκεπτών. Φρόντισαν για την ικανοποιητική διαμονή τους στο σπίτι, τη μεταφορά τους όπου χρειάστηκε και ίσως, σε κάποιες περιπτώσεις, την επιπλέον περιήγησή τους στην πόλη φιλοξενίας. Γ6. «πήγαν όλα πολύ βατά. Όπως τα περίμενα και καλύτερα...», Γ3. «...όπως σχεδιάστηκαν όλα, εξελίχθηκαν ομαλά...», Γ5. «...Εμείνε ευχαριστημένο και εμείς μείναμε πολύ ευχαριστημένοι». Δε θεωρούν ότι θα έπρεπε να εμπλακούν περισσότερο ενεργά πέρα από αυτό, εκτός ίσως από μία περίπτωση (Γ4. ερωτ. «θα ήθελες να σου πει η Ελένη ότι έχει και κάτι το πρόγραμμα στο οποίο θα συμμετέχουν και οι γονείς; Απαντ.: Ναι, αμέ! Θα ήθελα!»). Η ενημέρωσή τους από το σχολείο θεωρήθηκε από όλους τους γονείς **πλήρης** και άψογη σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. (Γ5. «Είχα την πλήρη ενημέρωση...Άψογη! (η συνεργασία). Δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα!»)

Οι εκπαιδευτικοί από την άλλη θεωρούν ότι **δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερα προβλήματα** στην υλοποίηση των προγραμμάτων. Η πλειοψηφία τους δήλωσε ότι **συνεργάστηκαν πολύ καλά** με τους περισσότερους συναδέλφους τους στο πρόγραμμα, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων. Ακόμη και σε μία περίπτωση που υπήρξε ένα πρόβλημα συνεργασίας με τον υπόλοιπο σύλλογο, ξεπεράστηκε γρήγορα, μετά από συνεννόηση. Ε1. «...εξελίχθηκαν ομαλά χάρη στην άψογη συνεργασία των εκπαιδευτικών. Υποστήριξη όταν χρειάστηκε υπήρξε», Ε5. «Γενικά, εκτός ολίγων εξαιρέσεων, πολύ λίγων, υπήρχε πολύ καλή συνεργασία», Ε3. «Υπήρξε μία αντίδραση, ναι, όσον αφορά την επιλογή των μαθητών... Και

πώς το αντιμετώπισες τελικά; εσύ τι έκανες τελικά; Το θέμα έληξε εξηγώντας ακριβώς το σκεπτικό μου και λύθηκε και η παρεξήγηση τελικά.», E2. «...είχαμε κάποια θέματα, κάποιες διαφωνίες στις εκδηλώσεις της διάχυσης και το πόσο και τι θα διαδώσουμε... αλλά όλα αυτά ήταν λεπτομέρειες... νομίζω ότι πήγε πάρα πολύ καλά». Από την άλλη, η συνεργασία των **εκπαιδευτικών με γονείς και μαθητές** χαρακτηρίζεται πάρα πολύ καλή, **χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα** E1. «...είναι συνεργάσιμοι και με διάθεση να προσφέρουν μερικές φορές υπέρμετρη», E4. «Με τους γονείς και τους μαθητές η εμπειρία μου είναι πάρα πολύ θετική»

Τέλος, **οι μαθητές** θεωρούν ότι η όλη **προετοιμασία** του προγράμματος Erasmus+ ήταν **διαχειρίσιμη** γι αυτούς. Για την προετοιμασία έπρεπε να πάνε fieldtrips, στα οποία πήραν συνεντεύξεις από τους καθ ύλην αρμοδίους για το θέμα που είχαν αναλάβει και στη συνέχεια ετοίμασαν power point παρουσιάσεις για τις επικείμενες εκπαιδευτικές επισκέψεις και τα πρότζεκτς. Ωστόσο, **δε θεωρούν ότι δυσκολεύτηκαν** κάπου, εκτός ίσως από την περίπτωση όπου και πάλι, δουλεύοντας σε ομάδες, κάποιοι ανέλαβαν λίγο περισσότερη δουλειά από άλλους. Θεωρείται, όμως, αναμενόμενο, καθώς ο καθένας προσέφερε στον τομέα που ήταν καλύτερος. M1. «δεν ήταν τόσο δύσκολο, γιατί είχαμε συνεργασία...», M2. «Πάντα κάποιος εργάζεται περισσότερο και άλλος λιγότερο, αλλά αυτό το πρόβλημα υπάρχει πάντα, δεν έχει να κάνει με το Erasmus... οπότε δεν το έδωσα και σημασία ... ήταν αναμενόμενο λίγο.» Τα μόνα προβλήματα που παρουσιάστηκαν από τη μεριά των μαθητών είχαν να κάνουν με τις **προσωπικές τους επαφές με τις οικογένειες ή τα παιδιά** του σχολείου υποδοχής, καθώς σε κάποιες, ελάχιστες, περιπτώσεις αντιμετώπισαν καταστάσεις που δεν περίμεναν – ωστόσο, όλες και όλοι κατανοούν ότι αυτές οι περιπτώσεις ήταν τυχαίες, μεμονωμένες και δεν αφορούν το ίδιο το πρόγραμμα, που σε κάθε περίπτωση θεωρούν άψογο. Ακόμα και στις περιπτώσεις αυτές προσέγγισαν τους καθηγητές για να επιλυθούν τα θέματα, αλλά στην ουσία από μόνα τους τα παιδιά **βρήκαν τον τρόπο και τα ξεπέρασαν**, χωρίς περαιτέρω ιδιαίτερη βοήθεια. M2. «Στο άλλο (πρόγραμμα) έτυχε η οικογένειά μου να είναι λίγο παράξενη και το κοριτσάκι να

έχει κάποια προβλήματα επικοινωνίας με όλους...», M1. «Δεν είχα πει κάτι ιδιαίτερο στους καθηγητές, λέω να μην κάνω κάποιο θέμα...»

4.3.2 Οφέλη για τους συμμετέχοντες

Είναι αξιοσημείωτο ότι τα ευρήματα των συνεντεύξεων σχετικά με τα οφέλη της συμμετοχής εκπαιδευτικών και μαθητών στα συνεργατικά προγράμματα Erasmus συμφωνούν απόλυτα με τα αντίστοιχα της εργασίας της Αναγνωστοπούλου(2016), όπου όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά κι εκεί όλοι οι φοιτητές που μετακινήθηκαν με το Πρόγραμμα Erasmus το αποτιμούν ως: «... εμπειρία ζωής». Η υλοποίηση έργων συνεργασίας επιφέρει πολλαπλά και ποικίλα οφέλη στο επίπεδο της εκπαιδευτικής μονάδας, του διδακτικού προσωπικού, των μαθητών, της διδασκαλίας, της μάθησης, καθώς και της τοπικής κοινότητας (Παπαδάκης, 2016). Η δράση αποτελεί επιπρόσθετο στοιχείο επαγγελματικής εξέλιξης, προσφέροντας ευκαιρίες για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την προσωπική **εξέλιξη** των εκπαιδευτικών με κύριο στόχο τη βελτίωση της μάθησης κατά τη διδασκαλία και άμεσο αποδέκτη, τους μαθητές (Παρασκευάς, 2014). Η συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών σε διακρατικά συνεργατικά προγράμματα επιφέρει βελτίωση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων, ανταλλάσσοντας εμπειρίες και βιώματα αλλά και να εξελίξουν δεξιότητες μάθησης και διδασκαλίας (Popescu, Popa, Diaconescu & Ionescu 2010). Μέσα από τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας σε συνεργατικά έργα σύμφωνα με τους Galvin et al. (2006) κυριαρχούν οι εξής περιοχές **προστιθέμενης αξίας** σε πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης: α) πραγματοποιείται αυθεντική μάθηση ενεργοποιώντας τα εσωτερικά κίνητρα των μαθητών καθώς συμμετέχουν σε δραστηριότητες που ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα και τις στις μαθησιακές τους ανάγκες, β) αναπτύσσεται μια ποικιλόμορφη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και εκπαιδευτικών με μαθητών, γ) ενισχύεται η ευρωπαϊκή διάσταση μέσω της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που υλοποιείται στα διακρατικά συνεργατικά έργα με γνώμονα την αμοιβαία κατανόηση, δ) προωθείται η ενσωμάτωση των Νέων Τεχνολογιών στη μαθησιακή διαδικασία ενθαρρύνοντας τη σχολική κοινότητα να αναπτύξει τις δεξιότητες στον τεχνολογικό εγγραμματισμό μέσα από αυθεντικές καταστάσεις, στ) συμβάλλει στην υποστήριξη της επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Παράλληλα, σημαντικό όφελος προκύπτει σε σχέση με την **κοινωνικοποίηση** των μαθητών. Κοινωνικοποίηση είναι η ένταξη σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμό, αλλά και τρόπος προσαρμογής σε μια οργανωμένη μορφή ζωής με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του για την προσωπική του ανάπτυξη και εξέλιξη. Μέσα από την κοινωνικοποίηση ο άνθρωπος αποκτά τη γλώσσα, τις δεξιότητες, τους διάφορους θεσμούς, τις αξίες και καθετί που τον βοηθάει να λειτουργήσει ως μέλος της κοινωνικής ομάδας (Κογκούλης, 2004). Η διαδικασία της κοινωνικοποίησης αρχίζει από τη νηπιακή ηλικία με την έναρξη της σχολικής περιόδου να αποτελεί ορόσημο. Το παιδί **απομακρύνεται από το ασφαλές περιβάλλον της οικογένειας** που έχει κατακτήσει την αποδοχή και εισέρχεται σε ένα νέο κοινωνικό πλαίσιο, αυτό των ευρύτερων κοινωνικών σχέσεων. Ο Ξωχέλλης (2003) σημειώνει ότι η κοινωνικοποίηση είναι μία από τις βασικές λειτουργίες του σχολείου και αποτελεί τη διαδικασία ένταξης του παιδιού στο κοινωνικό σύνολο. Η κοινωνικοποίηση από τη μια μεριά υπηρετεί τη συνοχή του κοινωνικού συστήματος και από την άλλη οφείλει να αποβλέπει στην ανάπτυξη του ατόμου.

Οι ίδιοι **οι γονείς** ερωτώμενοι εάν αντιλήφθηκαν κάποιες επιδράσεις της εκπαιδευτικής συνεργατικής επίσκεψης του παιδιού τους πάνω στο χαρακτήρα, τη συμπεριφορά και την προσωπικότητά του, μετά την επιστροφή του, απάντησαν όλοι ομόφωνα ότι πρόσεξαν αλλαγές, οι οποίες ήταν εξ ολοκλήρου **θετικές και σύμφωνες με τους στόχους των ευρωπαϊκών προγραμμάτων Erasmus+**, όπως αυτοί αναφέρθηκαν στη βιβλιογραφική επισκόπηση. Οι αλλαγές αυτές αφορούσαν α. τη **συμπεριφορά** του μαθητή ή της μαθήτριας, που έγινε περισσότερο κοινωνικός/ή και ανοιχτός/ή στις κοινωνικές του επαφές, β. την αίσθηση ότι επέστρεψαν **«ενθουσιασμένοι/ες»** γ. με διάθεση να **επικοινωνήσουν** τις εμπειρίες τους στην οικογένειά τους ή και σε συγγενείς και φίλους, δ. το άνοιγμα των οριζόντων των παιδιών τους είτε **γλωσσικά είτε γνωστικά**. Συγκεκριμένα : Γ1. «Την είδα πολύ ενθουσιασμένη...», Γ3. «...ήταν ένα τεστ προσωπικό που την ενδυνάμωσε. Γύρισε ανανεωμένη, ευχαριστημένη», Γ4. «...για τις εμπειρίες της μιλούσε πολύ», Γ5. «...της δόθηκε η ευκαιρία να είναι μακριά από το σπίτι της. Πολύ βασικό. Να δει τη νοοτροπία άλλων ανθρώπων. Που δεν είχε καμία σχέση με τη δική της», Γ6. «...την ωρίμασε κατά έναν τρόπο η εμπειρία αυτή, απέκτησε φιλίες από όλες τις χώρες, ότι

μιλάει μέσω ίντερνετ, με όλα τα παιδιά επικοινωνεί, σίγουρα την έκανε πιο κοινωνική».

Σύμφωνα με τη Χαλέμη, 2018 οι εκπαιδευτικοί μέσω της εμπειρίας τους από διεθνείς σχολικές συμπράξεις έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με καινοτόμες προσεγγίσεις και να παροτρυνθούν να **εκσυγχρονίσουν** τον τρόπο διδασκαλίας τους μεταβάλλοντας τις μεθόδους και τις στρατηγικές μάθησης. Αυτό συμβάλλει άμεσα και στη μεταβολή της σχέσης τους με τους μαθητές, καθώς δεν αναλαμβάνουν πλέον τον παρωχημένο ρόλο του μεταδότη νέας γνώσης, αλλά συμμετέχουν στη διερεύνηση της ως διακριτικοί καθοδηγητές και συντονιστές, αποτελώντας ταυτόχρονα πρότυπα μάθησης. (Bacescu, 2016),

Οι εκπαιδευτικοί στο ερώτημα τι νιώθουν ότι κέρδισαν από αυτή τη συμμετοχή τους στο ευρωπαϊκό συνεργατικό πρόγραμμα Erasmus+ έχουν εστιάσει ομόφωνα στα εξής : α. διεύρυνση **επαγγελματικών οριζόντων**, β. **γνώσεις** κάθε είδους, γ. **φιλίες** που κρατάνε πέρα από τη συνεργασία αυτή, δ. **κοινωνικότητα** και ε. **αυτοπεποίθηση** και σιγουριά για τον εαυτό τους και τις ικανότητές τους. Αξιοσημείωτη, επίσης, είναι η αναφορά στη στ. **βελτίωση της ξένης γλώσσας**, κυρίως σε αυτούς που δεν είναι σε ξενόγλωσση ειδικότητα, αλλά και ζ. η καταπολέμηση των **στερεοτύπων** και η. η περαιτέρω **εκτίμηση της χώρας** τους, αλλά και της κοινότητάς τους. Έτσι, στις συνεντεύξεις δηλώνουν: E1 : «...είναι εμπειρία που σου αλλάξει τη ζωή και σε φέρνει πιο κοντά στον καλό σου εαυτό... Νιώθεις δυνατός, γεμάτος αυτοπεποίθηση, ελεύθερος», E2. : «...ένιωσα αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση ως άτομο και ως καθηγήτρια, έμαθα εκεί. Άνοιξαν λίγο τα μάτια μου, γύρισα πολύ πιο ανοιχτόμυαλη και ανεκτική κυρίως επαγγελματικά, αλλά και στην κοινωνικότητα», E3. «αισθάνομαι πολύ πιο σίγουρη... όταν τα δεις από μόνος σου από κοντά αρχίζεις και αλλάζεις», E4. «διευρύνθηκαν οι ορίζοντες, σκέφτεσαι διαφορετικά... στη γλώσσα σίγουρα...»

Τέλος, **οι μαθητές**, συμβαδίζοντας πλήρως με τους στόχους αυτών των συνεργατικών προγραμμάτων έγιναν σ αυτό το συνεργατικό πρόγραμμα μια άτυπη κοινότητα μάθησης, καθώς σύμφωνα με τους Reinmann–Rothmeier, Mandl και

Prenzel (2000) αυτή αποτελείται από μέλη που είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους έχοντας κοινό ενδιαφέρον να μελετήσουν και να επεξεργαστούν ένα συγκεκριμένο θέμα, που αντανακλά τα ενδιαφέροντα τους, και μέσω αυτής της διαδικασίας τους δίνεται η δυνατότητα να μάθουν μαζί, να ανταλλάξουν υπάρχουσες γνώσεις και να προχωρήσουν στην εύρεση λύσεων των προβλημάτων από κοινού».

Εξάλλου, όπως αναφέρει ο Κόμης (2015) ότι ένα από τα εξέχοντα χαρακτηριστικά της κοινωνικής αλληλεπίδρασης στα πλαίσια της συνεργατικής μάθησης είναι ότι *«Η κοινότητα, μέσα στην οποία λαμβάνει χώρα η μάθηση, συντελεί στην διάχυση της κουλτούρας και των πρακτικών της»*. Η σχέση των μελών στηρίζεται στη δέσμευση για ενεργό κοινωνικό ρόλο έως την ολοκλήρωση των κοινών στόχων που τέθηκαν με την παρουσίαση των κοινών αποτελεσμάτων. Η συνεργασία τους βασίζεται στην αμοιβαία αποδοχή ορισμένων κανόνων και καθηκόντων, που ορίζουν την ομαλή έκβαση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα πλαίσια της αναγνώρισης, του σεβασμού και της αλληλοϋποστήριξης. Συνεπώς, μετατρέπεται η ομάδα μιας ιδανικής ψηφιακής εκπαιδευτικής κοινότητας μάθησης σε μια κοινωνική οντότητα με ισχυρούς δεσμούς. (Χαλέμη, 2018). Τέλος, η εργασία της έρευνας (projects), που αντιπροσωπεύει το ιδανικό πλαίσιο κοινωνικοπολιτιστικής ανάπτυξης για τον μαθητή, καθώς και ο ιδανικός τρόπος μετάβασης από την εννοιοκεντρική παραδοσιακή διδασκαλία στη διεπιστημονική σύμπραξη (Ματσαγγούρας, 2002 όπως αναφέρεται από την Μπαμπαλή, 2014).

Έτσι, στις συνεντεύξεις, οι μαθητές από την πλευρά τους εστίασαν κυρίως και πρωταρχικά α. στις **φιλίες** που ανέπτυξαν με τους συμμαθητές τους από τις ξένες χώρες, αλλά και τους ομοεθνείς, β. στο γεγονός ότι καταπολέμησαν **στερεότυπα** που είχαν, γ. στις **εμπειρίες και τις γνώσεις** που αποκόμισαν, δ. στη βελτίωση της χρήσης της ξένης **γλώσσας** και ε. στην αίσθηση της **αυτοπεποίθησης, σιγουριάς και κοινωνικότητας** που ένιωσαν ότι απέκτησαν μετά την επιστροφή τους.

Εξάλλου, σύμφωνα με την εργασία της Αναγνωστοπούλου (2016) το 26,66% των συμμετεχόντων επισημαίνει πως μέσα από το Erasmus βελτιώθηκαν στην ξένη γλώσσα: *«κυρίως ως προς την γλώσσα... τη βελτίωσα λόγω των παρακολούθησεων...»* (K_4_M.N). Αυτή είναι και η εικόνα του ESN (2014), όπως προκύπτει από τα

στοιχεία που διαθέτει. Ότι δηλαδή οι φοιτητές βελτιώνουν τη γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων τους στη χώρα υποδοχής.

Στην παρούσα εργασία οι μαθητές χαρακτηριστικά λένε: M1 : «στη γλώσσα σίγουρα βελτιώθηκα, φιλίες κέρδισα», M2 : «...με βοήθησε είναι στη βελτίωση των αγγλικών μου... υποσχέθηκα στον εαυτό μου είναι ότι ξανά συμπεράσματα για άλλους δεν θα βγάλω εκ των προτέρων, αλλά θα περιμένω πρώτα να τους γνωρίσω», M3. «από άποψη γνώσεων ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με πράγματα που θα άνοιγα το βιβλίο να τα διαβάσω... και όσον αφορά στη γλώσσα... Γύρισα με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και κοινωνικότητα... Με τους Γερμανούς που ήρθα σε επαφή και αυτοί με εξέπληξαν, δηλαδή ούτε κρύοι είναι...», M4. «Και είπα ότι από τη στιγμή που μπορώ να επικοινωνήσω σε άλλη γλώσσα με τόσους πολλούς ανθρώπους, μπορώ να το κάνω και εδώ», M5. «...έγινα πιο αυτόνομη... γινόμαστε πιο ανοιχτόμυαλοι, καταργούμε κάποιες προκαταλήψεις που είχαμε, κάποια στερεότυπα», M6. «σίγουρα νιώθω περισσότερη και προσπαθώ και με τους άλλους να είμαι πιο ανοιχτή, πιο κοινωνική. Σίγουρα έχει λυθεί η γλώσσα μου...».

Εξετάζοντας, τώρα, παλιότερες έρευνες η ταύτιση είναι σχεδόν απόλυτη. Στην εργασία της Αναγνωστοπούλου (2016). Εκεί αναφέρεται ότι ένα ποσοστό δηλαδή 43,33% αντιλαμβάνεται την Erasmus εμπειρία και ως μια ευκαιρία για αυτοβελτίωση. Κατά την παραμονή τους στο εξωτερικό οι συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα βελτιώνουν κατά πολύ τις δεξιότητές τους. Κατά ένα ποσοστό 91% θεωρούν πως μαθαίνουν να προσαρμόζονται γρηγορότερα σε διάφορες καταστάσεις και να ανταποκρίνονται σε προκλήσεις (ESN, 2011). Επιπλέον και σύμφωνα με την ίδια έρευνα ένα 93% αισθάνονται μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε σχέση με την πολυπολιτισμικότητα πό τη στιγμή που με μεγάλη άνεση συναναστρέφονται με φοιτητές από όλο τον κόσμο. Σύμφωνα με την Κομνηνού, 2010, με τα έργα συνεργασίας επιδιώκεται η ειρηνική συνύπαρξη με τη διαφορετικότητα μέσω της άρσης των προκαταλήψεων και της κοινωνικής ένταξης των μειονοτήτων, προασπίζοντας την αμοιβαία κατανόηση, την αλληλεγγύη και ενισχύοντας το αίσθημα φιλίας (Komninou, 2010).

Εξάλλου, σύμφωνα με τον Van Mol (2013), όσοι συμμετέχουν σε πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus δεν αρκούνται να τονίζουν απλώς το συναρπαστικό της εμπειρίας τους, αλλά αντιλαμβάνονται το Erasmus ως εφελτήριο για νέα ταξίδια και νέους προορισμούς με όσους έχουν γνωρίσει μέσω του Προγράμματος. Έτσι ενδυναμώνονται τα «κοινωνικά δίκτυα», που έχουν ήδη χτιστεί και μέσα στην Ευρώπη αλλά και διεθνώς. Σύμφωνα με τον Fligstein (2008) η σημαντική συνεισφορά του Erasmus είναι η «ευκαιρία για αλληλεπίδραση» μεταξύ των ευρωπαϊών φοιτητών που εξασφαλίζει. Διότι από τη στιγμή που οι φοιτητές φεύγουν στο εξωτερικό και σχηματίζουν φιλίες με άλλους Ευρωπαίους διακρίνουν τα κοινά τους στοιχεία. Επιπλέον οι γραμμές μεταξύ των «εντός ομάδας» και των «εκτός ομάδας» είναι δυσδιάκριτες και αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους κι ως Ευρωπαίο πέρα από τη στενή εθνική τους ταυτότητα.

4.3.3 Επιχορήγηση προγραμμάτων

Χρηματοδότηση

Τα κεφάλαια για τη «διαχείριση και υλοποίηση έργων» παρέχονται σε όλες τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις βάσει του αριθμού των συμμετεχόντων οργανισμών και της διάρκειας του σχεδίου. Στόχος αυτών των κονδυλίων είναι η κάλυψη των διαφόρων εξόδων που ενδέχεται να προκύψουν από οποιοδήποτε έργο, όπως συνεδριάσεις προγραμματισμού, επικοινωνίας και διαχείρισης έργων μεταξύ εταίρων, υλικά μικρού μεγέθους, εικονική συνεργασία, τοπικές δραστηριότητες έργων, προώθηση, διάδοση και άλλες παρόμοιες δράσεις, που δεν καλύπτονται από άλλους τύπους χρηματοδότησης. Παρουσιάζονται ενδεικτικά τα ποσά που χορηγήθηκαν από την ΕΕ για το ένα από τα συνεργατικά έργα με διάρκεια δύο ετών (2019-2020) και αφορούν τη μετακίνηση καθενός από τα συνεργαζόμενα σχολεία. Όλα τα ποσά εκφράζονται σε Ευρώ.

1.Escuela secundaria Jose Saramago - Mafra

Προϋπολογισμός

Διαχείριση και υλοποίηση έργου	12000.00 EUR
Δραστηριότητες Μάθησης, Διδασκαλίας και Εκπαίδευσης	20482.00 EUR
Βοήθημα Ειδικών Αναγκών	0.00 EUR

Εδικό κόστος για ακριβά ταξίδια	0.00 EUR
Σύνολο	32482.00 EUR

2. Kuusalu Keskkool

Προϋπολογισμός

Διαχείριση και υλοποίηση έργου	6000.00 EUR
Δραστηριότητες Μάθησης, Διδασκαλίας και Εκπαίδευσης	22608.00 EUR
Βοήθημα Ειδικών Αναγκών	0.00 EUR
Εδικό κόστος για ακριβά ταξίδια	0.00 EUR
Σύνολο	28608.00 EUR

3. Vasa Stad – Borgaregatans Scola

Προϋπολογισμός

Διαχείριση και υλοποίηση έργου	6000.00 EUR
Δραστηριότητες Μάθησης, Διδασκαλίας και Εκπαίδευσης	22608.00 EUR
Βοήθημα Ειδικών Αναγκών	0.00 EUR
Εδικό κόστος για ακριβά ταξίδια	0.00 EUR
Σύνολο	28608.00 EUR

4. 5th General Lyceum Verias – Greece

Προϋπολογισμός

Διαχείριση και υλοποίηση έργου	6000.00 EUR
Δραστηριότητες Μάθησης, Διδασκαλίας και Εκπαίδευσης	22698.00 EUR
Βοήθημα Ειδικών Αναγκών	0.00 EUR
Εδικό κόστος για ακριβά ταξίδια	0.00 EUR
Σύνολο	28698.00 EUR

Συνολικό ποσό προγράμματος

Διαχείριση και υλοποίηση έργου	30000.00 EUR
Δραστηριότητες Μάθησης, Διδασκαλίας, Εκπαίδευσης	88396.00 EUR
Σύνολο	118396.00 EUR

Από ό,τι διαπιστώνεται – αν συνυπολογιστεί το γεγονός ότι αυτό υπήρξε το μικρότερο έργο σε αριθμό συνεργατών και ότι το 5^ο ΓΕΛ διαχειρίστηκε τέσσερα τέτοια συνεργατικά έργα – ο εκπαιδευτικός οργανισμός έφτασε να διαχειρίζεται ένα ποσό της τάξης των 140.000 ευρώ περίπου μέσα στα δύο έτη που υλοποιούνταν τα συνεργατικά προγράμματα.

Άποψη των συμμετεχόντων για την επιχορήγηση

Πολύ σημαντικό ρόλο στη συμμετοχή μαθητών και εκπαιδευτικών παίζει το γεγονός ότι τα προγράμματα Erasmus+ είναι **επιχορηγούμενα** από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς δίνουν την ευκαιρία σε παιδιά και καθηγητές να συμμετέχουν σε **δύσκολες οικονομικά εποχές**. Σε περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν ήταν εφαρμόσιμο, για **πολύ λίγους** συμμετέχοντες θα ήταν εφικτή η συμμετοχή και πιθανότατα θα υπήρχε ρίσκο και στην υλοποίηση αυτών των ανταλλαγών, με μεγάλη πιθανότητα αρκετές να μην πραγματοποιηθούν. Έτσι οι γονείς δηλώνουν ότι θα δυσκολευόταν να επιτρέψουν στα παιδιά τους να συμμετέχουν ή θα αναγκάζονταν να περιορίσουν τη συμμετοχή τους, οι εκπαιδευτικοί ότι δε θα συμμετείχαν πιθανόν και οι μαθητές ότι πολλοί συμμαθητές τους θα έχαναν την πολύτιμη εμπειρία.

Γονείς: Γ1. «παίζει ρόλο ότι είναι επιχορηγούμενο, ναι...» Γ2. «Γιατί αλλιώς δεν θα είχαν την οικονομική δυνατότητα για τα παιδιά», Γ3. «...σε διαφορετική περίπτωση ο αριθμός των συμμετεχόντων θα ήταν περιορισμένος. Σήμερα, στις δύσκολες οικονομικές καταστάσεις που βιώνει ο ελληνικός πληθυσμός, μόνο μία μικρή μερίδα πολιτών θα μπορούσε να συμμετέχει», Γ4. «Δεν ξέρω αλλιώς αν θα γινόταν όλα τα προγράμματα αυτά..», Γ6. «Παίζει, σημαντικό ρόλο παίζει, φυσικά δεν μπορούν όλοι να στείλουν τα παιδιά τους».

Εκπαιδευτικοί: Ε2. «Αν δεν ήταν (επιχορηγούμενο θα ήταν πάρα πάρα πολύ ελάχιστες οι περιπτώσεις που θα γίνονταν αυτές οι ανταλλαγές.. δηλαδή παίζει ρόλο η χρηματοδότηση.», Ε3. «...Οικονομικά εμείς ποτέ δε θα μπορούσαμε να κάνουμε κάτι τέτοιο έτσι από μόνοι μας.» Ε4. «...δεν υπάρχει περίπτωση

να γινόταν καθόλου αν δεν ήταν επιχορηγούμενο, ούτε για τους καθηγητές ούτε για τους μαθητές», Ε5. «Εάν αυτά τα προγράμματα δεν ήταν επιχορηγούμενα νομίζω ότι δε θα μπορούσαν να υλοποιηθούν. Θα μπορούσαν να πάρουν μέρος δύο τρία παιδιά που έχουν την οικονομική άνεση, αλλά οι καθηγητές δεν νομίζω να μπορούσαν να συμμετέχουν...»

Μαθητές: Μ1. «Αν δεν ήταν (επιχορηγούμενο) δε θα υπήρχε τεράστια συμμετοχή όπως υπάρχει τώρα... πολύ λίγοι.»
Μ2. «...δεν νομίζω (να βρισκόntonταν μαθητές) για τις μακρινές, ας πούμε για τη Λετονία, Εσθονία, Φινλανδία...
Μ3. «...αν ήταν να τα πληρώσουν οι γονείς μας θα το σκεφτόμασταν.», Μ4. «Αν δεν το πλήρωναν, θα έπαιρναν μέρος αυτοί που θα είχαν τη δυνατότητα», Μ5. «Αν δεν ήταν πληρωμένο, σε εποχές τέτοιες που πρέπει να πληρώνεις και το φροντιστήριο και όλα αυτά, δεν σου επιτρέπεται οικονομικά να δώσεις και τα χρήματα για να κάνεις ένα τέτοιο ταξίδι. Αν δεν ήταν επιχορηγούμενα, πιστεύω θα είχαμε συμμετοχή ούτε για ένα πρόγραμμα...
Μ6. «Ε ναι σίγουρα... γιατί δεν μπορούν όλοι να πάρουν μέρος στο πρόγραμμα... διαφορετικά πολύ λιγότερα παιδιά θα έπαιρναν μέρος σε αυτό».

4.4 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

4.4.1 Συναισθήματα

Τα συναισθήματα που γεννήθηκαν στους εμπλεκόμενους γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές κατά τη διάρκεια υλοποίησης των συνεργατικών εκπαιδευτικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων ήταν ποικίλα και διέφεραν, όπως είναι φυσικό, στην έναρξη και στο πέρας των επισκέψεων. Καθεμία από τις τρεις ομάδες, ανάλογα από την θέση που ενεπλάκη με το πρότζεκτ είχε την ανάλογη διακύμανση στο πώς ένιωσε απέναντι στις διαδικασίες. Είναι σημαντικό πως με την ολοκλήρωση των προγραμμάτων οι συμμετέχοντες έχουν την **αίσθηση ικανοποίησης, πληρότητας και ευεξίας**. Παράλληλα, όμως, όπως ακριβώς αναφέρεται και στην αντίστοιχη έρευνα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου (Αναγνωστοπούλου, 2016) «ένα

ποσοστό 13,33% ένοιωσαν θλίψη με την αναχώρηση ή άργησαν να επανέλθουν στην ελληνική πραγματικότητα».

Έτσι, **οι γονείς** αναφέρουν ως πρωταρχικό συναίσθημα στην έναρξη του Erasmus+ τη χαρά που το παιδί τους παίρνει μέρος σε ένα τόσο ενδιαφέρον πρότζεκτ, αναμειγμένη με αισθήματα αγωνίας για τον αν θα πάνε όλα καλά, που σε ορισμένες περιπτώσεις ονομάζουν και «μικρό φόβο». Στο τέλος του προγράμματος όλοι και όλες δηλώνουν ότι **χαίρονται** με την αίσια λήξη της επίσκεψης ή της φιλοξενίας και παράλληλα δηλώνουν την έντονη **συγκίνησή τους**, καθώς και οι ίδιοι ενεπλάκησαν συναισθηματικά με τους μαθητές και τις μαθήτριες που έτυχε να φιλοξενήσουν. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Γ1. «...Όταν γύρισε, ήμουν χαρούμενη, γιατί πέρασε καλά...», Γ2. «...κάναμε ένα μισάωρο να φύγουμε απ' το σπίτι απ' τα κλάματα, αγκαλιάζονταν με την Βασιλική και τον Παναγιώτη», Γ3. «...Όταν γύρισε χαρήκαμε πάρα πολύ γιατί διαπιστώσαμε ότι άξιζε τον κόπο», Γ6. «...ήμουν χαρούμενη που θα έχει μία τέτοια εμπειρία και όταν γύρισε ακόμα πιο χαρούμενη γιατί γύρισε και το παιδί μου κι έμαθε και πως πέρασε και τις εμπειρίες της...»,

Οι μαθητές από την άλλη δηλώνουν ότι τα κυρίαρχα συναισθήματά τους στο ξεκίνημα του ευρωπαϊκού προγράμματος ήταν **ενθουσιασμός**, χαρά και ανυπομονησία για αυτό, παράλληλα με μία **μικρή αγωνία** για τη συνάντηση με την οικογένεια υποδοχής και το ταξίδι. Στην επιστροφή, όλοι και όλες εκφράζουν τη **θλίψη τους που τελείωσε** και που δε θα δουν για αρκετό διάστημα τους φίλους τους από μακριά. Χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση μαθήτριας που βούρκωσε και μόνο στη θύμηση των όμορφων αναμνήσεων που έζησε. Μ1. «...Μια αδρεναλίνη είχε ανέβει ...» Μ2. «...Ήμουν πολύ ενθουσιασμένη... Και μετά όταν γύρισες; Αισθανόμουν λυπημένη...», Μ3. «...Πριν, εντάξει ενθουσιασμό, ανυπομονησία και λίγο αγχωμένη», Μ4. «...πάρα πολύ ενθουσιασμένη για τα ταξίδια...όταν γύρισα είναι αυτό... ο αποχωρισμός... νοσταλγία...», Μ5. «...δεν θες να τους αποχωριστείς να φύγεις... αφήνεις κάτι...», Μ6. «...Ανυπομονούσα... ενθουσιασμό... στο τέλος κάποιои έκλαιγαν πιο πολύ, εγώ δεν έκλαψα τόσο πολύ»

Τέλος, από την άποψη των **εκπαιδευτικών** που συμμετείχαν στα ευρωπαϊκά προγράμματα, κύριο συναίσθημα στην έναρξή τους ήταν αυτό της **αγωνίας** αν όλα θα πάνε καλά, προερχόμενο από την έντονη αίσθηση **ευθύνης** για το γεγονός ότι συνόδευαν ανήλικους μαθητές. Μαζί, φυσικά, και η **προσμονή** για κάτι ενδιαφέρον και η λαχτάρα για μάθηση. Στην επιστροφή εδώ κυριαρχεί η **ανακούφιση** ότι όλα πήγαν καλά χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες και η **χαρά** ότι έφεραν σε πέρας ένα τόσο δύσκολο από πολλές απόψεις έργο. Δηλώνουν συγκεκριμένα: Ε2. «...πριν να πάμε, η προσδοκία και η αγωνία και ανησυχία αν θα πάνε όλα καλά, και όταν γύρισα, πέρα από την ανακούφιση αισθάνθηκα πολύ μεγάλη ικανοποίηση ότι τα πήγαμε πολύ καλά...» Ε3. «... άγχος... αν θα καταφέρουμε να φέρουμε σε πέρας αυτά που μας είπαν... ναι. Και μετά, όταν ήρθαμε ενθουσιασμός, ευφορία...», Ε4. «...Ε, σίγουρα, όταν ξεκινάς, υπάρχει ένας δισταγμός ίσως... μία απορία... ένας φόβος μικρός... και μετά υπάρχει μία ανακούφιση», Ε5. «...είχα πολύ μεγάλη προσμονή και λαχτάρα και μετά πάρα πολύ μεγάλη ικανοποίηση.»

4.4.2 Προτάσεις για καλές πρακτικές

Οι δύο ομάδες ερωτώμενων, καθηγητές και μαθητές, πρότειναν αντίστοιχα καλές πρακτικές που γνώρισαν στο σχολείο υποδοχής τους, οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στο δικό τους σχολείο. Οι προτάσεις αυτές παρουσιάζουν ενδιαφέρον για δύο κυρίως λόγους: Α. είναι προτάσεις που έχουν να κάνουν κυρίως με **πρακτικά πράγματα** και αφορούν στην **υλικοτεχνική υπόσταση του σχολείου**, πράγμα που υποδηλώνει την άποψή τους για το ελληνικό δημόσιο σχολείο, που «βρίθει» θεωρητικών γνώσεων, αλλά υπολείπεται βιωματικότητας και «χαλαρότητας». Β. δείχνει ότι το όφελος από το συνεργατικό πρόγραμμα υπήρξε πολλαπλό, καθώς επέστρεψαν με **νέες ιδέες** και προτάσεις ποιοτικής αναβάθμισης του δικού τους σχολικού οργανισμού.

Παρόμοια είναι τα ευρήματα και στην εργασία της Αναγνωστοπούλου, σύμφωνα με την οποία «το 93,33% των φοιτητών που συμμετείχαν στην έρευνα,

όταν τους ζητήθηκε να αναφερθούν στις σπουδές στο πανεπιστήμιο υποδοχής, μίλησαν εκτενώς για τις υποδομές, τον εξοπλισμό και την οργάνωση των Πανεπιστημίων αυτών. Πόσο αυτό εξασφάλιζε στους φοιτητές όχι μόνο λειτουργικότητα και άνεση αλλά τους ενέπνεε και τους κρατούσε κοντά στο Πανεπιστήμιο και τις δράσεις του.»

Οι εκπαιδευτικοί συγκεκριμένα στην παρούσα έρευνα φάνηκε ότι θα ήθελαν περισσότερο κίνηση και **βιωματικότητα** στο ωρολόγιο πρόγραμμα, που σημαίνει πειράματα, εξάσκηση χειρωνακτική των μαθητών, γνώση μέσα από τη συμμετοχή και όχι απλά την αποστήθιση. Παράλληλα, φαίνεται να λείπει από το ελληνικό δημόσιο σχολείο μια σημαντική **υποστήριξη μέσω του βοηθητικού προσωπικού**, που είναι δεδομένο στα σχολεία του εξωτερικού που επισκέφτηκαν. Έτσι δηλώνουν: E1. «Εργαστήρια και τάξεις γεμάτα από υλικά...Πρακτικές γνώσεις ζωής. Υπερτερούμε, ίσως, στη θεωρία αλλά υστερούμε απελπιστικά στη πράξη», E2. «...χρησιμοποιώντας τα ΤΠΕ κάποια εργαλεία τα έχω ήδη χρησιμοποιήσει στο μάθημα...», E3. «Να είναι το μάθημα πιο πολύ βιωματικό!», E4. «...η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων αυτών είναι πολύ μακριά από τα δικά μας σχολεία...πάρα πολύ βοηθητικό προσωπικό στο σχολείο, υπήρχε αίθουσα να ξεκουράζονται οι καθηγητές στα διαλείμματα», E5. «...η διευθύντρια μας το είδε στο εξωτερικό και το έκανε σε όλες τις αίθουσες... κάναμε ανταλλαγή καλών πρακτικών», E6. «βάζουν την κίνηση μέσα στο μάθημα, εμείς, τα παιδιά τα έχουμε «σφηνωμένα» μία καρέκλα ...»

Παράλληλα, **οι μαθητές**, συμπληρώνοντας τις προτάσεις των εκπαιδευτικών, επισημαίνουν κι αυτοί με τη σειρά τους την **έλλειψη βιωματικότητας** στα μαθήματά τους, την επιφόρτιση με θεωρητική δουλειά και διαγωνίσματα, τη στιγμή που άλλοι μαθαίνουν μέσα από την **πρακτική άσκηση**, αισθάνονται ότι στερούνται **υλικοτεχνικής υποδομής** σε σύγκριση με τους συμμαθητές τους στο εξωτερικό και ακόμα δεν έχουν **σχέση «οικειότητας»** με το σχολείο, που τη συνάντησαν σε τάξεις του εξωτερικού που επισκέφτηκαν, όπως το να κυκλοφορούν χωρίς παπούτσια, να έχουν προσωπικά ντουλαπάκια για τα προσωπικά τους αντικείμενα και να μπορούν ελεύθερα να χρησιμοποιούν τεχνολογικά γκάτζετς, όπως κινητά, λάπτοπ και

τάμπλετς. Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις τους: Μ2. «...δε βασιζόταν το μάθημα στην αποστήθιση, αλλά σε πειράματα και ντοκιμαντέρ», Μ3. «...θα ήθελα να αναβαθμιστούμε και εμείς... στις εγκαταστάσεις...», Μ4. «...είχαν τη δικιά τους τραπεζαρία /καφετέρια... χώρους για κατασκευές... εργαλεία, μηχανήματα... αμφιθέατρο... πιάνο και διάφορα όργανα...την τελευταία ώρα τα παιδιά ή την προτελευταία ώρα και κάνουν ασκήσεις, για να ξεκουράσουν το σώμα και το μυαλό τους από τις οκτώ ώρες σχολείου που είχαν...», Μ5. «πηγαίνανε στη φύση, κάνανε εκδρομούλες... ενώ εμείς είμαστε στους τέσσερις τοίχους της τάξης μας και απλά κοιτάμε», Μ6. «...είχανε και υπολογιστές και τάμπλετ, είχαν πολλά πράγματα στην πληροφορική, στο εργαστήριο τους...»

Κι εδώ είναι απόλυτη η ταύτιση με τα ευρήματα στην έρευνα της Αναγνωστοπούλου (2016), όπου οι φοιτητές σε ποσοστό 40% θίγουν το θέμα των καθηγητών αλλά και του διοικητικού προσωπικού και των σχέσεων τους με τους φοιτητές στα πανεπιστήμια υποδοχής του προγράμματος Erasmus, όπου ήταν πιο κοντά στους φοιτητές.

4.4.3 Διάχυση του προγράμματος

Σύμφωνα με τον Οδηγό Προγράμματος Erasmus (Erasmus Οδηγός Προγράμματος, Έκδοση I 2016) η διάδοση και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων αποτελούν καίριας σημασίας τομείς του κύκλου ζωής των σχεδίων του Erasmus+. Παρέχουν στους συμμετέχοντες οργανισμούς τη δυνατότητα επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών για τα παραδοτέα και τα αποτελέσματα, επεκτείνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον αντίκτυπο των σχεδίων τους, βελτιώνοντας τη βιωσιμότητά τους και επιβεβαιώνοντας την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του προγράμματος Erasmus+. Για την επιτυχημένη διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων, ζητείται από τους οργανισμούς που συμμετέχουν σε σχέδια του Erasmus+ να αποδίδουν τη δέουσα προσοχή σε δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχεδίων τους. Το επίπεδο και η ένταση των εν λόγω δραστηριοτήτων θα πρέπει να είναι ανάλογα προς τους σκοπούς, το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους των διαφόρων δράσεων του προγράμματος Erasmus+.

Τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου σχεδίου μπορεί να έχουν μεγάλη σημασία και να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σε πεδία που δεν καλύπτονται από το εν λόγω σχέδιο και εναπόκειται στα επιμέρους σχέδια να αναπτύσσουν στρατηγικές και μεθόδους που θα διασφαλίζουν ότι και άλλοι θα μπορούν εύκολα να έχουν πρόσβαση στα αναπτυχθέντα και παραχθέντα αποτελέσματα.

Παράλληλα, σύμφωνα με τους Crawly et al., 2010 τα συνεργατικά προγράμματα προσφέρουν ένα **άνοιγμα στην κοινωνία**, που πραγματοποιείται για να διαμοιραστεί ο πολιτισμικός εμπλουτισμός της σχολικής κοινότητας. Τα σχολεία έχουν την τάση να λειτουργούν απομονωμένα με τον εκπαιδευτικό της τάξης να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Με την ένταξη σε μια διαδικτυακή συνεργασία εξάπτεται το ενδιαφέρον και η επιθυμία διαμοιρασμού της εργασίας των μαθητών όχι μόνο με τους συνεργάτες τους αλλά και με τους συνάδελφους, τους γονείς των μαθητών ακόμα και με την ευρύτερη τοπική κοινότητα (Crawley et al., 2010).

Όλοι, ανεξαιρέτως, οι συμμετέχοντες στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ στο 5^ο ΓΕΛ Βεροίας με την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής επίσκεψης **επικοινωνήσαν τις εμπειρίες** τους σε φίλους, γνωστούς, συγγενείς και συναδέλφους και θα **πρότειναν** ανεπιφύλακτα – χωρίς ούτε μία εξαίρεση! – τη μελλοντική συμμετοχή τους σε κάποια παρόμοια διοργάνωση, γεγονός που αποτελεί βασικό στόχο των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Erasmus+, τη διάχυση δηλαδή των αποτελεσμάτων.

Έτσι, **οι γονείς** αρχικά, αφού έγιναν αποδέκτες προβληματισμού από γνωστούς και φίλους για το «ρίσκο» του να επιτρέψουν στα παιδιά τους να συμμετέχουν σε ένα ταξίδι στο εξωτερικό, όπου δε θα γνώριζαν εκ των προτέρων την οικογένεια φιλοξενίας, απάντησαν ότι έχοντας εμπιστοσύνη σε καθηγητές και μαθητές, έκαναν το βήμα, επιτρέποντας τη συμμετοχή. Και όχι μόνο **δεν το μετάνιωσαν**, αλλά ακόμα και στις περιπτώσεις όπου τα παιδιά είχαν μια μικρή «ταλαιπωρία», ακόμα και σε αυτές θεωρούν ότι η γενικότερη **εμπειρία απέβη θετική** για την οικογένεια και το μαθητή/τρια. **Θα συνιστούσαν, μάλιστα, ανεπιφύλακτα τη συμμετοχή κάποιου** που τυχόν θα τους ρωτούσε για το αν θα έπρεπε να λάβει μέρος ή όχι. Έτσι δήλωσαν ότι: Γ2. «Εγώ θα του έλεγα, με κλειστά τα

μάτια να συμμετέχει, ούτε να το σκεφτεί. Γιατί μου έλεγαν, καλά δε φοβάσαι; εγώ το συνιστώ ανεπιφύλακτα», Γ3. «...μία δοκιμασία που άξιζε τον κόπο... και σ ένα γονιό που προβληματίζεται θα έλεγα να μην έχει κανέναν ενδοιασμό... αξίζει τον κόπο και ότι το παιδί θα βγει πάρα πολύ κερδισμένο από όλη αυτή τη διαδικασία», Γ4. «(συζήτησα για το πρόγραμμα)... πολλές φορές με γονείς άλλους και συγγενείς και με συναδέλφους», Γ5. «100% θετικά να πάρετε μέρος και να το κάνετε», Γ6. «...αν υπάρχουν προγράμματα, τα παιδιά τους να πάρουνε μέρος...100%»

Οι εκπαιδευτικοί με τη σειρά τους επικοινωνήσαν τις εμπειρίες της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα σε **συναδέλφους** κυρίως που επιθυμούσαν να μάθουν γι αυτό και - πιο επίσημα – σε **διοργανώσεις διάχυσης**, όπως επιβάλλεται από το πρόγραμμα Erasmus + . Σε συναδέλφους τους, αλλά και σε **γονείς** που τυχόν θα δίσταζαν να συμμετέχουν θα σύστηναν να εμπιστευτούν τις διεργασίες, τον εαυτό τους και όσους συμμετέχουν, να μη φοβούνται, γιατί πρόκειται για μάθημα ζωής, καθοριστική ευκαιρία, απ την οποία **μόνο θετικά** έχουν να αποκομίσουν. Χαρακτηριστικά λένε: Ε1. «Στους γονείς: Να εμπιστευούνται τα παιδιά τους στους καθηγητές. Στους μαθητές: να επιδιώκουν τη συμμετοχή τους... Στους συναδέλφους: να μη διστάζουν», Ε2. «... μίλησα και σε εκδηλώσεις διάχυσης, αλλά και σε προσωπικό επίπεδο...θα τον ενθάρρυνα να πάρει μέρος», Ε3. «Όπου βρω ευκαιρία το χώνω σαν συζήτηση, ήταν μία εμπειρία για μένα καθοριστική... (θα έλεγα σε κάποιον) να το κάνει...», Ε4. «...συζητήθηκε αρκετά έντονα αυτό... σε κάποιον που το σκέφτεται) θα του έλεγα μόνο θετικά έχει να αποκομίσει και να προχωρήσει», Ε5. «πολλοί συνάδελφοι θέλουν να τους μιλήσω, για να μάθουν πράγματα... Σε έναν γονιό (θα έλεγα) ότι είναι ό,τι πιο καλό για το παιδί... Στο συνάδελφο, το ίδιο, δηλαδή «καν το».

Τέλος, η πιο ενθουσιώδης ομάδα υπήρξε αυτή των **μαθητών και μαθητριών**. Απάντησαν με έντονο **ενθουσιασμό** ότι μίλησαν για τη συμμετοχή τους στο

Erasmus+ με όλους τους γνωστούς τους, φίλους αλλά και συγγενείς και με πολύ μεγάλη χαρά μάλιστα και αδημονούν να συμμετέχουν και πάλι σε αυτό ως φοιτητές. Χαρακτηριστικά μία μαθήτρια δήλωσε «οι φίλοι μου το έμαθαν το πρόγραμμα απέξω κι ανακατωτά!». Θα παρότρυναν κάποιον να μη διστάσει να συμμετέχει, γιατί πρόκειται για μια **θετική εμπειρία** και μια ευκαιρία ζωής. Αξιοσημείωτες είναι οι δηλώσεις τους: M1. «(σε κάποιον που προβληματίζεται) θα προσπαθούσα να τον πείσω να μπει (στο πρόγραμμα)...», M2. «Πάρα πολλές συζητήσεις! τους παροτρύνω έτσι γενικά να συμμετέχουν σε τέτοια προγράμματα», M3. «Μετά που γυρίσαμε, ναι, το συζητήσα...και εγώ τους είπα ναι, εμπειρίες ζωής, πού θα βρείτε τέτοια ευκαιρία να το ξαναζήσετε...», M4. «Έκανα πολλές συζητήσεις με πάρα πολλά παιδιά, φίλους και γνωστούς...Όχι δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας, ούτε κανένας φόβος, τίποτα... 100% να πάνε...», M5. «Συζητήσα με όλους τους φίλους μου... αν δεν πάει, θα χάσει μια ευκαιρία ζωής...», M6. «Ναι, (συζητήσα) Θα έλεγα (να συμμετάσχουν) οπωσδήποτε, 100% !»

4.4.4. Επιβράβευση συμμετοχής

Στο ερώτημα εάν υπήρξε κάποιου είδους **επιβράβευση από επίσημο φορέα** για τη συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ η απάντηση ήταν **ομόφωνα αρνητική**. Υπήρξαν κάποιοι έπαινοι συμμετοχής ή βεβαιώσεις συμμετοχής, αλλά από όχι από επίσημο κεντρικά φορέα και προέρχονταν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαν, χωρίς να ισχύει για όλες τις αποστολές. Σε συνέχεια της ερώτησης για το αν αυτό έπαιξε κάποιο ρόλο στην άποψη που είχαν γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικοί για τα ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+, η απάντηση επίσης ήταν ομόφωνα αρνητική. Δηλαδή, γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι **βραβείο για αυτούς ήταν η εμπειρία και η συμμετοχή**, δεν περίμεναν ούτως ή άλλως επιβράβευση και δεν αλλάζει κάτι στη γνώμη τους για το Erasmus+. Το γεγονός αυτό δίνει στο πρόγραμμα Erasmus+ μια αυθύπαρκτη αξία, καθώς **το ίδιο αποτελεί την επιβράβευση**. Βέβαια, δύο γονείς και δύο μαθητές δήλωσαν ότι θα ήταν ακόμα καλύτερα αν είχαν λάβει και επίσημα έναν έπαινο. Συγκεκριμένα **οι γονείς** λένε: Γ1. «...Βραβείο είναι η ίδια η εμπειρία

της...», Γ2. «...Ηθική επιβράβευση είναι τα καλά λόγια από τους καθηγητές, δε νομίζω ότι ένα χαρτί θα κάνει διαφορά μεγαλύτερη...», Γ3. «Η επιβράβευση ήταν η ίδια η εμπειρία», Γ4. «...Όχι, για μένα δεν αλλάζει κάτι. Εμένα με ενδιέφερε να ζήσει την εμπειρία... εντάξει το να έπαιρναν έναν έπαινο ότι συμμετείχαν νομίζω καλό θα ήταν...», Γ5. «...Αλλά και να μην είχε, το θέμα είναι η εμπειρία. Για τυπικούς λόγους περισσότερο θα ήθελα να υπήρχε κάποια επιβράβευση», Γ6. «Κοίταξε για μένα προσωπικά δεν μετράει (ότι δεν έλαβε επίσημη επιβράβευση). Τώρα εάν θα έπαιρνε θα ήταν μια σαν κίνητρο να πάνε κιόλας...»

Εκπαιδευτικοί: Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι αρκεί η συμμετοχή τους στο ίδιο το πρόγραμμα και η **έμπρακτη αναγνώριση** των γονέων και των παιδιών που κέρδισαν τόσα με τη συμμετοχή τους. Επιβράβευση είναι η **αίσθηση ικανοποίησης** από την όλη εμπειρία. «Ε1. Η μόνη έμπρακτη αναγνώριση είναι τα χαμόγελα και η σφιχτή αγκαλιά των μαθητών και το μεγάλο ευχαριστώ των γονιών», Ε3. «...πήρα πολλά ευχαριστώ. Αυτό ήταν για μένα πολύ σημαντικό. Όχι! Μα δεν πας για κάποια επιβράβευση... η επιβράβευση είναι αυτό, η εμπειρία. Η επιβράβευση είναι η εμπειρία.», Ε4. «Όχι... δεν το περίμενα να λάβω κάτι. Ήταν κάτι που το έκανα για τον εαυτό μου.» Ε5. «Τίποτα! Ούτε περιμένω επιβράβευση! Ήταν τόσο ωραία η εμπειρία που είχα, που όλο αυτό είναι περιττό νομίζω. Η επιβράβευση ήταν όλο αυτό που πέρασα!» Ε6. «δεν κάνω κάτι για την επιβράβευση...»

Τέλος, οι **μαθητές** θεωρούν και αυτοί με τη σειρά τους ότι επιβράβευση υπήρξε η **συμμετοχή** τους και αρκεί αυτή και μόνο. Εάν ακολουθούνταν από έπαινο, θα ήταν καλοδεχούμενος αλλά όχι απαραίτητος.: Μ1. «Δε θα με χαλούσε αλλά δε θα ένιωθα κάτι διαφορετικό, το ίδιο είναι για μένα...», Μ2. «Η αλήθεια είναι ότι κάποιος μαθητής αισθάνεται μεγαλύτερη ικανοποίηση, ας πούμε, και μεγαλύτερη αναγνώριση...», Μ3. «εγώ δεν πήγα για αυτό (την

επιβράβευση), εγώ πήγα για μένα, για τον εαυτό μου.», M4. «...για μένα η επιβράβευση ήταν ότι γνώρισα καινούργια μέρη, γνώρισα καινούργιο κόσμο...», M5. «Όχι βέβαια, δεν παίζει καθόλου ρόλο, γιατί δε χρειάζεται αναγνώριση αυτό, από μόνο του είναι μια τρομερή ευκαιρία, ο ίδιος νιώθεις διαφορετικός μετά από αυτό.», M6. «δε με πειράζει... Ναι, έπαινο θα μ'άρεζε να πάρω... Τώρα που το σκέφτομαι, ναι, ωραία θα ήτανε.»

4.4.5 Προτάσεις βελτίωσης του προγράμματος

Όσον αφορά στις **προτάσεις για τη βελτίωση** του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ σε γενικές γραμμές οι συμμετέχοντες είναι **ικανοποιημένοι** και κάποιοι θεωρούν ότι δεν χρειάζεται να βελτιωθούν σε κάποιο τομέα.

Από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν, ωστόσο, οι **γονείς**, εστιάζουν κυρίως στο γεγονός ότι θα ήθελαν να υλοποιούνται τα προγράμματα αυτά **για ακόμα περισσότερους μαθητές και μαθήτριες** και να υπάρχει ακόμη **περισσότερη ενημέρωση** σχετικά με τις **οικογένειες που θα φιλοξενούν** τα παιδιά τους και να δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά για ελεύθερο χρόνο. Δηλώνουν χαρακτηριστικά: Γ1. «Όχι νομίζω (το πρόγραμμα) είναι εντάξει, άψογο.», Γ2. «...νομίζω ότι είναι καλό πρόγραμμα», Γ3. «Θα έλεγα πρώτα από όλα να πάρουν πιο μαζικό χαρακτήρα. Ίσως ο χρόνος – αν μου επιτρεπόταν μία τελευταία παρατήρηση – να ήταν λίγο πιεστικός και να μπορούσε να γίνει κάποια μικρή επιμήκυνση των προγραμμάτων, ώστε να βγαίνει λίγο πιο άνετα το πρόγραμμα και λίγο πιο χαλαρά». Γ4. «Να είναι λίγο πιο ενημερωμένη η οικογένεια για δύσκολες περιπτώσεις παιδιών» Γ5. «Ένα που θα σκεφτόμουν θα ήταν να επεκταθεί και σε μικρότερες τάξεις. Δηλαδή του γυμνασίου», Γ6. «...γιατί να μην ενημερώνουν όλα τα σχολεία και να γίνεται για όλα;»

Οι εκπαιδευτικοί από τη μεριά τους εστιάζουν στην **απλοποίηση** της γραφειοκρατικής διαδικασίας, που μοιάζει απροσπέλαστη και στην περισσότερη

διαφάνεια και **ενημέρωση** σχετικά με τις διαδικασίες. E1. «Απλοποίηση της γραφειοκρατίας. Περισσότερα κονδύλια για να δίνεται η ευκαιρία σε πιο πολλούς μαθητές», E2. «Θα πρότεινα λιγάκι να απλοποιήσουν τις διαδικασίες λίγο...», E3. «Ναι, θα έλεγα να δίνονται περισσότερα λεφτά, ώστε να μπορούν να μπουν περισσότερα άτομα...Έχει πολλή γραφειοκρατία.», E4. «Ίσως θα έπρεπε να γίνουν πιο εύκολες οι οργανωτικές διαδικασίες...υπάρχει πολύ, πάρα πολύ γραφειοκρατία... πρέπει να είναι πιο ευέλικτο το πρόγραμμα», E5. «Νομίζω ότι το μόνο πρόβλημα είναι η αίτηση,» E6. «Θα άλλαζα κάτι σε σχέση με το μπάτζετ, γιατί είναι λίγο συγκεχυμένα τα πράγματα... να υπάρχει διαφάνεια».

Τέλος, **οι μαθητές** από την πλευρά τους θεωρούν σε γενικές γραμμές ότι το πρόγραμμα **λειτουργεί σχεδόν άψογα**. Αν έπρεπε να αλλάξουν κάτι, θα ήταν να **ενημερώνονται πληρέστερα και πιο έγκαιρα** για τις οικογένειες που τους φιλοξενούν και να έχουν τη δυνατότητα να έχουν **περισσότερο ελεύθερο χρόνο** κατά την υλοποίηση του προγράμματος ώστε να καταφέρνουν να αυτενεργούν με τους συμμαθητές τους. Κάποιες φορές το πρόγραμμα τους φαίνεται ιδιαίτερα **ασφυκτικό και απαιτητικό**. M1. «Να ελέγχονται οι οικογένειες που θα φιλοξενήσουν σίγουρα...», M2. «σε γενικές γραμμές κάθε πρόγραμμα που συμμετείχα ήταν καλό...», M3. «να γνωριζόμαστε Τουλάχιστον ένα μήνα πριν να ρθουνε, να γίνεται λίγο πιο σύντομα αυτή η διαδικασία.», M4. «Όχι, συγκεκριμένα για το σχολείο μας είναι τέλειο, καμία αλλαγή!», M5. «... το πρόγραμμα ως ένα σημείο ήταν ασφυκτικό...», M6. «...μέσα σε μία εβδομάδα δεν υπάρχει χρόνος, για να δεις τόσα πράγματα...»

4.5 ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο επιστέγασμα όλης αυτής της εργασίας, που αφορά την υλοποίηση τεσσάρων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων στο 5^ο Γενικό Λύκειο Βεροίας, προγράμματα στα οποία συμμετείχε και η ίδια η γράφουσα, θα μπορούσε κανείς να πει ότι εξήχθησαν τα εξής συμπεράσματα:

Η εμπειρία των προγραμμάτων αυτών ήταν σημαντικότερη, αποτέλεσε σύμφωνα με φράση των συμμετεχόντων «εμπειρία ζωής» που σημάδεψε την κοινωνική, προσωπική αλλά και επαγγελματική υπόσταση όσων έλαβαν μέρος σε αυτά.

Αποτέλεσε, παράλληλα, σημαντική εμπειρία για τον ίδιο το σχολικό οργανισμό, ο οποίος ωφελήθηκε πολλαπλά από αυτές τις Ευρωπαϊκές συνεργασίες. Καταρχάς, η υλοποίησή τους έδωσε στο ίδιο το σχολείο τη δυνατότητα να ανοιχτεί προς την τοπική κοινωνία, αφού με έναυσμα τη διάχυση των προγραμμάτων αυτών στον Τύπο (μέσω συνεντεύξεων σε τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, δημοσιεύσεις) και στην τοπική κοινωνία (διοργάνωση ημερίδων διάχυσης αποτελεσμάτων) το σχολείο μπόρεσε να επικοινωνήσει την εξαιρετική δουλειά που γίνεται σε αυτό.

Παράλληλα, η συμμετοχή του εκπαιδευτικού οργανισμού σε τόσες πολλές ευρωπαϊκές εκπαιδευτικές συνεργασίες αποτέλεσε ένα πολύ καλό δυνατό σημείο του για την εικόνα του προς τα έξω. Από άποψη μάρκετινγκ ήταν μια σημαντική συμβολή στην προώθησή του.

Τέλος, το γεγονός ότι επέστρεψαν τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας του οργανισμού, εκπαιδευτικοί και οι μαθητές, με τόσες ιδέες και όρεξη για βελτίωση των διαδικασιών και των καλών πρακτικών του σχολείου, έδωσε την ώθηση να εξελιχθεί το σχολείο ακόμα περισσότερο.

Είναι κρίμα, κι εδώ πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι η γνωριμία με τα ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus δεν έγινε από κάποιον επίσημο φορέα, αλλά οι συμμετέχοντες τα γνώρισαν έπειτα από συζητήσεις με γνωστούς ή συμμαθητές και συναδέλφους. Επίσης, είναι γεγονός όπως προέκυψε από τις συζητήσεις ότι καλό θα ήταν αυτά τα προγράμματα να απευθύνονται σε όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές με κάποιον τρόπο. Αυτά τα συμπεράσματα θα ήταν καλό να ερευνηθούν περαιτέρω σε κάποια μελλοντική διπλωματική εργασία. Καθώς τα οφέλη της συμμετοχής είναι πλέον αδιαμφισβήτητα, όπως έχουν προκύψει από την παρούσα εργασία, αλλά και παλιότερες έρευνες στην προσχολική ηλικία (Χαλέμη, 2018), αλλά και στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Αναγνωστοπούλου, 2016), απομένει να ερευνηθούν περαιτέρω και οι δυνατότητες να γίνουν ευρύτερα γνωστά μέσα από επίσημους φορείς αλλά και με μαζικότερη συμμετοχή.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

5.1 ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αναγνωστοπούλου, Ό. (2016). *Ευρωπαϊκή Ενοποίηση: Νέοι και Erasmus στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*. Διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Βοσκόπουλος, Γ. 2011, *Οργάνωση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Π.Μ.Σ Ευρωπαϊκές Πολιτικές Νεολαίας., Χειμερινό Εξάμηνο 2011-12, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Θεσσαλονίκη.

Βοσκόπουλος, Γ. 2009, *Ευρωπαϊκή Ένωση. Θεσμοί, πολιτικές, προκλήσεις, προβληματισμοί*, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη

Τσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας, Εφαρμογές στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση*. Αθήνα: ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.

Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.

Καλλινικάκη, Θ. (2010). *Ποιοτικές μέθοδοι στην έρευνα της κοινωνικής εργασίας* (2η εκδ.). Αθήνα: Τόπος.

Κογκούλης, Ι. (2004). *Η σχολική τάξη ως κοινωνική ομάδα και η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Κόμης, Β. (2015) *Πανεπιστημιακές Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή του μαθήματος Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*. Πανεπιστήμιο Πατρών.

Μαντζούκας, Σ. (2007). Ποιοτική έρευνα σε έξι εύκολα βήματα: Η επιστημολογία, οι μέθοδοι και η παρουσίαση. *Νοσηλευτική*, 46(1), 88-98.

Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας*. Τόμος Α΄ Θεωρία

της Διδασκαλίας. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαμπαλή, Α. (2014). Οι Τ.Π.Ε. ως βοηθητικά εργαλεία για την επίτευξη συνεργασίας μεταξύ σχολείων ευρωπαϊκών χωρών μέσω προγραμμάτων e-Twinning. Στο Ν. Τζιμόπουλος, Γ. Αυγέρης και Α. Λούβρης (Επιμ.), *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου eTwinning «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στα Συνεργατικά Σχολικά Προγράμματα», 14–16 Νοεμβρίου 2014, Τόμος Α΄*, (σσ. 176 – 181). Πάτρα. Ανακτήθηκε από: [Http://www.etwinning.gr/images/praktika2014/1o-CONF-2014-Praktika.pdf](http://www.etwinning.gr/images/praktika2014/1o-CONF-2014-Praktika.pdf)

Ξωχέλλης, Π. (2003). *Σχολική παιδαγωγική*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Παντισίδου, Ε. (2011). *Ευρωπαϊκές Πολιτικές στο πεδίο της Δια Βίου Εκπαίδευσης - Μια αξιολογική προσέγγιση των ευρύτερων αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής παρέμβασης : Η περίπτωση των ΚΕΕ*. Διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Παπαδάκης, Στ. (2016). Καινοτομίες στην εκπαίδευση. Στο Φ. Γούσιας (Επιμ.) *Πρακτικά 3ου συνεδρίου Νέος Παιδαγωγός, 16 & 17 Απριλίου 2016* (σσ. 728 - 735). Αθήνα.

Παρασκευάς, Μ. (2014). Προλεγόμενα. Στο Ν. Τζιμόπουλος, Γ. Αυγέρης και Α. Λούβρης (Επιμ.), *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου eTwinning «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στα Συνεργατικά Σχολικά Προγράμματα», 14–16 Νοεμβρίου 2014*. Πάτρα.

Πουρκός, Μ. (2010γ). Η Φαινομενολογική μέθοδος έρευνας: Από τη φιλοσοφική προοπτική στην επιστημονική ποιοτική έρευνα. Στο Μ. Πουρκός & Μ. Δαφέρμος (Επιμ.), *Ποιοτική έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες: Επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα* (σσ. 371-412). Αθήνα

Τελεκφάβι, Ουκπέμπορ, Γ. (2017). *«Αξιολόγηση του προγράμματος Erasmus + του ΑΕΙ Πειραιά»*. Αγάλεω: [χ.ε.].

Χαλέμη, Σ. (2018). *Διερεύνηση αντιλήψεων και στάσεων Εκπαιδευτικών και Γονέων παιδιών προσχολικής ηλικίας απέναντι στην υλοποίηση συνεργατικών έργων*. Διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

5.2 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Bacescu, M. (2016). ETwinning – The Community For Schools In Europe. *The 12th International Scientific Conference eLearning and Software for Education*, (pp. 353-359). Bucharest.

Bennhold, K. 2005, *Quietly sprouting: A European identity*. Διαθέσιμο στο: <http://www.stefanwolff.com/media/quietly-sprouting-a-european-identity>. [18 Ιουλίου 2016].

Coyne, I. T. (1997). Sampling in qualitative research. Purposeful and theoretical sampling; merging or clear boundaries? *Journal of Advanced Nursing*, 26, 623-630. doi: 10.1046/j.1365- 2648.1997.t01-25-00999.x

Crawley, C., Gilleran, A., Scimeca, S., Vuorikari, R., Wastiau, P. (2009). *Beyond School Projects. A report on eTwinning 2008 – 2009*. Central Support Service for eTwinning. European Schoolnet. Brussels.

ESN 2011, *E-Value-ate Your Exchange. Research Report of the ESN Survey 2010*, Erasmus Student Network, Brussels.

ESN 2014, *International Experience and Language Learning. Research Report of the SN Survey 2014*, Erasmus Student Network, Brussels.

European Citizens' Initiative 2012, *Fraternité 2020*. Διαθέσιμο στο: <http://www.fraternite2020.eu/>. [24 Ιουλίου 2016].

European Commission 2016α, *Erasmus+. Resources*. Διαθέσιμο στο: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_en. [19 Αυγούστου 2016].

European Commission 2016β, *Education and training. Lifelong Learning Programme*. Διαθέσιμο στο: http://ec.europa.eu/education/tools/lfp_en. [06 Ιουνίου 2016].

European Commission 2015, *Eurobarometer surveys: Standard Eurobarometer*.

Διαθέσιμο στο: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_arch_en.htm. [07 Ιουλίου 2016].

European Commission 2013α, *News. cafébabel, the first European media*. Διαθέσιμο στο: http://ec.europa.eu/languages/news/2013/20130716-cafebabel-european-media_en.htm. [12 Ιουλίου 2016].

European Commission 2013β, *History of the ERASMUS Programme*. Διαθέσιμο στο: https://web.archive.org/web/20130404063516/http://ec.europa.eu/education/erasmus/history_en.htm. [06 Ιουνίου 2016].

European Commission 2013γ, *Press release database. Press release details. Green light for Erasmus+: More than 4 million to get EU grants for skills and employability*. Διαθέσιμο στο: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-1110_en.htm. [26 Αυγούστου 2016].

European Commission 2006, *Erasmus @ 20: the Commission launches the celebrations for the anniversary of its flagship education programme*. Διαθέσιμο στο: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-06-1698_en.htm?locale=en. [30 Αυγούστου 2016].

European Parliament and Council 1995, “Decision no. 819/95/EC of the European Parliament and of the Council of 14 March 1995 establishing the Community Action Programme ‘Socrates’”, *Official Journal of the European Communities*, L087, 20.04.1995, pp. 10-24.

European Union 2016, *The history of the European Union*. Διαθέσιμο στο: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_en. [03 Ιουνίου 2016].

European Union 2012α, *European Union receives Nobel Peace Prize 2012*. Διαθέσιμο στο: https://europa.eu/european-union/about-eu/history/2010-today/2012/eu-nobel_en. [01 Ιουνίου 2016].

European Union 2012β, *Erasmus Changing Lives Opening Minds for 25years*.

Διαθέσιμο στο

http://ec.europa.eu/education/library/publications/2012/erasmus25_en.pdf

[08Αυγούστου 2016].

Europe Direct Xanthi 2014, *Erasmus όχι μόνο για την «ελίτ» ζητούν οι νεαροί ευρωβουλευτές*. Διαθέσιμο στο:

http://europedirect.duth.gr/?q=node/2918#.V_hfguArJdi. [30 Ιουλίου 2016].

Feyen, B. and Krzaklewska, E. 2013, “The ERASMUS Programme and the ‘Generation ERASMUS’ – A Short Overview”, In B. Feyen and E. Krzaklewska (Eds), *The ERASMUS Phenomenon- Symbol of a new European Generation?*, pp. 9-19, Peter Lang Edition, Frankfurt

Field, J. 1998, *European Dimensions: Education, Training, and the European Union*, Jessica Kingsley Publishers, London.

Fligstein, N. 2008, *Euroclash: The EU, European Identity, and the Future of Europe*, Oxford University Press, Oxford.

Galvin, C., Gilleran, A., Hogenbirk, P., Hunya, M., Selinger, M., & Zeidler, B. (2006). *Pedagogical Advisory Group – Reflections on eTwinning: Collaboration and eTwinning – Enrichment and added value of eTwinning projects*. Central Support Service for eTwinning - European Schoolnet. Brussels.

Henwood, K., & Pidgeon, N. (1994). *Beyond the qualitative paradigm: A framework for introducing diversity within qualitative psychology*. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 4, 225-238.

Komninou, I. (2010). *New Pedagogical Theories in Practice: Multiple Intelligences and eTwinning*. Retrieved from: http://www.etwinning.gr/files/MI_eTwinning.pdf

Marshall, M. N. (1996). Sampling for qualitative research. *Family Practice*, 13(6), 522-525.

Mason, J. (2009). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας* (8η εκδ.) (μτφρ. Ε. Δημητριάδου, επιμ. Ν. Κυριαζή) Αθήνα: Πεδίο.

Parker, I. (2005). *Qualitative psychology. Introducing radical research*. New York: Open University Press.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks: Sage Publications.

Popescu, A.-N., Popa G., Diaconescu C., Ionescu I. (2010). A model of pedagogical collaboration: eTwinning in Romania. In N. Mastorakis, V. Mladenov, Z. Bojkovic (Eds.), *Proceedings 4th International Conference on Communications and Information Technology (CIT 10). Latest Trends on Communications and Information Technology*, Corfu Island, Greece 22-25 July 2010 (pp. 124-127). WSEAS Press. Retrieved from: <http://www.wseas.us/e-library/conferences/2010/Corfu/CIT/CIT-22.pdf>

Reinmann-Rothmeier, G., Mandl, H., & Prenzel, M. (2000). *Computerunterstützte Lernumgebungen. Planung, Gestaltung und Bewertung*. Computersupported learning environments. Planning, formation and assessment. München: Wiley-VCH.

Traianou, A. (2014). The centrality of ethics in qualitative research. In P. Leavy (ed.), *The Oxford handbook of qualitative research* (pp. 62-77). New York: Oxford University Press.

Van Mol, C. 2013, “Intra – European Student Mobility and European Identity: A Successful Marriage?”, *Population, Space and Place*, 19, 2, pp. 209-222.

Willig, C. (2008). *Introducing qualitative research in psychology* (2nd ed.). Berkshire: Open University Press

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

6.1 Ενημερωτική Επιστολή

Ονομάζομαι Χαρά Αξούριστου, είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια και συνεργάζομαι με τον κύριο Αθανάσιο Γκούνα, Καθηγητή Εφαρμογών στο Τμήμα Εμπορίας και Διαφήμισης, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Α.Τ.Ε.Ι.Θ. Διεξάγω μία έρευνα πάνω στο πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+ με τίτλο «ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟ 5^Ο ΓΕΛ ΒΕΡΟΙΑΣ». Θα ήθελα να σας καλέσω να συμμετέχετε σε αυτήν την έρευνα προγραμματίζοντας μία προσωπική συνάντηση μαζί μου αναφορικά με το προαναφερθέν θέμα.

Στόχος της έρευνας είναι να διερευνήσει κατά πόσο το πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus + επηρεάζει τις ιδέες και τις στάσεις εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων με την υλοποίησή του. Η συνέντευξη θα διαρκέσει περίπου 30 λεπτά, θα μαγνητοφωνηθεί και τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν με τη μορφή διπλωματικής εργασίας. Μπορείτε να ρωτήσετε οτιδήποτε θέλετε πριν την έναρξη της συνέντευξης αυτής.

Θα ήθελα να γνωρίζετε ότι κάθε πληροφορία που θα δώσετε θα παραμείνει εμπιστευτική. Τα δεδομένα της συνέντευξης θα αποθηκευτούν σε ηλεκτρονικό φάκελο προστατευμένο, στον οποίο πρόσβαση θα έχω μόνο εγώ προσωπικά. Η συμμετοχή σας είναι εθελοντική και έχετε τη δυνατότητα να τερματίσετε τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή ή να αποσυρθείτε από οποια επιπλέον συμμετοχή στην έρευνα, οποτεδήποτε, κατά τη διάρκεια της συλλογής δεδομένων της συγκεκριμένης έρευνας. Σε μία τέτοια περίπτωση δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσω καμία πληροφορία από αυτές που παραχωρήσατε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Για όποια επιπλέον πληροφορία παρακαλώ επικοινωνήστε με :

Χαρά Αξούριστου, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΑΤΕΙΘ Σίνδου,

Τηλέφωνο : 694 597 6065,

email: charaxou@gmail.com

6.2 Έντυπο Συγκατάθεσης

ΤΕΙ Σίνδου – στοιχεία σχολής

Ερευνήτρια : Χαρίκλεια Αξούριστου, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Διοίκησης και Οργάνωσης Επιχειρήσεων, ΑΤΕΙΘ Σίνδου, τηλ. 6945976065, email : charaxou@gmail.com

Κατανοήσατε ότι σας ζητήθηκε να συμμετέχετε σε μεταπτυχιακή έρευνα;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Διαβάσατε και κατανοήσατε το περιεχόμενο της ενημερωτικής επιστολής;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Είχατε την ευκαιρία να θέσετε ερωτήσεις σε σχέση με την παρούσα έρευνα;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Ήταν σαφές το πώς θα χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες που θα δώσετε;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Δίνετε τη συναίνεσή σας το να ηχογραφηθεί συνέντευξη σας;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Εξηγήθηκε με επάρκεια το θέμα της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Έχετε κατανοήσει το ποιος θα έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που θα παράσχετε;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Καταλάβετε ότι μπορείτε να αποσυρθείτε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια αυτής της έρευνας πριν την ανάλυση των δεδομένων;
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Συαινώ στο να συμμετέχω σε αυτήν την έρευνα:
ΝΑΙ.....ΟΧΙ.....

Σχετικά με αυτήν την έρευνά μου εξηγήθηκαν από:.....

Το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα στην έρευνα

.....

Υπογραφή του συμμετέχοντα στην έρευνα

.....

Όνοματεπώνυμο του ερευνητή

.....

Υπογραφή του ερευνητή

.....

6.3 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

6.3.1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Ερευνα: «Διερεύνηση αντιλήψεων και στάσεων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων απέναντι στην υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων σε ένα Δημόσιο Σχολείο Δευτεροβάθμιας»

1. Φύλλο.....
2. Ηλικία.....
3. Οικογενειακή Κατάσταση.....
4. Χρόνια Υπηρεσίας (σύνολο).....
5. Χρόνια Υπηρεσίας (στο συγκεκριμένο σχολείο).....
6. Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχατε; Σε ποιο μέρος και για πόσο διάστημα φύγατε με το πρόγραμμα;
7. Γνωρίζατε την ύπαρξη Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων πριν από αυτήν τη συμμετοχή σας; Ποια ήταν η πρώτη φορά που ήρθατε σε επαφή με το πρόγραμμα erasmus+ ;
8. Τι αποτέλεσε έναυσμα για τη συμμετοχή σας στο συγκεκριμένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα;
9. . Ποιες ήταν οι πρωταρχικές σας ιδέες για το πρόγραμμα erasmus+ πριν ασχοληθείτε ενεργά με αυτό;
10. Παρατηρείται συχνά πως εκπαιδευτικοί που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο erasmus+ δεν υλοποιούν τελικά κάποιο συνεργατικό έργο. Αντιμετωπίσατε κάποιους δισταγμούς ή προκαταλήψεις που να σας έκαναν να αμφιβάλλετε για την ενασχόλησή σας με το πρόγραμμα;
11. Υπήρξαν δυσκολίες που κληθήκατε να αντιμετωπίσετε κατά την εγγραφή σας στην πλατφόρμα και στη διάρκεια υλοποίησης ενός συνεργατικού έργου erasmus+; Υπήρξε ανάλογη υποστήριξη από σχετικούς φορείς ή κάποιους συνεργάτες σας;

- Παρακολουθήσατε κάποιο διαδικτυακό κύκλο μαθημάτων/ σεμιναρίων/ εκδηλώσεων/ εργαστηριακής επιμόρφωσης ή συμμετείχατε σε κάποια από τις ομάδες του erasmus+, ώστε να λάβετε την κατάλληλη επιμόρφωση;
12. Πώς εξελίχθηκε η ενασχόλησή σας με το πρόγραμμα και η διεξαγωγή του; Πώς εξελίχθηκε η συνεργασία σας με τους εκπαιδευτικούς του κοινού έργου συνεργασίας που συμμετείχατε; Υπήρχε η αντίστοιχη υποστήριξη από τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς του σχολείου σας; Υπήρξαν προβλήματα; Πώς τα αντιμετωπίσατε;
13. Αξιολογήστε την εμπειρία σας στην εκπαιδευτική επίσκεψή σας με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Τι αποκομίσατε; Τι σας άρεσε; Τι δεν σας άρεσε;
14. Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συνεργασία με τους μαθητές και τους γονείς τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ευρωπαϊκού συνεργατικού έργου erasmus+; Υπήρξαν προβλήματα; Εάν ναι, πώς τα αντιμετωπίσατε; Αντιμετωπίσατε προβληματισμούς ή αντιδράσεις από την πλευρά τους σχετικά με τη συμμετοχή τους αυτή σε οποιοδήποτε στάδιο ή σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα; Εάν ναι, με ποιον τρόπο κληθήκατε να αντιμετωπίσετε αυτήν την κατάσταση και ποιο ήταν το αποτέλεσμα;
15. Βάσει της εμπειρίας σας ποια καλή πρακτική ή πρακτικές θα προτείνατε να υιοθετηθούν στο σχολείο σας (σχολείο υποδοχής) από το σχολείο που επισκεφτήκατε (χώρα αποστολής) ;
16. Μετά από τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα και την εμπειρία σας σε αυτό πιστεύετε ότι υπήρξε κάποιου είδους αλλαγή σε εσάς στον προσωπικό, κοινωνικό και επαγγελματικό τομέα, είτε θετική είτε αρνητική; Πώς την αντιληφθήκατε;
17. Ποια συναισθήματα παρατηρήσατε να σας δημιουργούνται πριν αλλά και μετά την υλοποίηση του έργου συνεργασίας Erasmus+ και κατά πόσο διέφεραν μεταξύ τους; Αντίστοιχα παρατηρήσατε κάτι ανάλογο στους μαθητές σας;
18. Μετά τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα, έχει τύχει να λάβετε μέρος σε συζητήσεις αναφορικά με αυτή τη διακρατική συνεργασία; Είτε με γονείς είτε με συναδέλφους είτε με μαθητές; Τι θα συμβουλευάτε με τρεις προτάσεις έναν συνάδελφο ή μαθητή ή κάποιο κηδεμόνα που επιθυμεί να λάβει μέρος σε μία αντίστοιχη διακρατική συνεργασία, αλλά προβληματίζονται σχετικά.
19. Έχετε λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από το πρόγραμμα ή από κάποιον άλλο φορέα για τη συμμετοχή σας σε αυτό το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα; Πώς αισθανθήκατε έπειτα από την αναγνώριση ή τη μη αναγνώριση της προσπάθειάς σας;

20. Έχετε προτάσεις βελτίωσης για το πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+ γενικά;

6.3.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ

Έρευνα: «Διερεύνηση αντιλήψεων και στάσεων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων απέναντι στην υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων σε ένα Δημόσιο Σχολείο Δευτεροβάθμιας»

1. Φύλλο.....
2. Ηλικία.....
3. Τάξη φοίτησης κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του προγράμματος.....
4. Τόπος Μόνιμης κατοικίας.....
5. Επάγγελμα πατέρα και επάγγελμα μητέρας.....
6. Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχατε; Σε ποιο μέρος και για πόσο διάστημα φύγατε με το πρόγραμμα; Αντίστροφα, ποιας εθνικότητας μαθητή/τρια φιλοξενήσατε και για πόσο διάστημα;
7. Γνωρίζατε την ύπαρξη Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων πριν από αυτήν τη συμμετοχή σας; Ποια ήταν η πρώτη φορά που ήρθατε σε επαφή με το πρόγραμμα Erasmus+ ;
8. Τι αποτέλεσε έναυσμα/κίνητρο για τη συμμετοχή σας στο συγκεκριμένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα;
9. Ποιες ήταν οι πρωταρχικές σας ιδέες για το πρόγραμμα Erasmus+ πριν ασχοληθείτε ενεργά με αυτό; Είχατε κάποιους δισταγμούς ή προβληματισμούς σχετικά με το αν θα ήθελες/μπορούσες να πάρεις μέρος στο πρόγραμμα;
10. Ποια ήταν η προετοιμασία που χρειάστηκε να κάνετε πριν φύγετε? Αντιμετωπίσατε κάποιες προκλήσεις ή δυσκολίες, δισταγμούς ή προκαταλήψεις που να σας έκαναν να αμφιβάλλετε για την ενασχόλησή σας με το πρόγραμμα;
11. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος Erasmus+ αντιμετωπίσατε κάποια προβλήματα ή δυσκολίες; Πώς τα ξεπεράσατε;
12. Αξιολογήστε την εμπειρία σας στην εκπαιδευτική επίσκεψή σας στη χώρα υποδοχής με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Τι αποκομίσατε; Τι σας άρεσε; Τι δεν σας άρεσε;
13. Μετά την επιστροφή σας βλέπετε διαφορετικά το σχολείο της χώρα αποστολής

και τους συνομηλίκους σας από εκείνη τη χώρα σε σχέση με την ιδέα που είχατε στο μυαλό σας, προτού πάρετε μέρος σε αυτήν την εκπαιδευτική επίσκεψη;

14. Παρατηρείτε, επίσης, κάποιες αλλαγές σε σχέση με εσάς σε οποιοδήποτε επίπεδο (γνωστικό, συμπεριφοράς, κοινωνικό, πνευματικό) που να έχουν να κάνουν με τη συμμετοχή σας σε αυτό το πρόγραμμα;

15. Βάσει της εμπειρίας σας ποια καλή πρακτική ή πρακτικές θα προτεινάτε να υιοθετηθούν στο σχολείο σας (χώρα υποδοχής) από το σχολείο που επισκεφθήκατε (χώρα αποστολής) ;

16. Ποια συναισθήματα παρατηρήσατε να σας δημιουργούνται πριν αλλά και μετά την υλοποίηση του έργου συνεργασίας Erasmus+ και κατά πόσο διέφεραν μεταξύ τους;

17. Μετά τη συμμετοχή σας στο πρόγραμμα, έχει τύχει να λάβετε μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτή τη διακρατική συνεργασία; Τι θα συμβουλευάτε με τρεις προτάσεις ένα συμμαθητή που προβληματίζεται να λάβει μέρος ή όχι σε μία αντίστοιχη διακρατική συνεργασία ή στον κηδεμόνα του;

18. Έχετε λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από το πρόγραμμα ή από κάποιον άλλο φορέα για τη συμμετοχή σας σε αυτό το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα; Πώς αισθανθήκατε έπειτα από την αναγνώριση ή τη μη-αναγνώριση της προσπάθειάς σας;

19. Έχετε προτάσεις βελτίωσης για το πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+ γενικά;

6.3.3 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

Έρευνα: «Διερεύνηση αντιλήψεων και στάσεων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων απέναντι στην υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων σε ένα Δημόσιο Σχολείο Δευτεροβάθμιας»

1. Φύλλο.....
2. Ηλικία.....
3. Επάγγελμα.....
4. Τόπος Μόνιμης κατοικίας.....
5. Φιλοξενία μαθητή/τριας εθνικότηταςγια πόσο διάστημα.....
6. Φιλογενία του δικού σας παιδιού στην.....για πόσο διάστημα.....
7. Πριν από τη συμμετοχή του παιδιού σας στο συγκεκριμένο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα γνωρίζατε την ύπαρξη των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συνεργατικών έργων εξ αποστάσεως ανάμεσα σε σχολεία; Ποια ήταν η πρώτη φορά που μάθατε ή ακούσατε

για την ύπαρξη τέτοιων προγραμμάτων;

8. Ποιες ήταν οι πρωταρχικές σας ιδέες, όταν ενημερωθήκατε ότι το παιδί σας θα συμμετάσχει σε ένα πρόγραμμα Erasmus+, διακρατικής ανταλλαγής μαθητών; Αντιμετωπίσατε κάποιους δισταγμούς προβληματισμούς ή προκαταλήψεις που αποτέλεσαν αρχικά εμπόδιο στην απόφαση για συμμετοχή του παιδιού σας στην υλοποίηση ενός διακρατικού κοινού παιδαγωγικού έργου; Ποιο ήταν το κίνητρο που σας ώθησε τελικά να τους ξεπεράσετε και να επιτρέψετε τη συμμετοχή του παιδιού στο πρόγραμμα;

9. Πώς θεωρούσατε/φανταζόσασταν ότι θα πραγματοποιηθεί πριν ακόμα ενημερωθείτε για τον τρόπο που υλοποιήθηκε αυτή η συνεργασία; Τελικά, μετά την υλοποίηση του προγράμματος διαψευστήκατε, επιβεβαιωθήκατε; Σας έκανε κάτι ιδιαίτερη εντύπωση;

10. Στη συνέχεια, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα υπήρξε ολοκληρωμένη ενημέρωση από το διευθυντή του σχολείου και τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν για τη συμμετοχή των μαθητών στο πρόγραμμα Erasmus+ ;

11. Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του, σας δόθηκε η ευκαιρία να εμπλακείτε ενεργά σε αυτό το πρόγραμμα που συμμετείχε το παιδί σας; Εάν ναι, με ποιον τρόπο;

12. Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συνεργασία σας με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και τη διεύθυνση του σχολείου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ευρωπαϊκού συνεργατικού έργου Erasmus+; Υπήρξαν προβλήματα; Εάν ναι, πώς τα αντιμετωπίσατε;

13. Αντιληφθήκατε να σας μεταφέρει κάποιες προσωπικές σκέψεις και εμπειρίες το παιδί σας αναφορικά με το τι του έκανε θετική ή αρνητική εντύπωση από τη συνεργασία του με άλλα σχολεία της Ευρώπης; Πιστεύετε ότι το παιδί έχει κατακτήσει κάποιες γνώσεις έχει αναπτύξει κάποιες δεξιότητες ή ακόμα και στάσεις έπειτα από αυτήν την εμπειρία; Γενικότερα, έχετε παρατηρήσει οποιεσδήποτε αλλαγές;

14. Ποια συναισθήματα παρατηρήσατε να σας δημιουργούνται πριν και μετά την υλοποίηση του έργου συνεργασίας Erasmus+ και κατά πόσο διέφεραν μεταξύ τους; Αντίστοιχα παρατηρήσατε κάτι ανάλογο στο παιδί σας;

15. Μετά τη συμμετοχή του παιδιού στο πρόγραμμα, έχει τύχει να πάρετε μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτήν τη διακρατική συνεργασία στην οποία συμμετείχε το παιδί σας; Θα παροτρύνατε κάποιον γονέα ή ακόμα και κάποιον εκπαιδευτικό να

συμμετάσχει μελλοντικά σε ένα παρόμοιο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα; Τι θα του λέγατε με τρεις προτάσεις;

16. Έχει λάβει το παιδί σας κάποιου είδους επιβράβευση από το πρόγραμμα ή από κάποιον άλλο φορέα για την επιτυχή συμμετοχή του σε αυτό; Πώς αισθανθήκατε έπειτα από την αναγνώριση ή τη μη-αναγνώριση αυτής της προσπάθειας του;

17. Έχετε οποιεσδήποτε προτάσεις βελτίωσης για το πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+ γενικά;

6.4 ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΜΕΝΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

6.4.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ 1

ΦΥΛΛΟ : Άρρεν+

ΗΛΙΚΙΑ : 45-55

ΟΙΚ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ : Έγγαμος με τρία παιδιά

ΧΡΟΝΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ : 30 στο ίδιο πάντα σχολείο.

Σε ποιο μέρος του Για πόσο διάστημα έφυγες με το πρόγραμμα;

Erasmus KA2 Αειφορία για τη Δημοκρατία, Δημοκρατία για την Αειφορία. Φινλανδία. Μία βδομάδα

Γνώριζες για την ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων πριν να πάρεις μέρος στο πρόγραμμα;

Ναι γνώριζα ήδη την ύπαρξη Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων πριν αυτήν την συμμετοχή. Με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα γενικότερα πρωτοήρθα σε επαφή το 2003 συμμετέχοντας σε μια ανταλλαγή στα πλαίσια της δράσης Youth in Action με την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Τα έτη 2005 και 2006 ασχολήθηκα με etwinning συνεργασίες. Το 2012 ήμουν μέλος της παιδαγωγικής ομάδας του προγράμματος Comenius. Το 2016 παρακολούθησα ένα KA1 Erasmus εκπαιδευτικό σεμινάριο. Κατά το προηγούμενο σχολικό έτος και κατά το τρέχον είμαι μέλος της παιδαγωγικής ομάδας του συγκεκριμένου KA2 Erasmus προγράμματος που ανέφερα παραπάνω. Επίσης έχω εμπειρία σε Erasmus KA2 προγράμματα και ως γονιός. Οι δυο μου κόρες συμμετείχαν σε αντίστοιχα προγράμματα στο σχολείο που φοιτούσαν.

Και ποιο ήταν το κίνητρο που είπες «θέλω να πάρω μέρος σε ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα erasmus»; Μπορείς να σκεφτείς;

Σίγουρα η έγκριση της συμμετοχής του σχολείου μας στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η σύνθεση της παιδαγωγικής ομάδας, όχι μόνο συνάδελφοι αλλά και φίλοι! Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θα αποκομίσω. Κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος ανταλλαγής συμμετέχεις σε διάφορες δραστηριότητες όπου καλείσαι να συνεργαστείς με άτομα από διαφορετικές χώρες, να προβληματιστείς, να αναπτύξεις τις ιδέες σου και να πάρεις πρωτοβουλίες, ώστε στο τέλος να επιτευχθούν οι επιθυμητοί στόχοι. Μέσα από όλη αυτή τη βιωματική διαδικασία μαθαίνεις πολλά και διευρύνεις αδιαμφισβήτητα τον τρόπο σκέψης σου.

Η γνωριμία με διαφορετικές κουλτούρες. Η διασκέδαση και οι νέες παρέες. Οι παρέες, οι εκδρομές, τα γέλια, δεν λείπουν από ένα Erasmus KA2 πρόγραμμα ανταλλαγής. Εξάλλου, οι ανθρώπινες σχέσεις δεν έχουν να κάνουν με τη γλώσσα, τον πολιτισμό ή τη θρησκεία. Είναι αξιοθαύμαστο πόσο κοντά έρχεσαι με ορισμένους ανθρώπους μέσα σε λίγες μέρες. Τους νιώθεις τόσο δικούς σου που πολλές φορές ο αποχαιρετισμός καταλήγει σε δυνατές συγκινήσεις, δάκρυα και υποσχέσεις ότι «θα ξαναβρεθούμε». Και βέβαια το πρόγραμμα είναι επιχορηγούμενο. Σου δίνει τη δυνατότητα, στους δύσκολους οικονομικά καιρούς που περνάμε, για ένα ή και περισσότερα ταξίδια χωρίς οικονομική επιβάρυνση.

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες για το πρόγραμμα Erasmus+ πριν ασχοληθείς ενεργά με αυτό, τι σκεφτόσουν γι αυτό;

Ήδη από τη προηγούμενη ενασχόληση μου με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα είχα σχηματίσει μια έντονα θετική άποψη. Το Erasmus είναι η μετεξέλιξη αυτών των προγραμμάτων και είμαι φανατικός υπέρμαχος με την ενασχόληση σε αυτό σαν καθηγητής, σαν μαθητής και σαν γονιός.

Γιατί παρατηρείται συχνά πως οι εκπαιδευτικοί, που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο erasmus+, δεν υλοποιούν τελικά κάποιο συνεργατικό έργο. Εσύ αντιμετώπισες κάποιους δισταγμούς ή προκαταλήψεις που σε έκαναν να αμφιβάλεις για την ενασχόλησή σου με το πρόγραμμα;

Έχω ήδη ξεκάθαρη εμπειρία γύρω από τις απαιτήσεις ενός προγράμματος Erasmus KA2, απαιτήσεις που όχι μόνο φαντάζουν αλλά και είναι στην πραγματικότητα πολλές, σε γραφειοκρατικό, οργανωτικό, επικοινωνιακό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο ευθύνης –συνοδεύεις μαθητές στο εξωτερικό-. Όμως οι απαιτήσεις αυτές και γενικότερα οι δυσκολίες, οι πολλές ώρες ενασχόλησης μέσα αλλά και κυρίως έξω από το σχολείο δεν αποτέλεσαν λόγους για να διστάσω και να αρνηθώ ποτέ τη συμμετοχή μου. Άλλωστε ποτέ δεν είμαι μόνος. Είμαστε μια ομάδα που τη διακρίνει η συνεργατική διάθεση, η αλληλοϋποστήριξη και η άριστη κατανομή εργασιών.

Όταν πήγες στην πλατφόρμα και ξεκίνησες να υλοποιήσεις το πρόγραμμα είχες δυσκολίες; Είχες υποστήριξη από φορείς ή συνεργάτες; παρακολούθησες κάποιον διαδικτυακό κύκλο μαθημάτων, σεμιναρίων και εκδηλώσεων, ώστε να κάνεις την εγγραφή στην πλατφόρμα;

Η αλήθεια είναι ότι τόσο η εγγραφή στην πλατφόρμα όσο και η υλοποίηση ενός συνεργατικού προγράμματος erasmus+ απαιτούν μια δαιδαλώδη γραφειοκρατική διαδικασία. Μια γραφειοκρατική διαδικασία που δεν υπάρχει στα άλλα κράτη όπως διαπιστώνουμε μετά από σχετικές συζητήσεις με τους ξένους συναδέλφους. «Αμέτρητα» έγγραφα για να εγκριθεί μια μετακίνηση στο εξωτερικό. Ωστόσο η υποστήριξη είναι αμέριστη από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Περιφέρεια, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας, Σύλλογο Διδασκόντων, Διευθυντή, Σύλλογο Γονέων, μαθητικές κοινότητες, ταξιδιωτικά πρακτορεία. Τα Erasmus πλέον αποτελούν θεσμό με πολλαπλά οφέλη. Δεν έχω λάβει καμιά επίσημη επιμόρφωση και οι γνώσεις μου προέρχονται από την προσωπική μου ενασχόληση και εμπειρία.

Πώς εξελίχθηκε αυτή η ενασχόληση με το πρόγραμμα; Η συνεργασία σου με τους εκπαιδευτικούς του κοινού έργου που συμμετείχες... είχες υποστήριξη; Από αυτούς, από τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς του σχολείου; Υπήρξαν προβλήματα; Και αν ναι, πώς τα αντιμετώπισες;

Η ενασχόληση μου με το πρόγραμμα και η μέχρι τώρα διεξαγωγή του (υλοποίηση δυο κινητικότητων) εξελίχθηκαν ομαλά χάρη στην άψογη συνεργασία των εκπαιδευτικών του κοινού έργου τόσο του σχολείου μου όσο και των εκπαιδευτικών των άλλων τριών ευρωπαϊκών συνεργατικών σχολείων. Υποστήριξη όταν χρειάστηκε υπήρξε και από άλλους συναδέλφους του σχολείου που δε συμμετέχουν στην παιδαγωγική ομάδα. Ο διευθυντής λειτουργεί, αν και δεν είναι, σα μέλος της ομάδας ερμηνεύοντας τη νομοθεσία και διευθετώντας γραφειοκρατικά ζητήματα. Και όταν χρειάζεται δίνει λύσεις σε επικοινωνιακά θέματα με το θεσμικό του ρόλο.

Αξιολόγησε την εμπειρία σου, αν γίνεται σε αυτήν την επίσκεψη. Τι σου άρεσε και τι δε σου άρεσε... Αποκόμισες κάτι;

Θα αρχίσω λέγοντας ότι η εμπειρία του ταξιδιού στη Φινλανδία και η άμεση επαφή με το φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα και τη ζωή μέσα και έξω από το σχολείο που αποκόμισα χάρη στο πρόγραμμα erasmus+ θα μου μείνουν αξέχαστα. Έχεις την αίσθηση ότι βρίσκεσαι σε έναν άλλο κόσμο. Η εκπαίδευση για τους Φινλανδούς είναι φιλοσοφία και στάση ζωής. Σχολείο και διασκέδαση μπορούν να συνυπάρξουν. Ακούμε τόσα πολλά, διαβάζουμε ακόμα περισσότερα γι' αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα. Είναι όμως πολύ διαφορετικό να το ζεις μέσα στην καρδιά του, μέσα σε ένα φινλανδικό σχολείο για μια βδομάδα. Κι αυτό χάρη στα προγράμματα erasmus+. Γι' αυτό και είμαι υπέρμαχος τους. Είναι διαφορετικό να επισκέπτεσαι ως τουρίστας μια χώρα και αλλιώς να έχεις την ευκαιρία να έρθεις σε ουσιαστική επαφή με άλλους λαούς. Είναι επίσης μοναδικό όταν διαπιστώνεις τις κοινές ανησυχίες που μπορεί να έχουμε με συναδέλφους εκπαιδευτικούς από άλλες χώρες, τις ομοιότητες αλλά και τις διαφορές. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν οι διαφορές μας στο χώρο της εκπαίδευσης, και στη συγκεκριμένη περίπτωση θα έλεγα ότι είμαστε η μέρα με τη νύχτα. Τι μου άρεσε; Η ηρεμία και η πειθαρχία που επικρατούσε μέσα στο σχολείο. Όχι ως αποτέλεσμα πειθαναγκασμού ή απειλής κάποιας τιμωρίας αλλά ως στάση σχολικής ζωής. Η χρήση του ενικού και των μικρών ονομάτων από όλους και προς όλους που απογείωνε τον εκατέρωθεν σεβασμό καθηγητών και μαθητών. Ο σεβασμός στο σχολικό χώρο. Η καθαριότητα. Οι κτηριακές υποδομές. Ο τεχνολογικός εξοπλισμός. Τι δε μου άρεσε; Η ζωή έξω από το σχολείο. Οι έρημοι δρόμοι από το απόγευμα τα μετά. Οι άδειες πλατείες. Το φαγητό!!! Σας είπα, εμπειρίες αξέχαστες.

Με τους γονείς και τα παιδιά; Η συνεργασία ήταν καλή; Υπήρξε κανένα πρόβλημα;

Οι γονείς στην αρχή είναι πάντα διστακτικοί. Η οργανωμένη όμως ενημέρωση από πλευράς του σχολείου στο τέλος σβήνει κάθε αμφιβολία τους ως προς τη συμμετοχή των παιδιών τους αλλά και των ίδιων ως οικογένεια στα προγράμματα. Θα πρέπει να αναφέρω τη μεγάλη προσέλευση γονιών αλλά και μαθητών όταν γίνονται οι αρχικές ενημερωτικές συναντήσεις από τον διευθυντή και τους εμπλεκόμενους καθηγητές του σχολείου. Και όταν πειστούν είναι συνεργάσιμοι και με διάθεση να προσφέρουν μερικές φορές υπέρμετρη. Κάνουν τα πάντα για να ευχαριστήσουν τον φιλοξενούμενο μαθητή. Και σε πολλές περιπτώσεις δε βρίσκουν την αντίστοιχη ανταπόκριση από τη φιλοξενία των οικογενειών των ξένων σχολείων. Άλλη μια βασική διαφορά και εμπειρία που αποκομίζουν μαθητές και οικογένειες από το erasmus+.

Η συνεργασία με τους μαθητές ήταν άψογη. Ανταποκρίθηκαν στις απαιτήσεις τους προγράμματος με υπευθυνότητα και συνέπεια. Εργάστηκαν συνεργατικά και αποτελεσματικά για να προετοιμάσουν τις εργασίες που έπρεπε να παρουσιάσουν στους μαθητές των άλλων σχολείων. Η συμπεριφορά τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και ως φιλοξενούμενοι στις οικογένειες υποδοχής ήταν υποδειγματική. Δεν δημιουργήθηκε κανένα πρόβλημα αλλά ούτε και εκφράστηκε κανένα παράπονο. Αυτές οι συμπεριφορές άλλωστε αποτελούν και το κίνητρο της συμμετοχής μου στα προγράμματα. Και το μεγάλο ευχαριστώ των γονιών στο τέλος κάθε ταξιδιού!!!

Βάση αυτής της εμπειρίας σου ποια καλή πρακτική, λοιπόν, θα πρότεινες να υιοθετηθεί στο σχολείο σου;

Παρακολουθήσαμε μαθήματα μέσα στην τάξη τόσο εμείς οι καθηγητές όσο και οι μαθητές. Γεωμετρία!!! Η έκπληξη; Δε χρησιμοποιούσαν το πυθαγόρειο θεώρημα για να βρουν τις γωνίες αλλά μόνο χάρακες και μοιρογνωμόνια. Δε χρησιμοποιούσαν τύπους της φυσικής. Κατασκεύαζαν και μαζί τους και εμείς με απόλυτη επιτυχία μια υδροηλεκτρική κατασκευή παραγωγής ενέργειας. Εργαστήρια και τάξεις γεμάτα από

υλικά. Το κινητό τους τηλέφωνο, το tablet τους, ο υπολογιστής, ατομικός παρακαλώ, πάντα δίπλα τους. Κουζίνες για να μάθουν να μαγειρεύουν. Πλυντήρια και σιδερώστρες!!! Πρακτικές γνώσεις ζωής. Υπερτερούμε, ίσως, στη θεωρία αλλά υστερούμε απελπιστικά στη πράξη. Και στην αξία που δίνουμε στο σχολείο σα κοινωνία!

Τι νιώθεις ότι κέρδισες σε προσωπικό, επαγγελματικό ή κοινωνικό επίπεδο;

Το Erasmus πρόγραμμα είναι εμπειρία ζωής. Δεν πρόκειται απλά για ένα ταξίδι στο εξωτερικό αλλά για μια εμπειρία που σου αλλάζει τη ζωή και σε φέρνει πιο κοντά στον καλό σου εαυτό. Μαθαίνεις να τολμάς, να μη φοβάσαι, να δίνεις, να μοιράζεσαι, να εκφράζεις τη γνώμη σου. Νιώθεις δυνατός, γεμάτος αυτοπεποίθηση, ελεύθερος.

Τα συναισθήματά σου πριν και μετά την υλοποίηση του προγράμματος ήταν διαφορετικά; Τι ένιωσες;

Ένοιωσα μια θλίψη, μια απαισιοδοξία για τον τρόπο που η δική μας πολιτική εξουσία και η κοινωνία γενικότερα αντιμετωπίζει το δημόσιο σχολείο. Για την υποτίμηση του έργου και της προσωπικότητας του καθηγητή. Ένοιωσα μια ντροπή για τα άδεια και γυμνά σχολεία μας. Για τις άψυχες αίθουσες, τους άχαρους διαδρόμους, τα σπασμένα καζανάκια. Θεέ μου τι θα τους δείξω όταν έρθουν!!! Αυτά συζητούσαμε με τους μαθητές στο ταξίδι της επιστροφής.

Σε κάποιον που προβληματίζεται να πάρει μέρος, είτε μαθητή είτε γονιό είτε συνάδελφο, τι θα έλεγες;

Στους γονείς: Τα προγράμματα τα οργανώνουν και τα υλοποιούν καθηγητές του δημόσιου σχολείου. Να εμπιστεύονται τα παιδιά τους στους καθηγητές. Στους μαθητές: να επιδιώκουν τη συμμετοχή τους, βλέπουν, μαθαίνουν, συγκρίνουν, ανοίγονται οι ορίζοντές τους. Στους συναδέλφους: να μη διστάζουν, να μην τους καθηλώνει η γραφειοκρατία, να μην αποποιούνται τις ευθύνες, να συμμετέχουν γιατί προσφέρουν στους εαυτούς τους, στους μαθητές τους στις οικογένειες τους, γιατί έτσι χτίζουν σχέσεις εμπιστοσύνης.

Είχες κάποια αναγνώριση ή έπαινο από επίσημο φορέα για αυτή σου τη συμμετοχή; Τι σε κάνει να νιώθεις αυτό;

Η μόνη έμπρακτη αναγνώριση είναι τα χαμόγελα και η σφιχτή αγκαλιά των μαθητών όταν επιστρέφουμε. Και το μεγάλο ευχαριστώ των γονιών!!! Αυτά είναι υπεραρκετά.

Τι θα πρότεινες για να βελτιωθεί το πρόγραμμα, αν μπορούσες;

Απλοποίηση της γραφειοκρατίας. Περισσότερα κονδύλια για να δίνεται η ευκαιρία σε πιο πολλούς μαθητές. Γενικά όμως το πρόγραμμα Erasmus+ νομίζω ότι τρέχει με επιτυχία χάρη στις προσπάθειες των ανθρώπων του ΙΚΥ.

.....

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ 2

ΦΥΛΛΟ : Γυναίκα

ΗΛΙΚΙΑ : 45-55

ΟΙΚ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ : Παντρεμένη με τρία παιδιά

Πόσα χρόνια έχεις στο σχολείο υπηρεσία;

Διορίστηκα το 1999 δηλαδή είκοσι χρόνια, στο συγκεκριμένο σχολείο από το 2003, δηλαδή 16 χρόνια περίπου.

Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες σε ποιο μέρος πήγες και για πόσο διάστημα έφυγες;

Το ένα ήταν το ΚΑ1, το οποίο είχε να κάνει με τις με τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην τάξη και στη διδασκαλία του μαθήματος, πήγα στην Πάγια στην Μαδρίτη στην Ισπανία για 7 μέρες, 7 μέρες κράτησε το σεμινάριο. Το δεύτερο πρόγραμμα ΚΑ2 έχει διάφορες κινητικότητες, ο τίτλος είναι «Δημοκρατία και Αειφορία και Αειφορία για τη Δημοκρατία» - εγώ πάω στη Λισαβόνα στην Πορτογαλία για μία εβδομάδα ως συνοδός καθηγήτρια, όχι για επιμόρφωση.

Πότε μπορείς να θυμηθείς τον εαυτό σου ότι για πρώτη φορά ήρθες σε επαφή με τα προγράμματα Erasmus;

Νομίζω ότι ήταν το 2015.

Τόσο πρόσφατα;

Ναι. Erasmus ήξερα για τα φοιτητικά προγράμματα, πριν από 10-15 χρόνια όταν αρχίσανε να υλοποιούνται... Εγώ δεν έκανα, αλλά από γνωστούς... και πάντοτε πίστευα ότι τα εράσμους έχουν να κάνουν τις ανταλλαγές φοιτητών... Ναι... Μετά το 14 θυμάμαι, τέλη 14 αρχές 15, είχα μία συζήτηση με συνάδελφο και φίλη και κουμπάρα μου συγκεκριμένα, η οποία γνώριζε και μου μίλησε για αυτά.

Πήγε η κουμπάρα σου;

Όχι Δεν πήγε, θα πάει τώρα. Τότε, όμως, μου είχε πει και με είχε ενημερώσει ότι «θα κάνω εγώ αίτηση και αν θέλεις και εσύ, ψάξε τις πληροφορίες από το ΙΚΥ, που είναι αναρτημένες οι αιτήσεις, τα προαπαιτούμενα, δεξ τι μπορείς να κάνεις και να συνεργαστούμε, να κάνεις και εσύ αίτηση μέσω του σχολείου σου, να κάνω και εγώ αίτηση μέσω του δικού μου σχολείου για ΚΑ1»...

Μέχρι τότε δεν είχες μιλήσει με άλλον συνάδελφο για ΚΑ1, δεν είχες δει άλλον να κάνει αίτηση;

Όχι, όχι, δεν ήξερα καν ότι υπάρχουν και προγράμματα, στα οποία μπορούν να πάνε μόνο καθηγητές και καλύπτονται, πάντοτε πίστευα ότι σε αυτά τα προγράμματα του ΙΚΥ πρέπει να συμμετέχουν και μαθητές, για να μπορείς να πας, και στη συζήτηση με την κουμπάρα μου και μετά μιλώντας και με την Ελένη την Κωστόπουλου (σημ. συναδέλφισσα που κάνει αρκετά τέτοια προγράμματα) μου είπε ότι υπάρχουν και προγράμματα που είναι μόνο καθηγητές.

Ωραία. Όμως, για προγράμματα που συμμετέχουν και μαθητές γνώριζες...

Ναι. Το γνώριζα από άλλα σχολεία που άκουγα ότι συμμετείχαν. Απλώς δε με ενεδιέφερε, ούτε ενεπλάκην ποτέ, απλά πληροφοριακά άκουγα...τα ήξερα από συναδέλφους που πήγαν, από γνωστούς που πήγαν, έτσι...

Και ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες για το Erasmus Plus πριν ασχοληθείς ενεργά με αυτό; Τι σκεφτόσουν για το Erasmus Plus;

Εντάξει, η αποψη μου ήταν θετική διότι δινόταν μία ευκαιρία σε μένα ως καθηγήτρια να ανοίξω τους ορίζοντες μου.. όχι να πάω να ταξίδι ως τουριστικό προορισμό, δηλαδή αυτό είναι εύκολο, αλλά να μπορέσω να δω τι συμβαίνει στον τομέα μου σε κάποια άλλη χώρα - είτε μέσω συναδέλφων, είτε όπως γίνεται τώρα μετά το ΚΑ2, να πας να δεις αν δουλεύει, μαζί με παιδιά, πώς δουλεύουν τα ξένα σχολεία... Αυτό. Οπότε, έτσι από ενδιαφέρον άρχισα να το σκέφτομαι... Έτσι ξεκινάς... λογικά με αυτήν την ιδέα πρέπει να ξεκινήσεις πιστεύω, γιατί αν ξεκινήσεις μόβο για το ταξίδι θα απογοητευτείς και θα το παρατήσεις... δεν είναι εύκολη διαδικασία.

...Γιατί παρατηρείται συχνά ότι κάποιιοι εκπαιδευτικοί που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους τελικά δεν υλοποιούν συνεργατικό έργο για κάποιους προσωπικούς τους «δισταγμούς», που έχουν για να πάρουν μέρος σε αυτό... Εσύ είχες κάποιον δισταγμό, πριν να πάρει μέρος;

Σκεφτόμουν, ιδιαίτερα την πρώτη φορά, επειδή ήταν κάτι άγνωστο και επειδή, όταν το ξεκίνησα στην αρχή πήγαινα από μόνη μου στα τυφλά, χωρίς καμία βοήθεια, μου φάνηκε σαν μία διαδικασία πάρα πολύ δύσκολη, η οποία θα εμπειρείχε πολλή γραφειοκρατία και δεν θα ήξερα αν θα τα βγάλω πέρα... οπότε είχα πολλούς δισταγμούς... βέβαια συνετέλεσε μετά - και μιλάω για το ΚΑ1, για την πρώτη πρώτη αίτηση που έκανα μόνη μου - το ότι ήθελε και η άλλη συναδέλφισσα να κάνει κάτι, ως πιο έμπειρη, και δεν μπορούσε να το κάνει μόνη της ατομικά, ούτε εγώ μόνη μου ατομικά αλλά μόνο ως σχολείο... κάτι το οποίο άλλαξε πάρα πάρα πολύ τον τρόπο με τον οποίο πλέον γίνονται αυτά τα προγράμματα...

Παλιά ήταν ατομικά;

Ναι, παλιά μέσω του ΙΚΥ υπήρχαν άλλα προγράμματα που δεν τα ονομάζαμε Erasmus, είχαν άλλες ονομασίες, Socrates...διάφορα, μπορούσες να κάνεις ατομικά αίτηση ως καθηγητής... Τώρα όμως έπρεπε οπωσδήποτε να εμπλακεί το σχολείο... και επειδή ήξερε ότι και εγώ το έψαχνα και αυτή πάντοτε έκανε αναγκάστηκε και μου είπες «θα κάνεις και, αν είναι, θα πρέπει αναγκαστικά να συνεργαστούμε»... Οπότε, ξεκινήσαμε και γράφαμε, ας το πούμε, μαζί την αίτηση - ή μάλλον εγώ την έγγραφα και αυτή συμμετείχε... συμφωνήσαμε πάνω στο θέμα και μετά με τους υπόλοιπους συναδέλφους που συμμετείχαν στην ομάδα την ολοκληρώσαμε.

Αυτό είναι η επόμενη ερώτηση... είχες υποστήριξη από φορείς ή συνεργάτες ή παρακολούθησες κάποιο διαδικτυακό κύκλο μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων επιμόρφωσης;

Όχι καμία... τα έψαχνα όλα μόνη μου ως ένα σημείο και μετά μαζί με την Ελένη, η οποία, επίσης, επειδή ήταν για πρώτη φορά που γινόταν μέσω σχολείου η αίτηση, ήταν και για αυτήν καινούργια... δηλαδή η διαδικασία σε ό,τι αφορά τις ενέργειες που έπρεπε να κάνεις ήταν και για αυτήν καινούργια, γιατί στην πορεία διαπίστωνα ότι πολλά πράγματα, τα οποία πίστευε ότι ήταν «κάπως» από τα προηγούμενα, ήταν τελείως διαφορετικά...

Ξέρεις πότε άλλαξε αυτό;

Σίγουρα άλλαξε από το 2014 και μετά... πιθανόν και από το 2013, αλλά σίγουρα από το 2014 και μετά άλλαξε... βέβαια, όταν αποφασίσαμε ότι θα κάνουμε την αίτηση, κάναμε το κείμενο και μπήκαμε στις διαδικασίες της υποβολής κλπ, εγώ ήμουν της άποψης - και αυτό ακολούθησα και με βοήθησε πολύ - να παίρνω, για την παραμικρή απορία που είχα, τηλέφωνο στο ΙΚΥ, στο προσωπικό, το οποίο με βοήθησε πάρα πάρα πολύ, ακόμα και στις πιο «αφελείς» μου απορίες και ερωτήσεις... Δεν υπήρχε επιμόρφωση.

...Η μόνη δηλαδή βοήθεια ήταν το τηλέφωνο από το ΙΚΥ...

Ναι. Μετά το ΙΚΥ - για αυτούς που είχαν εγκριθεί τα προγράμματά τους - έκανε μία πολύ καλή Ημερίδα Ενημέρωσης... Αφού είχαν εγκριθεί. Κανείς δεν σε ενημέρωνε για την αίτηση, για τη διαχείριση του προγράμματος ήταν η ημερίδα.

... Άρα υπάρχει μια έλλειψη;

Εκεί ναι. Σου λέει αυτά είναι τα έγγραφα... τώρα βέβαια το site του ΙΚΥ προσφέρει πολύ περισσότερη βοήθεια... δηλαδή, αν μεις τώρα βρίσκεις πάρα πολλούς οδηγούς, που σε βοηθάν και στην αίτηση και λοιπά... δεν είναι όπως ήταν το 2015 που κάναμε εμείς την αίτηση...

Πώς εξελίχθηκε η ενασχόλησή σου με το πρόγραμμα και η συνεργασία σου με τους εκπαιδευτικούς της σύμπραξης;

Νομίζω ήταν πάρα πολύ καλή... Δηλαδή δεν είχα ιδιαίτερα προβλήματα με τους συναδέλφους, υπήρχε μία διάθεση συνεργασίας απ όλους. Εντάξει, είχαμε κάποια θέματα, κάποιες διαφωνίες, ας πούμε, μετά εκεί στις εκδηλώσεις της διάχυσης και το πόσο και τι θα διαδώσουμε... αλλά όλα αυτά ήταν λεπτομέρειες... νομίζω ότι πήγε πάρα πολύ καλά.

Γιατί κάποιοι καθηγητές λένε ότι οι ίδιοι δουλεύουν πολύ και δεν υπάρχει ισομερής κατανομή της δουλειάς που πρέπει να γίνει...

Κοίταξε να δεις... αυτό είναι αλήθεια. Βέβαια, σε αυτά τα προγράμματα πάντοτε θα υπάρχει ένας ή δύο που θα πρέπει να τραβάνε μπροστά και θα επωμίζονται περισσότερο φόρτο εργασίας... δηλαδή πρέπει να υπάρχει εντός πολλών εισαγωγικών ένας «αρχηγός»... απλά μετά αυτός ο αρχηγός καλά είναι τις γνώσεις του να τις μοιράζεται και με τους άλλους... ή ας πούμε να επιμερίζει τη δουλειά ανάλογα με το τι μπορεί να κάνει ο καθένας, γιατί όλοι οι συνάδελφοι που συμμετέχουν δεν μπορούν να κάνουν τα ίδια πράγματα... και σίγουρα κάποιοι

δουλεύουν λιγότερο, κάποιοι περισσότερο, αλλά όλοι χρειάζονται μετά, αλλιώς δεν μπορεί να γίνει το πρόγραμμα...

Με τον υπόλοιπο σύλλογο που δεν ήταν στο πρόγραμμα, πώς ήταν η συνεργασία σου;

Κοίταξε... κανένα εμπόδιο ούτε από το σύλλογο, ούτε από το σχολείο. Αλλά ο υπόλοιπος σύλλογος που δεν συμμετέχει είναι τελείως αδιάφορος. Και το αδιάφορο σου το λέω με «ουδέτερη» διάθεση, όχι αρνητικά, να το ξεκαθαρίσω... Οι άνθρωποι δεν ενδιαφέρονται, δε βάζουν εμπόδια, δεν είχαμε εμπόδια πουθενά, αν και έχω ακούσει αλλού, ούτε στο ΚΑ1 ούτε στο ΚΑ2... τουλάχιστον σε αυτό που συμμετέχω εγώ δεν αντιλήφθηκα κάποιο είδος, ας πούμε, «εμποδίου» ή «σαμποτάζ» από τον υπόλοιπο σύλλογο που δεν συμμετέχει, εντάξει;... απλά οι άνθρωποι στο βαθμό που υποχρεούνται να συμβάλλουν, συμβάλλουν και μέχρι εκεί... Ούτε τους πολύ-ενδιαφέρει το τι θα κάνεις εσύ.

Με τους γονείς και τους μαθητές του ΚΑ2;

Με τους γονείς και τους μαθητές σε αυτήν την ομάδα που συμμετέχω, σε αυτό το πρόγραμμα ΚΑ2 η εμπειρία μου είναι πάρα πολύ θετική μέχρι στιγμής... κι επειδή διαχειρίστηκα και το θέμα της εντός εισαγωγικών «στρατολόγησης» των μαθητών και της ενημέρωσης των γονιών, δεν μπορώ να πω ότι είχαμε κάποιο πρόβλημα... δηλαδή ακόμα και κάποια μικροπροβλήματα η ομάδα των καθηγητών τα έλυσε, σε ένα πνεύμα πολύ καλής συνεργασίας

Πιστεύεις ότι η σωστή επιλογή των μαθητών «απαλείφει» τέτοιου είδους προβλήματα; Δηλαδή πολλοί μιλάνε για «καλά παιδιά»...

Καλά παιδιά... δεν ξέρω τι εννοούμε όταν λέμε «καλά παιδιά»... Αλλά σίγουρα πρέπει να είναι παιδιά που να προέρχονται από οικογένειες, οι οποίες είναι «ανοιχτόμυαλες»... Νομίζω ότι δεν μπορούν όλα τα παιδιά να συμμετέχουν σε αυτά τα προγράμματα, ούτε όλες οι οικογένειες και γονείς... Υπήρχαν παιδιά, ας πούμε, τα οποία ήθελαν (να συμμετέχουν) και δεν ήθελαν οι οικογένειες, γιατί φοβούνται... ή και το αντίστροφο – ήθελαν οι οικογένειες, δεν ήθελε το παιδί... άρα πρέπει να υπάρχει θέληση, βούληση και διάθεση συνεργασίας, η οποία δεν είναι δεδομένη... πέρα από κάποια τυπικά προσόντα, όπως είναι η ξένη γλώσσα, οι υπολογιστές και λοιπά... Επομένως, δε νομίζω ότι όλα τα παιδιά μπορούν να συμμετέχουν δηλαδή...

Για αντικειμενικούς λόγους δηλαδή...

Για αντικειμενικούς λόγους... και εν πάση περιπτώσει, επειδή το πρόγραμμα πρέπει να ολοκληρωθεί, πρέπει να δουλέψεις με ανθρώπους που θέλουν να δουλέψουν...

Βάσει της εμπειρίας που είχες ποια καλή πρακτική/ πρακτικές θα πρότεινες να υιοθετηθεί/ούν από το σχολείο σου;

Ναι, εγώ σε ό,τι αφορά την επιμόρφωση στη Μαδρίτη, που ήταν ΚΑ1 και ήταν για καθηγητές χρησιμοποιώντας τα ΤΠΕ στην αίθουσα και στο μάθημα διδασκαλίας κάποια εργαλεία τα έχω ήδη χρησιμοποιήσει στο μάθημα και τα χρησιμοποιώ με πολύ μεγάλη επιτυχία... Με έχουν βοηθήσει στο δικό μου το αντικείμενο, στα αγγλικά, πάρα πολύ... από διάφορα παιχνίδια που μας δείξαν, το edmondo, έκανα ψηφιακές τάξεις... διάφορα που χρησιμοποίησα ήταν καλά...

Μετά από αυτή τη συμμετοχή σου πιστεύεις ότι άλλαξες ως άνθρωπος σε προσωπικό, κοινωνικό, επαγγελματικό επίπεδο, θετικά ή αρνητικά;

Εντάξει, ναι, αυτοπεποίθηση... αυτό είναι σημαντικό... δηλαδή, όντως, ένιωσα μεγαλύτερη αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση ως άτομο και ως καθηγήτρια... Επίσης έμαθα εκεί... Άνοιξαν λίγο τα μάτια μου, νομίζω ότι είναι γύρισα πολύ πιο ανοιχτόμυαλη και ανεκτική... κυρίως επαγγελματικά, αλλά και στην κοινωνικότητα... Ναι θεωρώ ότι επέδρασε θετικά...

Έκανες φίλους;

Ναι έκανα και διατήρησα επαφή για αρκετό καιρό και τώρα πού και πού στέλνω κανένα μέηλ...

Ποια συναισθήματα είχες πριν να πας; Διέφεραν, αφού γύρισες;

Ναι πολύ μεγάλη διαφορά... δηλαδή πριν να πάμε, εντάξει, υπήρχε αυτή η προσδοκία και η αγωνία και ανησυχία αν θα πάνε όλα καλά, εάν θα είμαστε εντάξει στις υποχρεώσεις μας απέναντι στο πρόγραμμα, εάν αυτό που επιλέξαμε είναι σωστό... και όταν γύρισα, πέρα από την ανακούφιση αισθάνθηκα πολύ μεγάλη ικανοποίηση ότι τα πήγαμε πολύ καλά και ότι αυτό που κάναμε δεν ήταν απλά να πάμε να «αξιοποιήσουμε» τα λεφτά της Ε.Ε έτσι, σε ένα ταξίδι, αλλά ότι προσφέραμε και ότι θα προσφέρουμε και στο σχολείο... και το ίδιο είναι και με το ΚΑ2 με τα παιδιά - σε μεγαλύτερο βαθμό εκεί - γιατί ωφελούνται και τα παιδιά σε προσωπικό επίπεδο... το άγχος, βέβαια, και ο φόβος είναι πολύ περισσότερος εκεί και η ευθύνη με τα παιδιά, δεν το συζητώ... είναι πολύ μεγαλύτερη ευθύνη να πάνε όλα καλά, όχι μόνο να ευχαριστηθούν τα παιδιά... ακόμα και σε επίπεδο, ας πούμε, της σωματικής τους ακεραιότητας... να μην πάθουν κάτι... να μην έχεις και τέτοια προβλήματα...

Μετά το πρόγραμμα έλαβες μέρος σε συζητήσεις σχετικά με τη συμμετοχή σου με ανθρώπους που να μην έχουν σχέση με το πρόγραμμα, δηλαδή με φίλους, συναδέλφους, μαθητές, γονείς...;

Ναι, ναι, μίλησα και σε εκδηλώσεις διάχυσης, αλλά και σε προσωπικό επίπεδο υπήρξαν αρκετοί, οι οποίοι και μου τηλεφώνησαν στο σπίτι και μου ζήτησαν βοήθεια ή ας πούμε οδηγίες για το πώς θα κάνουν την αίτηση... άνθρωποι, οι οποίοι κάνουν πρόγραμμα, έχει εγκριθεί το πρόγραμμα τους... πώς θα προχωρήσουν στην υλοποίηση... ακόμα και τώρα δέχομαι τηλεφωνήματα.

Αν κάποιος σου έλεγε ότι εγώ θέλω να πάρω μέρος, αλλά προβληματίζομαι; είτε συνάδελφος είτε γονιός είτε μαθητής... τι θα έλεγες;

Να μην προβληματίζεται καθόλου, θα τον ενθάρρυνα να πάρει μέρος πάρα πολύ, διότι αυτή τη στιγμή θεωρώ ότι η βοήθεια και υποστήριξη που υπάρχει από το ΙΚΥ, αλλά και από δίκτυα συναδέλφων, είναι πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με αυτήν που είχαμε μέχρι το '15. Μέχρι τότε ήταν κάτι που δεν το ξέραμε πολύ, δεν υπήρχε αυτό που λέμε το know-how... Επίσης, αυτοί που ασχολούνταν ήταν λίγο... προσπαθούσαν να το κρατήσουν εντός εισαγωγικών «κρυφό»... τα μυστικά ας το πούμε... Αλλά τώρα, επειδή τα τελευταία χρόνια είναι τόσα πολλά αυτά που εγκρίνονται και γίνονται, νομίζω ότι, αν κάποιος θελήσει να ασχοληθεί, δε θα χει κανένα πρόβλημα.

Ότι είναι επιχορηγούμενο βοηθάει;

Εννοείται!

Γιατί; Αν δεν ήταν;

Αν δεν ήταν, πώς θα γινόταν; Δεν νομίζω ότι θα γινόταν... δηλαδή θα ήταν πάρα πάρα πολύ ελάχιστες οι περιπτώσεις που θα γίνονταν αυτές οι ανταλλαγές.. δηλαδή παίζει ρόλο η χρηματοδότηση.

Και μία τελευταία ερώτηση: έχεις κάποια πρόταση βελτίωσης για το πρόγραμμα Erasmus γενικά;

Ε ναι... Θα πρότεινα λιγάκι να απλοποιήσουν τις διαδικασίες σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες... σε κάποια τμήματα της αίτησης που είναι επαναλαμβανόμενα και νομίζω ότι ακόμα και οι αξιολογητές θα πρέπει να βαριούνται που τα διαβάζουν, γιατί επαναλαμβάνονται... αλλά και μετά, γι αυτούς που εγκρίνονται, θα μπορούσαν κάποια πράγματα να τα απλοποιήσουν... για παράδειγμα ένα πολύ απλό - και αυτό αφορά βέβαια το ελληνικό κράτος, δεν ξέρω τι γίνεται αλλού - το θέμα των

εισιτηρίων : για ποιο λόγο πρέπει να ακολουθείται αυτή η διαδικασία με τη διαφάνεια... είναι ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα το οποίο εντοπίστηκε και στην Ημερίδα που είχε κάνει για το KA2 από πάρα πολλούς.

Δηλαδή;

Ότι δηλαδή, για να κλείσεις τα εισιτήρια, ρε παιδί μου, για τους καθηγητές, πρέπει να γίνει αυτή η διαδικασία της διαύγειας και λοιπά... Αυτό έχει κάποιους χρονικούς περιορισμούς, επίσης επιβαρύνει οικονομικά την τιμή του εισιτηρίου. Ενώ άμα θα το έκανε, όπως τα έκανε οποιοσδήποτε, μέσω του ίντερνετ απλά, θα ήταν πολύ πιο καλά και, εννοείται, πιο οικονομικά... γιατί, όταν βάζεις τα πρακτορεία, τα πρακτορεία θα πάρουν και προμήθεια, αφού σου κλείνουν τα εισιτήρια... Αυτά τα χρήματα, έτσι κι αλλιώς, δεν είναι χρήματα του δημοσίου, εντάξει είναι χρήματα της ευρωπαϊκής ένωσης, η οποία τα δίνει έτσι κι αλλιώς.. ε και δεν νομίζω ότι θα γίνει ποιος ξέρει τι... δηλαδή πόσα λεφτά μπορεί κάποιος να «υπεξαιρέσει» από τα εισιτήρια... απλά θα ήταν πιο απλή ή η διαδικασία αυτή. Επίσης, πάρα πολλά πρακτικά- στα πρακτικά- στα πρακτικά... Επίσης, όταν εγκρίνεται ένα πρόγραμμα από το σχολείο και θα πρέπει να πάρεις, να κάνεις ένα σωρό χαρτιά, για να πάρεις άδεια από την περιφέρεια, αυτή τη στιγμή που η περιφέρεια μπορεί μέσω του ΙΚΥ να δει ποια είναι τα σχολεία ποιοι είναι οι καθηγητές... Δηλαδή κάθε φορά κάνεις «ένα κάρο χαρτιά»... Δηλαδή εμπλέκεται, πέρα από το ΙΚΥ που θέλει κάποια πράγματα, και το ελληνικό δημόσιο πολύ... υπερβολικά πολύ όμως... διπλή δουλειά. Ίσως μπορούν να βρουν κάποιο τρόπο το ΙΚΥ με το Υπουργείο Παιδείας λίγο κάποιες διαδικασίες να τις απλοποιήσουν...

Τέλεια... ευχαριστώ

.....

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ 3

Φύλο : Γυναίκα

Ηλικία : 45-55

Οικογενειακή κατάσταση : έγγαμη με δύο παιδιά

Χρόνια υπηρεσίας : Στο σύνολο 26, στο συγκεκριμένο σχολείο 3

Τίτλος του προγράμματος Erasmus + : “Το θέατρο για την ενδυνάμωση των μαθητών”

Σε ποιο μέρος του Για πόσο διάστημα έφυγες με το πρόγραμμα;

Πήγαμε Ισπανία στη Σεβίλλη για μία εβδομάδα μόνο οι δύο καθηγήτριες και στη Φρανκφούρτη συνοδεύσαμε τρεις καθηγήτριες 15 μαθητές για έξι ημέρες. Έχει τέσσερα ταξίδια όλα μαζί και όλα είναι έξι συμμετέχουσες χώρες, τα ταξίδια είναι δύο, για τους καθηγητές μόνο και άλλα δύο είναι με 15 μαθητές τη φορά, οπότε είναι «ζόρικο»... Οπότε στην Σεβίλλη ήμασταν μόνο καθηγητές στην Φρανκφούρτη πήραμε μαθητές 15 μαθητές.

Γνώριζες για την ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων πριν να πάρεις μέρος στο πρόγραμμα;

Ναι, γνώριζα και ζήλευα... (γέλια)

Ποια ήταν η πρώτη φορά που ήρθε σε επαφή με το πρόγραμμα Erasmus...μπορείς να θυμηθείς;

Ναι... το 2000... και είχα μωρό πάλι και δεν μπορούσα να κάνω γιατί... αλλά τον καιρό εκείνο - αν κατάλαβα καλά - περνούσαν μέσα από το από το γραφείο της δευτεροβάθμιας οι εγκρίσεις... αν ήθελαν τις προωθούσαν... ήτανε μία άλλη κατάσταση...

Εσύ πού ήσουν όταν το άκουσες αυτό το πρόγραμμα;

Στο Αγρίνιο, διορισμένη στο Αγρίνιο.

Και έκανε κάποιος άλλος καθηγητής;

Κάποιος άλλος είχε κάνει, το άκουσα και το ξεκινήσαμε μαζί με την άλλη την Καθηγήτρια των αγγλικών και δεν προχώρησε... Καλά εγώ που είχα μωρό έτσι κι αλλιώς και δεν θα μπορούσα να το κάνω...

Έκανες αίτηση;

Έκανα, αλλά, σου λέω, περνούσε μέσα από το γραφείο των υπευθύνων των προγραμμάτων... κάτι (τέτοιο) ήτανε... και ήταν κάποιος εκεί που, λίγο πολύ, έτσι... μας «ψιλοαπέτρεψε»... με την έννοια ότι «όλοι εσείς των ξενόγλωσσων κάνετε και πρέπει να κάνει και κανένας άλλος»...

Δηλαδή, για να καταλάβω, δεν κάνατε αίτηση και σας κόψανε...

...Τώρα τι να σου πω... δεν θυμάμαι... προχωρήσαμε να το κάνουμε, αλλά... δεν προέκυψε, τώρα δε θυμάμαι... πάνε χρόνια, μιλάμε τώρα για το 2000...

Μ ενδιαφέρει ο λόγος που δεν προέκυψε...

Το 2002 κάπου εκεί...

Με ενδιαφέρει ότι δεν κόπηκε το πρόγραμμα, αλλά θέλω να διευκρινίσω ότι κάποιος σας σταμάτησε...

Ναι, λίγο μας σταμάτησε, ναι με την δικαιολογία ότι όλα εσείς οι ξενόγλωσσοι ασχολείστε... τώρα τι να σου πω... και εγώ δεν ήμουνα τότε... ξέρεις, γιατί είχα μωρό παιδί και δεν πολύ-ασχολήθηκα, αλλά θυμάμαι ότι είχα ενθουσιαστεί λέω «πω πω ταξίδι στην Ευρώπη»... ναι, είχαμε ξεκινήσει έτσι μια προσπάθεια...

Και ποιο ήταν το κίνητρο που είπες «θέλω να πάρω μέρος σε ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα erasmus»; Μπορείς να σκεφτείς;

Ε, καλά, καταρχάς ήταν το ταξίδι! Το ταξίδι καθαρά... αλλά με την έννοια ότι δεν είναι ταξίδι που πας, όπως με τα τουριστικά γραφεία.. δεν είναι το ίδιο πράγμα... είναι ότι πας και μπαίνεις μέσα στην κουλτούρα τους, στη ζωή τους... τους «βλέπεις» λίγο και βασικά βλέπεις τα σχολεία τους, το πώς λειτουργούν...

Άρα το ταξίδι σε συνδυασμό με νέες εμπειρίες...

Ναι, γιατί σκέτο ταξίδι, εντάξει, πας και μόνος σου δεν είναι...

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες για το πρόγραμμα Erasmus+ πριν ασχοληθείς ενεργά με αυτό, τι σκεφτόσουν γι αυτό;

Καταρχάς, λεγόταν και Comenius, δε λεγόταν καν Erasmus+... Τι να σου πω σκεφτόμουνα ήταν... στο πίσω μέρος του μυαλού μου, αλλά δεν είχα κάτι συγκεκριμένο...

Θετικό... δύσκολο...;

Α, ναι ναι, το θεωρούσα πάντα κάτι πολύ θετικό αυτό... Δύσκολο με την έννοια ότι είναι κάτι άγνωστο, βεβαίως... που δεν σου λέει και κανείς τι πρέπει να κάνεις... γιατί πρέπει να το ψάξεις λίγο μόνος σου αυτό το πράγμα... Και θεωρείς ότι είναι... ότι έχεις να κάνεις πράγματα, ας πούμε... και όντως έχεις να κάνεις πράγματα... αλλά νομίζεις ότι είναι πράγματα δύσκολα... κάτι ασαφές, αλλά κάτι πολύ ωραίο... μία φοβερή ευκαιρία να πας σε χώρα της Ευρώπης και να τους δεις από κοντά, να ανταλλάξεις εμπειρίες, να συζητήσεις...

Άρα ήταν θετικές...

Ναι, θετικές ήταν πάντα οι απόψεις μου... απλά με φόβιζε το «άγνωστο»... το πώς και το πώς μπαίνεις, ναι...

Στο πρόγραμμα το πώς μπαίνεις; Όχι το μετά;

Στο πρόγραμμα... και μετά, εντάξει, έχει και αυτό τη δυσκολία του... εκείνη την ώρα σε πρώτη φάση το πώς... πώς ξεκινάς να το κάνεις αυτό το πράγμα...

Γιατί παρατηρείται συχνά πως οι εκπαιδευτικοί, που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο erasmus+, δεν υλοποιούν τελικά κάποιο συνεργατικό έργο. Εσύ αντιμετώπισες

κάποιους διασταγμούς ή προκαταλήψεις που σε έκαναν να αμφιβάλεις για την ενασχόλησή σου με το πρόγραμμα;

Ναι, γενικά υπάρχει έτσι μία... δεν ξέρω... δηλαδή, όλοι λένε «α, ένα ταξίδι!» αλλά λίγοι είναι αυτοί που θέλουν τα υπόλοιπα, που αφορούν το Erasmus, δηλαδή το γεγονός ότι πρέπει να δουλέψεις, να κάνεις κάποιον έργο συνεργατικό, να συνεργαστείς... και να συνεργαστείς όχι μόνο «με τους έξω», αλλά να συνεργαστείς και «με τους μέσα»... αυτό είναι ίσως το πιο δύσκολο... δηλαδή, ναι να πάμε ταξιδάκι, αλλά μη μου ζητάς να κάνω πράγματα... ναι... ετοιμάστε εσείς και εγώ έρχομαι... το άκουσα πάρα πολύ... να πω κι άλλα, να συνεχίσω;

Ναι, βέβαια, συνέχισε!

Λοιπόν... πριν κάνω αυτό, πρόπερσι κάναμε μαζί με την Κατερίνα (σημ. την άλλη συνάδελφο) μία αίτηση για ΚΑ1, χωρίς να ξέρουμε τι κάνουμε, έτσι ...στο βρόντο ας πούμε... και ρώτησα τους συναδέλφους στο σύλλογο, λέω «ενδιαφέρεστε παιδιά έτσι και έτσι, σχεδιάζουμε να κάνουμε αυτό και εκείνο» και η απάντηση ήταν λίγο πολύ αυτό «Ναι, ναι να πάμε, να πάμε, αλλά όχι να κάνουμε πράγματα»... δηλαδή στην ψύχρα, στα μούτρα... Κάποιοι δεν ήθελαν ούτε καν, δηλαδή είπαν «όχι, δε θέλω φασαρία»... υπήρχαν και αυτοί που ήτανε πιο εντάξει σου λένε «Όχι, ούτε να δουλέψω, ούτε να ρθω, φασαρία είναι» (γέλιο)

Όταν πήγες στην πλατφόρμα και ξεκίνησες να υλοποιήσεις το πρόγραμμα είχες δυσκολίες; Είχες υποστήριξη από φορείς ή συνεργάτες; παρακολούθησες κάποιον διαδικτυακό κύκλο μαθημάτων, σεμιναρίων και εκδηλώσεων, ώστε να κάνεις την εγγραφή στην πλατφόρμα;

Ωραία όλα αυτά, πολύ ωραία... ΟΧΙ. Η απάντηση είναι ότι με βοήθησε το E-twinning... Μέσω E-Twinning έγινε πιο εύκολη η δουλειά... έκανα ήδη E-Twinning προγράμματα, που αφορούν, έτσι κι αλλιώς συνεργατικά έργα, απλά δεν κάνεις το ταξίδι... συνεργάζεσαι με σχολεία του εξωτερικού, απλά δεν περιλαμβάνει το ταξίδι.

Και πώς έμαθες την πλατφόρμα;

Ε, λίγο πολύ μόνη μου...

Δεν έχεις ούτε και εκεί επιμόρφωση;

Μπαίνεις μέσα, κάνεις την εγγραφή... μέσα, όμως, υπάρχει η Εθνική Υπηρεσία υποστήριξης, η οποία που διοργανώνει πάρα πολλά σεμινάρια... πήρα μέρος σε κάποιο σεμινάριο για τα συνεργατικά έργα, γιατί επειδή ακριβώς γίνεται όλη η δουλειά διαδικτυακά, πρέπει να έχεις και κάποια γνώση για το τι είδους

προγράμματα, λογισμικά κτλ – ψηφιακά, πλατφόρμες, τέτοια - θα χρησιμοποιήσεις, ώστε να μπορείς να κάνεις το πρόγραμμα... τα οποία είναι άπειρα, βέβαια, και λίγο-πολύ πρέπει και λίγο μόνος σου να τα ψάξεις, αλλά σε πρώτη φάση σε βοηθάνε... έχει σεμινάρια εκεί, δηλαδή, πήρα μέρος σε ένα σεμινάριο... ξεκίνησα με e-twinning και απλά το επόμενο στάδιο για μένα ήταν ότι, ναι, αφού μπορώ να κάνω συνεργατικά έργα έτσι, ε, πρέπει να το κάνω και διά ζώσης που λένε... Ναι ναι ναι ναι, και στην ουσία μέσα από εκεί βρήκα το Erasmus που κάνω τώρα, δηλαδή έχει αγγελίες μέσα στο e-twinning, χωρισμένες ηλικιακά και λοιπά, που ζητάνε συνεργάτες... Ναι, γιατί εγώ δεν έκανα αίτηση για δικό μου πρόγραμμα, διότι αυτό είναι αρκετά δύσκολο... δεν ξέρω στο μέλλον ενδεχομένως... δηλαδή ιδέες μπορεί να έχεις, αλλά έχει συγκεκριμένες απαιτήσεις, στις οποίες ακόμα δεν είμαι καθόλου σίγουρη πως πάω... Αυτά. Οπότε μέσω e- twinning...

Πώς εξελίχθηκε αυτή η ενασχόληση με το πρόγραμμα; Η συνεργασία σου με τους εκπαιδευτικούς του κοινού έργου που συμμετείχες... είχες υποστήριξη; Από αυτούς, από τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς του σχολείου; Υπήρξαν προβλήματα; Και αν ναι, πώς τα αντιμετώπισες;

Λοιπόν... από όλα! Υποστήριξη από τους συνεργάτες που κάνουμε (το έργο), από τη Γερμανία ειδικά, η συντονίστρια - η οποία είναι πρέσβειρα και του e- twinning και του Erasmus στη Γερμανία - και είναι πάρα πολύ... δηλαδή, πραγματικά, η γυναίκα ξέρει... το δουλεύει το πράγμα «ρολόι», τα έχει όλα «αλφαδιασμένα», ναι... και οτιδήποτε είχα απορία δηλαδή απαντούσε, ήτανε σε αυτό (άψογη)... και γενικά, η συνεργασία με αυτούς πήγε καλά... εντάξει είχαμε κάποιες καθυστερήσεις, κάποιες παρανοήσεις κατά καιρούς, αλλά αυτά έτσι κι αλλιώς (συμβαίνουν)... Ναι ναι αυτό.

Με το σχολείο;

Με το σχολείο υπήρξαν θέματα για την επιλογή των μαθητών... τι θα κάνουμε. (δισταγμός)... Βασικά, ποιοι θα πάνε και ποιοι δε θα πάνε...

Επενέβησαν εκτός προγράμματος;

Θα θέλανε... εγώ προσπάθησα να το κάνω όσο το δυνατόν πιο «αντικειμενικό», δίνοντας την ευκαιρία σε πολλά παιδιά και βάζοντας μέσα και τον παράγοντα «παιδιά συναδέλφων» ενδεχομένως και λοιπά... Παρ'όλα αυτά, εντάξει... αυτά φέρνουν νομίζω γκρίνιες... Δηλαδή, κάπου αισθάνθηκα και με τον εαυτό μου, δηλαδή έπρεπε να απορρίψω κάποια παιδιά εις βάρος... κάπου εκεί λίγο, ναι, γίναμε λίγο «κουλουβάχατα» στο σχολείο.

Άρα είχες κάποια εμπόδια από το σχολείο...

Υπήρξε μία αντίδραση, ναι, όσον αφορά την επιλογή των μαθητών...

Και πώς το αντιμετώπισες τελικά; εσύ τι έκανες τελικά;

Το θέμα έληξε εξηγώντας ακριβώς το σκεπτικό μου και νομίζω ότι λύθηκε και η παρεξήγηση τελικά.

Αξιολόγησε την εμπειρία σου, αν γίνεται σε αυτήν την επίσκεψη. Τι σου άρεσε και τι δε σου άρεσε... Αποκόμισες κάτι;

Ναι, ναι... εννοείται. Και στο ταξίδι που ήμασταν σαν καθηγητές μόνοι μας, που ήταν και το πρώτο, βασικά, σε όλη μου την εμπειρία από Erasmus και ήταν κάτι καταπληκτικό... ναι ναι ναι δεν είχα πάει ξανά... Με την Τασούλα (σημ. συναδέλφισσα που έκανε πρόγραμμα), όταν ήμουνα στο 3ο λύκειο, ήμουνα κοντά στο να πάω, αλλά πήρα μετάθεση... η εμπειρία είναι μόνο θετική... δηλαδή παρά τις όποιες δυσκολίες, παρεξηγήσεις, κούραση, γιατί έχει και κούραση και άγχος, να τα ετοιμάσεις, να τα κάνεις και να μην ξέρεις και να ρωτάς και να τα αυτώνεις... δεν «παίξει» η εμπειρία, ας πούμε...

Δηλαδή τι νιώθεις ότι κέρδισες σαν άνθρωπος εσύ;

...Λοιπόν... καταρχάς είδα αυτό που ήξερα πάντα, ότι τα σχολεία μας θέλουνε γκρέμισμα και χτίσιμο από την αρχή;... Μάλλον δεν είναι θέμα γκρεμίσματος, είναι το θέμα της νοοτροπίας που μας πάει πάρα πολύ πίσω, είναι θέμα νοοτροπίας... εντάξει... κοίταξε... πώς να στο πω τώρα.. και λόγω επαγγελματικής διαστροφής εγώ με την Ευρωπαϊκή ιστορία - και μάλιστα λόγω του ότι είμαι των αγγλικών - έχω μία μεγάλη λατρεία... όταν πας και τα βλέπεις αυτά από κοντά, ας πούμε... ε, δεν το συζητάω... είναι ο μύθος που λένε...

Κάτι αρνητικό είχε; Που να μη σου άρεσε;

Εντάξει είναι η κούραση το άγχος του να τα ετοιμάσεις όλα...

Τις εργασίες δηλαδή;

Όχι, μόνο τις εργασίες... επειδή ήταν και 15 παιδιά Γυμνασίου, δεν ήταν εύκολο... δηλαδή ακούω τα άλλα προγράμματα έχουν τέσσερα παιδιά... εγώ ξαφνικά με 15 παιδιά αισθάνθηκα... το να κλείσω τα εισιτήρια και μόνο... αυτά με άγχωσαν πάρα πολύ... και πού θα πάω, και είναι μικρά κα παρόλα αυτά η ευθύνη... να γίνουν όλα όπως πρέπει... Ναι, αλλά ήτανε τόσο καλά οργανωμένα, γιατί μας πήγανε σε hostel νεανικό, όπου ήταν ασφαλές, ήταν όλα τα παιδιά μαζί, δεν είχαμε απρόοπτα, δόξα τω

θεώ και καλύτερα που δεν ήμασταν σε οικογένειες, ήμασταν σε hostel όλες οι αποστολές μαζί ... Ναι, οπότε ήμασταν πιο οργανωμένα.

Με τους γονείς και τα παιδιά; Η συνεργασία ήταν καλή; Υπήρξε κανένα πρόβλημα;

Με τους γονείς δεν υπήρξε κανένα απολύτως πρόβλημα, Από όσα παιδιά επιλέχθηκαν, δε βρέθηκε ούτε ένας να πει ότι «Όχι εγώ δε θέλω τελικά, δε θέλω ή έχω δεύτερη σκέψη κλπ» και τα παιδιά, γυρνώντας κιόλας... ήταν οι εμπειρίες τους... ήτανε τόσο ενθουσιασμένα... και τα παιδιά και οι γονείς... Τι ωραία που πέρασαν, τέτοιο πράγμα, δηλαδή, πολλά από αυτά είχαν ξαναπάει στο εξωτερικό δεν ήταν και η πρώτη τους φορά, αλλά αυτό το πράγμα ήταν τελείως διαφορετικό... το ότι είδανε... το ότι ζήσαμε με άλλα παιδιά μαζί ήταν το θέμα... και εργάστηκαν μαζί κάνανε workshops, τα εργαστήρια, αυτά... και βασικά μένανε όλα μαζί... και το θέμα μας φοβερό, το θέατρο, έτσι κι αλλιώς... έγινε ολόκληρο φεστιβάλ, όπου παρουσιάσαμε όλοι τα θεατρικά μας στο γερμανικό σχολείο, το οποίο ήτανε τέλειο, όλη η σχολείο - το οποίο ήταν τέλειο - και μέσα είχε ολόκληρη θεατρική αίθουσα πλήρως εξοπλισμένη με αυλαία, προβολείς, προτζέκτορες, φώτα, μικρόφωνα, ηχολήπτες... ένα ΔΗΠΕΘΕ στο σχολείο τους μέσα, το οποίο αυτό που έκανε εντύπωση και στα παιδιά και σε μας : τα δουλεύανε όλα οι μαθητές του σχολείου! Δηλαδή οι μαθητές του σχολείου ήταν στα κομπιούτερ, στα φώτα, στην ηχοληψία, στο σκούπισμα τελειώνοντας, στο μάζεμα, όλα...! Δηλαδή, εντάξει, προφανώς υπήρχαν οι καθηγητές οι επιβλέποντες... Αλλά αυτό που είδαμε, τα παιδιά, να ξέρει το καθένα τι πρέπει να κάνει, χωρίς να υπάρχει φασαρία, «πάρε αυτή την καρέκλα σου, καν το εκείνο»... καμία σχέση... και τα δικά μας κορόιδευαν, αλλά τέλοσπαντων...

Βάση αυτής της εμπειρίας σου ποια καλή πρακτική, λοιπόν, θα πρότεινες να υιοθετηθεί στο σχολείο σου;

Ναι.. Καταρχάς αυτό... καταμερισμός εργασιών, να αναλαμβάνουν οι μαθητές περισσότερες ευθύνες. Δεν ξέρω πώς και τι, αλλά εν πάση περιπτώσει να κάνουν πράγματα.

Εμείς δηλαδή εδώ τα παιδιά θα έχουμε έχουμε «σε γυάλα»;

Όχι μόνο σε γυάλα, τα έχουμε καθισμένα σε μία μεριά και τους μιλάμε, το στάνταρ. Να είναι πιο πολύ βιωματικό. Αλλά αυτό δεν γίνεται μόνο από έναν άνθρωπο, ο οποίος θα κάνει στο δίωρο - που έχω εγώ, ας πούμε, που δεν το κάνω και εγώ, αλλά λέμε τώρα - δύο ώρες τη βδομάδα ότι εγώ μόνο προσπαθώ να κάνω κάτι άλλο... δεν

βγαίνει αυτή η δουλειά... θέλει βασικά αλλαγή νοοτροπίας... κάποια πράγματα πρέπει να αλλάξουν και δεν θέλει λεφτά, εγώ πιστεύω πραγματικά ότι απλά θέλει να αλλάξουμε τον τρόπο μας, τη σκέψη...

Μετά από τη συμμετοχή σου σε αυτό το πρόγραμμα, πιστεύεις ότι άλλαξε η Ευρυδίκη σε επίπεδο προσωπικό, κοινωνικό ή επαγγελματικό;

Ναι, ναι... Καταρχάς, αισθάνομαι πολύ πιο σίγουρη, ήταν κάτι το οποίο τόσα χρόνια το γύριζα γύρω-γύρω από το μυαλό μου, και παρόλο που δεν ήταν δικό μου το πρόγραμμα και το έργο να είμαι συντονιστικό σχολείο - και μόνο το γεγονός ότι κατάφερα και «χώθηκα», ας πούμε... και εντάξει έχω βοήθεια από την Κατερίνα (σημ. την άλλη συναδέλφο), αλλά όμως, τα περισσότερα γίνονταν από μένα... δηλαδή η συνεννόηση με τους άλλους, το πώς θα γίνει «αυτό», τα οικονομικά... εκεί Ναι αισθάνομαι πραγματικά ότι έχω «αυτό»... (δείχνει με κινήσεις σιγουριά, αυτοπεποίθηση), μια σιγουριά, ναι, ναι...

Και επαγγελματικά...

Ναι, αισθάνομαι πλέον ότι έχω κάνει κάτι, το οποίο ξεφεύγει, ρε παιδί μου, από αυτά εντάξει τα βασικά... Διδάσκω αγγλικά τόσα χρόνια, I am you are... Ε καμία σχέση!... και πολύ θα ήθελα πραγματικά να μπορούσαμε αυτά τα προγράμματα να φέρνουν πραγματικά, έστω και μικρές, αλλαγές μέσα στο σχολείο, γιατί νομίζω αυτός είναι ο σκοπός τους... αλλά αυτό προϋποθέτει ο σύλλογος διδασκόντων να είναι δεκτικός... αλλιώς γίνομαι γραφική - που γίνομαι - αισθάνομαι γραφική μέσα στο σύλλογο... λέω πράγματα και λένε «εντάξει, τα είδε, ε και τι;» με την έννοια σαν να μην μπορούν να γίνουν αυτά εδώ ποτέ... όταν τα δεις από μόνος σου από κοντά αρχίζεις και αλλάζεις... όταν τα ακούς θεωρητικά μπορείς να πεις ότι «εντάξει, ωχού, τι λες μωρέ καημένε», αλλά άμα το δεις να γίνεται και το ζήσεις κιόλας, μετά αρχίζεις και λες «μμμ...για δεξ!».

Τα συναισθήματά σου πριν να φύγεις και μετά άλλαξαν καθόλου; Διέφεραν;

Καλά, μέχρι να φύγω είχα άγχος... για τις λεπτομέρειες του ταξιδιού μέχρι τελευταία στιγμή... με τις δηλώσεις... θυμάσαι που σε είχα πάρει τηλέφωνο αν έπρεπε οι γονείς να υπογράψουν... τελικά δε χρειαζόταν τίποτα από όλα αυτά, αλλά παρόλα αυτά καλά είναι να είμαστε προετοιμασμένοι για όλα... το άγχος ενός ταξιδιού με παιδιά που δεν είναι δικά σου... και όχι μόνο του ταξιδιού, του αν θα πάνε όλα καλά και εκεί, αν θα καταφέρουμε να φέρουμε σε πέρας αυτά που μας είπαν... ναι. Και μετά, όταν ήρθαμε ενθουσιασμός, ευφορία...

Μετά τη συμμετοχή σου στο πρόγραμμα έλαβε μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτό με άλλους εκτός προγράμματος;

Όπου βρω ευκαιρία το χώνω σαν συζήτηση, γιατί έτσι κι αλλιώς σου είπα ήταν μία εμπειρία για μένα καθοριστική σ αυτή τη φάση.

Τι θα έλεγες σε κάποιον που θέλει να πάρει μέρος και προβληματίζεται.

Να το κάνει... να το κάνει... να το κάνει... Κι εγώ σου λέω ότι κόντεψα... υπήρξαν στιγμές που το άγχος δεν μπορούσα να κοιμηθώ... οι λεπτομέρειες, τα γραφειοκρατικά... τώρα τα σκέφτομαι και λέω σιγά, δεν είναι κάτι, ένα χαρτί, ένα «αυτό», ένα «εκείνο»... όχι, είμαι κάθετη.

Πήρες κάποια επιβράβευση από φορέα για τη συμμετοχή σου σε αυτό το πρόγραμμα;

(Σκέφτεται... γελάει...)... ΚΑΜΙΑ! Δεν ξέρω τι εννοείς επιβράβευση... καταρχάς πήρα πολλά ευχαριστώ. Αυτό ήταν για μένα πολύ σημαντικό, το γεγονός ότι με πιάναν οι γονείς μετά και μου λέγανε ευχαριστούμε πάρα πολύ για αυτή την εμπειρία, το ότι τα παιδιά ήταν ενθουσιασμένα... το ότι τα έβλεπα και εκεί, στη διάρκεια που ήμασταν εκεί, ήτανε «αλλού», δηλαδή πραγματικά, η χαρά τους, ο ενθουσιασμός τους... και μετά βέβαια, αλλά εντάξει ήταν στο τέλος χρονιάς το ταξίδι και δεν προλάβαμε έτσι... επειδή ήταν τέλη Μαΐου το ταξίδι, δεν προλάβαμε και τώρα έχει ξεφουσκώσει... αλλά δεν είναι εκεί το θέμα, ναι, αυτό.

Επίσημα;

Επίσημα για το συγκεκριμένο πρόγραμμα όχι. Το e-twinning το έργο, που κάνουμε παράλληλα, πήρε ένα βραβείο στη Γερμανία, επειδή αφορά τις Ευρωπαϊκές αξίες - είναι θεατρική αγωγή και Ευρωπαϊκές αξίες μαζί - και η Γερμανίδα συντονίστρια, που σου είπα, είναι παλιά караβάνα σε αυτό, και οι Γερμανοί αισθάνονται υπόλοιποι ευρωπαίοι από τους άλλους - για πολλούς και διάφορους λόγους που δεν θα αναλύσουμε τώρα (γέλιο) ή θέλουν να αισθάνονται - τέλος πάντων, λοιπόν και βραβεύει προγράμματα e-twinning, τα οποία αφορούν ειδικά τις Ευρωπαϊκές αξίες... πήραμε ένα βραβειάκι από κει με κάτι δωράκια...

Πώς αισθάνεσαι για την επιβράβευση ή μη... αλλάζει κάτι;

Όχι! Μα δεν πας για κάποια επιβράβευση... πας γιατί πραγματικά η επιβράβευση είναι αυτό, η εμπειρία. Η επιβράβευση είναι η εμπειρία.

Το γεγονός ότι είναι επιχορηγούμενο παίζει ρόλο;

Εννοείται... Οικονομικά εμείς ποτέ δε θα μπορούσαμε να κάνουμε κάτι τέτοιο έτσι από μόνοι μας. Ενδεχομένως, αν πληρώναν τα παιδιά, όπως γίνεται με κάποιους που

κάνουν e-twinning ας πούμε και πάνε σε ένα... καμία σχέση δεν έχει όμως, γιατί αυτό σου καλύπτει και άλλες πτυχές μέσα στο σχολείο που μπορείς να κάνεις...

Και μία τελευταία ερώτηση : έχεις προτάσεις βελτίωσης του προγράμματος; Οποιοσδήποτε.

Δεν μπορώ να σκεφτώ κάτι...

Πχ κάποιιοι πρότειναν να είναι πιο μαζικό.

Εντάξει Εννοείται δηλαδή η μικρή μου η κόρη φώναζε «Α και εγώ θέλω να κάνω τέτοιο» μόνο που με άκουγε να μιλάω, που έστελνα τις φωτογραφίες και αυτά, χτυπιότανε. Και ξέρω ότι πολύ πιθανόν να μην κάνει ποτέ, γιατί αν δεν τύχει να υπάρξει καθηγητής στο σχολείο που θα είναι... και λοιπά και λοιπά και λοιπά... Ναι, θα έλεγα να δίνονται περισσότερα λεφτά, ώστε να μπορούν να μπουν περισσότερα άτομα.

Άλλος πάλι είπε ότι έχει πολλή...

Έχει πολλή γραφειοκρατία. Και δεν ξέρω αν κάθε χώρα έχει και τα δικά της, άλλοι έχουν περισσότερο, άλλοι λιγότερο... Παλιότερα σου έλεγαν αν έκανες Comenius για δυο χρόνια μετά δε θα κάνεις, αλλά από τη στιγμή που αυξήθηκε το μπάτζετ και θα αυξηθεί κι άλλο απ ό,τι έχω ακούσει και σκοπεύουν να κάνουν και εξάμηνο ολόκληρο τα παιδιά να παρακολουθούν μαθήματα, δεν ξέρω πώς θα λειτουργήσει ... δηλαδή το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ρίχνει λεφτά σε αυτό το πράγμα και καλά κάνει για μένα ... η γραφειοκρατία είναι ένα θέμα αλλά από την άλλη είναι και μια δικλείδα ασφαλείας για κάποια πράγματα, δεν μπορώ να ξέρω... δεν είναι κάτι τόσο τρομακτικό, όμως, πια, είναι διαχειρίσιμο...

Σε ευχαριστώ πάρα πολύ

Κι εγώ ευχαριστώ

.....

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ 4

ΦΥΛΛΟ : Γυναίκα

ΟΙΚ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ : Παντρεμένη με τρία παιδιά

Πόσα χρόνια έχεις υπηρεσία και πόσα υπηρετείς σε αυτό το σχολείο;

Διορίστηκα το 2004 και στο συγκεκριμένο σχολείο ήρθα το 2011, άρα εδώ έχω οκτώ χρόνια.

Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες, πού πήγες και για πόσο καιρό έφυγες;

Είχε να κάνει με τα τρόφιμα, είχε να κάνει με τις συσκευασίες γενικά, τις εξαγωγές... ήμουν στην παιδαγωγική ομάδα και του προηγούμενου, αλλά τη δεύτερη χρονιά μόνο ήρθα με οργανική εδώ. Την πρώτη χρονιά έλειπα και δεν έκανα κάποια μετακίνηση στο πρόγραμμα... πήγα σε δύο συναντήσεις εκπαιδευτικών, η μία ήταν στη Γερμανία και η άλλη ήταν στην Ιταλία. Ήταν από τρεις μέρες η καθεμιά.

Ήξερες για την ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων πριν να πάρεις μέρος σε αυτά;

Ήξερα πολύ λίγα πράγματα απλά ότι υπάρχουνε... ουσιαστικά όταν ήρθα στο σχολείο στο 5ο λύκειο και λειτουργούσε πρόγραμμα Erasmus... εκεί έμαθα κάποια πράγματα καλύτερα και όταν συμμετείχα ενεργά στο πρόγραμμα, εκεί έμαθα αρκετά.

Ποια είναι η πρώτη φορά που μπορείς να θυμηθείς τον εαυτό σου να άκουσες για τα ευρωπαϊκά προγράμματα;

...Νομίζω όταν ήμουνα στο 4ο Λύκειο και άκουσα ότι το σχολείο συμμετείχε... Όχι ως φοιτήτρια, γιατί έχω και πολλά χρόνια που έχω σπουδάσει...εγώ επειδή είμαι μεγαλύτερη προφανώς το άκουσα όταν ήμουνα διορισμένη... άκουσα από κάποιον συνάδελφο που συμμετείχε... αλλά τελικά, δεν ξέρω αν ήταν ακριβώς το ίδιο πρόγραμμα αυτό, αν ήταν πραγματικά το πρόγραμμα αυτό ή αν ήταν Comenius ή κάτι άλλο...

Τι ήταν στην ουσία αυτό που αποτέλεσε το κίνητρο για να συμμετέχεις;

Θεωρούσα ότι θα αποκομίσω αρκετά οφέλη, θα μάθω πράγματα, θα γνωρίσω τα Ευρωπαϊκά σχολεία... κυρίως αυτό... εμπειρίες. Εμπειρίες διαφορετικές και πώς λειτουργούν τα Ευρωπαϊκά σχολεία.

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες σχετικά με το πρόγραμμα;

Ότι ίσως ήταν καλό κάποια στιγμή να συμμετέχω και ότι έχει ενδιαφέρον γενικά... μου κέρδισε την περιέργεια... Ε εντάξει, σίγουρα από μόνη μου δεν θα επιχειρούσα να ξεκινήσω ένα τέτοιο πρόγραμμα ποτέ, γιατί έχει πάρα πολλές δυσκολίες... δε θεωρούσα τον εαυτό μου έτοιμο να ασχοληθεί με κάτι τέτοιο... Ίσως είναι και οι υποχρεώσεις που έχω σαν καθηγήτρια τέτοιες... αλλά επειδή βρήκα στο σχολείο συνεργάτη, που γνώριζε πολύ καλά τα Ευρωπαϊκά προγράμματα και είχα φοβερή στήριξη, αποφάσισα να συμμετέχω. Όλες οι ιδέες μου ήταν θετικές, αλλά εξακολουθώ να λέω ότι από μόνη μου δε θα το ξεκινούσα, θα το φοβόμουν.

Γιατί πολλοί εκπαιδευτικοί που έχουν κάνει αίτηση, τελικά δε συμμετέχουν...

Ναι, γιατί είναι δύσκολο τελικά, θέλει πάρα πολλή δουλειά... επίσης τα ελληνικά σχολεία σε γενικές γραμμές είναι partners, δεν αναλαμβάνουν εύκολα τα ελληνικά σχολεία να σχεδιάσουν πρόγραμμα... για αυτό και δεν υπάρχουν... για μένα έπαιξε ρόλο ο συνεργάτης για να πάρω μέρος...

Υπήρξαν δυσκολίες κατά τη διάρκεια υλοποίησης του συνεργατικού προγράμματος;

Τεχνικά προβλήματα; Όχι, όχι...

Παρακολούθησες κάποιο σεμινάριο για να σε βοηθήσει στη συμπλήρωση της φόρμας;

Έχω κάνει εγγραφή και στο έχω συμμετάσχει σε αρκετά προγράμματα etwinning. Δεν είχα κανένα πρόβλημα. Δεν έχω κάνει κάποιο σεμινάριο ή επιμόρφωση σχετική... με βοήθησε ο συνεργάτης στο σχολείο, επειδή έχει εμπειρία οι οδηγίες μου ήταν από τη συνάδελφο.

Πώς εξελίχθηκε η συνεργασία σου με τους άλλους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα;

Το πρόγραμμα εξελίχθηκε πάρα πολύ καλά, η συνεργασία μου ήταν άψογη... κανένα πρόβλημα. μικροπροβλήματα που δημιουργούνται πάντοτε στα μετακινήσεις μαθητών υπάρχουν πάντα, όχι σημαντικά. Όσον αφορά την οργάνωση υπάρχουν εκπαιδευτικοί που δουλεύουν περισσότερο, απλά δεν θεώρησα ότι επηρέασε το πρόγραμμα τελικά... όσον αφορά τους συναδέλφους που άλλοι δουλεύουν περισσότερο είναι σίγουρο... αλλά επειδή χρειάζονται πάντα αρκετοί εκπαιδευτικοί σε ένα μεγάλο πρόγραμμα, αναγκαστικά κάνω υποχωρήσεις... ε, δεν μπορεί να βγαίνω πρόγραμμα από δύο άτομα... πάντα κάποιοι δουλεύουν παραπάνω και κάποιοι πολλές φορές δεν δουλεύουν και καθόλου.

Αξιολόγησε λίγο την εμπειρία σου από τις δύο εκπαιδευτικές επισκέψεις: τι σου άρεσε και τι δε σου άρεσε;

Μου άρεσε πάρα πολύ που γνώρισα δύο διαφορετικά σχολεία... το πώς λειτουργούν στην πραγματικότητα... παρακολούθησα μαθήματα στα σχολεία αυτά... γνώρισα κάποιους καθηγητές, τους διευθυντές, το χώρο... μου έκανε φοβερή εντύπωση είναι το πόσο διαφορετικές είναι οι κτιριακές εγκαταστάσεις των σχολείων αυτών σε σχέση με τα δικά μας, τα οποία φαίνονται «φτωχά»... τι δεν μου άρεσε... Ένα πράγμα που με ενόχλησε ήταν το ότι ήμασταν κάποιες μέρες συνέχεια μαζί υπόλοιπους εκπαιδευτικού και σε έναν μικρό βαθμό αισθανόμουν μια πίεση... δηλαδή ήταν λίγο κουραστικό αυτό, το ότι ήμασταν όλη μέρα μαζί και είχαμε να κάνουμε πράγματα με κάποιους άλλους «ξένους» να κάνουμε όλη μέρα πράγματα και... εν μέρει... αλλά

είχε και τα θετικά του... ήταν όλη μέρα... εντάξει στη δουλειά που είχαμε να κάνουμε στο σχολείο τελείωνε στις 5, αλλά μετά πάλι συναναστρεφόμαστε με τους ίδιους ανθρώπους αναγκαστικά... εντάξει, μας φιλοξενούσαν, βέβαια, οι άνθρωποι, μας περιποιήθηκαν σε όλα, αλλά ήμασταν συνέχεια μαζί. Θα ήθελα και κάποιες ώρες, έτσι.. μόνη μου.

Πώς χαρακτηρίζεις τη συνεργασία με τους μαθητές και τους γονείς;

Δεν είχαμε κάποια θέματα... συνεργαστήκαμε πολύ καλά με τους μαθητές και με τους γονείς... αντιμετωπίσαμε κάποια στιγμή ένα θέμα ακύρωσης δύο μαθητών, γιατί, όταν είχαμε να κάνουμε μία μετακίνηση στο Βέλγιο, είχε γίνει μία τρομοκρατική επίθεση στις Βρυξέλλες, οπότε τότε δύο παιδιά υποχώρησαν, έμειναν πίσω... υπήρχε μία αναστάτωση... τελικά πήγαν δύο άλλοι μαθητές... σε γενικές γραμμές καλά... έχω να πω, πάντως ότι οι μαθητές μας γενικά – συνεργάζονται να μεν - αλλά δεν παίρνουν πρωτοβουλίες... δηλαδή όλα γίνονται με τη δική μας καθοδήγηση και τη δική μας δουλειά πρώτα. Στο εξωτερικό συνήθως - στο Βέλγιο τουλάχιστον – το πρόγραμμα ήταν στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα μαθημάτων, δουλεύανε δηλαδή τα παιδιά τους στο σχολείο, ενώ τα παιδιά στην Ελλάδα δουλεύουνε εκτός σχολείου ωρολογίου προγράμματος...

Ποια καλή πρακτική ή πρακτικές θα μπορούσες να προτείνεις στο δικό σου το σχολείο, μετά από αυτές σου τις εκπαιδευτικές επισκέψεις;

Είδαμε πολλά πράγματα, αλλά είναι ανεφάρμοστα αυτή τη στιγμή, κυρίως στο δικό μας σχολείο... Είδαμε, είδαμε θετικά και τα μεταφέραμε, πάντα τα μεταφέρουμε, όταν ερχόμαστε... το είπα και στην αρχή ότι η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων αυτών είναι πολύ μακριά από τα δικά μας σχολεία, είναι πολύ καλύτερη... να δώσω ως παράδειγμα στο μάθημα φυσικής που παρακολούθησα στη Γερμανία στην αίθουσα διδασκαλίας φυσικής υπήρχε το εργαστήριο φυσικής, στο οποίο ήταν στημένο όλα τα πειράματα που χρειαζόταν, που έπρεπε να γίνουν... τα πειράματα αυτά ετοιμάζονταν από άλλους, οπότε ο διδάσκων εκείνη την ώρα απλά έπαιρνε έτοιμο το πείραμα και έκανε την δουλειά του... ενώ στην Ελλάδα εγώ όποτε έχω να κάνω ένα πείραμα, έχω να ασχοληθώ μία για κάθε τμήμα πριν... να ετοιμάσω το εργαστήριο μία ώρα μετά να το μαζέψω... υπάρχει βοηθητικό προσωπικό σε κάθε σχολείο... Επίσης, στο Βέλγιο παρατηρήσαμε ότι είχε πάρα πολύ βοηθητικό προσωπικό στο σχολείο, οι καθηγητές έβρισκαν έτοιμες τις φωτοτυπίες που έπρεπε να χρησιμοποιήσουν, υπήρχε κάποιος υπάλληλος που τις έβγαζε... λίγα από αυτά που

θυμάμαι... επίσης, υπήρχε αίθουσα να ξεκουράζονται οι καθηγητές στα διαλείμματα...

Άλλαξες θεωρείς σε επαγγελματικό, κοινωνικό, προσωπικό επίπεδο μετά από αυτές σου τις επισκέψεις;

Σε επαγγελματικό επίπεδο... Όχι! Ίσως ότι διευρύνθηκαν οι ορίζοντες, δηλαδή βλέπει και περισσότερα πράγματα και μπορεί να σκέφτεσαι διαφορετικά... στη γλώσσα σίγουρα... το ότι αναγκάστηκα τρεις μέρες μία φορά και τρεις μέρες την άλλη φορά, ή όποτε έρχονται εδώ αποστολές, να μιλάω μόνο Αγγλικά... ειδικά εκεί μιλούσα μόνο αγγλικά... σ αυτό σίγουρα.

Ποια συναισθήματα είχες πριν να πας εκεί και ποια μετά... άλλαξαν καθόλου;

Ε, σίγουρα, όταν ξεκινάς, υπάρχει ένας δισταγμός ίσως... μία απορία... ένας φόβος μικρός... πώς θα εξελιχθεί... τι θα προκύψει... αλλά όλα πήγαν καλά... και μετά υπάρχει μία ανακούφιση.

Μετά τη συμμετοχή σου στο πρόγραμμα πήρες μέρος σε συζητήσεις με φίλους, γνωστούς, συγγενείς, που δεν έχουν σχέση με το πρόγραμμα;

Ε, ναι, πρώτα απ' όλα επειδή υπήρχαν πάρα πολλοί συνάδελφοι που δεν είχαν ασχοληθεί στο σχολείο και ήθελαν να μάθουν για το πρόγραμμα, οπότε συζητήθηκε αρκετά έντονα αυτό... με ρωτούσαν... και με φίλους... με μαθητές λιγότερο, αλλά και πολλές φορές τύχαινε να αναφέρουμε ότι στο σχολείο που πήγαμε σε εκείνη τη χώρα «συνέβαινε αυτό»... μεταφέραμε δηλαδή κάποιες τέτοιες εμπειρίες και στους μαθητές μας.

Αν κάποιος έχει προβληματισμό να πάρει ή να μην πάρει μέρος;

Θα του έλεγα να μην το σκέφτεται καθόλου και είναι μία πολύ καλή εμπειρία... μόνο θετικά έχει να αποκομίσει και να προχωρήσει.

Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση γι αυτό το πρόγραμμα, έπαινο ή κάτι άλλο, από επίσημο φορέα; Και αλλάζει κα'τι στη στάση σου μετά από αυτήν την επιβράβευση ή μη;

Όχι... δεν το περίμενα να λάβω κάτι, οπότε δεν είχα κάποια προσδοκία όσον αφορά αυτό το κομμάτι. Ήταν κάτι που το έκανα για τον εαυτό μου.

Παίζει ρόλο ότι ήταν επιχορηγούμενο;

Ε, φυσικά παίζει ρόλο... γιατί αλλιώς είναι πάρα πολλά τα έξοδα αυτή τη στιγμή με τους όρους που έχουμε... δεν υπάρχει περίπτωση να γινόταν καθόλου αν δεν ήταν επιχορηγούμενο, ούτε για τους καθηγητές ούτε για τους μαθητές. Θα ήταν πολύ

ελάχιστος ο αριθμός και αυτό μόνο αν είχε να κάνει με κάτι άλλο, δηλαδή να πιστεύω αν είχε κάποιος να κερδίσει κάτι άλλο...

Θα είχες κάποια πρόταση βελτίωσης για το πρόγραμμα;

Ίσως θα έπρεπε να γίνουν πιο εύκολες οι οργανωτικές διαδικασίες, γιατί για ένα σχολείο να διεκπεραιώνει όλα αυτά είναι αρκετά δύσκολο... υπάρχει πολύ, πάρα πολύ γραφειοκρατία... Είναι δύσκολες οι μετακινήσεις των μαθητών, αλλά έχει πάρα πολύ γραφειοκρατία και όσον αφορά τα εισιτήρια για τις μετακινήσεις, πρέπει να είναι πιο ευέλικτο το πρόγραμμα και να μας αφήνει να κλείνουμε μόνοι μας τα εισιτήρια... επειδή πρέπει να πάει μέσω διαύγειας, «μπλοκάρει» πολλές φορές... θα μπορούσαμε να έχουμε οικονομικότερα εισιτήρια, να τα κλείνουμε νωρίτερα... και πολύ, πάρα πολύ μεγάλη γραφειοκρατία...

Σ ευχαριστώ.

Να σαι καλά

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ 5

ΦΥΛΛΟ : Γυναίκα

ΗΛΙΚΙΑ : 45-55

ΟΙΚ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ : Παντρεμένη με δύο παιδιά

ΧΡΟΝΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ : Στο ίδιο σχολείο δεκαοκτώ χρόνια, αλλά συμπλήρωνα ωράριο και σε άλλα σχολεία. Όμως, τα τελευταία δέκα χρόνια μόνο σ αυτό το σχολείο. Τα προγράμματα τα έκανα τα τελευταία έξι χρόνια πριν βγω στη σύνταξη.

Ποιος ήταν ο τίτλος των προγραμμάτων που συμμετείχε; Όχι τον ακριβή τίτλο, τίτλοι προγραμμάτων που συμμετείχες στο περίπου.

Το πρώτο πρόγραμμα ήταν το 2012 με 2014. Ήταν ένας πολύ μεγάλος τίτλος : «*imagine there is a world without borders*», εμπνευσμένος από το *imagine* του Λένον. Το δεύτερο ήταν 2014 με 16 που λεγόταν «*Lalas*», δηλαδή τα αρχικά «*live and learn at school*» και είχε να κάνει με τα μαθήματα του σχολείου και το τρίτο λεγόταν «*ISCA*» δηλαδή «*Innovative Schools and Creative Approaches*»

Και που πήγες με αυτά τα προγράμματα;

Συνολικά εγώ προσωπικά έκανα 14 ταξίδια, πάρα πολλά, και οι χώρες που πήγα ήτανε Τουρκία, Βουλγαρία, Ιταλία, Πολωνία, Λετονία, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία.

Και περίπου πόσο καιρό έμεινες στην καθεμία από αυτές;

Συνήθως μία εβδομάδα, 7 με 8 μέρες.

Ποια ήταν η πρώτη φορά που έμαθες για τα ευρωπαϊκά προγράμματα, Erasmus κτλ;

Κοίταξε εγώ το 1999 πήγα με το πρόγραμμα Socrates στο Λονδίνο, έμεινα δύο εβδομάδες. Ήταν Ευρωπαϊκό πρόγραμμα, Socrates Lingua... ήταν, όμως, ατομικό πρόγραμμα, έκανα σεμινάρια για τα Αγγλικά, επειδή διδάσκω αγγλικά... και μετά το 2004 πήγα Δουβλίνο πάλι για δύο εβδομάδες... από τότε ήξερα τα ευρωπαϊκά προγράμματα... και μετά έκανα συνέχεια αιτήσεις, αλλά δε με παίρνανε... ήταν ΚΑ1 θα λέγαμε τότε... και τότε έγινε ένα σεμινάριο και συζήτησα με έναν από τους ομιλητές και μου λέει «γιατί δεν κάνεις ομαδικό, εκεί σίγουρα θα πετύχεις», γιατί τα προσωπικά είναι λίγο δύσκολα τώρα, πολύ δύσκολα τα ατομικά... και πράγματι κάναμε (αίτηση)... την πρώτη χρονιά που κάναμε δεν τα καταφέραμε... Κάναμε ένα λάθος με έναν αριθμό, όχι τίποτα σπουδαίο, ο αριθμός της αίτησης ήταν λανθασμένος, ένα μπέρδεμα τέτοιο έγινε, τυπικό δηλαδή... κεντρικό και μετά το 2012 τα καταφέραμε και μπήκαμε στο πρόγραμμα

Σαν partners;

Πάντα partners, ΚΑ2...

Όταν έκανες την αίτηση στο Socrates, πού το έμαθες και έκανες την αίτηση, από πού το πληροφορήθηκες;

Από συναδέλφους... ήδη μία συναδέλφισσα είχε πάει Brighton... επειδή είμαστε της αγγλικής μας ενδιαφέρει, θέλαμε να πάμε Αγγλία, να κάνουμε σεμινάρια, ξέρεις, μας ενδιέφερε πάρα πολύ αυτό ήταν μεγάλο το κίνητρο για μας... και πράγματι, το Λονδίνο για μένα ήταν πάρα πολύ σημαντικό, γιατί άλλαξε τον τρόπο που διδάσκω... ναι, βέβαια, πάντα εμείς για μεθοδολογία διδασκόμασταν εκεί, δηλαδή πηγαίναμε για τρόπους διδασκαλίας αγγλικών.

...Άρα η πρώτη σου επαφή με αυτά τα προγράμματα ήταν όταν είδες ένα συνάδελφο που έκανε...

Κοίταξε ερχότανε και στο σχολείο έντυπα, που μας λέγανε ότι υπάρχει αυτό το (πρόγραμμα)... δηλαδή και από το σχολείο ενημερωνόμασταν... Ναι αλλά και από συναδέλφους που πήγαν, δηλαδή τότε είχαν αρχίσει και πήγαιναν συνάδελφοι...

Ποιο ήταν το κίνητρο που σε έκανε να πάρεις μέρος σε Ευρωπαϊκά προγράμματα – και συγκεκριμένα ίσως στο Erasmus; Τι σε έκανε να ξεκινήσεις και να πεις «θέλω να πάρω μέρος»;

Θεωρούσα ότι είναι κάτι πάρα πολύ χρήσιμο για μένα, για τους μαθητές, για το σχολείο... Δηλαδή ότι είναι κάτι πολύ σημαντικό να γίνει...

Άρα αυτό που σε έκανε να ξεκινήσεις ήταν ότι θα έκανες κάτι καλό...

...Για όλους...

Για όλους - και για σένα, τη διδασκαλία σου...

...και για τα παιδιά, για το σχολείο. Για όλους. Δηλαδή, έπρεπε να εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία αυτή.

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες για το πρόγραμμα Erasmus, πριν ασχοληθείς ενεργά με αυτό. Τι σκεφτόσουν για αυτά τα Ευρωπαϊκά προγράμματα, ποια ήταν η ιδέα σου η αρχική γι αυτά;

...Κοίταξε... ότι είναι πάρα πολύ ωφέλιμο για κάποιον να τα κάνει, αλλά ήταν πολύ δύσκολο να σε πάρουν, πάρα πολύ δύσκολο να σε πάρουν... δηλαδή... δεν ήξερες τι να γράψεις στην αίτηση... ήταν λίγο... δεν υπήρχε καμία ενημέρωση πάνω σε αυτό. Δηλαδή πήγαινες στα τυφλά... Ήταν πολύ στα τυφλά, δηλαδή κανένας δε σε ενημέρωνε πώς να κάνεις την αίτηση, τι να γράψεις... Νομίζω ότι και τώρα είναι δύσκολο να κάνεις εσύ την αίτηση... πιο εύκολο είναι να είσαι partner παρά να κάνεις την αίτηση... Δηλαδή, εδώ έχω μάθει ότι υπάρχουν γραφεία και προετοιμάζουν αιτήσεις!

Δεν το ήξερα αυτό...

Στη Θεσσαλονίκη... Δηλαδή, πρέπει να έχεις πολλές ικανότητες και δεξιότητες, για να τα καταφέρεις να πετύχεις την αίτηση.

Παρατηρείται συχνά ότι εκπαιδευτικοί που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο Erasmus, δεν υλοποιούν τελικά κάποιο συνεργατικό έργο και σταματάνε... εσύ είχες κάποιες αμφιβολίες προτού να υλοποιηθεί;

Ποτέ! Εγώ, όταν εγκρινόταν, τρελαινόμασταν από τη χαρά μας, μεγάλη χαρά!

Καμία αμφιβολία, κανένας δισταγμός;

Όχι, όχι, καμία! Ίσα ίσα, παρακαλούσαμε να εγκριθεί.

Υπήρξαν δυσκολίες που κλήθηκες να αντιμετωπίσεις κατά την εγγραφή σου στην πλατφόρμα; Κι ακόμη, στη διάρκεια υλοποίησης αυτού του συνεργατικού προγράμματος Erasmus;

Όχι!

Είχες υποστήριξη από φορείς, από συνεργάτες; Μήπως παρακολούθησες κάποιο διαδικτυακό κύκλο μαθημάτων ή σεμιναρίων σχετικά με αυτό;

Κοίταξε, κάθε φορά που εγκρίνεται ένα πρόγραμμα μας καλεί το ΙΚΥ στην Αθήνα... Κι εκεί σου λέει αρκετά πράγματα και έχεις το ΙΚΥ βοηθό... παίρνεις τηλέφωνο στην Αθήνα, λες «έχω αυτό το πρόβλημα, έχω το άλλο πρόβλημα» και σε βοηθάνε.

Άρα η βοήθεια είναι από εκεί. Αλλά είπες «κάθε φορά που εγκρίνεται»... όταν ξεκινάς, ας πούμε, να το κάνεις, έχεις το ΙΚΥ βοηθό;

Ναι, βέβαια... σου παίρνουν τηλέφωνο ότι έχει σεμινάριο στην Αθήνα. Πας Αθήνα και κάνεις σεμινάριο και είναι αυτοί και σου λένε είμαστε εδώ, τι θέλετε να ρωτήσετε.. Μετά γνωρίζεις και πάρα πολύ κόσμο μέσα στο σεμινάριο, που έχουν και αυτοί κάποια πείρα και ανταλλάσσεις τηλέφωνα και τους παίρνεις τηλέφωνο... και εγώ βοήθησα πάρα πολύ κόσμο στο σεμινάριο.

Άρα και με συναδέλφους ήρθες σε επαφή και βοηθήθηκες...

Ναι, βέβαια! Και εγώ οήθησα πάρα πολύ κοσμός σε σεμινάρια που βρέθηκα και με παίρναν τηλέφωνο, γιατί είχα κάνει πολλά προγράμματα και τους έλεγα τι να κάνουν, τι να μην κάνουν...

Πώς να συμπληρώσουν την αίτηση;

Κοίταξε, την αίτηση τη συμπληρώνει ο συντονιστής. Εμείς σαν εταίροι δεν κάνουμε και πάρα πολλά πράγματα. Η δουλειά γίνεται από εκεί, την πιο μεγάλη δουλειά την κάνει ο συντονιστής... Με ρωτούσαν σχετικά με το οικονομικό, είναι μεγάλο ζήτημα... πώς να κάνεις μία καλή διαχείριση των χρημάτων που σου δίνουνε, για να σου φτάσουνε και πολλά άλλα πράγματα... μας ρωτούσαν πόσα άτομα να πάνε, πόσα να μην πάνε, για τους μαθητές... πάρα πολλά προβλήματα πρακτικά... σχετικά με τα ταξίδια, με τα εισιτήρια.. κάθε πρόγραμμα έχει άλλο μπάτζετ, δεν είναι συγκεκριμένο, τα γράφει όλα η αίτηση έτσι που κάνει ο συντονιστής... γράφει πόσοι καθηγητές θα ταξιδέψουν, πόσοι μαθητές θα ταξιδέψουν... και έτσι θα βγει το budget. Δηλαδή κάθε πρόγραμμα δεν έχει τα ίδια χρήματα, έχει διαφορετικά.

Πώς εξελίχθηκε η ενασχόλησή σου με το πρόγραμμα; Πώς ήταν η συνεργασία καταρχάς με τους εκπαιδευτικούς που είχες μαζί σου, στη συνέχεια με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου; Με τους εκπαιδευτικούς με τους οποίους συνεργάστηκες, για να πας στο πρόγραμμα και με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς του σχολείου, που δεν ήταν στο πρόγραμμά, πως ήταν η σχέση μαζί τους;

Γενικά, εκτός ολίγων εξαιρέσεων, πολύ λίγων, υπήρχε πολύ καλή συνεργασία. Δηλαδή όλοι ήταν χαρούμενοι που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα και είχαμε πολύ καλή συνεργασία, δηλαδή κάναμε φίλους με το εξωτερικό... με δύο-τρεις εξαιρέσεις

μόνο... αλλά κατά τα άλλα στην πληθώρα των συνεργατών ήταν άψογοι... Μετά στο σχολείο υπήρχε πάρα πολλή βοήθεια από τους συναδέλφους, αλλά και από την διεύθυνση του σχολείου... και εκεί θέλει... Δηλαδή, οι διευθύντριες που έτυχα ήταν πάρα πολύ αποτελεσματικές, πάρα πολύ... βοηθούσαν πάρα πολύ, ήταν πολύ πρόθυμες, χαρούμενες, και έχω πάρα πολύ καλές εμπειρίες.

Δεν είχες θέμα δηλαδή και με τον σύλλογο τον υπόλοιπο...

Καθόλου, καθόλου! Ίσα, ίσα χαιρόταν πάρα πολύ ο σύλλογος. Και στην αρχή στο πρώτο πρόγραμμα δεν είχαμε εθελοντές και μετά, μόλις είδαν τι συμβαίνει, είχαμε πάρα πολλούς... όταν τους είπαμε ότι η γλώσσα δεν παίζει ρόλο, γιατί στην αρχή νόμιζαν ότι πρέπει να ξέρεις αγγλικά, για να συμμετέχεις... μετά παίρναμε και άτομα που δεν ξέραν αγγλικά... γιατί δεν μπορούσε όλος ο σύλλογος να ξέρει αγγλικά και ήταν κρίμα να μη συμμετέχουνε.

Και πώς τους βοηθούσατε αυτούς;

Κάναμε εμείς διερμηνεία...

Γιατί και η επικοινωνία στο κάτω κάτω δεν είναι μόνο γλωσσική...

Βέβαια, βέβαια!

Άρα η γλώσσα δεν είναι εμπόδιο...

Δηλαδή εμείς τους προωθούσαμε, και αυτούς που δεν ξέραν γλώσσα, ελάτε και εμείς θα είμαστε μαζί σας, θα σας βοηθήσουμε... γιατί δε γίνεται και χωρίς τους συναδέλφους... και αυτοί που δεν ξέρουν αγγλικά δεν είναι πολλοί... και αυτοί που ξέρουν τα έχουν ξεχάσει... ενώ έτσι, όταν τους δίνεις θάρρος, έρχονται μετά... και τα θυμούνται κιόλας.

Αν αξιολογήσεις την εμπειρία σου από αυτές τις εκπαιδευτικές επισκέψεις που έκανες με τα ευρωπαϊκά προγράμματα, αποκόμισες κάτι;

Άπειρα πράγματα.

Πχ; Τι νιώθεις ότι πήρες εσύ ως Τασούλα σε αυτά τα προγράμματα;

Επισκέφτηκα πρώτα από όλα πολλά σχολεία, είδα εκπαιδευτικά προγράμματα, αντάλλαξα απόψεις με τους συναδέλφους μου από άλλα σχολεία, είδα την κοινωνία τους εκ των έσω, γιατί δεν ήμουν απλή τουρίστρια, έμπαινα μέσα στην κοινωνία τους, βλέπαμε πώς ζουν, τα έθιμά τους, τα ήθη τους, τους ήταν μία εμπειρία... Τι να πω... πρωτόγνωρη... και πολύ σημαντική.

Σου άρεσε δηλαδή...

Γενικά πάρα πολύ... άνοιξε τους ορίζοντές μου... με βοήθησε και στη διδασκαλία πάρα πολύ... και επίσης, τα παιδιά τα έκανε πάρα πολύ καλό και αυτό με γέμισε με ικανοποίηση... για τους μαθητές μου.

Μπορείς να σκεφτείς κάτι που ΔΕ σου άρεσε;

Ναι. Σίγουρα έχει πάρα πολλή δουλειά. Πρέπει να είσαι προετοιμασμένος να δουλέψεις...

Γραφειοκρατική δουλειά εννοείς;

Κάθε πρόγραμμα είχε τις απαιτήσεις του, ας πούμε το τελευταίο πρόγραμμα είχε θέμα τους πρόσφυγες, είχε πάρα πολλά θέματα, ήταν «πολυθεματικό»... το περιβάλλον, τους πρόσφυγες, τον ευρωπαϊκό πολίτη, την ανεκτικότητα... όλα μαζί στο ίδιο... και τους είπα γιατί βρε παιδιά βάλατε τόσα πολλά και λέει γιατί δεν μας το εγκρίνουν... με αποτέλεσμα να έπρεπε να πηγαίνουμε στους πρόσφυγες να τους κάνουμε μαθήματα ελληνικών, 100 ώρες μάθημα ελληνικής γλώσσας... δουλέψαμε πολύ με τους πρόσφυγες στη Βέροια... πηγαίναμε εκεί (σημ. στην Αγ Βαρβάρα, το χωριό που διέμεναν)... εκεί μας βοήθησε πολύ η Ολυμπία (σημ. η υπεύθυνη εκπαίδευσης), χωρίς αυτήν δεν πιστεύω να τα καταφέραμε, γιατί μετά τα πράγματα έγιναν πάρα πολύ δύσκολα... μετά προσπαθούσαμε να τους κάνουμε εργαστήρια καλλιτεχνικά εργαστήρια χειροτεχνίας και δεν μπορούσαμε γιατί δεν μας βοηθούσε κανένας, έπρεπε κάποιος να μας βοηθήσει από μέσα... κάναμε βέβαια ένα εργαστήριο, αλλά με τα χίλια ζόρια... το τελευταίο πράγμα είχε πάρα πολλά...

Άρα αυτό δε σου άρεσε, ότι ήταν δηλαδή πολύ «μπουκωμένο» το πρόγραμμα;

Ναι, αυτό ήτανε... δεν είναι όλα τα προγράμματα έτσι... αυτό έτυχε, το προηγούμενο δεν ήταν τόσο... μετά η δυσκολία είναι όταν έρχονται εδώ, γιατί πρέπει ας πούμε να τα οργανώσεις όλα μέχρι τελευταίας λεπτομέρειας, πού θα πάνε, πού θα μείνουν... και είναι πάρα πολύ κούραση... ας πούμε την πρώτη φορά που ήρθαν έχασα 3 κιλά σε μία εβδομάδα (!)... ήμουνα από τις 6:00 στο πόδι μέχρι τις 2:00 το βράδυ ... την τελευταία φορά 43 άτομα φιλοξενούσαμε, 13 καθηγητές και και 30 παιδιά!

Και πόσοι ήσασταν από εδώ;

13 άτομα από την Ελλάδα! Δηλαδή με δύο λεωφορεία κυκλοφορούσαμε!

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συνεργασία σας με τους μαθητές και τους γονείς;

Πάρα πολλοί μαθητές... βέβαια, γίνεται καλή επιλογή με μαθητές που έχουν όρεξη να δουλέψουν, και οι γονείς το ίδιο, δηλαδή είχαμε μεγάλη βοήθεια και από τους γονείς και από τους μαθητές.

Κανένα πρόβλημα δηλαδή δεν προέκυψε...

Ε, φιλοπροβληματάκια...λεπτομέρειες!

Πώς στο περίπου διαλέγεις τους μαθητές;

Με ερωτηματολόγια που τους κάνω... πρώτα από όλα, βέβαια, ρωτάμε ποιοι ενδιαφέρονται... αφού εμφανιστούν αυτοί που ενδιαφέρονται προαπαιτούμενο είναι πρώτα ποιοι θα φιλοξενήσουν... δεν θέλουν να φιλοξενήσουν όλα τα παιδιά... με αποτέλεσμα μόνα τους ξεχωρίζουν αυτά που θέλουν να φιλοξενήσουν και άμα είναι παραπάνω τα παιδιά από αυτά που χρειαζόμαστε, γίνονται κάποια ερωτηματολόγια... μετα ξέρουμε τα παιδιά, είναι μαθητές μας, ξέρουμε πως είναι μες στην τάξη είναι παιδιά που δεν μπορείς να συνεννοηθείς... αυτά τα αποφεύγεις...

Άρα πιστεύεις ότι και η σωστή επιλογή των μαθητών...

Πάρα πολύ σημαντικό... ναι ναι ναι... πάντα ταξίδευαν όλα τα παιδιά που θέλουν να συμμετέχουν, στο τελευταίο πρόγραμμα ήταν παραπάνω και όσα δεν ταξίδεψαν, βοήθησαν πάρα πολύ, όταν ήρθαν εδώ. Φιλοξένησαν και έτσι πήραν οι μέρος και αυτοί στο Erasmus.

Υπήρχαν, δηλαδή, παιδιά που φιλοξένησαν αλλά δεν πήγαν ταξίδι...

Ναι, εν γνώσει τους... μετά πολλά παιδιά θέλαν να συμμετέχουν χωρίς να ταξιδέψουν, γιατί δε θέλανε, αλλά θέλαν να φιλοξενήσουν κι έτσι συμμετείχαν εδώ ή ό,τι άλλο κάναμε συμμετείχαν.

Άρα αυτό δείχνει ότι είχαν γνήσιο ενδιαφέρον...

Ναι, ναι...

Άρα δεν υπήρξαν προβλήματα με τα παιδιά τους μαθητές... βάσει της εμπειρίας σου από αυτά τα ταξίδια και τις επισκέψεις ποια καλή πρακτική ή πρακτικές θα πρότεινες να υιοθετηθεί από το σχολείο σου;

Σε πολλά ταξίδια ερχόταν και οι διευθυντές και βλέπανε πράγματα, τα οποία κάναμε στο σχολείο... ας πούμε, μπήκαν σε όλες τις αίθουσες υπολογιστές και οθόνες – που δεν υπήρχαν ακόμα σε όλες τις αίθουσες και σε πολλά σχολεία δεν υπάρχουν ακόμα... η διευθύντρια μας το είδε στο εξωτερικό και το έκανε σε όλες τις αίθουσες... δηλαδή γύρισε εδώ και το έψαξε μετά μέσα από τη σχολική επιτροπή και το σχολείο μας τώρα έχει και υπολογιστές και οθόνες σε κάθε αίθουσα. Ακόμα, σε κάποια προγράμματα συμμετείχαν μαθηματικοί, φυσικοί, χημικοί και έκαναν ανταλλαγές μεθόδων διδασκαλίας... και στα αγγλικά εμείς και εγώ το χρησιμοποίησα αυτό που έμαθα μες την τάξη ... κάναμε ανταλλαγή καλών πρακτικών

Μετά από τη συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα και την εμπειρία που είχες, πιστεύεις ότι άλλαξες σε προσωπικό, κοινωνικό και επαγγελματικό τομέα;

Ναι ναι ναι!... Πρώτα απ όλα εκτίμησα πάρα πολύ το χώρο που ζούμε. Την πόλη μας που έχει τόσα πολλά να δείξει στους ξένους, που δεν προλαβαίνουμε... Τα δικά μας τα εκτιμάς και εσύ, γιατί δεν τα έχεις κοιτάξει άλλη φορά, δεν έχεις γυρίσει να τα κοιτάξεις... Στην Ελλάδα δε, νομίζω ότι περνούσαν πάρα πολύ ωραία, γιατί είναι μια χώρα που είναι ελεύθερη, βγαίνεις ό,τι ώρα θέλεις, έχει πολλούς τρόπους διασκέδασης, έχουμε πολλή διασκέδαση στη ζωή μας - που δεν το ακούς το εξωτερικό... εκτίμησα πολλά πράγματα που δεν τα εκτιμούσα παλιότερα, γιατί δεν ήξερα τι γίνεται στο εξωτερικό.

Επαγγελματικά νιώθεις ότι εξελίχθηκες;

Πάρα πολύ! Βέβαια εξελίχτηκα... Άλλαξε ο τρόπος διδασκαλίας μου.

Εσύ ως άνθρωπος ένιωσες να έχεις περισσότερη αυτοπεποίθηση;

Βέβαια, ναι βέβαια! Πρώτα απ όλα αποκτήσαμε πολλούς φίλους, πάρα πολλούς, που είδαμε και επαφή... Μετά στο Erasmus πρέπει να έχεις πολλές ικανότητες, ας πούμε να οργανώνεις πράγματα – πράγματα που δεν ήξερα ότι εγώ μπορώ να τα κάνω... Τώρα άνετα ξέρω πώς να οργανώσω ένα ταξίδι, μια εκδήλωση...!

Με τους φίλους που έκανες έχει τύχει να συναντηθείτε ξανά εκτός Erasmus;

Βέβαια, έχουν έρθει εδώ στη Βέροια δύο τρεις φίλοι και μιλάμε στο τηλέφωνο, στο what's up, στο κινητό... έχουμε πολλές επαφές.

«Κανονικοί» φίλοι δηλαδή;

Ναι, ναι, κανονικοί.

Ποια συναισθήματα είχες πριν την υλοποίηση του προγράμματος και ποια μετά; Άλλαξαν;

Όχι φυσικά, είχα πολύ μεγάλη προσμονή και λαχτάρα να γίνει και μετά πάρα πολύ μεγάλη ικανοποίηση.

Άγχος καθόλου;

Πάντα όταν έχεις ένα ταξίδι μπροστά σου και μόνο το ταξίδι, πώς θα είναι τι θα είναι... αλλά όλα τόσο καλά οργανωμένα που δεν είχαμε θέματα. Θετικά ήταν δηλαδή όλα τα συναισθήματα.

Ωραία. Μετά τη συμμετοχή σου στο πρόγραμμα έχει τύχει να λάβεις μέρος σε συζήτηση σχετικά με αυτό με ανθρώπους εκτός προγράμματος, δηλαδή με συναδέλφους, γονείς, μαθητές, φίλους...;

Κοίταξε, πολλοί συνάδελφοι θέλουν να τους μιλήσω, για να μάθουν πράγματα... συμβουλές, μπαίνουν στο e-twinning, τους κάνω μέλη, για να μπορούνε κι αυτοί να κάνουν αιτήσεις... βοηθάω πάρα πολύ κόσμο, γιατί ξέρω ότι είναι ωραία και θα περάσουν ωραία.

Κι αν κάποιος σου έλεγε ότι προβληματίζεται να πάρει μέρος τι θα του έλεγες; Είτε κάποιο παιδί είτε κάποιος συνάδελφος;

Σε έναν γονιό ότι είναι ό,τι πιο καλό για το παιδί, ό,τι καλύτερο... είναι νομίζω ένα μεγάλο μάθημα ζωής αυτό που κάνουνε... και για τα παιδιά το ίδιο, ότι δηλαδή είναι πολύ καλή ευκαιρία και να μη χάσουν. Στο συνάδελφο, το ίδιο, δηλαδή «καν το».

Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από το πρόγραμμα;

Όχι!

Πώς αισθάνεσαι γι αυτό;

Τίποτα! Ούτε περιμένω επιβράβευση!

Δε σ ενδιαφέρει;

Καθόλου, όχι! Ήταν τόσο ωραία η εμπειρία που είχα, που όλο αυτό είναι περιττό νομίζω. Η επιβράβευση ήταν όλο αυτό που πέρασα! Μιλάμε ότι εγώ μπορώ να κάτσω να γράψω ένα βιβλίο γι αυτά ταξίδια και να λέω και να μη σταματάω...! (γελία)

Έπαιξε ρόλο το γεγονός ότι ήταν επιχορηγούμενο;

Βέβαια! Εννοείται! Γιατί δεν είναι εύκολο να κάνεις ούτε τους καθηγητές ούτε και τους μαθητές να δώσουν τόσα πολλά χρήματα για να ταξιδέψουν! Ναι γιατί και εδώ όταν ήρθαν χρειαζόταν χρήματα. Εάν αυτά τα προγράμματα δεν ήταν επιχορηγούμενα νομίζω ότι δε θα μπορούσαν να υλοποιηθούν. Είναι απαραίτητες οι χορηγίες. Θα μπορούσαν να πάρουν μέρος δύο τρία παιδιά που έχουν την οικονομική άνεση, αλλά οι καθηγητές δεν νομίζω να μπορούσαν να συμμετέχουν...

Επίσης και οι καθηγητές πολύ ελάχιστοι...

Ναι, πολύ ελάχιστοι.

Και μία τελευταία ερώτηση έχεις καμία πρόταση βελτίωσης για το πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus γενικά;

Νομίζω ότι το μόνο πρόβλημα είναι η αίτηση, που είμαστε «στα χαμένα», δεν ξέρουμε πώς να κάνουμε την αίτηση και είμαστε πάντα partners, δεν είμαστε ποτέ συντονιστές... Κάποιοι τα καταφέρνουν, αλλά πρέπει να έχεις μεγάλη ικανότητα... εγώ προσωπικά δε θα καθόμουν να κάνω αίτηση... ξέρω έναν δάσκαλο από τον Κολινδρό, ο οποίος γίνεται συνέχεια συντονιστής... τα καταφέρνει αυτός. Αυτός

όταν τον γνώρισα μόλις είχε εγκριθεί η αίτησή του και δεν ήξερε πάρα πολλά πράγματα και τον βοήθησα πάρα πολύ εγώ σε πρακτικά πράγματα, αλλά για την έκθεση δεν τον ρώτησα τίποτα, πώς την έκανε πώς τα κατάφερε... πάλι εγκρίθηκε τώρα!

Άρα θα ζητούσες να ενημερωνόμαστε πώς να κάνουμε την αίτηση...

Ναι, ναι! Το ΚΑ1 – δεν ξέρεις τι να γράψεις μέσα στην αίτηση, δεν ξέρεις τι σημαίνει, εγώ ακόμα δεν ξέρω τι είναι το ΚΑ1...

Σ ευχαριστώ πολύ.

Παρακαλώ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ 6

ΟΛΥΜΠΙΑ ΜΠΕΤΣΑ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Φυλο : Γυναίκα

Ηλικία : 45-55

Για πες μου λίγο πόσα χρόνια υπηρεσίας έχεις στο σύνολο και πόσα στο συγκεκριμένο σχολείο

Από το 2003... οπότε είναι 16, 15 στο συγκεκριμένο σχολείο.

Ποιος ήταν ο τίτλος του ευρωπαϊκού προγράμματος που συμμετείχες;

Παλιότερα ήταν ένα Comenius πρόγραμμα... είχε να κάνει με το περιβάλλον και το νερό νομίζω ήταν το πρόγραμμα και το ευρωπαϊκό είναι νέες τεχνικές διδασκαλίας στα σχολεία του μέλλοντος

Και σε ποιο μέρος και Για πόσο διάστημα έφυγες με το ευρωπαϊκό πρόγραμμα;

Με το Comenius είχα πάει στη Σλοβενία στο μάρμπορ για τέσσερις μέρες ...Απλά παρακολουθούσε το πρόγραμμα του σχολείου και τις περιηγήσεις σε διάφορες πόλεις, δεν κάναμε σχετικές δραστηριότητες τότε και με το εράσμους στην Ναβρότσκα στην Πολωνία για μία εβδομάδα.

Γνώριζες την ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων πριν από αυτή τη συμμετοχή σου στο πρώτο, στο Comenius ας πούμε

Ναι, ναι, ναι γνώριζα, από τότε που ήμουν μαθήτρια να έμενε γνώριζε από τον γνώριζα, δειλά δειλά είχα ξεκινήσει και γνώριζα την ύπαρξή τους

Δηλαδή ποια ήταν η πρώτη φορά που θυμάσαι να έχεις μάθει;

Να έχω ακούσει;

Ναι

Το 89; 90; Εκεί γύρω

Μαθήτρια δηλαδή λες.

Ναι, ήταν μία κοπέλα, μια φίλη που φιλοξενούσε άτομο, από την Ισπανία κιόλας νομίζω και μου είχε κάνει φοβερή εντύπωση και μου εξήγησε ότι ήταν ευρωπαϊκό πρόγραμμα κτλ κτλ...Και μετά ο αδερφός μου συμμετείχε σε μία επιτροπή με προτάσεις για το πώς θα αξιοποιηθούν τα χρήματα και τα λοιπά των ευρωπαϊκών προγραμμάτων και γενικά το ξέρω από πολύ καιρό

Και τι αποτέλεσε Κίνητρο για να πάρεις μέρος σε αυτό το ευρωπαϊκό πρόγραμμα εσύ;

Σίγουρα το γεγονός ότι τα σχολεία είναι πολυπολιτισμικά πρέπει να φύγουμε από το μονοπολιτισμικό μοντέλο και είναι τεράστια ευκαιρία για τα παιδιά να νιώσουν ευρωπαίοι πολίτες, να γνωρίσουν την κουλτούρα, να μάθουν... εμείς, να γνωρίσουμε νέους ανθρώπους, να δούμε σχολεία άλλα, διδασκαλίες άλλες, πράγματα άλλα προοδευτικά, να σκεφτούμε τι κάνουν καλύτερο, τι συστήματα χειρότερο, να συνυπάρξουμε και να έχουμε αυτή την κοινή ταυτότητα, η οποία είναι όλοι οι πολιτισμοί μαζί.

Άρα, δηλαδή, ας πούμε το πρώτο σου κίνητρο είναι αυτό, το πολυπολιτισμικό που αναπτύσσεται...

Ναι, ναι, ναι...μ' αρέσει πάρα πολύ, οι κουλτούρες των ανθρώπων και των διαφορετικών λαών με συναρπάζουνε, γιατί σκέφτεσαι πολύ πάνω στη δική σου πραγματικότητα.

Ωραία. Ποιες ήταν οι πρωταρχικές σου ιδέες για το πρόγραμμα εράσμιους πριν ασχοληθείς ενεργά με αυτό; Τι πίστευες και τι ιδέα είχες για αυτό το πρόγραμμα σπουδών, από τότε που το μαθές, ξέρω γω...από τη φίλη σου από τότε που το άκουσες...

Μου άρεσε πάρα πολύ και μου έκανε φοβερή εντύπωση ότι υπάρχει κάτι τέτοιο που άρεσε και το γεγονός ότι τα παιδιά για να μάθουν μένουν στα σπίτια των συμμαθητών τους από άλλες χώρες και γενικά όλη αυτή η κινητικότητα είναι πολύ ενδιαφέρουσα για όλους μας...

Ήταν θετικές, δηλαδή, όλες οι ιδέες αυτές οι πρώτες...

Θετικές ήταν, θετικές...Βέβαια, ως προς την αξιοποίηση των χρημάτων, τα μπάτζετ που βγαίνουνε, σε κάποιες που βγαίνουνε περισσότερο ή λιγότερο...κτλ...αυτό ήταν ένα ερωτηματικό που είχα, αλλά φαντάζομαι ότι ισχύει για οποιοδήποτε πρόγραμμα

και οποιαδήποτε επιχείρηση...τελικά αξιοποίησαν σωστά τους κρατικούς προϋπολογισμούς; Αυτό θα μου μείνει ένα ερωτηματικό.

...Γιατί συχνά εκπαιδευτικοί που έχουν ολοκληρώσει την εγγραφή τους στο erasmus τελικά δεν κάνουν το συνεργατικό έργο...Εσύ είχες οποιοδήποτε δισταγμό ή προκατάληψη που σε έκανε να αμφιβάλεις για τη συμμετοχή σου σε αυτό το πρόγραμμα;

Όχι, δεν είχα.

Υπήρξαν δυσκολίες που κλήθηκες να αντιμετωπίσεις κατά την εγγραφή σου την πλατφόρμα κατά τη διάρκεια υλοποίησης ενός συνεργατικού έργου Erasmus;

...Πιο πολύ το θέμα της συνεργασίας νομίζω είναι πρόβλημα...των δύο είναι πρόβλημα γιατί καλούμαστε ως παιδαγωγική ομάδα να κάνουμε κάποια πράγματα και πολλές φορές δε δουλεύουνε όλοι...αυτή, ίσως, η δυσκολία θα μπορούσα να πω...

Αυτό ακριβώς ήθελα να ρωτήσω μετά, δηλαδή αν είχες ανάλογη υποστήριξη από φορείς ή από συνεργάτες αν παρακολούθησες, ας πούμε για παράδειγμα, διαδικτυακό κύκλο μαθημάτων σεμιναρίων... να επιμορφωθείς για το πώς να πάρεις μέρος μετά...

Όχι, δεν έχω παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια για το πρόγραμμα...τώρα ως προς τη συνεργασία, υπήρξαν κάποια θέματα...όταν καλούμαστε για παράδειγμα απ το συντονιστή μας να κάνουμε μια παρουσίαση και τελικά δεν παρουσιάζαμε τη δουλειά μας και έπρεπε ένας να κάνει την παρουσίαση...ε...κυρίως στο θέμα της συνεργασίας...ήταν πρόβλημα...

Μάλιστα...παρόμοια είναι και η άλλη ερώτηση πώς εξελίχθηκε η ενασχόλησή σου με το πρόγραμμα και η συνεργασία του με τους εκπαιδευτικούς του κοινού έργου συνεργασίας που συμμετείχες και αν γενικά και ο σύλλογος του...νομίζω μου απάντησες περίπου σε αυτό...

Ναι λοιπόν ένα από τα...σχετικό νομίζω...από τα παράπονά μου είναι ότι σε όλα τα προγράμματα πρέπει να έχουμε έναν πληροφορικό, ο οποίος δεν ξέρω αν πρέπει να είναι μέλος της παιδαγωγικής ομάδας ή με ποια λογική...αλλά πρέπει να έχουμε έναν άνθρωπο να μας βγάζει από τη δύσκολη θέση άμεσα

Πληροφορικής λες...

Πληροφορικής, γιατί βλέποντας τα άλλα σχολεία και κυρίως της Ισπανίας το τι δουλειά κάνουν καταπληκτική..καταλαβαίνω ότι τη δουλειά την κάνει ο τεχνολόγος

και ο πληροφορικής...κι έτσι προβληματίστηκα...δεν μπορεί δηλαδή να μην υπάρχει τεχνική υποστήριξη...

Ξένες γλώσσες;

Ξένες γλώσσες απαραίτητες...εννοείται. Εννοείται ότι όλοι πια μιλάνε ξένες γλώσσες Σπάνια κάποιος άνθρωπος να ζορίζεται από σχολεία τουλάχιστον που έχω δει, δεν έχω δηλαδή κάποιον άνθρωπο να στεναχωριέται και να μη συμμετέχει... ίσως να έχει να κάνει με τις τεχνολογίες, λίγο να μάθουν τα application και αυτά που έχουμε...με τα κινητά, το ίντερνετ, στο google μέσα κι αυτά, ίσως πρέπει να μάθουμε αυτό, γιατί είναι κάτι που συνεχίζεται αυτό το πράγμα...

Αν μπορείς αξιολόγησε λίγο την εμπειρία σου από την εκπαιδευτική επίσκεψη που έχεις κάνει και στο Comenius και στο άλλο πρόγραμμα... τι σου άρεσε και τι δεν σου άρεσε...πήρες κάτι από κει;

Λοιπόν, στο Comenius δε μου είχε άρεσει το γεγονός ότι δεν μπορέσαμε να δούμε το φαγητό και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής που είχαμε πάει, γιατί δεν τρώγαμε στα εστιατόρια τα παραδοσιακά ή σε σπίτια...τρώγαμε στο κυλικείο της σχολής...ένα βράδυ κάναμε μια βραδιά γκουρμέ ...και λίγο χάσαμε από το άρωμα της κουζίνας τους...ένα... και ίσως και τη συναναστροφή με κόσμο, γιατί ήταν πιο περιορισμένα...πήγαμε σε μια χώρα και είδαμε μόνο τις δύο καθηγητές οι οποίες δεν μπορούσαν να είναι στην ανάγκη μας, του προγράμματος δηλαδή, οπότε μείναμε λίγο με ερωτηματικά σε σχέση με την κουλτούρα... ενώ αυτό δεν ίσχυσε καθόλου στο Erasmus, στο Erasmus ήμασταν διαφορετικοί πολιτισμοί, μαζευτήκαμε και ανταλλάξαμε πάρα πολλά πράγματα και για τη χώρα μας και για το φαγητό μας και για τη νοοτροπία μας και την εκπαίδευση σιγά σιγά... Απλά είναι πολύ απαιτητικό το Erasmus αυτό και ιδιαίτερα η Πολωνία, ας πούμε, είχε πολύ γεμάτο πρόγραμμα...και εκεί που ήμουν...και τα παιδιά έπρεπε να πηγαίνουν application και να κάνουν κάποια παιχνίδια και να απαντάμε όλοι μας... όποια χώρα επισκεπτόμαστε... είχε ετοιμάσει ένα παιχνίδι με ερωτήσεις...ίσως αυτό ήταν λίγο υπερβολικό για δικό μου μυαλό...

Και από αλλού το άκουσα ξέρεις αυτό για το «φόρτωμα» των προγραμμάτων ...

Ναι, δεν ξέρω τώρα σε άλλες περιπτώσεις πόσο ισχύει... στην Πολωνία πάντως αυτό που είδα...νομίζω θα μπορούσε να μην ήταν τόσο εντατικό, γιατί έτσι είναι πιο μηχανοποιημένη η απόκτηση γνώσης και δε σ αφήνει λίγο να πάρεις μία

πρωτοβουλία να ασχοληθείς μόνος σου, να υπάρχει μια διαφοροποίηση ανάλογα με τα κίνητρα του καθενός. Αυτό. Γενικά, ήταν πολύ ωραία.

Με τους μαθητές και τους γονείς πώς συνεργάστηκες;

Λοιπόν, με τους μαθητές τους δικούς μας ήμασταν πάρα πολύ καλά. Πάρα πολύ καλά. Και έτυχε να είναι γνωστών μου παιδιά...και ίσως και τα παιδιά που έρχονται έχουνε μία ποιότητα... Είναι καλά παιδάκια...και οι γονείς το ίδιο...ας πούμε αν υπήρξε κάποιο παράπονο θα ήταν πολύ αστείο π.χ. γιατί δεν προβλέπει τη βαλίτσα το πρόγραμμα, κάτι τέτοιο ακούστηκε, ναι, αλλά ήταν αστείο το παράπονο...Τα παιδιά από το εξωτερικό εκεί στην Πολωνία είχαν διαφορετική στάση, διαφορετική συμπεριφορά...τέσσερα παιδάκια ήτανε και ενώ όταν είχαν έρθει στην Ελλάδα ήταν πολύ ανοιχτά σε όλες τις δραστηριότητες μαζί μας, στην Πολωνία είχαν ένα πιο...αυταρχικό ύφος και θέλανε να επιβάλουν πράγματα, δεν συναναστρέφονταν με τα δικά μας τα παιδιά, τα απομόνωναν κι αυτό δημιούργησε προβλήματα...αλλά οι γονείς ήταν άψογοι, τους φέρονταν πάρα πολύ καλά, τους είχαν μέχρι και ελληνικά προϊόντα, για να μην απογοητευτούν τα παιδιά...τι φοβεροί που είναι οι γονείς...Αυτό βέβαια συμβαίνει καμιά φορά στους εφήβους, δεν μπορώ να πω ότι είναι χαρακτηριστικό, να γενικεύσουμε μια κατάσταση...ήταν μια...ιδιαιτερότητα, που έτυχε να συναντήσω εγώ.

Έχεις κάποια καλή πρακτική από αυτά που είδες που θα πρότεινες να υιοθετηθεί από το δικό σου σχολείο;

Καλή πρακτική σε σχέση με τη διδασκαλία, αυτό που είπα ότι θα πρέπει ο τεχνολόγος να δουλεύει μαζί μας...τα φύλλα εργασίας μου άρεσαν, αλλά για πιο μικρές ηλικίες, που είχαν πολύ χρώμα, στίκερς και τα λοιπά...κάποια παιχνίδια με το κουτί και με τη μουσική...επίσης, στη Γερμανία μού άρεσε πάρα πολύ...πώς λέγεται αυτή η σχολή... προσπαθώ να θυμηθώ πως λέγεται σχολή...θα θυμηθώ μετά...βάζουν την κίνηση μέσα στο μάθημα και όταν ξεκίνησε αυτή, σηκώθηκαν τα παιδιά και κάνανε ένα ζέσταμα με γυμναστική ένα πεντάλεπτο με δεκάλεπτο...μέσα σ αυτό το ζέσταμα επαναλάμβαναν κάποια στιχάκια και ποιηματάκια σε σχέση με το αντικείμενο του μαθήματος και καταρχήν κινήθηκαν...μου άρεσε πάρα πολύ...η κίνηση αυτή...

Είναι τεχνική αυτό είπες;

Είναι τεχνική, ναι, το χρησιμοποιούν αυτοί στο σχολείο τους, η συγκεκριμένη καθηγήτρια το χρησιμοποιεί...μου άρεσε ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ, πάρα πολύ... γιατί πρέπει

ρε παιδί μου να κινούμαστε κι εμείς, τα παιδιά τα έχουμε «σφηνωμένα» μία καρέκλα, τι είναι αυτό το πράμα...

Αυτή βιωματικότητα δηλαδή και η συμμετοχή...

Ναι, ναι, ναι...

Εσύ, ας πούμε αποκόμισες κάτι σε προσωπικό κοινωνικό επαγγελματικό επίπεδο;

Εντάξει, νομίζω ακόμα έχω να αλλάξω αλλά πάντα αυτές οι ανταλλαγές βοηθάνε, γιατί μαθαίνεις και σκέφτεσαι και αλλάζεις...και κάποιες αντιλήψεις στερεοτυπικές ενδεχομένως...

Θετικά ή αρνητικά;

Θετικά, θετικά...

Μόνο θετικά δηλαδή, δεν είχε κάτι αρνητικό...

Όχι, δεν έχω κάτι αρνητικό...και κοινωνικά σίγουρα, πολλές επαφές με διαφορετικούς λαούς που κάνουν πάντα καλό και στο σχολείο...σκέφτομαι αυτήν την τεχνική, την άλλη τεχνική...πώς θα είναι η επόμενη παρουσίαση...τι μπορούμε να κάνουμε για να αξιοποιήσουμε σωστά τη νέα τεχνολογία...στο σχολείο μας εμείς κάναμε ένα πολύ ωραίο πρόγραμμα με δικαιώματα και υποχρεώσεις στο διαδίκτυο...αυτό ήταν το δικό μας θέμα...και τα παιδιά, τα δικά μου, ουσιαστικά το παρουσίασαν τα ανθρώπινα δικαιώματα στο διαδίκτυο...δηλαδή βγαίνει από τη χάρτα (των ανθρωπίνων δικαιωμάτων) που λέει πώς πρέπει να σερφάρεις στο διαδίκτυο, δεν πρέπει να προσβάλλεις κάποιον από μακριά, ποτέ δεν πρέπει να προσβάλλεις κάποιον...αυτό μου άρεσε επίσης πάρα πολύ...ό,τι μαθαίνουμε είναι ενδιαφέρον, απλά δεν προλαβαίνουμε πολλές φορές...

Μάλιστα...Μετά τη συμμετοχή στο πρόγραμμα έχει τύχει να λάβεις μέρος σε συζητήσεις σχετικά με τα συγκεκριμένα προγράμματα που πήρες; Με γονείς, με συνάδελφους, με φίλους και με μαθητές, ας πούμε...

Ναι, ναι, ναι...

Δηλαδή τα κοινωνήσες αυτά που πήρες...

Ναι, ναι, ναι...

Και κάποιος που έχει αμφιβολίες, είτε μαθητής είτε συνάδελφος, και σου λέει «κι εμένα μού έγινε πρόταση αλλά δεν ξέρω» τι θα του έλεγες;

Νομίζω ότι ένας συνάδελφος όταν είναι ανασφαλής κάτι νιώθει ότι του λείπει σε σχέση με τις απαιτήσεις, δηλαδή μπορεί να μην έχει, ας πούμε την άνεση σε σχέση με

την τεχνολογία, τη γλώσσα και να νιώθει επιφυλακτικός, αλλιώς δεν μπορώ να καταλάβω το λόγο να είναι επιφυλακτικός.

Τι θα του έλεγες αυτού που έχει ανασφάλεια ως πούμε με τη γλώσσα ή την τεχνολογία;

Θα του έλεγα να πας και να εμπιστευτείς τους άλλους ανθρώπους που θα μιλάνε γιατί ούτως ή άλλως δεν υπάρχει μόνο η γλώσσα που μιλάμε, η γλώσσα επικοινωνίας, αλλά εκατό γλώσσες διαφορετικές και κώδικες επικοινωνίας και σίγουρα θα κερδίσεις πράγματα...πολλές φορές φτάνει μόνο το δεύτερο άτομο να είναι κοντά σου ή όχι...και με τις νέες τεχνολογίες κάπως έτσι θα απαντούσα

Θα του έλεγες «καν το» δηλαδή...

Ναι, ναι...

Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από αυτό το πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχες από φορέα ή από...

Όχι έπαινο συμμετοχής παίρνουμε...έχουμε κάποιους επαίνους συμμετοχής...

Αλλάζει κάτι; Από την αναγνώριση ή τη μη-αναγνώριση της προσπάθειάς σου.

Όχι...δεν κάνω κάτι για την επιβράβευση και η επιβράβευση είναι ένα πρόβλημα γενικά...Τουλάχιστον ένα πρόβλημα στην Ελλάδα κυρίως... Γιατί επιβραβεύουμε επιλεκτικά, αν έχουν εμπλοκή κάποιοι, για να φανεί η δική τους η δουλειά η δική τους, κάπως έτσι δηλαδή...πχ γίνεται ένα πρόγραμμα του Δήμου, συμμετέχεις, επιβραβεύεσαι, έχεις κάνει 800 άλλα προγράμματα - δεν είναι επιβραβεύεσαι ποτέ...(γελιο)...οπότε δεν είναι δική μου επιδίωξη η επιβράβευση...

Δε σ'ενοχλεί δηλαδή...

Θα μου άρεζε να έχουμε άλλη νοοτροπία αλλά πιστεύω ότι έχουμε πολύ χρόνο...

Έχει σημασία το γεγονός ότι ήταν επιχορηγούμενο το πρόγραμμα;

Έχει σημασία, γιατί έτσι εννοείται συμμετέχουν πολύ περισσότεροι που δεν έχουν δυνατότητα να πληρώσουν.

Δηλαδή, αν δεν ήταν, θα έπαιρνες εσύ μέρος;

Εφόσον σ'εκείνη την περίοδο ήμουν καλά οικονομικά, θα παίρνα...εξαρτάται απ την περίοδο, τώρα δηλαδή υπάρχει πρόβλημα, ας πούμε, εάν έχεις μεγάλα παιδιά, σπουδάζουν κτλ, υπάρχει πρόβλημα, αν ήμουν σε μία φάση που είχα οικονομική άνεση, θα έπαιρνα.

Και ένα τελευταίο: εάν από μετά από όλα αυτά έχεις να προτείνεις κάτι για βελτίωση του προγράμματος κινητικότητας Erasmus γενικά. Δηλαδή, εάν σε άκουγε ένας ιθύνοντας, θα χεες να του πεις κάτι; Πχ «ωραία ρε παιδιά όλα καλά, αυτό αλλάζτε το»

Θα άλλαζα κάτι σε σχέση με το μπάτζετ, γιατί είναι λίγο συγκεχυμένα τα πράγματα...ποια είναι η ημερήσια αποζημίωση; Αυτά θα έπρεπε να μας τα λένε όλα από την αρχή, για να ξέρουμε ποια είναι η συνεισφορά μας και ποια είναι τα δικαιώματά μας...πώς αξιοποιούνται αυτά τα χρήματα; Αν φας λιγότερα, τι γίνεται; Καίτι θα ήθελα σε σχέση με τα λεφτά να αλλάξει, να υπάρχει διαφάνεια νομίζω...ίσως αυτό.

Σ ευχαριστώ πάρα πολύ.

Τίποτα, κορίτσι μου.

6.4.2 ΜΑΘΗΤΕΣ

ΜΑΘΗΤΡΙΑ 1

ΦΥΛΛΟ : Θηλυ

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ : Αγ. Γεώργιος, Ημαθία

Ηλικία όταν συμμετείχες στο πρόγραμμα;

Ήμουν στην Α΄ Λυκείου.

Σε ποιο πρόγραμμα συμμετείχες; Τι επισκέψεις έκανες και ποιον φιλοξένησες;

Συμμετέχω σε δύο προγράμματα, το ένα έχει θέμα το νερό και το άλλο την ασφάλεια στο διαδίκτυο, και θα κάνω τρεις επισκέψεις. Πήγα ήδη στην Τουρκία για μία εβδομάδα με το πρόγραμμα για το νερό, όπου με φιλοξένησε μία κοπέλα από την Τουρκία και εγώ φιλοξένησα μία Ισπανίδα, με το πρόγραμμα για το διαδίκτυο, για μία εβδομάδα. Τα υπόλοιπα δύο ταξίδια θα γίνουν αυτή τη χρονιά.

Ωραία... λοιπόν, πριν να πάρεις μέρος σε αυτό το πρόγραμμα το Erasmus, ήξερες για αυτά τα προγράμματα ή τα άκουσες για πρώτη φορά;

Ήξερα ότι υπάρχουν, γιατί και ο αδερφός μου πιο παλιά, όταν ήτανε, ήξερε γι αυτά. Δεν είχε πάει αυτός, απλά τα ήξερε από το σχολείο... Και ήξερα λίγα πράγματα, αλλά αμυδρά... και μετά στην Τρίτη Γυμνασίου, όπου είχαμε με την κυρία Κ. αγγλικά (σημ. η συνάδελφος συμπληρώνει ωράριο στο γυμνάσιο, αλλά κάνει προγράμματα

στο λύκειο) εκεί έμαθα περισσότερα και μετά στο Λύκειο ακόμα περισσότερα... αλλά δεν κάναμε στο γυμνάσιο, μας μίλησε μόνο ότι υπάρχουν αυτά τα προγράμματα στο 5ο Λύκειο και όποιος θέλει... στο Γυμνάσιο ή στο δημοτικό δεν είχα κάνει τίποτα τέτοιο...

Και γιατί πήρες μέρος στο πρόγραμμα; Ποιο ήταν το κίνητρο;

Γιατί είναι πρώτα απ όλα τα ταξίδια στο εξωτερικό, τα οποία δεν είναι τόσο εύκολο να κάνει με την παρέα σου και ιδιαίτερα δωρεάν και να γνωρίσεις περισσότερα άτομα... εντάξει είναι πιο ελεύθερα να είσαι με την παρέα σου κάπως... είσαι λιγότερο περιορισμένος από αυτή την άποψη... μπορείς να μιλάς και τα λοιπά...

Όταν έμαθες για αυτό το Erasmus, ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες, οι πρώτες σου σκέψεις;

Ήταν καλές, γιατί υπήρχε αυτή η δυνατότητα, το να πάει κανείς ταξίδι στο εξωτερικό με την παρέα του και τα λοιπά... είναι ένα πράγμα το οποίο σε βοηθάει γενικά και στο μέλλον σου, είναι ένα συν...

Δεν είχες κανένα φόβο ή δισταγμό;

Προβληματισμός δεν υπήρχε... απλά δεν ήξερα τα άτομα που θα πάω να μείνω... δεν ξέρω τι θα είναι οικογένεια, αυτό... με τίποτα άλλο δεν είχα κανένα θέμα, ούτε με το ταξίδι με αεροπλάνο... δεν είχα ξαναπάει ταξίδι με αεροπλάνο, απλά δεν ήταν κάτι που φοβόμουν...

Είχες ξαναφύγει μακριά από την οικογένεια μόνη;

Ήμουν σε ομάδα χαντμπολ για καιρό και πηγαίναμε γενικά ταξίδια παντού για πολύ καιρό αρκετές φορές...

Πριν να φύγετε με την ομάδα που πήγατε στην Τουρκία, τι προετοιμασία χρειάστηκε να κάνετε;

Στο σχολείο όχι τόσο... κάποια βιντεάκια κάναμε με τα παιδιά σε κάποιο σπίτι και το power point, γράψαμε κάποιες πληροφορίες στα ελληνικά, τις κάναμε μετάφραση στα αγγλικά... δεν ήταν τόσο δύσκολο, γιατί είχαμε συνεργασία... αυτοί που ήξεραν πιο πολύ αγγλικά, βοηθούσαν στα αγγλικά, αυτοί που ξέραν power point έκαναν την παρουσίαση... άλλος έγραφε... δεν είχαμε κανένα πρόβλημα.

Όταν έγινε το πρόγραμμα και πήγατε εκεί ή όταν ήρθαν οι φιλοξενούμενοι από την Ισπανία; Αντιμετώπισατε οποιοδήποτε πρόβλημα;

Έτυχα σε μια οικογένεια όπου μερικές φορές δεν είχε ζεστό νερό για μπάνιο... κάποιες φορές... δεν ξέρω αν όντως δεν είχε ή δεν μπορούσε να καταλάβει η κοπέλα

τι της έλεγα, γιατί δεν ήξερε καθόλου αγγλικά... ό,τι μιλούσαμε, μιλούσαμε με google translate... δεν μπορούσαμε να συνεννοηθούμε εύκολα... και γενικά στην Τουρκία, επειδή τα παιδιά εκεί πέρα ήταν 12 με 13 χρονών και εδώ που θα έρθουν, δεν παίζει να είναι πάνω από 14... κι εμείς το μάθαμε αυτό μία εβδομάδα πριν πάμε, ούτε οι καθηγητές το ήξεραν... Κατά τα άλλα, οι άλλες οικογένειες από τα άλλα τα παιδιά, ήταν κάπως αλλιώς... εμένα ούτε πρωινό με δίναν κτλ, αλλά είχα την καβάντζα μου απ την Ελλάδα είχα πάρει... (γέλιο)...

Και πώς το ξεπέρασες αυτό το πρόβλημα; Είπες τίποτα στους καθηγητές; Τι έκανες για να το ξεπεράσεις;

Δεν είχα πει κάτι ιδιαίτερο στους καθηγητές, τους είχα πει μόνο για το νερό και μετά είπαν τον υπεύθυνο εκεί στην Τουρκία, αλλά για το φαγητό δεν ήταν μεγάλο θέμα, εντάξει, γιατί από τη στιγμή που είχα, λέω να μην κάνω κάποιο θέμα... ίσως θα πρεπε, αλλά...

Τι σου άρεσε και τι δε σου άρεσε εκεί που πήγες στην επίσκεψή σου;

Το μόνο που δε μου άρεσε ήταν αυτό, ότι τα παιδιά ήταν αρκετά μικρότερα από εμάς και δεν ξέραν καλά Αγγλικά, ώστε να μιλάμε... αλλά γενικά, μου άρεσαν τα αξιοθέατα... εκεί που πηγαίναμε... αυτά που κάναμε... μου άρεσε το πρόγραμμα αρκετά... και τις άλλες ομάδες, που ήταν πιο μεγάλοι στην ηλικία μας, μια χαρά συνεννοούμασταν, μιλούσαμε και τα λοιπά...

Άλλαζες καθόλου η άποψή σου για τη χώρα και τους συμμαθητές σου σε αυτή τη χώρα μετά την επίσκεψή σου εκεί;

Πριν πάω από τις ειδήσεις που βλέπαμε την είχα σαν μια χώρα περισσότερο... πώς να το πω... επικίνδυνη, με περισσότερη δικτατορία... αλλά δεν είδα εκεί πέρα κάτι τέτοιο, περισσότερο η πόλη φαινόταν μικρή παρόλο που ήταν μεγάλη... αλλά ήταν αρκετά εξελιγμένη. Στο Οσάκ μέναμε, αλλά πήγαμε Κωνσταντινούπολη, πήγαμε Σμύρνη... ήταν πολύ πιο ανεπτυγμένα απ ό,τι περίμενα... άλλαξαν κάποια στερεότυπα που είχα, ναι... το σχολείο ήταν πολύ επιμελημένο, πάρα πολύ ωραίο, είχε και θέατρο, καλό θέατρο όμως, όχι ό,τι και ό,τι... ήταν επαγγελματικό... είχε αίθουσες για μουσική... ήταν πολύ ωραίο, νομίζω ήταν μουσικό σχολείο κιόλας... αλλά γενικά ήταν πάρα πολύ ωραίο και ήταν και αρκετά καθαρό...

Ήταν πιο εξελιγμένο ας πούμε πιο Ευρωπαϊκό από το δικό μας;

Ναι σίγουρα...

Όταν γύρισε, πιστεύεις ότι άλλαξε ως άνθρωπος; Όσον αφορά στις γνώσεις σου, το χαρακτήρα, τη συμπεριφορά σου;

Ο χαρακτήρας μου δεν άλλαξε, αλλά κέρδισα σίγουρα εμπειρίες, φιλίες κέρδισα, ανθρώπους από άλλες χώρες... στη γλώσσα σίγουρα βελτιώθηκα, τα αγγλικά τα ξαναθυμήθηκα... αυτοπεποίθηση σίγουρα, στο να μιλάω αγγλικά ειδικά... γιατί εκεί πέρα δεν ξέραν τα παιδιά αγγλικά κι εμείς νιώθαμε ότι είμαστε, ξέρω γω, από την Αγγλία (γέλιο)...

Εξπέρ! Τώρα που γύρισε στο σχολείο μας θα μπορούσε να προτείνεις κάποια καλή μ., πρακτική ή πρακτικές, ώστε

να το ακολουθήσει και το σχολείο σου;

Εκεί πέρα έδιναν στη γυμναστική στολές επώνυμες (τάδε) μάρκα, δωρεάν από το σχολείο και ήταν τέλεια... αυτό μόνο... στη γυμναστική μόνο φόρμες... το κτίριο το δικό μας μπορώ να πω ότι μ'αρέσει πιο πολύ, εκείνο ήταν πιο μικρό.

Πώς ένιωθες πριν από αυτό το ταξίδι και πώς ένιωθες μετά; Άλλαξε κάτι;

Μια αδρεναλίνη είχε ανέβει, γιατί πρώτη φορά αεροπλάνο, πρώτη φορά ταξίδι, πρώτη φορά εξωτερικό... τα ταξίδια με το χάντμπολ ήταν στο εσωτερικό... γενικά ήμουν αρκετά ενθουσιασμένη... όταν γύρισα, μου είχαν λείψει οι δικοί μου, ένιωσα ότι ήμουν και πάλι στα πάτρια εδάφη, μου χει λείπει η Ελλάδα αρκετά... με τα παιδιά μας είχε λείψει η Ελλάδα και μόλις κατεβήκαμε χαρήκαμε πολύ... δεν είχα νοσταλγία που έφυγα γιατί οι καταστάσεις εκεί πέρα με την οικογένεια, δεν μπορούσα να τις συζητήσω με τα παιδιά εκεί και χάρηκα που γύρισα...

Μετά που γύρισε από το πρόγραμμα έχει τύχει να πάρεις μέρος σε συζητήσεις με ανθρώπους που δεν ήταν σε ευρωπαϊκά προγράμματα; Με φίλους, συγγενείς...

Αν τους πουν οι γονείς μου ότι ήμουν Erasmus, με ρωτάνε μετά πώς ήταν, εμπειρίες και τα λοιπά... η οικογένεια...

Αμα σου έλεγε κάποιος γονιός, κάποιος μαθητής «εγώ θέλω να πάρω μέρος αλλά προβληματίζομαι» τι θα του έλεγες;

Σε ποιο πράγμα προβληματίζεσαι και θα προσπαθούσα να τον πείσω να μπει και κάτι τέτοιο...

Έχεις πάρει κάποιου είδους έπαινο, αφού γύρισε για αυτό το πρόγραμμα από επίσημο φορέα; Σε ενοχλεί αν δεν πήρες;

Όχι δεν πήρα... δεν έκανα κάτι ιδιαίτερο, τόσα άτομα το κάνουν αυτό... Δε θα με χαλούσε αλλά δε θα ένιωθα κάτι διαφορετικό, το ίδιο είναι για μένα, το ταξίδι το πήγα, όπως πολλά άλλα σχολεία θα πάνε...

Πολύ ωραία... το γεγονός ότι είναι επιχορηγούμενο το erasmus μετράει;

Ναι, για μένα μετράει. Αν δεν ήταν δε θα υπήρχε τεράστια συμμετοχή όπως υπάρχει τώρα... πολύ λίγοι.

Μπορείς να σκεφτείς κάτι που θα μπορούσε να βελτιωθεί σε αυτό το πρόγραμμα; Οτιδήποτε.

Να ελέγχονται οι οικογένειες που θα φιλοξενήσουν σίγουρα... δεν ξέρω αν ελέγχονται, αλλά να υπάρχει ένας έλεγχος... δεν είναι όλες οι οικογένειες το ίδιο... μπορεί εκείνη η οικογένεια να ένιωθε ότι αυτό κάνουν και οι άλλες οικογένειες... γιατί μπαίνει ένα άτομο στο σπίτι τους, πρέπει να ξέρεις πάνω κάτω τι γίνεται. Εμένα δεν έβγαине πάρα πολύ, γυρνούσαμε και σπίτι, αυτό, τα άλλα τα παιδιά βγαίνανε. Εγώ, όταν φιλοξένησα, βγαίναμε κάθε μέρα βόλτα και με τα άλλα τα παιδιά και κερνούσα και ήταν πολύ καλές οι συνθήκες και μου το είπε και η κοπέλα...

Σε ευχαριστώ πάρα πολύ, Μαριλένα μου.

Παρακαλώ.

.....

ΜΑΘΗΤΡΙΑ 2

ΦΥΛΛΟ : ΘΗΛΥ

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ : ΒΕΡΟΙΑ κέντρο

ΗΛΙΚΙΑ : 17 - στη Β' Λυκείου συμμετείχε στο Erasmus.

Εάν ήσουν Γ' Λυκείου, θα είχες πάρει μέρος;

Δεν ξέρω... ίσως, αν ήταν στις αρχές μπορεί να έπαιρνα, αλλά θα στο πλάνο μου ήταν να πάρω μέρος και σε ένα πρόγραμμα που θα τελείωνε - και η φιλοξενία και η μετακίνηση - σε ένα χρόνο, της δευτέρας λυκείου, για να είμαι πιο άνετη στην Τρίτη που θα ήταν και το διάβασμα και η πενταήμερη... οπότε... θα έπρεπε να επιλέξω...

Η μαμά και ο μπαμπάς εργάζονται;

Ναι, είναι δάσκαλοι

Και ποιος είναι ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες;

«Αειφορία και δημοκρατία Δημοκρατία και Αειφορία» και το άλλο ήταν σχετικά με τεχνολογία και τους υπολογιστές και νέες καινοτομίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση.

Πού πήγες με αυτά τα προγράμματα;

Πήγα στη Φιλανδία, στη Βάασα συγκεκριμένα, για μία εβδομάδα και με το άλλο πρόγραμμα πήγα στη Γερμανία, στο Χαμ.

Ποιους φιλοξένησες;

Φιλοξένησα μία φορά για το ένα πρόγραμμα και μία για το άλλο. Στης Αειφορίας φιλοξένησα ένα κορίτσι από τη Φιλανδία και στις Γερμανίας φιλοξένησα δύο κορίτσια την ίδια στιγμή, μαζί, ήταν από το ίδιο σχολείο.

Ήξερες για την ύπαρξη αυτών των ευρωπαϊκών προγραμμάτων πριν από τη συμμετοχή σου σε αυτά;

Ήξερα, γιατί είχαν πάρει μέρος σε διάφορα προγράμματα οι ξαδέρφες μου, που είναι τρία τέσσερα χρόνια μεγαλύτερες, οπότε πάντα ένα βήμα πιο μπροστά από μένα - στη Θεσσαλονίκη μένουν... και η αλήθεια είναι ότι δεν περίμενα ότι το σχολείο μας θα κάνει τέτοιο πρόγραμμα στην περίοδο αυτή που ήμουν στο σχολείο εγώ, γιατί είχα δει ότι και τα προηγούμενα χρόνια κάνανε και δεν ήξερα κατά πόσο θα γινότανε.

Άρα ήσουν στο γυμνάσιο όταν έμαθες για αυτά τα προγράμματα;

Ήμουν πρώτη, Δευτέρα γυμνασίου... στο γυμνάσιο δεν κάναμε προγράμματα τέτοια, κάναμε άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα... απλά επικοινωνούσαμε με e twinning. Στο δημοτικό, όχι.

Άρα τα έμαθες από τις εξαδέλφες σου, όχι από το σχολείο που πήγαινες... Ποιο ήταν το κίνητρο που σε έκανε να πάρεις μέρος;

Ότι θα πάμε σε μία άλλη χώρα, θα γνωρίσουμε από εκεί πέρα παιδιά, που μπορεί να κρατήσουμε και επαφή, αν ταιριάζουμε, με το πέρασμα των χρόνων... και ότι θα μέναμε στο σπίτι των παιδιών, που ουσιαστικά θα βλέπαμε τη ζωή, την καθημερινότητά τους από μέσα... γιατί όπως και να το κάνουμε άλλο να μένεις μέσα στο σπίτι και άλλο μέσα στο ξενοδοχείο... στο ξενοδοχείο είναι άλλο.

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες για το εράσμιους, πριν να ασχοληθείς με αυτό;

Πολύ θετικές, γιατί σκέφτηκα ότι βοηθάει και τα παιδιά, που και δεν έχουν ταξιδέψει και δεν έχουν την ευκαιρία να ταξιδέψουν σε άλλες χώρες, να το κάνουν αυτό και να δημιουργήσουν και σχέσεις με τα παιδιά της άλλης χώρας - και όχι μόνο εκείνης αλλά και από τις άλλες χώρες που μετακινούνται για το συγκεκριμένο πρόγραμμα -

ότι θα γνωρίσουν καινούργια πράγματα για τον πολιτισμό την κουλτούρα διαφόρων χωρών.

Κανένα δισταγμό είχες σχετικά με το πρόγραμμα αυτό;

Όχι, να πω την αλήθεια δεν το σκεφτόμουν, κανένα απολύτως!

Για το αεροπλάνο... για το ότι θα φύγεις μακριά από την οικογένεια για μία εβδομάδα...

Όχι! ήταν όλα θετικά!

Ποια προετοιμασία χρειάστηκε να κάνετε πριν να φύγετε και στα δύο προγράμματα;

Στο πρόγραμμα της Γερμανίας χρειάστηκε να κάνουμε μία παρουσίαση για τη χώρα μας, την πόλη μας και τα σχολεία μας, οπότε αυτό ήταν που έπρεπε να κάνουμε... και στο άλλο πρόγραμμα χρειάστηκε να πάρουμε συνεντεύξεις, να ετοιμάσουμε ερωτήσεις, για να πάρουμε συνέντευξη από κάποια άτομα, που θα ήταν χρήσιμα για το πρόγραμμα και για τον τομέα, με τον οποίο ασχολούμασταν και να κάνουμε την παρουσίαση... αυτά.

Υπήρξαν κάποια προβλήματα ή δυσκολίες;

Πάντα κάποιος εργάζεται περισσότερο και άλλος λιγότερο, αλλά αυτό το πρόβλημα υπάρχει πάντα, δεν έχει να κάνει με το Erasmus... οπότε δεν το έδωσα και σημασία... ήταν αναμενόμενο λίγο.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος; Όταν πήγες εκεί στη Γερμανία και στη Φινλανδία;

Στη Φινλανδία ήταν όλα υπέροχα... δηλαδή και με τους καθηγητές υπήρχε συνεργασία καλή και με τα παιδιά εκεί πέρα και με τους γονείς... και η οικογένεια ήταν θαυμάσια... με περιποιούνταν πάρα πολύ όλοι.. και γενικά είχαμε δεθεί πάρα πολύ... ασχέτως που το χρονικό διάστημα που ήτανε μικρό... οπότε μπορώ να πω ότι είναι μία πολύ θετική εμπειρία... Στο άλλο έτυχε η οικογένειά μου να είναι λίγο παράξενη και το κοριτσάκι να έχει κάποια προβλήματα... προβλήματα επικοινωνίας με όλους... Αλλά δεν ξέρεις... μπορεί να ήταν η συγκεκριμένη περίοδο της ζωής της που ήταν κάπως, οπότε δεν μπορώ να το κρίνω αυτό. Το πρόβλημα ήταν ότι δεν επικοινωνούσε μαζί μου, ότι ήμουν συνεχεία μέσα στο σπίτι κλεισμένη, ότι πολλές φορές ενώ προσπαθούσα να της μιλήσω και προσπαθούσα να κάνω μία συζήτηση μαζί της αυτή σηκωνόταν και έφευγε κλαίγοντας... Δηλαδή υπήρχαν τέτοια προβλήματα... και στο σχολείο γίνονταν αυτά... άλλο τίποτα ... Γενικότερα το πρόγραμμα μπορώ να πω ότι μου έδωσε πολλά πράγματα και σε σχέση με τις γνώσεις

με τους υπολογιστές και από μόνο του σαν πρόγραμμα ήταν πάρα πολύ καλό και ίσως, επειδή ήταν έτσι η κατάσταση μέσα στο σπίτι, αυτό με βοήθησε να κοινωνικοποιηθώ πιο πολύ με τα παιδιά τις άλλες χώρες... ε ναι αναγκαστικά, αφού στο σπίτι δεν είχα να μιλήσω, εκεί πέρα πήγαινα και μιλούσα με τον ένα, μιλούσα με τον άλλον... και ακόμη μιλάμε δηλαδή...

Πώς το αντιμετώπισες αυτό το πρόβλημα που είχες; Τι έκανες εκεί για να το ξεπεράσεις;

Υπομονή! Μία εβδομάδα ήταν, θα περνούσε! (γέλιο) Προσπαθούσα να το περάσω όσο γίνεται πιο ανώδυνα αυτό... οπότε περνούσα και πιο πολλή ώρα με τη μαμά της, με τη μικρή τους την αδερφή... επειδή ήξερα και Γερμανικά, οπότε...

Βρήκες άλλες διόδους δηλαδή...

Έπρεπε... Ναι... στο σπίτι αυτό και στο σχολείο με τα άλλα παιδιά.

Αξιολόγησε λίγο αυτή σου την εμπειρία με τις επισκέψεις που έκανες... τι σου άρεσε και τι δεν σου άρεσε;

Στο πρόγραμμα της Φινλανδίας μού άρεσαν τα πάντα! Δεν υπάρχει κάτι που σκέφτομαι και λέω «δεν μου άρεσε»... όλες οι δραστηριότητες και το σχολείο ήταν ωραίο και το πώς χειριζόταν την εκπαίδευση και τα παιδιά ότι ήταν κοινωνικά ... δηλαδή εμένα μου έκανε εντύπωση ότι στη Φινλανδία ήταν εξίσου κοινωνικά μας ... γενικά υπάρχει και το στερεότυπο ότι οι Βόρειες χώρες είναι έτσι, λίγο αντικοινωνικές, γενικά, οι άνθρωποι είναι αντικοινωνικοί, λίγο απόμακροι... αλλά αυτό δεν ίσχυε νομίζω, γιατί δεν ήταν ότι μόνο το δικό μου παιδί μιλούσε και έκανε πλάκα και νοιαζόταν για μας και ήθελε να είναι μαζί μας, αλλά το 99% των παιδιών... όλα μου άρεσαν στη Φινλανδία!... Στη Γερμανία μού άρεσε το πρόγραμμά... το σχολείο ήταν ωραίο... η επαφή που είχα με τα υπόλοιπα παιδιά εκτός της Γερμανίας... Δηλαδή με όλα τα υπόλοιπα παιδιά που είχαν μετακινηθεί εκεί ήταν οι σχέσεις μας καλές... με το δικό μου το κοριτσάκι η επικοινωνία μου δεν μου άρεσε αυτό... αυτό γενικότερα μπορώ να πω ότι οι Γερμανίδες και Γερμανοί ήταν λίγο απόμακροι σε γενικές γραμμές από όλα τα παιδιά, αλλά πιστεύω το δικό μου το κοριτσάκι ήταν αυτό που είχε... ναι...

Άλλοι είπαν ότι ίσως το πρόγραμμα να ήταν λίγο φορτωμένο, «βαρύ»...

Όχι! Αυτός είναι ο στόχος μας, πήγαμε να δούμε πράγματα, οπότε δεν με πείραξε!

Μετά την επιστροφή σου είδες διαφορετικά το σχολείο που πήγες και τους συνομηλίκους σου στη χώρα που πήγες;

Ναι, άλλαξε η άποψή μου, γιατί ήξερα ότι έχουν καλό εκπαιδευτικό σύστημα... δεν ήξερα πώς ακριβώς ήταν το σχολείο τους... οπότε ενθουσιάστηκα με όλες τις υποδομές... και με το πώς διαχειρίζονται τα μαθήματα και πώς οι καθηγητές τους αντιμετωπίζουν τους μαθητές...

Άρα πήγες εκεί και αυτό που ήξερες με το καλό εκπαιδευτικό σύστημα επιβεβαιώθηκε;

Ναι, πιστεύω ότι ήταν καλό, επιτυχημένο εκπαιδευτικό σύστημα... εντάξει Δεν περίμενα τόσο προοδευτικότητα... ας πούμε περπατούσαμε με τις κάλτσες μέσα στο σχολείο... επιτρέπονταν τα κινητά... δε βασιζόταν το μάθημα στην αποστήθιση, αλλά σε πειράματα και ντοκιμαντέρ και άλλα τέτοια πράγματα... οπότε, ναι...

...και μου είπες ότι άλλαξε η ιδέα που είχες για τους Φινλανδούς περί ψυχρότητας, τους βρήκες πιο θερμούς ανθρώπους...στη Γερμανία; άλλαξε η άποψη που είχες για εκεί;

Ναι... η αλήθεια είναι, όταν θα πήγαινα, επειδή είχα ξεκινήσει γερμανικά από την πέμπτη Δημοτικού και γενικά είχα μία αγάπη και για τη Γερμανία σε γενικές γραμμές και για τα Γερμανικά - επειδή μου άρεσαν πολύ σας γλώσσα, δηλαδή πιο πολύ και από τα αγγλικά κάποιες φορές και η δομή της και τα γραμματικά φαινόμενα κι αυτά - πίστευα και μου είχε δημιουργηθεί η εντύπωση ότι όλα θα είναι μία χαρά... και γενικά, όταν θα πήγαινα, πίστευα ότι θα περάσω πολύ ωραία και λόγω του ότι γνώριζα τη γλώσσα... δηλαδή ήταν κι αυτό ένα προσόν... πίστευα ότι θα ήταν πιο εύκολο και να επικοινωνήσω και να αναπτύξω σχέσεις με τα παιδιά... αλλά, όταν πήγα, είδα ότι όλο αυτό δεν μπορούσε να γίνει... οπότε λίγο απογοητεύτηκα να πω την αλήθεια... αλλά εντάξει...

Παρατήρησες κάποια αλλαγή στην E, όταν γύρισες; Ήσουν μία διαφορετική E από όταν που έφυγες;

Εντάξει... δεν μπορώ να πω ότι κάτι άλλαξε φοβερό μέσα μου... Ίσως στο μόνο που με βοήθησε είναι στη βελτίωση των αγγλικών μου... δηλαδή εντάξει, τώρα μπορώ να μιλήσω πολύ πιο άνετα και να στείλω μηνύματα πολύ πιο γρήγορα στα αγγλικά χωρίς να το πολυσκεφτώ και... εντάξει από τότε που γύρισα από τα προγράμματα εράσμιους το μόνο που υποσχέθηκα στον εαυτό μου είναι ότι ξανά συμπεράσματα για άλλους δεν θα βγάζω εκ των προτέρων, αλλά θα περιμένω πρώτα να τους γνωρίσω, να τους κρίνω από κοντά και μετά...

Πολύ σημαντικό αυτό... στην αυτοεκτίμησή και την αυτοπεποίθησή σου;

Όχι, γιατί γενικά από πολύ μικρή ταξιδεύω... λόγω της ορχήστρας κάναμε πολλά ταξίδια και αναγκαστικά έπρεπε να το χω αυτό.

Τώρα που επέστρεψες ποια καλή πρακτική ή πρακτικές θα πρότεινες να κάνουμε στο σχολείο μετά από αυτές τις επισκέψεις;

Δεν ξέρω, γιατί δε φτάνει το εκπαιδευτικό σύστημα να αλλάξει αλλά και τα παιδιά πρέπει να το τηρήσουν και δεν πιστεύω ότι στην Ελλάδα θα το τηρούσαν...

Πες ότι γίνεται, τι θα πρότεινες;

Ότι οι ώρες των μαθημάτων είναι μεγαλύτερες, δηλαδή έχουμε περισσότερο χρόνο και να εμβαθύνουμε πιο πολύ και να εμπεδώσουμε καλύτερα τα πράγματα... και είχαν μια γενικότερη «ροή» μέσα στο μάθημα... δηλαδή εδώ πέρα μέχρι να μπει στην τάξη, μέχρι να καθίσεις, να ξεκινήσεις το μάθημα, να ελέγξεις ασκήσεις, να πεις κάτι από παρακάτω, τελειώνει η ώρα... και την επόμενη ώρα να έχεις μάθημα πάλι χτυπάει το κουδούνι στη μέση, σε αποδιοργανώνει και μετά πρέπει να μπεις πάλι μέσα και να κάνεις τα ίδια πράγματα από την αρχή.

Ωραία... Ποια συναισθήματα σου δημιουργήθηκαν πριν και μετά την επίσκεψή σου; Άλλαξαν;

Ήμουν πολύ ενθουσιασμένη... δηλαδή το περίμενα πως και πώς να φύγω, να πάω εκεί πέρα, να δω... άγχος δεν μπορώ να πω ότι είχα για τη διάρκεια του ταξιδιού αλλά άρχισα λίγο να αγχώνομαι 10 λεπτά πριν πάω να γνωρίσω την οικογένεια από κοντά... δηλαδή έτσι λίγο το άγχος, όταν γνωρίζεις καινούργιους ανθρώπους και δεν ξέρεις πώς να συμπεριφερθείς, τι θα πεις... τις πρώτες εντυπώσεις κι αυτά...

Και μετά όταν γύρισες;

Αισθανόμουν λυπημένη... είχα πέσει σε μια ελαφριά μορφή κατάθλιψης μπορώ να πω (χαμογελάει) Εντάξει, θα έπρεπε να γυρίσουμε πίσω, στο δικό μας σχολείο... αυτό δεν ήταν άσχημο, αλλά σκεφτόμουν ότι δεν θα ξαναδώ στο κοντινό μέλλον τα παιδιά που είχα γνωρίσει εκεί πέρα, που έκανα παρέα... γιατί το πιο κοντινό θα ήταν να τελειώσω το σχολείο και εγώ και οι υπόλοιποι και τότε να αρχίσουμε να επικοινωνούμε ακόμη πιο συχνά ή να πάω εγώ εκεί πέρα ή να έρθουν αυτοί εδώ..

Μετά τη συμμετοχή σου στο πρόγραμμα έτυχε να λάβεις μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτό με ανθρώπους, οι οποίοι δεν ήταν στο πρόγραμμα;

Πάρα πολλές συζητήσεις! Ακόμη μιλάμε για το πρόγραμμα! Με τους συγγενείς μου, με όλους! Παιδιά που θα έρθουν τώρα στο λύκειο, που γνωριζόμαστε, είμαστε οικογενειακοί φίλοι... γιατί με ρωτάνε και, επειδή ενδιαφέρονται για το Erasmus, για τις εντυπώσεις μου...

Και για πες μου, τι τους λες; Τι θα έλεγες σε κάποιον που προβληματίζεται;

Γενικότερα ότι είναι μια πολύ θετική εμπειρία... τους παροτρύνω έτσι γενικά να συμμετέχουν σε τέτοια προγράμματα, γιατί δεν είναι και κάτι... δηλαδή τι θα πάθεις; Δεν είναι κάτι το τρομακτικό... και κάτι αρνητικό να αντιμετωπίσεις, γιατί εντάξει εγώ αντιμετώπισα την πολύ θετική πλευρά και μια αρνητική πλευρά του Erasmus, παρόλα αυτά, βλέπω το ποτήρι μισογεμάτο, γιατί και πάλι και στην αρνητική εμπειρία μπορεί να πω ότι αποκόμισα πάρα πολλά πράγματα... οπότε δεν μπορώ να συγκρίνω, ας πούμε, να πω ότι ήταν αρνητική εμπειρία, γιατί μπορώ να πω ότι τα θετικά που μου προξένησε αυτή η αρνητική εμπειρία ήταν πολλά...

Έχεις λάβει κάποια επίσημη επιβράβευση γι αυτή σου τη συμμετοχή; Κάποιον έπαινο;

Έπαινο από τη Γερμανία... όταν είχαμε γυρίσει, μετά από τρεις-τέσσερις μήνες είχε είχαν έρθει κάτι χαρτιά εδώ... αυτό.

Αλλάζει κάτι για σένα; Θα ήθελες να είχες πάρει έπαινο συμμετοχής από επίσημο φορέα γι αυτά τα προγράμματα;

Εντάξει τώρα, αν θα πω όχι, θα ήταν ψέμα! Η αλήθεια είναι ότι κάποιος μαθητής αισθάνεται μεγαλύτερη ικανοποίηση, ας πούμε, και μεγαλύτερη αναγνώριση..

Παίζει ρόλο το γεγονός ότι ήταν επιχορηγούμενο το πρόγραμμα;

Ναι, γιατί στις κοντινές χώρες που τα εισιτήρια δεν είναι τόσο ακριβά, μπορούμε να ταξιδέψουμε να βρεθούν οι μαθητές που έχουν την οικονομική δυνατότητα να τα πληρώσουν και να ταξιδέψουν... αλλά στη Φιλανδία, που είναι τόσο μακριά και τα εισιτήρια ήταν πολύ ακριβά, θα ήταν πάρα μα πάρα πολύ δύσκολο, ειδικά στη σημερινή εποχή.

Δηλαδή δε θα γινόταν το πρόγραμμα; Τι πιστεύεις;

Όχι, δεν νομίζω δεν νομίζω, γιατί ας πούμε θα βρισκόταν παιδιά για τις κοντινές χώρες – Γερμανία, Ρουμανία, Τουρκία... καμιά Ισπανία, που είναι Μεσόγειος, αλλά δεν νομίζω για τις μακρινές, ας πούμε για τη Λετονία, Εσθονία, Φινλανδία...

Έχεις κάποια πρόταση βελτίωσης; Οτιδήποτε..

Δεν νομίζω... δεν νομίζω να μου έρχεται κάτι να προτείνω... γιατί σε γενικές γραμμές κάθε πρόγραμμα που συμμετείχα ήταν καλό...

Σε ευχαριστώ πάρα πολύ Ελένη

ΜΑΘΗΤΡΙΑ 3

Σε ποια τάξη θα πας τώρα;

Στην τρίτη λυκείου

Και όταν πήρες μέρος στο πρόγραμμα τι τάξη ήσουν;

Δευτέρα Λυκείου.

Πού μένετε;

Στη Βέροια.

Η μαμά και ο μπαμπάς τι επάγγελμα κάνουν;

Είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Και οι δύο;

Και οι δύο Ναι

Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες εσύ;

Συμμετείχα σε δύο. Θέλετε και τα δύο; το ένα είχε σχέση με το διαδίκτυο και τη σχέση που έχουν οι έφηβοι με το διαδίκτυο και το άλλο είχε σχέση με τη δημοκρατία και την αειφορία. Συγκεκριμένα το θέμα που αναπτύξαμε εγώ και η ομάδα μου είχε σχέση με την οικονομία και τη δημοκρατία.

Σε ποιο μέρος πήγες με το πρόγραμμα εράσμιους και Για πόσο διάστημα;

Από μία εβδομάδα πήγα και στα δύο. Το ένα ήταν στη Γερμανία, σε μία πόλη Χαμ λέγεται, και το άλλο στη Φιλανδία, σε μία πολύ Βάσα.

Αντίστροφα, ποιες εθνικότητας μαθητή η μαθήτρια φιλοξενήσες εδώ;

Μία Γερμανίδα και μία Φιλανδία για μία εβδομάδα την καθεμία. Ωραία. Πριν να πάρεις μέρος σε αυτό το πρόγραμμα γνώριζες για την ύπαρξη τέτοιων ευρωπαϊκών προγραμμάτων;

Ναι. Και βασικά είχα στο μυαλό μου να συμμετάσχω σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, αν γινόταν στο σχολείο, απλά νόμιζα ότι ήταν μόνο σε πανεπιστημιακό επίπεδο.

Ποια ήτανε δηλαδή η πρώτη φορά που Έμαθες για την ύπαρξη αυτών των ευρωπαϊκών προγραμμάτων εράσμιους;

Αν θυμάμαι καλά πριν 2 χρόνια, μία ξαδέρφη μου πήρε μέρος σε ένα πρόγραμμα εράσμιους - από Πανεπιστήμιο όμως - και είχε πάει στη Σουηδία.

Αρα ήσουν τρίτη γυμνασίου;

Ναι.

Ποιο ήταν το κίνητρο για να πάρεις μέρος σε ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα;

Αρχικά ήθελα να δω πώς είναι οι άνθρωποι στο εξωτερικό και γενικά τη ζωή που έχουν τα παιδιά στην ηλικία μου... Τι κάνουν... Είναι όπως είμαστε εδώ πέρα, η συμπεριφορά τους ο χαρακτήρας τους, γενικότερα... Την κουλτούρα τους, τον

πολιτισμό τους... Να δω τη σχέση με τα ήθη, τα έθιμα, τη θρησκεία τους... Και Εντάξει ήθελα να πάω και ταξίδι (γέλια)...

Πριν ασχοληθείς με το εράσμιους Ποια ήταν η ιδέα σου για αυτό; Είχες κάποιους δισταγμούς ή προβληματισμούς που σε έκαναν να το σκέφτεσαι, να μην πάρεις μέρος σε αυτό;

Αρχικά νόμιζα ότι ήτανε απλά μία εκδρομή να πηγαίνουμε κάπου εδώ κοντά να πάμε στο εξωτερικό (γέλια)... Μία ομάδα παιδιών με τους φίλους τους να πάνε στο εξωτερικό... Έτσι νόμιζα, έτσι το σκεφτόμουνα (γέλια). Σαν μία εκδρομή. Εντάξει, ήξερα ότι έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα, αλλά από εκεί και πέρα θα περάσουμε καλά, θα φύγουμε από τη χώρα ...και με τους φίλους μου... οπότε ναι, θα περάσουμε καλά. Και Εντάξει ναι, είχα κάποιους δισταγμούς, κάποιες αμφιβολίες, γιατί σκεφτόμουνα στην αρχή σε τι οικογένεια θα πάω, τι θα μου τύχει...ακούγονται και πολλά... Δηλαδή ας πούμε Μου έχουνε πει... Οχι από το σχολείο, από εδώ πέρα, παιδιά... Πέρσι ας πούμε που είχε γίνει ένα εράσμιους το τρίτο (Λύκειο), μου είπανε ότι ήρθαν εδώ πέρα, μαλώσανε, τέτοια φάση... Και λέω ας πούμε να μου τύχει κανένα τέτοιο στη Γερμανία... Τι θα κάνω; (γέλια)

Πριν να φύγεις, χρειάστηκε κάποια προετοιμασία; αντιμετώπισες κάποιες δυσκολίες, προκλήσεις που σε έκαναν να αμφιβάλεις για την ενασχόλησή σου με το πρόγραμμα;

Οχι! Πριν φύγω ήταν ο ενθουσιασμός! Τι ωραία! Μαζεύω, φεύγω! Αυτό σκεφτόμουνα!

Κατά τη διάρκεια που το προετοιμάζατε το πρόγραμμα;

Οχι! Εμένα ας πούμε ο δισταγμός μου ήταν πριν μπω, τι θα γίνει... Και επειδή Γενικά ήταν μία αυθόρμητη απόφαση, δηλαδή δήλωσα πρώτα συμμετοχή και μετά το συζήτησα τι θα γίνει με τους γονείς μου, ε ήταν λίγο περίεργη η κατάσταση, αλλά μετά μου είπανε και αυτοί ότι δεν έχουνε πρόβλημα....

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος αντιμετώπισες κάποιο πρόβλημα;

Οχι! Ισα-ίσα! Τίποτα! Δεν νομίζω! Δηλαδή δεν θυμάμαι τώρα αν είχα κάποιο θέμα...

Αλλά Αρκεί που ήμουνα με τους φίλους μου... Δηλαδή συζητούσαμε, κάναμε...

Μήπως έντυπα ξέρω γω... Κάποια δυσκολία στη συμπλήρωση τους... Οτιδήποτε

Α! Οχι όχι! Ξέρετε τι; μιλούσαμε και με τα παιδιά από πριν πάμε, οπότε στην ουσία τους γνωρίσαμε προτού τους συναντήσουμε, οπότε δεν ήταν εκείνη τη στιγμή "Γεια σου τι κάνεις"

Α, τα παιδιά που σας δέχτηκαν

Ναι...Και αντιστρόφως όταν ήρθανε το ίδιο πράγμα. Και είχαμε επαφές, δηλαδή εγώ με την κοπέλα Πριν πάμε στη Φιλανδία, δε σταματήσαμε να μιλάμε και ακόμα και τώρα...

Αξιολόγησε λίγο την εμπειρία σου αυτή με την επίσκεψη που έκανες. Πήρες κάτι από κει; σου άρεσε κάτι; δεν σου άρεσε κάτι;

Είναι εμπειρίες ζωής αυτά βασικά. Για μένα. Και για τους άλλους πιστεύω, αλλά εγώ μιλάω για μένα βασικά, πρώτη φορά βγήκα από το σπίτι μου Καταρχάς. Ετυχε κι άλλη φορά να φύγω μακριά, αλλά άλλο να πηγαίνουμε εκδρομές με το σχολείο και άλλο να βγούμε έξω. Έτσι νιώθω ότι ας πούμε και στη ζωή που θα είσαι μόνος,, πώς θα αντιμετωπίσεις τη ζωή... Τι θα κάνεις... Τα προβλήματα... Ποια προβλήματα δηλαδή...τέλος πάντων... Και εντάξει, ναι, και με τα παιδιά γνώρισαν νέους ανθρώπους, νέες εμπειρίες... Δηλαδή, μας έβγαζαν έξω, ... Εντάξει δεν κυκλοφορούν τόσο όσο κυκλοφορούμε εμείς εδώ πέρα...τα φαγητά τους...

Υπήρξε κάτι αρνητικό; Γιατί όλα είναι ωραία όσα λες. Που δεν σου άρεσε;

Να μη μου αρέσει δεν νομίζω. Απλά ξέρετε τι; όταν τους φιλοξενήσαμε εμείς, όχι με τους φιλανδους, με τους Γερμανούς ήταν έτσι μία κατάσταση που επικράτησε ας πούμε... Υπήρχε μία ψιλό παρεξήγηση, η κοπέλα που φιλοξενούσε εγώ με μία άλλη κοπέλα που φιλοξενούσε η Μαρία μεταξύ τους κάτι έκαναν και την κοροΐδευαν; κάτι τέτοιο. Υπήρξε μία πίεση δηλαδή ότι πίσω από την πλάτη τους λένε κάποια πράγματα...Αλλά εντάξει, πήγαμε τα κορίτσια στους καθηγητές εδώ, στον κύριο Καραλή, το είπαμε, αυτός Το είπε στους δικούς Τους καθηγητές και όλα καλά. *Αρα το πρόβλημα αφορούσε το erasmus ως πρόγραμμα;*
Οχι!

Μετά την επιστροφή σου τώρα, βλέπεις διαφορετικά εκείνες τις χώρες που επισκέφτηκες, τους συνομηλίκους σου σε εκείνη τη χώρα, από την ιδέα που είχες πριν να πας εκεί;

Σίγουρα! Για εκείνους όχι, αλλά εντάξει όταν είναι να πας κάπου... Ο ενθουσιασμός... Η χαρά που νιώθεις, η ανυπομονησία να δεις... Και δεν είναι σίγουρα εξιδανικευμένα τα πράγματα εκεί έξω... Εγώ περίμενα ότι θα πάμε εκεί πέρα, κάθε μέρα θα είμαστε έξω, θα τρέχουμε αριστερά-δεξιά όλοι μας και αυτά... Και δεν είναι ακριβώς τα πράγματα έτσι... Αλλά Οχι να αλλάξω την ιδέα που είχα για αυτούς, προς θεού...

Λέω ας πούμε έλεγες " γερμανία είναι έτσι... Τώρα που πήγες στη Γερμανία λες είναι

έτσι;

Δεν ήμουνα προκατειλημμένη, αλλά είχα στο πίσω μέρος του μυαλού μου οι Γερμανοί είναι *έτσι"... Με τους Γερμανούς που ήρθα σε επαφή και αυτοί με εξέπληξαν, δηλαδή ούτε κριοί είναι που λέμε εμείς εδώ πέρα, είναι λίγο πιο πειθαρχημένοι και οι ίδιοι σαν άνθρωποι, αλλά εντάξει και με μας μοιάζαν και Όταν βγαίναμε έξω μιλούσαμε Δηλαδή δεν ήταν ότι μας είχαν στην απέξω... *Εσύ παρατήρησες τώρα κάποιες αλλαγές σε σχέση με τον εαυτό σου από τότε που γύρισες που να έχουν σχέση με αυτό το πρόγραμμα, δηλαδή σε επίπεδο συμπεριφοράς κοινωνικοποίησης πνεύματος γνώσεων...*

Ναι ναι σε όλα τα επίπεδα. Δηλαδή από άποψη γνώσεων ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με πράγματα που θα άνοιγα το βιβλίο να τα διαβάσω στο σχολείο τα έμαθα εκεί πέρα και μου έμειναν... Ας πούμε τι να σας πω... Στη Γερμανία που θυμάμαι Πήγαμε σε μουσείο με ρομπότ και μας εξήγησαν πώς γίνεται τι γίνεται, παίξαμε με τα παιχνίδια τους, δηλαδή... δεν ήταν παιχνίδια σε συνδυασμό με τη γνώση και στη Φιλανδία το ίδιο... Και όσο αφορά στον εαυτό μου γύρισα με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση από ότι πήγα, και όσον αφορά στη γλώσσα... Ας πούμε τα Αγγλικά δεν μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις εδώ πέρα, παίρνεις ένα πτυχίο και τελειώνεις, και κυρίως και το ότι ήμουνα μόνη μου πρώτη φορά... Γύρισα με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και κοινωνικότητα νομίζω και με τους φίλους μου και με τον περίγυρο γενικά νομίζω ότι μπορώ να επικοινωνήσω πιο εύκολα από ό,τι πριν. *Με βάση αυτή την εμπειρία σου θα είχες να προτείνεις το σχολείο σου κάποια καλή πρακτική τώρα που γύρισες;*

Όσον αφορά στην τεχνολογία βασικά... Ας πούμε στο εξωτερικό και στις δύο χώρες που πήγα εγώ στη Γερμανία είχανε tablet μέσα στο σχολείο για να κάνουν εργασίες, είχανε κάμερες για να γυρίζουν με τα project και με αυτά βίντεο, τα κινητά τους τα άφηναν να τα κυκλοφορούν μέσα στο σχολείο, όχι στην ώρα του μαθήματος αλλά στα διαλείμματα και σε αυτά ήταν πιο ελαστικοί αυτό το επίπεδο, στη Φιλανδία που πήγαμε είχαν θερμαινόμενα πατώματα στο σχολείο, εντάξει ναι, θα ήθελα να αναβαθμιστούν με και εμείς... Σαν εγκαταστάσεις... Από επίπεδο γνώσεων, εντάξει δεν νομίζω, δηλαδή έτσι πήγα και έτσι γύρισα, ότι εμείς είμαστε πιο αναπτυγμένοι σε αυτό το επίπεδο.. Τα παιδιά στη Φιλανδία δηλαδή μπήκαμε μέσα σε μία αίθουσα - μαθηματικών ήταν γεωμετρίας; - και αυτά που έκαναν αυτοί στην πρώτη Λυκείου εμείς τα είχαμε κάνει στη Β Γυμνασίου... Δηλαδή καμία σχέση σε επίπεδο γνώσεων

και πιστεύω ότι με τα δικά τους τα μέσα και τις δικές μας τις γνώσεις θα είχαμε φτάσει σε άλλο επίπεδο.

Ποια συναισθήματα παρατήρησες να έχεις πριν την υλοποίηση του προγράμματος και ποια μετά. Διέφεραν;

Πριν Εντάξει ενθουσιασμό, ανυπομονησία για ένα τέτοιο ταξίδι, το περίμενα πάρα πολύ... Εντάξει ήμουν και λίγο αγχωμένη... τι θα γίνει μήπως δεν μπορώ να μιλήσω... Μήπως δεν ταιριάζω με την κοπέλα που θα πάω... Αλλά εννοείται ότι μόλις γύρισα και ανακούφιση ένιωσα γιατί όλα πήγαν καλά όπως τα ήθελα, αλλά βασικά Πήγα πιο κουμπωμένη να το πω, εσωστρεφής και γύρισα εξωστρεφής, με αυτοπεποίθηση και πιο πολύ κοινωνική νομίζω

Σε αυτό το πρόγραμμα έχει τύχει να πάρεις μέρος σε συζήτηση Σχετικά με αυτό; τι θα συμβούλευες που προβληματίζεται να λάβει μέρος ή όχι σε μία αντίστοιχη διακρατική συνεργασία.

Μετά που γυρίσαμε, ναι, το συζήτησα, με τους φίλους μου ρώτησαν " να πάρω μέρος αν διοργανωθεί;"- ,γιατί καλά σε άλλα σχολεία ένα και αν διοργανωθεί όχι εμείς με τέσσερα - και εγώ τους είπα ναι, εμπειρίες ζωής, πού θα βρείτε Τέτοια ευκαιρία να το ξαναζήσετε Εκτός του ότι θα βγείτε από τη χώρα, γίνεται μέσα στο σχολείο αυτό το πράγμα είναι πολύ σημαντικό μία τέτοια πρωτοβουλία.

Επηρέασε το γεγονός ότι είναι πληρωμένα αυτά τα προγράμματα από την ευρωπαϊκή Ένωση;

Να σας πω την αλήθεια εγώ ό, τι και να γινόταν θα πήγαινα γιατί το ήθελα... Μπορεί να μην πήγαινα και στα δύο αλλά στη Γερμανία που είναι πιο κοντά και είναι λιγότερα τα έξοδα θα πήγαινα σίγουρα... τώρα το Οτι μου έδωσε την ευκαιρία να πάω στη Φιλανδία το πρόγραμμα εννοείται, αν ήταν να τα πληρώσουν οι γονείς μας θα το σκεφτόμασταν.

Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από το πρόγραμμα από κάποιον φορέα για τη συμμετοχή σου σε αυτό;

Μας έδωσαν βεβαιώσεις και τα δύο προγράμματα

Αισθάνεσαι κάτι για την αναγνώριση τη μη αναγνώριση αυτής της προσπάθειας;

Οχι εγώ δεν πήγα για αυτό εγώ πήγα για μένα, για τον εαυτό μου.

Έχεις κάποια πρόταση για να βελτιωθεί το πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+;

Το μόνο πράγμα που θα ήθελα όχι να γίνει καλύτερο απλά ταχύτητα και ίσως καλύτερη συνεννόηση θα ήταν πριν να τους φιλοξενήσουμε... Ας πούμε στο

πρόγραμμα της Γερμανίας μαθαίναμε τα προφίλ δύο βδομάδες 10 μέρες με τα παιδιά που είναι μικρό χρονικό διάστημα και στις Φιλανδίας το ίδιο, ήταν σχετικά σύντομα από την εποχή που θα ερχότανε.... Αυτό, να γνωρίζομαστε Τουλάχιστον ένα μήνα πριν να ρθουνε, γιατί μία εβδομάδα ώσπου να ρθουνε... Να έρθουμε πιο κοντά 7 μέρες είναι εντάξει... Οπότε αυτό, να γίνεται λίγο πιο σύντομα αυτή η διαδικασία.

Σε ευχαριστώ πάρα πολύ Μαρία

Παρακαλώ

.....

ΜΑΘΗΤΡΙΑ 4

ΦΥΛΛΟ : Θηλυ

Ηλικία: Είμαι 17 και θα πάω στη Γ΄ Λυκείου.

Και όταν πήρε μέρος στο πρόγραμμα σε ποια τάξη ήσουν;

Ήμουν στη Β΄ Λυκείου.

Γιατί επέλεξες να πάρεις μέρος στη Β Λυκείου στο πρόγραμμα;

Συνήθως είναι πιο εύκολα για τα παιδιά μικρότερων τάξεων -της πρώτης και της δευτέρας λυκείου – να πάρουν μέρος γιατί στη Γ΄ Λυκείου έχουμε να διαβάσουμε, τρεξίματα, Πανελλήνιες...

Δηλαδή, αν ήσουν Γ Λυκείου, δε θα έπαιρνες μέρος στο πρόγραμμα;

Ε... με τράβηξε πάρα πολύ, δηλαδή το πρόγραμμα, η εμπειρία όλα αυτά... που πιστεύω ότι, αν μπορούσα να τα βάλω σε μία τάξη... ή να φιλοξενήσω ή να... θα πήγαινα! Θα το ρίσκαρα! Ναι!

Πες όμως πως δεν το γνώριζες, γιατί τώρα το ξέρεις ότι είναι ωραίο που έζησες...

Θα είχα τις αμφιβολίες μου... αλλά... όχι! με δυσκολία... γνώρισα το πρόγραμμα για αυτό και θα έπαιρνα μέρος σίγουρα.

Λοιπόν για πες μου λίγο που πήγες, που ταξίδεψες;

Πήγα μία εβδομάδα τον Δεκέμβριο στη Γερμανία στο Χαμ και φιλοξενήσαμε τον Μάρτιο μία κοπέλα από τη Γερμανία - όχι βέβαια αυτή που με φιλοξένησε στη Γερμανία...

Ωραία...και ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες;

Αφορούσε το διαδίκτυο και τον σχολικό εκφοβισμό στο ίντερνετ.

Γνώριζες για τα ευρωπαϊκά προγράμματα πριν από τη συμμετοχή σου σε αυτό;

Ναι, και από το σχολείο μας που είχε πολλά χρόνια αρκετές συμμετοχές σε προγράμματα και από άλλα σχολεία... βέβαια επιλεγμένα παιδιά και σχολεία... και άκουγα πάντα τα καλύτερα.

Δηλαδή ποια ήταν η πρώτη φορά που άκουσες γι αυτά;

Ήταν καλοκαίρι της Α΄ Λυκείου που θα πήγαινα Δευτέρα...

Όταν ήσουν στο σχολείο μας;

Ναι

Δεν ήξερες δηλαδή από το γυμνάσιο που πήγαινες.

Όχι, στο γυμνάσιο δεν υπάρχουν τέτοια προγράμματα απ όσο ξέρω... όταν ήμουν στο γυμνάσιο, δεν είχα άκουσει από άλλα σχολεία να κάνουν Erasmus. Πρώτη φορά τα έμαθα στο Λύκειο από άλλα παιδιά που είχαν πάρει παλιότερα μέρος και μετά έγινε ενημέρωση από την υπεύθυνη καθηγήτρια...

Και τι ήταν αυτό που σε έκανε να πάρεις μέρος, ποιο ήταν το κίνητρο...;

Το ότι θα ταξιδέψω αρχικά στο εξωτερικό - θα ήτανε και το πρώτο μου ταξίδι στη Γερμανία και ήταν και γενικά η πρώτη φορά που έφευγα στο εξωτερικό - και... μετά όλα αυτά που άκουγα... οι φίλιες, οι γνωριμίες που κάνανε τα παιδιά (που είχαν πάει παλιά), που ορισμένοι κρατούσαν επαφές κιόλας... δηλαδή έχω ένα παράδειγμα στο μυαλό μου συγκεκριμένα, ένα παιδί από το σχολείο μας που πριν δύο χρόνια είχε πάει το πρώτο του ταξίδι... πήγε στο Βέλγιο και πήγε και φέτος Βέλγιο - μετά από 2,3 χρόνια έχουν ακόμα επαφές, ήρθε ο φιλοξενούμενος για διακοπές εδώ...

Εσύ με τις κοπέλες έχεις επαφή ακόμη;

Ναι, με την κοπέλα που με φιλοξένησε από τη Γερμανία μιλάμε ακόμα... βέβαια δεν ανέπτυξα τόσο στενή σχέση όσο με την κοπέλα από την Ιταλία... δηλαδή, πιστεύω ότι είναι η «αδερφή ψυχή» μου στην Ιταλία! Δεθήκαμε πάρα πολύ!

Το βλέπεις στο μέλλον να ξαναβρεθείτε σαν τον Γιάννη μια τον φιλοξενούμενό του;

Ναι... σίγουρα τώρα έρχεται τον Φεβρουάριο από τη και μετά κανονίσαμε ή θα πάω εγώ το καλοκαίρι ή θα έρθει αυτή μαζί με τα υπόλοιπα παιδιά που γνωρίσαμε εκεί και κάναμε όλοι μαζί μια παρέα.

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες, όταν έμαθες για τα ευρωπαϊκά προγράμματα;

Ναι... Βασικά πάντα σκεφτόμουν θετικά... δηλαδή και ό,τι και να γινότανε, κάτι στραβό, κάτι λάθος, που δεν θα μου άρεσε ή θα μου χαλούσε το ταξίδι... δε θα άφηνα τίποτα να μου χαλάσει το ταξίδι... και πριν πάω... γιατί θυμάμαι, όταν είχαμε πάρει τις αιτήσεις, για τα παιδιά που θα μας φιλοξενούσαν στη Γερμανία, από το προφίλ

λίγο και από την εικόνα επάνω που είχε η κοπέλα, η Λούσυ, που θα με φιλοξενούσε, μου είχαν κάνει κάποια σχόλια τύπου «φαίνεται τρομακτική, πού θα πας...» και έτυχε να έχω την καλύτερη οικογένεια... ήταν πολύ παλιά φωτογραφία και την αδικούσε πολύ είναι η αλήθεια... αλλά βέβαια εντάξει, πέρασαν και το μυαλό μου σκέψεις πώς θα πάμε τώρα επάνω... πώς θα μετακινηθώ... πώς θα γίνεται εκεί πέρα η μετακίνηση... Βασικά όλα ξεκινούσαν από αυτό, τη σχέση που θα αναπτύξω με την κοπέλα και με την οικογένεια.

Για το πρόγραμμα ως πρόγραμμα, όμως, η άποψή σου ήταν ωραία...

Ναι. Είναι κάτι καινούργιο, είναι εμπειρία... Μας είπαν και οι καθηγητές ότι δεν είναι κάτι περίπλοκο, ότι είναι στη γλώσσα στα αγγλικά που μπορούμε να επικοινωνήσουμε όλοι και ήταν πολύ θετική η άποψή μου από την αρχή.

Τι προετοιμασία χρειάστηκε να κάνεις πριν να φύγεις με τα υπόλοιπα παιδιά; Υπήρχαν δυσκολίες ή προβλήματα κατά την προετοιμασία των προγραμμάτων;

Όχι! η ομάδα ήταν πέντε άτομα, τόσα όσα πρέπει... καθίσαμε κάναμε τα project και διαφορές παρουσιάσεις, που παρουσιάσαμε στις χώρες αντίστοιχα, Γερμανία και Ιταλία... και, όχι, δεν υπήρξε πρόβλημα, στο κάθε παιδί μοιράστηκε ένα κομμάτι της παρουσίασης, τι θα διαβάσουμε, τι θα παρουσιάσουμε εκεί πέρα. Δεν υπήρξε καμία δυσκολία όχι. Συνεργασία άριστη και με τα παιδιά και με τους καθηγητές... Ίσα, ίσα όλα τα παιδιά θέλανε να κάνουν κάτι και παράπανω και στα δύο προγράμματα... Κανένα πρόβλημα απολύτως.

Και κατά τη διάρκεια των επισκέψεων είτε έξω, είτε εδώ, αντιμετωπίσατε κάποιο πρόβλημα εκεί;

Το μόνο πράγμα που έχω στο μυαλό μου είναι οι καλές στιγμές... δηλαδή αυτό κράτησα... μετά, εντάξει, όταν ήρθανε κοπέλες που φιλοξένησαμε από τη Γερμανία δεν «δέσαμε» και τόσο, δεν ταιριάζαμε τόσο πολύ, αλλά αυτό δεν το αφήσαμε να μας επηρεάσει... δεθήκαμε, θα έλεγα, όταν ήρθαν οι Γερμανοί, πιο πολύ βασικά η ομάδα της Ελλάδας, δηλαδή κάναμε τις πλάκες μας, κάναμε τα αστεία μας πέρα από τα κορίτσια...

Σ αυτές τις δύο εκπαιδευτικές επισκέψεις που έκανες θέλω να σκεφτείς τι σου άρεσε και τι δεν σου άρεσε...

Ωραία... πρέπει να σκεφτώ λίγο, γιατί πέρασαν και αρκετοί μήνες... βασικά στη Γερμανία ήταν «διαφορετικό» το περιβάλλον.. πιο ψυχρό γενικά και οι οικογένειες και τα παιδιά, πιο ψυχρά, πιο «μαζεμένα»... εντάξει, άλλες συνήθειες, άλλη

νοοτροπία και στα δύο μέρη... κυρίως στη Γερμανία βασικά, γιατί στην Ιταλία, στην Νάπολη που ήμασταν είναι πιο νότια και ήταν σχεδόν ίδιοι σαν κι εμάς... η φιλοξενία... ο τρόπος που... πραγματικά, άνοιξαν τις καρδιές τους και μας αγκάλιασαν... και στις δύο χώρες, απλά στην Ιταλία το ένιωσα πιο έντονα αυτό... Επίσης, όταν συγκρίνω τα δύο ταξίδια, πάντα βάζω την Ιταλία πρώτα, γιατί «δέσαμε» σχεδόν όλες ο χώρες μαζί, ήμασταν συνέχεια μαζί, κάναμε τεράστια παρέα... ενώ στη Γερμανία - βέβαια ήταν και η πρώτη μας επαφή με το ταξίδι - ήμασταν πιο μαζεμένοι, δεν μιλούσαμε στα παιδιά... άρα κρατάω αυτό : για παρέα και εμπειρία ήταν καλύτερο το δεύτερο ταξίδι.

Στο πρόγραμμα σαν πρόγραμμα, υπάρχει κάτι που να σου άρεσε ή όχι;

Ήταν ωραίο το πρόγραμμα, δεν έχω κάποιο παράπονο από το πρόγραμμα... από τη στιγμή που και η συνεργασία και με τους καθηγητές και με τα παιδιά ήταν καλή... δεν ήταν καθόλου κουραστικό, ίσα ίσα ήταν διασκεδαστικό.

Μετά την επιστροφή σου βλέπεις διαφορετικά το σχολείο της χώρα αποστολής και τους συνομηλίκους σου από εκείνη τη χώρα σε σχέση με την ιδέα που είχες στο μυαλό σου, προτού πάρεις μέρος σε αυτήν την εκπαιδευτική επίσκεψη;

...Δεν είχα σχηματίσει κάποια αρνητική εικόνα της ούτε για τους Γερμανούς ούτε για τους Ιταλούς... απλά αυτό ισχύει, ότι οι Γερμανοί είναι λίγο πιο ψυχροί δεν ανοίγονται τόσο και οι Ιταλοί, εντάξει, είναι σαν να είσαι μέλος της οικογένειά τους
Δηλαδή, δεν άλλαξαν οι ιδέες που είχες μετά την επίσκεψη...

Όχι, ίσα-ίσα που γνωρίσαμε και άτομα και από άλλες χώρες και βλέπεις ότι και τα στερεότυπα μπορούν να καταρριφθούν.

Εσύ σαν Μαρία παρατήρησες κάποιες αλλαγές σε σένα, αφού γύρισες; Στην προσωπικότητά σου, στις γνώσεις σου, οπουδήποτε.

Σίγουρα έγινα πιο κοινωνική αυτό μόνο που μπορώ να σκεφτώ ...Να φανταστείτε ότι είχαμε και επικοινωνία σε άλλη γλώσσα... Σκεφτόμασταν πώς θα πούμε αυτό, πώς θα πούμε εκείνο... Δεν μπορείς να τα μεταφράσεις και όλα στα αγγλικά... Και είπα ότι από τη στιγμή που μπορώ να επικοινωνήσω σε άλλη γλώσσα με τόσους πολλούς ανθρώπους, μπορώ να το κάνω και εδώ, στη δικιά μου γλώσσα...

Νιώθεις δηλαδή ίσως και μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση;

Ναι, ναι... και αυτό μού το δημιούργησαν τα παιδιά...

Άρα ήταν μεγάλη η αλλαγή για σένα. Και πρώτη φορά έφυγες από το σπίτι;

Ναι, ναι... έστω και η εμπειρία με το αεροπλάνο ήταν κάτι πρωτόγνωρο... Ναι και θέλω πάρα πολύ τώρα που γύρισα από την Ιταλία να μάθω Ιταλικά... Ναι, δηλαδή ένας στόχος που έχω, όταν θα περάσω κάπου με το καλό, είναι να πάω να μάθω ιταλικά

Και από άποψη παρέας μού είπες ότι θα ξαναβρεθείτε με τα παιδιά, άρα έκανες και καινούργιες παρέες;

Ναι, σε άλλα μέρη του κόσμου!

Ποια καλή πρακτική ή καλές πρακτικές είδες εκεί, που σου άρεσαν πάρα πολύ και είπες «ωραία, να το κάνουμε στο σχολείο μας!»;

Στη Γερμανία είχαν τη δικιά τους τραπεζαρία /καφετέρια. Δηλαδή στο διάλειμμα μπορούσαν να πάνε εκεί τα παιδιά να φάνε το φαγητό... νομίζω δωρεάν ή και αν πλήρωνες, ήταν πολύ λίγα τα χρήματα... γενικά έχουν χώρους για κατασκευές... έχουν μέσα εργαλεία, μηχανήματα... έχουν το δικό τους αμφιθέατρο... κι εμείς προσπαθούμε, κάπως, να το προσαρμόσουμε, αλλά... δε θα πετύχει έτσι όπως είναι το δικό τους για παράδειγμα... και επίσης, μου έκανε πολύ εντύπωση, ότι έχουν μέσα στη δικιά τους αίθουσα πιάνο και διάφορα όργανα, όπως ράβδους και τα λοιπά και εκεί πέρα πάνε την τελευταία ώρα τα παιδιά ή την προτελευταία ώρα και κάνουν ασκήσεις, για να ξεκουράσουν το σώμα και το μυαλό τους από τις οκτώ ώρες σχολείου που είχαν... δηλαδή να πάνε σίτι ξεκούραστοι.

Δηλαδή σου έκανε εντύπωση η υλικοτεχνική τους υποδομή και η βιωματικότητα;

Ναι και τα δύο... Στην Ιταλία τώρα το σχολείο μοιάζει σαν νοσοκομείο... Τα σχολεία εκεί πέρα χωρίζονται τα σχολεία, εκεί που πήγαμε εμείς τα παιδιά πήγαιναν, για να μάθουν τις ξένες γλώσσες - ισπανικά, ιαπωνικά και αγγλικά - υπήρχε άλλο σχολείο νομίζω και για τις επιστήμες, άλλο σχολείο για να μάθεις κάποιο μουσικό όργανο... Σ εκείνο το σχολείο δηλαδή ήσουν μαθητής λυκείου και μάθαινες τρεις ξένες γλώσσες. Σ άρεσε αυτό σαν πράκτική να το πάρουμε εδώ;

Ναι, γιατί όχι... χωρίζονται τα παιδιά αναλόγως με αυτό που τους αρέσει να κάνουν, με αυτό που κλίνουν πιο πολύ...

Παρατήρησες να είναι διαφορετικά τα συναισθήματά σου πριν να πας στο πρόγραμμα και αφού πηγές;

Είχα πάντα θετικές σκέψεις... ήμουν πάρα πολύ ενθουσιασμένη για τα ταξίδια και τα δύο... απλά όταν γύρισα είναι αυτό... ο αποχωρισμός... ποτέ θα ξαναδούμε τα παιδιά... νοσταλγία υπήρχε σίγουρα... αγωνία και άγχος μόνο για το αν θα μπορέσει

να περάσει η βαλίτσα μου (γέλιο) από τα πράγματα και αν θα έχω ξεχάσει κάτι, μόνο αυτό τίποτα... από τη στιγμή που είχα και παρέα και τη σιγουριά και από τους καθηγητές και την ασφάλεια, ένιωθα ασφάλεια.

Μετά τη συμμετοχή σου στο πρόγραμμα έτυχε να λάβεις μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτό - με άτομα εκτός προγράμματος;

Ναι σίγουρα... Έκανα πολλές συζητήσεις με πάρα πολλά παιδιά, φίλους και γνωστούς, οι οποίοι, εντάξει, μας ζηλεύουν σε τεράστιο βαθμό ... το 5ο λύκειο λένε συνέχεια με τα προγράμματα του... σίγουρα και με γονείς που άλλαξαν ορισμένες απόψεις, που λέγανε «που θα στείλεις το παιδί σου», το έλεγαν για παράδειγμα στη μητέρα μου «πού θα πάει τώρα στη Γερμανία, πού θα ταξιδέψει... οι καθηγητές... τα παιδιά»... όχι, δηλαδή ήμασταν κιόλας σίγουροι...

Αυτό ήθελα να σε ρωτήσω τώρα δηλαδή αν κάποιος γονιός ή μαθητής εκπαιδευτικός προβληματιζόταν να πάρει ή να μην πάρει μέρος σε ένα πρόγραμμα, τι θα του έλεγες;

Όχι δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας, ούτε κανένας φόβος, τίποτα... εμπιστοσύνη και στα παιδιά και στους καθηγητές, γιατί αυτοί είναι υπεύθυνοι στο εξωτερικό... καλή συνεργασία μόνο, αυτό, και θετική σκέψη πάντα... και 100% πάνε... Ναι στο ταξίδι είναι εμπειρία ζωής... και ανυπομονούμε τώρα για το πανεπιστήμιο που θα είναι εξάμηνο το πρόγραμμα Erasmus (γέλιο).

Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση για το πρόγραμμα από κάποιον φορέα; Κάποιον έπαινο ή κάτι άλλο για τη συμμετοχή του σε αυτό το ευρωπαϊκό πρόγραμμα;
Σίγουρα μας έχουν δοθεί κάποιοι έπαινοι... τώρα συγκεκριμένα δεν θυμάμαι να σας πω, όταν γυρίσαμε μας έδωσαν κάποια χαρτιά οι καθηγητές για το πρόγραμμα...

Άλλαξε κάτι με αυτό το γεγονός της επιβράβευσης ή μη;

Όχι, για μένα η επιβράβευση ήταν ότι γνώρισα καινούργια μέρη, γνώρισα καινούργιο κόσμο... εννοείται... αυτό είναι η επιβράβευση για μένα.

Παίζει ρόλο ότι ήταν επιχορηγούμενο;

Αναλόγως... αυτό θα ήταν υπό συζήτηση με τους γονείς... αν θα μπορούσαν να με στείλουν ή αν θα μπορούσαν να τα βγάλουν πέρα με το ταξίδι και τα έξοδα, γιατί δεν είναι μόνο τα εισιτήρια... δηλαδή σου δίνει δωρεάν ταξίδι το πρόγραμμα και θα πεις εσύ όχι; Αν δεν το πλήρωναν, θα έπαιρναν μέρος αυτοί που θα είχαν τη δυνατότητα, ... αν και τα χρήματα δεν ήταν τρελά ποσά.

Και μία τελευταία ερώτηση: έχεις κάποια πρόταση βελτίωσης για αυτό το πρόγραμμα;

Όχι, συγκεκριμένα για το σχολείο μας είναι τέλειο, είχαμε τέσσερα προγράμματα και όλοι οι καθηγητές και τα παιδιά τα δώσαμε όλα νομίζω!

Και το πρόγραμμα το ίδιο;

Ναι ήταν καλό, καμία αλλαγή!

Σε ευχαριστώ πάρα πολύ, Μαρία.

Και εγώ.

.....

ΜΑΘΗΤΡΙΑ 5

Ηλικία;

17,5

Και τώρα θα πας;

Στη Γ' Λυκείου.

Ενώ όταν ήτανε το πρόγραμμα;

Ήμουν στη Δευτέρα Λυκείου.

Και μένετε;

Μένουμε στον Προμηθέα στη Βέροια.

Και η μαμά και ο μπαμπάς τι δουλειά κάνουν;

Η μαμά μου είναι λογίστρια και ο μπαμπάς και τη βοηθάει τώρα.

Λογιστές ας πούμε και οι δύο.

Ναι.

Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες εσύ;

«Αειφορία για τη δημοκρατία - Δημοκρατία για την αειφορία».

Σε ποιο μέρος και για πόσο διάστημα έφυγες με αυτό το πρόγραμμα;

Στη Waassa της Φιλανδίας για μία εβδομάδα.

Ωραία. Και εδώ στην Ελλάδα ποιας εθνικότητας μαθητή ή μαθήτρια φιλοξένησες και για πόσο διάστημα;

Μία Φιλανδή κοπέλα για μία εβδομάδα πάλι... βασικά, μία μέρα λιγότερο, γιατί μείναμε στο ξενοδοχείο μία μέρα.

Ήξερες για την ύπαρξη ευρωπαϊκών προγραμμάτων πριν από αυτή τη συμμετοχή σου στα Ευρωπαϊκά προγράμματα;

Ναι, γνώριζα, επειδή το σχολείο μας είχε συμμετέχει και άλλες χρονιές. Γνώριζα από προηγούμενα παιδιά που είχανε πάει Νορβηγία κυρίως.

Ποια ήταν δηλαδή η πρώτη φορά που έμαθες για αυτά τα ευρωπαϊκά προγράμματα;

Πριν γραφτώ στο λύκειο είχα μπει στο site του σχολείου να ψάξω μερικά πράγματα και είχα δει εκεί για ταξίδια στη Νορβηγία νομίζω και στο Βέλγιο.

Άρα από το σχολείο έμαθες ας πούμε, όχι από το γυμνάσιο σου.

Όχι δεν ήξερα από το γυμνάσιο.

Και μπήκες στο site λες το καλοκαίρι που ήταν να έρθεις στο Λύκειό μας.

Ναι σου να λένε πριν έρθω στο Λύκειο.

Μάλιστα... Τι ήταν αυτό που σου που σε έκανε να συμμετέχεις στο συγκεκριμένο πρόγραμμα; Ποιο ήταν το έναυσμα, το κίνητρο που είπες «θέλω και εγώ να είμαι μέρος αυτού του ευρωπαϊκού προγράμματος»;

Γιατί μου αρέσουν τα ταξίδια, μου αρέσει να γνωρίζω νέους πολιτισμούς, άλλους κόσμους... Είχαν συμμετάσχει παλιότερα με το χορευτικό σε ένα ταξίδι στην Κρακοβία, σε ένα φεστιβάλ, και μου είχε αρέσει πάρα πολύ... και εκμεταλλεύτηκα την ευκαιρία, αφού το σχολείο μας συμμετείχε σε τέσσερα προγράμματα και δήλωσα συμμετοχή.

Τέλεια. Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες για το πρόγραμμα Erasmus, πριν ασχοληθείς με αυτό; Τι σκεφτόσουν σχετικά με τα Erasmus προγράμματα... είχες κάποιους δισταγμούς, αμφιβολίες, προβληματισμούς σχετικά με το αν μπορούσες ή ήθελες να πάρεις μέρος στο πρόγραμμά;

Είχα μία θετική άποψη, γιατί γίνεται ανταλλαγή των μαθητών, γνωρίζεις νέο κόσμο... απλά είχα ένα μικρό δισταγμό για το αεροπλάνο, γιατί δεν είχα ταξιδέψει κανένα σε μεγάλο ταξίδι, αλλά τον ξεπέρασα το φόβο μου μετά το πρώτο ταξίδι κατευθείαν...

Α, μόνο το αεροπλάνο ήταν ο δισταγμός σου;

Ναι, δεν είχα κανέναν άλλο δισταγμό.

Που θα φύγεις από το σπίτι...

Όχι, γιατί είχα φύγει κι άλλες φορές, οπότε δεν είχα πρόβλημα με αυτό.

Με το χορευτικό που έλεγες;

Ναι ναι, χωρίς γονείς ήταν κι εκεί.

Ποια ήταν η προετοιμασία που χρειάστηκε να κάνεις πριν να φύγεις; Χρειάστηκε να κάνεις κάτι πριν;

Βασικά, ναι, χρειάστηκε να πάμε σε άλλες εταιρείες να πάρουμε συνεντεύξεις από κάποια άτομα και αρμόδιους σχετικά με το πρόγραμμα και να δημιουργήσουμε μία

εργασία powerpoint, την οποία έπρεπε να παρουσιάσουμε, μαζί με ένα παραδοσιακό ελληνικό χορό... για να παρουσιάσουμε στη Φιλανδία.

Είχες κάποια προβλήματα, κάποιες προκλήσεις, δυσκολίες - στην προετοιμασία εννοώ - που σε έκαναν να αμφιβάλλεις για την συμμετοχή σε αυτό;

Να αμφιβάλλω για τη συμμετοχή μου όχι, αλλά δυσκολίες με τα υπόλοιπα παιδιά ας πούμε, για το ποιος θα κάνει τι... γιατί για το Powerpoint είχαμε μία δυσκολία να δημιουργήσουμε... Δηλαδή ο καταμερισμός της εργασίας... κάποιιοι δεν κάνουν το κομμάτι τους σωστά... Κάπως έτσι.

Και πως θα ξεπεράσετε αυτό;

Το ζητήσαμε μεταξύ μας... είπαμε και τον κ. Μοσχόπουλο... μίλησε αυτός με τα παιδιά που δεν είχαν κάνει τη δουλειά... και τελικά την έκαναν.

Αν μπορείς, θέλω λίγο να αξιολογήσεις αυτή την εμπειρία σου από την εκπαιδευτική σου επίσκεψη στη χώρα που έκανες, δηλαδή πήρες κάτι από αυτό;

Ναι. Πήρα πολλά πράγματα... Κατάλαβα ότι όλοι οι άνθρωποι δεν είμαστε ίδιοι... Ότι ας πούμε, αυτό που λέμε «εμείς είμαστε Έλληνες και φιλοξενούμε με αυτόν τον τρόπο» αυτοί δεν το έχουνε. Δηλαδή έχουν κάποιο άλλο σαν πρότυπο, όχι το ίδιο με μας... τρόπο ζωής διαφορετικό... δεν μπορώ να κρίνω τώρα ποιος είναι καλύτερος... αλλά, βλέπουμε και αυτές τις διάφορες και μαθαίνουμε και προσπαθούμε και εμείς να βελτιωθούμε και αυτοί.

Δηλαδή γνώρισες τη διαφορετικότητα, αν κατάλαβα καλά...

Ναι.

Ωραία... τι σου άρεσε και τι δεν σου άρεσε; Οτιδήποτε

Μου έκανε πολύ τρομερή εντύπωση το σχολείο τους, γιατί ήτανε πιο εξοπλισμένο από το δικό μας, κάνουν πιο βιωματικό μάθημα... και πιο αρνητική εντύπωση μου έκανε το τοπίο, που είναι πιο μονότονο... το ελληνικό τοπίο έχει ποικιλία, ενώ το φιλανδικό είναι πεδιάδα... ίδια... δεν έχει τίποτε άλλο. Επίσης, ήταν φιλόξενοι οι άνθρωποι, είναι καλοί άνθρωποι οι Φινλανδοί... απλά δεν μου άρεσε ότι είναι πιο «κλειστοί»... ας πούμε στην οικογένεια που με φιλοξενούσε, τα παιδιά της οικογένειας ήταν στο κινητό τους και δεν είχαμε επικοινωνία... Ναι... ενώ η μητέρα, ο πατέρας και η κοπέλα με φιλοξενούσε ήταν πολύ καλοί, είχε άλλα τέσσερα αδέρφια, τα οποία ήτανε πολύ εσωστρεφή, με το κινητό...

Στο πρόγραμμα -σαν πρόγραμμα- το ευρωπαϊκό υπήρχε κάτι που σου αρέσει ή δεν σου αρέσει; Έχεις κάτι αρνητικό να σκεφτείς για το ίδιο το πρόγραμμα;

Όχι, δεν μπορώ να σκεφτώ κάτι.

Μετά την επιστροφή σου, τώρα που γύρισες εδώ, βλέπεις διαφορετικά το σχολείο που πήγες και τους συνομηλίκους από κείνη τη χώρα σε σχέση με την ιδέα που είχες πριν πας εκεί;

Ναι είχα αυτήν την άποψη, αυτό που λένε ότι όλοι οι βόρειοι είναι πολύ κλειστοί άνθρωποι, είχα αυτή την άποψη - αλλά τελικά δεν είναι έτσι, απλά είναι... να τους γνωρίσεις... πρέπει να τους γνωρίσεις, για να καταλάβεις ότι είναι και αυτοί ανοιχτοί άνθρωποι... ότι μπορείς να γίνεις φίλος μαζί τους, απλά είναι λίγο πιο ιδιαίτεροι, ότι θέλουν άλλη προσέγγιση από ό,τι θέλουν οι Έλληνες.

Άρα άλλαξε η άποψή σου με το γυρισμό σου.

Ναι.

Επίσης, μήπως παρατήρησες κάτι σε σχέση με τη συμπεριφορά σου, με τις γνώσεις σου, με την κοινωνικότητα σου, το πνεύμα σου; Άλλαξε κάτι; Που να έχει να κάνει με τη συμμετοχή σου σε αυτό το πρόγραμμα... Με το που γύρισες είπες «η Κατερίνα άλλαξε»; μπορείς να σκεφτείς κάτι άλλο;

Ως ένα βαθμό ναι. Πιστεύω ότι έγινα πιο αυτόνομη... γιατί έμαθα από τους φιλανδούς... τα παιδιά τους, μόλις ενηλικιωθούν, βρίσκουν άλλο σπίτι, απομακρύνονται από τους γονείς... δεν κάθονται, όπως κάνουμε εδώ στην Ελλάδα μέχρι τα σαράντα... και το θεωρώ πολύ καλό αυτό... δηλαδή και ήταν και αυτάρκεις... εδώ η κοπέλα που ήρθε, μόνο τα βασικά χρειαζόταν, δεν ήταν αυτό που λένε «το μαμόθρεφτο», όπως λέμε για πολλά παιδιά, ας πούμε, στην Ελλάδα... και αυτό το πήρα και εγώ κατά κάποιον τρόπο... Επίσης, ένα άλλο πράγμα που μου άρεσε πολύ ήταν η ανακύκλωση που είδαμε...

Δηλαδή το έβλεπες διαφορετικό από τους Έλληνες...

Ναι, ναι... και με επηρέασε σε ένα βαθμό. Ένα άλλο πράγμα που με επηρέασε ήταν η ανακύκλωση... Εκεί ανακυκλώνουν στο σπίτι... η κοπέλα που με φιλοξενούσε είχαν τρεις διαφορετικούς κάδους ανακύκλωσης, ενώ εμείς έχουμε μόνο έναν... και με επηρέασε και αυτό, αν και δεν έχω αλλάξει ριζικά σε αυτό το κομμάτι... Γιατί δε βοηθάνε και τόσο οι υποδομές εδώ... αλλά με επηρέασε.

Βαση αυτής της εμπειρίας σου, που πήρες μέρος σε αυτό το ευρωπαϊκό πρόγραμμα, τι θα πρότεινες να υιοθετηθεί εδώ στο σχολείο σου; τι θα πρότεινες να υιοθετηθεί από εκείνο το σχολείο; Ποια καλή πρακτική ή πρακτικές θα πρότεινες να πάρουμε εμείς στο δικό μας το σχολείο;

Αυτό δεν μπορεί να το κάνει μόνο το σχολείο, γιατί ξεκινάει από το Υπουργείο Παιδείας και όταν έχουμε αυτό τον τρόπο εξετάσεων και όλα αυτά ΔΕΝ μπορούμε να το κάνουμε...

Δεν πειράζει, κάνε πρόταση εσύ...

Αυτό προτείνω, ας πούμε αυτοί πηγαίνανε στη φύση, κάνανε εκδρομούλες... τέτοια πράγματα... πηγαίνανε σε άλλα μέρη... μάθαινανε... ενώ εμείς είμαστε στους τέσσερις τοίχους της τάξης μας και απλά κοιτάμε, ας πούμε, το Powerpoint... και αυτό δεν είναι καθόλου ωραίο... κάτι άλλο που κάνανε... ναι, η ανακύκλωση στο σχολείο. Εδώ υπάρχει αλλά δεν χρησιμοποιείται, γιατί δεν έχουμε ενημερωθεί κιόλας κατάλληλα... απλά υπάρχουν οι κάδοι...

Έχετε περιβαλλοντική (ομάδα) βεβαίως...

Ναι, απλά πρέπει να γίνει μία ενημέρωση προηγουμένως... βοηθάει η περιβαλλοντική... ήμουνα και εγώ... Όχι φέτος, την προηγούμενη χρονιά... Απλά μία τέτοια ενημέρωση πρέπει να γίνεται, νομίζω δεν είχε πραγματοποιηθεί...

Ποια συναισθήματα παρατήρησες να δημιουργούνται πριν να φύγεις σε αυτό το πρόγραμμα Erasmus και ποια μετά; Υπήρχε κάποια διαφορά στα συναισθήματα που ένιωθες πριν να φύγεις και μετά, αφού γύρισες;

Εγώ θυμάμαι ότι, όταν γύρισα, (βουρκώνει) δεν ήθελα να αποχωριστώ τους φιλανδούς... γιατί γίναμε φίλοι με αυτά τα παιδιά. Όταν πήγαινα τους ήξερα ήδη από εδώ, ήθελα να τους δω πάλι, αλλά, όταν γυρνούσα ειδικά, το συναίσθημα ήταν διαφορετικό... δηλαδή κάναμε παρέα με αυτά τα παιδιά... δεν θες να τους αποχωριστείς να φύγεις... αφήνεις κάτι... και είναι μακριά και σκέφτεσαι «πότε θα τους ξαναδώ αυτούς τους ανθρώπους»... όταν πας... είχα λίγο... να γνωρίσω την οικογένεια. Γιατί την κοπέλα την ήξερα, απλά ήθελα να δω πώς είναι η οικογένειά, μου είχε πει ότι είναι μεγάλη οικογένεια... Εμείς είμαστε τετραμελής, αυτή έχει μόνο τέσσερα αδέρφια και ήταν αλλιώςτικη κατάσταση, αυτοί φεύγαν απ το σπίτι, ερχόντουσαν, γιατί δεν ήταν «όλοι μαζί», ήταν λίγο περίεργο αυτό, αλλά το συνήθισα, εντάξει...

Μετά τη συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα έχει τύχει να λάβει μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτό; Ας πούμε με συμμαθητές σου, με εκπαιδευτικούς, με φίλους που δεν έχουν σχέση με το πρόγραμμα... συζητήσεις για αυτό το πρόγραμμα;

Συζήτησα με όλους τους φίλους μου... Το μάθανε όλοι απ έξω κι ανακατωτά... (γέλια)... βαρέθηκα να με ακούν μπορώ να πω... παρουσιάσαμε την εργασία μας

στο Μεντρεσέ Τζαμί (χώρος εκδηλώσεων) και στη βιβλιοθήκη του σχολείου... κέρασα τα παιδιά γλυκώριζες και εντομάκια από τη Φινλανδία (σημ. της είχαν δώσει κρίκετς η οικογένεια που τη φιλοξενούσε)... γενικά, τα συζήτησα με όλους τους γνωστούς μου...

Γενικά, τι θα έλεγες, αν μπορείς, με τρεις προτάσεις σε ένα φίλο σου ή σε κάποιο γονέα που έχει παιδί για τη συμμετοχή του σε αυτό το πρόγραμμα; Τι θα του έλεγες του παιδιού ή του γονέα του;

Θα έλεγα ότι σίγουρα αξίζει τον κόπο και ότι, αν δεν πάει, θα χάσει μια ευκαιρία ζωής... ότι πρέπει να συμμετέχουμε σε τέτοια προγράμματα, γιατί γινόμαστε πιο ανοιχτόμυαλοι, καταργούμε, ας πούμε, κάποιες προκαταλήψεις που είχαμε, κάποια στερεότυπα... αυτό θα έλεγα.

Ωραία. Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από αυτό το πρόγραμμα από κάποιον φορέα για τη συμμετοχή σου σε αυτό;

Όχι, κάποια επιβράβευση δεν έχω λάβει.

Πώς αισθάνεσαι έπειτα από αυτή την αναγνώριση ή τη μη αναγνώριση της προσπάθειάς σου; Παίζει ρόλο;

Όχι βέβαια, δεν παίζει καθόλου ρόλο, γιατί δε χρειάζεται αναγνώριση αυτό το πράγμα, από μόνο του είναι μια τρομερή ευκαιρία, δεν είναι κάτι που θα σου πούνε «μπράβο, πήγες στη Φινλανδία»... ο ίδιος νιώθεις διαφορετικός μετά από αυτό.

Παίζει ρόλο το γεγονός ότι ήταν πληρωμένο;

Εννοείται. Αν δεν ήταν πληρωμένο, δε θα κάναμε ταξίδι στη Φινλανδία. Τα εισιτήρια ήταν 505 ευρώ... δηλαδή σε εποχές τέτοιες που πρέπει να πληρώνεις και το φροντιστήριο και όλα αυτά, δεν σου επιτρέπεται οικονομικά να δώσεις και τα χρήματα για να κάνεις ένα τέτοιο ταξίδι. Αν δεν ήταν επιχορηγούμενα, πιστεύω θα είχαμε συμμετοχή ούτε για ένα πρόγραμμα...

Και μία τελευταία ερώτηση : μπορείς να σκεφτείς μία οποιαδήποτε πρόταση της βελτίωσης αυτού του προγράμματος Erasmus+;

Είχα παρατηρήσει, όταν είχαν έρθει εδώ οι Φινλανδοί, ότι το πρόγραμμα ως ένα σημείο ήταν ασφυκτικό... δηλαδή ήμασταν πολλές ώρες από το πρωί μέχρι τις 5:00 το απόγευμα ... και είχαν κουραστεί και τα παιδιά και σε κάποιο σημείο, όταν πήγαμε στο Μουσείο της Βεργίνας - που είναι πολύ ενδιαφέρον - σε είδα την κοπέλα που φιλοξενούσα να κάθεται κάπως έτσι (δείχνει βαριεστημένη) και της λέω «τι έπαθες, σε πονάει το κεφάλι;» και μου λέει «όχι, απλά βαριέμαι και κουράστηκα»...

δηλαδή ως ένα σημείο ήταν κουραστικό και δεν το απόλαυσαν, όπως έπρεπε, τα παιδιά.. αυτό το κομμάτι θα άλλαζα... ίσως να έπρεπε να έχουμε λίγο πιο μεγάλα κενά.

Ωραία... σε ευχαριστώ πάρα πολύ Κατερίνα.

Ήταν χαρά μου.

ΜΑΘΗΤΡΙΑ 6

ΦΥΛΛΟ: ΚΟΡΙΤΣΙ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΓΟΝΕΩΝ: Ιατροί

ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ: Βέροια , κέντρο

Πόσο χρονών ήσουν όταν πήρες μέρος στο πρόγραμμα Erasmus?

Ήμουν στην Α΄λυκείου, 16 χρονών.

Ποιος ήταν ο τίτλος του προγράμματος που συμμετείχες;

Συμμετείχα σε δύο προγράμματα. Το ένα ήταν σχετικό με το νερό και το περιβάλλον και το άλλο ήτανε αειφορία και δημοκρατία.

Και ποια ταξίδια έκανες και ποιους φιλοξένησες εδώ;

Το ταξίδι που έκανα ήταν στη Λετονία με το πρόγραμμα για το νερό για μία εβδομάδα και φιλοξένησα εδώ με το πρόγραμμα για την αειφορία μία πορτογαλίδα για μία εβδομάδα. Θα φιλοξενήσουμε, επίσης, το Φεβρουάριο για μία εβδομάδα ένα μαθητή από Λετονία κι εγώ θα πάω το Μάρτιο στην Εσθονία.

Γνώριζες για την ύπαρξη αυτών των προγραμμάτων πριν να πάρεις μέρος σε αυτά;

Ναι, από το γυμνάσιο νομίζω τα ήξερα και ήθελα να συμμετέχω... Ήξερα αρχικά για τα φοιτητικά και ήμουν σίγουρη ότι θα συμμετέχω και ακόμα είμαι σίγουρη ότι θα συμμετέχω... και μετά έμαθα και από φίλους των γονιών μου ότι υπάρχουν και ήθελα πάρα πολύ να έχουμε και στο σχολείο. Το γυμνάσιο που πήγαινα δεν έκανε τέτοιο πρόγραμμα. Το πρώτο πρόγραμμα που συνάντησα να υλοποιείται ήταν στο λύκειο, στο σχολείο μας.

Τι ήταν αυτό που σε έκανε να πεις «εγώ θα πάρω μέρος σ αυτό το πρόγραμμα»; Ποιο ήταν

το κίνητρο;

Γιατί μου άρεσε ότι περιλαμβάνει ταξίδι σε κάποια άλλη χώρα και ότι θα έχω φίλους σε αυτή τη χώρα και θα μπορώ να τα ξαναπάω, να συνεχίσουμε να μιλάμε... δεν ήταν μόνο το ταξίδι, ήταν και ότι θα δω θα δω πώς ζούνε εκεί οι άνθρωποι, θα μένω μαζί τους, θα γίνω μέλος της οικογένειάς τους για μία εβδομάδα ας πούμε... και θα πάω και στο σχολείο.

Όταν άκουσες για το Erasmus για πρώτη φορά, τι σκέφτηκες για αυτό το πρόγραμμα;

Κυρίως θετικές σκέψεις ήταν... αλλά σκέφτηκα και πού θα μείνω... σε ποια οικογένεια... αν θα είναι καλοί άνθρωποι και αν θα είναι οι συνθήκες καλές...

Άρα είχες κι ένα δισταγμό... ότι ίσως θα ήταν δύσκολο το πρόγραμμα και αν θα τα έβγαζες πέρα;

... με αυτά που ζητούσε; Όχι!

Είχες ξαναφύγει μόνη από το σπίτι;

Ναι είχα πάει κατασκήνωση, αλλά όχι στο εξωτερικό ταξίδι... α! ναι πήγα Λονδίνο με το φροντιστήριο για να εξασκήσουμε τη γλώσσα, μείναμε σε ξενοδοχείο.

Ποια ήταν η προετοιμασία που χρειάστηκε να κάνετε εσύ και η ομάδα σου πριν να φύγετε;

Κάναμε κάποιες εκδρομές για να μαζέψουμε υλικό για παρουσιάσεις που έπρεπε να κάνουμε για την πόλη, για τη χώρα ή για το θέμα... να συναντηθούμε όλοι μαζί και να κάνουμε τις παρουσιάσεις.

Είχατε δυσκολίες στη συνεργασία με τα υπόλοιπα παιδιά;

Έπρεπε να βολέψουμε τις ώρες... αλλά γενικά όχι, δεν είχαμε, συνεργαζόμασταν πολύ καλά. Και οι δύο οι ομάδες που συμμετείχα ήταν πολύ συνεργάσιμες...

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος, υπήρξε κάποιο πρόβλημα;

Όχι νομίζω... μόνο μία παρεξήγηση στη Λετονία από γιατί νιώθαμε όλοι ότι οι Δανοί δεν είναι πολύ «κοντά» μας και κάναμε όλοι μαζί παρέα, αλλά η μία χώρα δεν ήθελε να συμμετέχει σε όλα αυτά που κάνουμε και ήθελαν να είναι μόνοι τους... σιγά σιγά, αφού αρχίσαμε να ερχόμαστε πιο κοντά μετά το ξεπεράσαμε... και μόνοι τους ,ας πούμε,

πήγαμε μία βόλτα στην πόλη της Ρίγας και ένα κορίτσι από τη Δανία ήθελε να έρθει να μας γνωρίσει και τους υπόλοιπους... γιατί λέει οι φίλοι μου θέλουν να είμαστε μαζί, δεν θέλουν να πάμε βόλτα με τους υπόλοιπους... αλλά σιγά-σιγά και αυτοί που τους φιλοξενούσαν κανόνιζαν να βγούμε και όλοι μαζί, οπότε ήρθαμε πιο κοντά...

Απευθυνθήκατε και στους καθηγητές;

Όχι... μόνοι μας το λύσαμε... και να τους είπαμε, δεν χρειάστηκε να βοηθήσουν. Δηλαδή μπορεί να το είπαμε μόνο σαν παράπονο, τίποτα άλλο.

Στην επίσκεψη που έκανες, τι σου άρεσε και τι δε σου άρεσε;

Ήταν ωραία... όλα μου άρεσαν! Μου άρεσε που ήταν ένα ταξίδι με τους φίλους μου... γιατί γνώρισα άτομα... μας έδειξαν τη Ρίγα έτσι όπως τη βλέπουν αυτοί, δηλαδή πήγαμε στα μαγαζιά που χρειάζονταν, χωρίς εγώ να ψάξω πού θα πάω να φάω, ποια είναι τα τουριστικά τα μέρη... μας έκαναν αυτοί την ξενάγηση στην πόλη - τα παιδιά κιόλας... σαν να είμαι κάτοικος της Λετονίας... έπαιρνα το τραμ...

Τι δε σου άρεσε;

Δε μου άρεσε που δε μας κέρασαν τίποτα – τώρα σκέφτομαι και τι κάναμε εμείς εδώ, όταν φιλοξενήσαμε - ενώ κανονικά και για το φαγητό είναι υπεύθυνοι αυτοί, αλλά όταν βγαίναμε για φαγητό δε μας το πλήρωναν... εμείς, εδώ στη φιλοξενία, όχι μόνο το φαγητό, τα πάντα τους πληρώναμε.

Στο πρόγραμμα με τη Λετονία, προηγήθηκε το ταξίδι στην Ελλάδα;

Όχι, το ταξίδι στην Ελλάδα είναι του χρόνου. Πάντως, ήταν πολύ φιλόξενοι στο σπίτι, η μαμά ασχολούταν, μαγείρευε, ετοίμαζε πράγματα για το σχολείο... τρώγαμε και στο σπίτι και στο σχολείο - τα παιδιά εκεί πέρα τρώνε δωρεάν στο σχολείο μεσημεριανό - βέβαια, δεν ήτανε το πιο νόστιμο φαγητό αλλά και είχα φάει... στο σπίτι είχα φάει πολύ ωραίο φαγητό και είχα και το δικό μου δωμάτιο, ήμουν πάρα πολύ άνετα σε σχέση με τα άλλα παιδιά... και καραμέλες, σοκολάτες... το μόνο πρόβλημα, βασικά, ήταν αυτό, ότι δε μας κέρασαν ούτε μία φορά.

(παρέμβαση μαμάς: Εγώ την Κατερίνα, ας πούμε, της έδινα χρήματα όταν φιλοξενήσαμε, και δεν την αφήσαμε να πληρώσει ούτε μία φορά, ενώ αυτοί όταν βγαίνουν έξω, καθένας πλήρωνε το δικό του)

...Είχε γίνει «θέμα», το είχαν συζητήσει και οι καθηγητές και με τις άλλες χώρες.

Μετά την επιστροφή σου από τη Λετονία, βλέπεις διαφορετικά τους συμμαθητές σου, το σχολείο και τη χώρα που πήγες;

Δεν ξέρω, μπορεί να άλλαξε λίγο... δηλαδή, για κάποιους αρνητικά, για κάποιους θετικά... για τους Δανούς νομίζω διαφοροποιήθηκε αρνητικά, λίγο, όχι πολύ και όχι για όλους... αλλά γενικά ξέρω, μου φάνηκαν λίγο πιο ψυχροί και γενικά λίγο πιο... δεν ξέρω, κάπνιζαν όλοι... όχι ότι είναι κακό, απλά είναι λίγο πιο... προς το θετικό άλλαξε για τους Λετονούς, γιατί ήταν όλοι πάρα πολύ φιλόξενοι και ανοιχτοί... δεν είναι όπως περιγράφουν όλοι αυτές τις χώρες και οι Ιταλοί μου φάνηκαν πιο ψυχροί... τους περίμενα να είναι πιο κοντά μας... δεν ξέρω, μπορεί να φταίμε και εμείς λίγο... το σχολείο να πω την αλήθεια το περίμενα πιο «εξελιγμένο»... ήτανε Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο, όλο μαζί, πολύ μεγάλο, τεράστιο... έχουν γκαρνταρόμπα για τα μπουφάν, δηλαδή πηγαίναμε, αφήναμε τα πράγματα μας στην γκαρνταρόμπα και παίρναμε ένα χαρτάκι και μετά το δίναμε και μας φέρναν τα πράγματά μας... εντάξει, αυτά που κάναμε ήταν είχαν σχέση με την τεχνολογία, δηλαδή φτιάξαμε βιντεάκια – κερδίσαμε κιόλας! - η ομάδα μου, όχι η Ελλάδα, ήμασταν χωρισμένοι ανάμεικτα και οι τάξεις μας... αλλά το περίμενα να είναι πιο... δεν ξέρω... πιο εξελιγμένο σε σχέση με τεχνολογία. Αυτό. Και για την Εσθονία περιμένω να είναι πιο εξελιγμένο...

Παρατήρησες κάποια αλλαγή σ' εσένα αφού επέστρεψες; Πχ όσον αφορά στον τρόπο που σκέφτεσαι, στη συμπεριφορά σου, στις γνώσεις σου, στη γλώσσα... ή γύρισες η «ίδια» Κατερίνα;

Όχι, δε νομίζω... σίγουρα κάτι άλλαξε, αλλά τώρα δεν μπορώ να σκεφτώ τι... ναι, ναι, σίγουρα νιώθω περισσότερη αυτοπεποίθηση και φάνηκε και στην κατασκήνωση που πήγα και φέτος δηλαδή τα ετοιμάσα πιο γρήγορα τα πράγματα και ήμουν πιο χαλαρή... και προσπαθώ και με τους άλλους να είμαι πιο ανοιχτή, πιο κοινωνική...

Πιάνεις πιο εύκολα συζήτηση;

Ναι, νομίζω..

Στη γλώσσα;

Σίγουρα έχει λυθεί η γλώσσα μου, δηλαδή αν μιλήσω αγγλικά, θα μιλήσω πολύ πιο εύκολα, γιατί τα εξασκώ... αναγκάστηκα μία βδομάδα να μιλάω στα αγγλικά μας... μας έμαθαν κάποια Λετονικά... δε θυμάμαι πολλά (γέλιο)...

Βάση αυτής σου της εμπειρίας, μπορείς να σκεφτείς κάτι, μία καλή πρακτική ή καλές πρακτικές που είδες εκεί και θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε και στο δικό μας σχολείο;

Ναι... η γκαρνταρόμπα μου άρεσε πολύ, γιατί... καλά εμείς βγαίνουμε έξω στα διαλείμματα, εκεί δεν έβγαιναν έξω, αλλά ας πούμε, όταν έχει κρύο, πολύ καθόμαστε μέσα το ... οπότε θα ταν ωραίο να μην κουβαλάμε τα μπουφάν, ειδικά κιάλας όταν αλλάζουμε τάξεις σε κάποια μαθήματα... μπορεί την τελευταία ώρα να μην είμαστε στις τάξεις μας, οπότε θα προτιμούσα να έχω το μπουφάν μου κάπου που να μπορώ να το πάρω οποιαδήποτε ώρα... μου άρεσε που είχαν tablet, είχανε και υπολογιστές και τάμπλετ, είχαν πολλά πράγματα στην πληροφορική, στο εργαστήριο τους... η κοπέλα που με φιλογένουσε μου λέει κάποια στιγμή «θα είμαι στο δωμάτιό μου, έχω να γράψω ένα τεστ στον υπολογιστή». Οπότε κι αυτό μ' άρεσε, νομίζω πως ήταν του σχολείου το τεστ, γιατί φροντιστήριο δε νομίζω ότι πήγαιναν... εργασία δε θυμάμαι αν είχαν, γιατί εκείνη την εβδομάδα δε χρειαζόταν να πάνε στα μαθήματα... Α! είχαν ένα πολύ ωραίο πράγμα, είχαν έναν πίνακα μόλις έμπαινες στο σχολείο, που είχε που έγγραφε πάνω ας πούμε «αυτός ο καθηγητής λείπει σήμερα» και μπορούσαν τα παιδιά να πάνε κάπου αλλού εκείνη την ώρα... ή έλεγε «αυτά τμήματα εξάωρο σήμερα»... η φίλη της κοπέλας που με φιλοξενούσε έμενε πολύ κοντά στο σχολείο, οπότε πήγαιναν, έπαιρναν κάτι που χρειάζονταν και γυρνούσαν... μου είπε και η πορτογαλίδα ότι το κάνουν αυτό, μπορεί να πάνε να φάνε στα ΜακΝτόναλντς απέναντι την ώρα που είναι το φαγητό, αλλά νομίζω και στη Λετονία το έκαναν, δεν είμαι σίγουρη...

Άρα σου άρεσε που υπήρχε οργάνωση και ενημέρωση...

Ναι, ήξεραν τι θα κάνουν, εμείς ερχόμασταν κάθε Τρίτη στο σχολείο και είχαμε εξάωρο... (γέλιο)

Τι συναισθήματα είχες πριν ξεκινήσει το πρόγραμμα και τι μετά; Άλλαξαν καθόλου;

Ανυπομονούσα... ενθουσιασμό είχα σίγουρα... προσπαθώ να σκεφτώ αν είχα φόβο... σίγουρα θα είχα λίγο... σκεφτόμουν πώς θα ζούμε στο σπίτι... τι θα κάνουμε... αν θα τους αρέσω ας πούμε... πώς θα με βλέπουν... και είχα κι ένα θέμα με τον καιρό, γιατί είναι χειμώνας, στη Λετονία... σκεφτόμουν πόσο χιόνι θα χει... θα κρυώνω σίγουρα... όταν γύρισα χαρά... νοσταλγία σίγουρα... γιατί περάσαμε πάρα πολύ ωραία όλα τα παιδιά... Όλοι αγκαλιαζόμασταν... Βασικά, θα γυρνούσα στο σχολείο, θα έπρεπε να διαβάσω (γέλιο)... σκεφτόμουν ότι πολλούς από αυτούς δε θα τους ξαναδώ... κλάψαμε λίγο...

κάποιοι έκλαιγαν πιο πολύ, εγώ δεν έκλαψα τόσο πολύ.

Μετά τη συμμετοχή σου στο πρόγραμμα έχει τύχει να λάβεις μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτό - αλλά με ανθρώπους που δεν είχαν σχέση με το πρόγραμμα;

Ναι, με τις φίλες μου που δε συμμετείχαν στο πρόγραμμα, όχι μόνο του σχολείου που το ήξεραν, αλλά και από το μπαλέτο... τους είπα πώς πέρασα, γιατί έλειπα και μία εβδομάδα... οπότε με ρώτησαν κιόλας.

Αν κάποια το σκεφτόταν για κάτι παρόμοιο, τι θα της έλεγες;

Θα έλεγα, οπωσδήποτε, 100% ! Γιατί τα προσέχει και το σχολείο, δηλαδή σου λένε και σε σε ποιο μέρος θα πας, πού να μείνεις και να προσπαθήσει να επικοινωνήσει με την οικογένεια που θα πάει, αφού δίνουν τα στοιχεία...

Έχεις λάβει κάποιου είδους επιβράβευση γι αυτό το πρόγραμμα από κάποιο φορέα επίσημο, αφότου ήρθες; Και θα ήταν διαφορετικά αν λάμβανες επιβράβευση ή όχι;

Δε θυμάμαι... δε νομίζω... Δε με πειράζει... αφού μας έδωσαν από εκεί χαρτί ότι πήραμε μέρος, δε με πειράζει...

Έπαινο εννοώ.

Ναι, έπαινο θα μ άρεζε να πάρω... Τώρα που το σκέφτομαι, ναι, ωραία θα ήτανε.

Παίζει ρόλο ότι είναι επιχορηγούμενο;

Ε ναι σίγουρα... γιατί δεν μπορούν όλοι να πάρουν μέρος στο πρόγραμμα... τα εισιτήρια πόσο κοστίζουν... 200 ευρώ δε θυμάμαι... διαφορετικά πολύ λιγότερα παιδιά θα έπαιρναν μέρος σε αυτό το πρόγραμμα και δε θα ήταν και δίκαιο, γιατί δεν θα δινόταν η δυνατότητα σε όλους... ενώ τώρα μπορούν όλα να συμμετέχουν.

Και ένα τελευταίο : έχεις κάποια πρόταση για βελτίωση του προγράμματος αυτού; Οποιαδήποτε.

Καλά άψογο δε νομίζω ότι είναι, σίγουρα έχει ατέλειες, αλλά...

Ο χρόνος; Η Κούραση μήπως;

Όχι, δε με πειράζει που κουράστηκα, μέσα σε μία εβδομάδα δεν υπάρχει χρόνος, για να

δεις τόσα πράγματα... (σκέφτεται)... Ναι, είχε πάρα πολλά πράγματα στη Λετονία.. ναι δεν... την τελευταία μέρα μόνο είχαμε ελεύθερο χρόνο στη Ρίγα... Ναι δεν νομίζω ότι την ευχαριστήθηκα την πόλη, το κέντρο... δηλαδή πήγαμε να φάμε, μας έκαναν ξενάγηση και μετά πήγαμε στην τελευταία μέρα βόλτα με τα παιδιά, γιατί ήμασταν στο σχολείο, κάναμε το πρότζεκτ ή μας πήγαιναν να δούμε την πόλη, ξέρω γω...

Thank you very much, κυρία K. ☺

.....

6.4.3 ΓΟΝΕΙΣ

ΓΟΝΙΟΣ 1

ΦΥΛΛΟ : Γυναίκα

Ηλικία: 40 – 50

Επάγγελμα : Ιδιωτική Υπάλληλος

Τόπος Διαμονής : Κέντρο της Βεροίας

Φιλοξενία;

Φιλοξενήσαμε μια Γερμανίδα μαθήτρια για μία εβδομάδα.

Σε ποιο πρόγραμμα πήρε μέρος το παιδί;

Πήγε δύο ταξίδια, ένα στη Γερμανία κι ένα στην Ιταλία... για μία εβδομάδα το καθένα

Πριν να υλοποιηθεί το συγκεκριμένο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα, εσύ ως γονιός γνώριζες την ύπαρξη τέτοιων ευρωπαϊκών συνεργατικών έργων εξ αποστάσεως, ήξερες για τα Ευρωπαϊκά προγράμματα;

Εμείς παλιά είχαμε κάτι τέτοιο... αλλά όχι να πάμε στη χώρα... είχαμε μόνο μία επικοινωνία μέσω γραμμάτων. Τότε που πηγαίναμε σχολείο, μας δίναν μια διεύθυνση από ένα παιδί από άλλη χώρα από το σχολείο και μιλούσαμε με αλληλογραφία...

Ειδικά, όμως, για τα Erasmus προγράμματα;

Ακουστά είχα από παλιά, πριν να πάει στο λύκειο η Μαρία. Σε άλλη συζήτηση με άλλους γονείς, με φίλους... Κάπως έτσι, δηλαδή... ήξερα ότι υπάρχουν αυτά τα

προγράμματα και ότι ήταν πολύ ενδιαφέροντα... και μόλις μου είπε η Μαρία κατευθείαν το συζητήσαμε βέβαια...

Άρα τα γνώριζες, δεν ήταν κάτι καινούργιο...

Τα ήξερα, ναι.

Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες όταν σου είπε η Μαρία ότι θέλει να πάρει μέρος σ ένα τέτοιο πρόγραμμα; Τι σκέφτηκες;

Πρώτα σκέφτηκα ότι είναι **εμπειρίες** για το παιδί μου και για το κάθε παιδί... να γνωρίσει διαφορετικό κόσμο, διαφορετικές χώρες...

Κανένα δισταγμό;

Είχα δισταγμό... λίγο για το αεροπλάνο, λίγο για την οικογένεια που θα πάει εκεί... πώς θα είναι... εγώ εμπιστοσύνη στο παιδί μου έχω, αλλά δεν ήξερα την οικογένεια, σε τι οικογένεια θα πάει... βέβαια, μετά που μας μίλησαν οι καθηγητές και μας εξήγησαν πέντε πράγματα... πώς θα είναι... ότι θα έχουν πλήρη επικοινωνία ανά πάσα στιγμή... ότι φεύγεις από το σπίτι, αν δεν σου αρέσει... οτιδήποτε δεις «στραβό»... μετά λίγο ηρέμησα. Και περισσότερο έχω εμπιστοσύνη στη Μαρία.

Άρα είχες και θετική άποψη, αλλά και ένα «φόβο» για το τι θα κάνει εκεί. Και είπες και για το ταξίδι με το αεροπλάνο.

Ναι, ναι...

Είπες ότι ήταν και η πρώτη φορά που έφρευγε η Μαρία από το σπίτι... άρα ήταν και για σένα μεγάλη αλλαγή...

Ναι, ναι... ήταν...

Τελικά ποιο ήταν το κίνητρο αυτό που σε έκανε να ξεπεράσεις το φόβο σου;

Η συζήτηση με τους καθηγητές.... Αυτά που έμαθα... και μετά και η Μαρία με καθησύχασε, γιατί και αυτή προφανώς μίλησε και λίγο παραπάνω με τους καθηγητές, γιατί εμείς είχαμε μόνο μια-δυο συναντήσεις... και έχω και εμπιστοσύνη στη Μαρία... οπότε και η Μαρία με καθησύχασε.

Όταν σκεφτόσουν αυτό το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ως γονιός, τι είχες στο μυαλό σου ότι θα γίνει και τι έγινε τελικά; Σε ρωτάω δηλαδή άμα άλλαξε η ιδέα αυτή που είχες, όταν τελείωσε το πρόγραμμα;

Όταν ήρθε το παιδί από τη Γερμανία, έλειπαν σχεδόν όλη την ημέρα, μόνο κοιμόντουσαν το βράδυ... Εντάξει, όταν ήρθαν εδώ, όπως και όταν πήγε και η Μαρία, πίστευα ότι σε πέντε μέρες θα πρέπει να δει όσα περισσότερα μπορεί και η Γερμανίδα ... και έγινε όντως αυτό... ήταν πολύ λίγες ώρες στο σπίτι.

Όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα, υπήρξε ολοκληρωμένη ενημέρωση από το διευθυντή και τους καθηγητές του σχολείου σχετικά με αυτό;

Ναι, αισθάνομαι ικανοποιημένη, αλλά θα ήθελα λίγη παραπάνω ενημέρωση... εντάξει δεν πολύ θυμάμαι κιόλας αλλά γενικά δεν είχαμε είχαμε θέματα... ίσως λιγο με τα ωράρια, αλλά εντάξει... γενικά ήταν καλή η ενημέρωση από το σχολείο... υπήρχαν πράγματα που δεν και αυτοί να μας τα πουν εκεί, γιατί πήγαμε από μία ώρα δύο φορές και δεν είπαμε και πολλά... αλλά η Μαρία ενημερωνόταν πολύ περισσότερο και ερχόταν στο σπίτι και συζητούσαμε... άρα μέσω της Μαρίας μάθαινα κι εγώ...

Εσύ θεωρείς ότι ενεπλάκης κι εσύ ως γονιός ενεργά σε αυτό το ευρωπαϊκό πρόγραμμα μαζί με τη Μαρία;

...Εγώ το έστειλα παιδί μου σε μία οικογένεια και εκπροσώπησε τη δική της την οικογένεια στο έπακρο... επάξια.

Όταν ήρθε το άλλο το παιδί εδώ; Κι εσύ δε συμμετείχες;

Συμμετείχα, ναι... προσπάθησα λίγο να το πλησιάσω λίγο, αλλά κι εκείνο ίσως... φυσική της μαγειρεύα και ελληνικό φαγητό (γέλιο)... αλλά ίσως και η προσωπικότητα της κοπέλας (που φιλοξενήθηκε) δεν ήταν τόσο «ανοιχτή»... τώρα περιμένουμε την Ιταλίδα, να δούμε, που πιστεύω ότι θα είναι... καμία σχέση... θα είναι πιο... «μεσογειακή».

Πάντως ο δικός σου ρόλος ήταν πιο «τυπικός», ως μαμά...

Ναι, να κάνω το φαγητό, να περιποιηθώ το παιδί όσο μπορούσα και όσο περιποιούμουν τα δικά μου τα παιδιά.

Θα ήθελες η Μαρία να σου είχε ζητήσει κάτι παραπάνω να κάνεις;

Ε... πηγαίναμε και τις εκδρομές μας... σαν οικογένεια την πήγαμε και βόλτα... όσο μπορούσαμε τη φροντίσαμε.

Με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα μαζί με τη Μαρία είναι το διευθυντή τα πήγες καλά στη συνεργασία; Ή υπήρξε κανένα πρόβλημα;

Όχι, όχι, κανένα απολύτως.

Όταν γύρισε η Μαρία από την επίσκεψη, μετά εσύ ως μαμά την είδες διαφορετική; Άλλαξε;

Την είδα πολύ ενθουσιασμένη... ιδίως μετά την Ιταλία πάρα πολύ... δεν ήθελε να ρθει καταρχήν... μου έλεγε μπορώ να καθίσω; (γέλια)...

Μιλούσε στο σπίτι μετά γι αυτό;

Συνέχεια, ειδικά για την Ιταλία πάρα πολύ... κόλλημα... μιλούσε και για τη Γερμανία, αλλά σαν την Ιταλία όχι...

Γνώσεις είχε παραπάνω;

Μιλάμε στα Ιταλικά τώρα στο σπίτι... (γέλια)... Ιταλικά το τραβήξαμε λίγο στο σπίτι, ε γερμανικά όχι και τόσο... αλλά ιταλικά, ναι.

Εσύ είχες διαφορετικά συναισθήματα πριν να φύγει και αφού γύρισε;

Πριν να φύγει, εκτός από το φόβο του αεροπλάνου... Όταν γύρισε, ήμουν χαρούμενη, γιατί πέρασε καλά. Και είχε αυτήν την εμπειρία που δεν ήθελα να της την στερήσω, γιατί εντάξει... είναι μοναδικές αυτές οι εμπειρίες... Δηλαδή και τρίτο ταξίδι να ζητούσε, θα την έστελνα...

Εσύ μετά τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα, έχει τύχει να πάρεις μέρος σε συζητήσεις με άλλους που δεν συμμετείχαν σε αυτό; Και τι θα έλεγες σε έναν γονιό που προβληματίζεται;

Ναι, έχει τύχει... εγώ θα έλεγα να τη στείλει. Βέβαια, πολλοί γονείς φοβόντουσαν... «πού θα στείλω το παιδί μου, σε τι οικογενεια...» - όπως σκεφτόμουν και εγώ, βέβαια, αλλά όπως μου είπανε κιόλας... αλλά αυτό είναι καθαρά εμπιστοσύνη στο παιδί και βέβαια όπως είπε και η Μαρία και αυτή εμπιστεύτηκε και τους καθηγητές της που της είπανε αυτό το «ανά πάσα στιγμή μπορώ να φύγω» και εμπιστεύτηκα και αυτούς και καθησυχάστηκα.

Έχει πάρει η Μαρία κάποια επιβράβευση για αυτό το πρόγραμμα – έπαινο ή κάτι άλλο;
Όχι!

Μετράει για σένα αυτό; Ότι πήρε ή δεν πήρε έπαινο;

Όχι! Όπως είπε και η Μαρία είναι η ίδια η εμπειρία της...

Παίζει ρόλο το γεγονός ότι ήταν επιχορηγούμενο;

Θα προσπαθούσα έστω σε ένα ταξίδι να τη στείλω... αλλά παίζει ρόλο ότι είναι επιχορηγούμενο, ναι...

Έχεις καμία πρόταση για βελτίωση του προγράμματος; Οποιαδήποτε.

Όχι νομίζω είναι εντάξει, άψογο. Και όλα αυτά με βάση τα λεγόμενα της Μαρίας...

Σ ευχαριστώ πάρα πολύ, Άννα.

.....

ΓΟΝΙΟΣ 2

Τι ηλικία είσαι;

45-55

Επάγγελμα;

Ιδιωτική υπάλληλος.

Και πού μένετε μόνιμα;

Ξενοφώντος 44, Βέροια.

Ποιο παιδί φιλοξενήσατε;

Φιλοξενήσαμε ένα αγόρι από τη Φινλανδία, τον Ιανουάριο...

Για μια εβδομάδα;

Ναι, για μια εβδομάδα. Και φιλοξενήσαμε και μια κοπέλα από την Ισπανία, το Πάσχα, πάλι για μια εβδομάδα.

Πριν να πάρει μέρος ο Παναγιώτης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εσύ ήξερες γι' αυτά τα προγράμματα;

Είχαμε ξανασυμμετάσχει το 2012, με τη μεγάλη κόρη μου. Είμαι παλιά καραβάνα.

Που είχε πάει;

Είχε πάει στη Γερμανία με την κ. Γ. και τον κ. Κ.

Για μια εβδομάδα πάλι;

Ναι. Και φιλοξενήσαμε πάλι μια κοπελίτσα από την Ισπανία τότε.

Τέλεια, ωραία. Αρα θα έχεις το νου σου.

Έχουμε εμπειρία από όλα τα στάδια.

Αρα ήξερες από τη μεγάλη. Πριν από τη μεγάλη είχες εμπειρία;

Όχι, δεν το γνώριζα. Από τη μεγάλη το έμαθα, στο σχολείο στην Α λυκείου και ζήτησε να πάρει μέρος. Στο σχολείο το έμαθα. Εράσμους ήξερα ότι είναι για τα πανεπιστήμια. Δεν ήξερα ότι γίνεται στα λύκεια.

Και έμαθες πρώτη φορά από το παιδί ότι γίνεται και στα λύκεια. Στο γυμνάσιο ή στο δημοτικό δεν είχες ακούσει κάτι;

Όχι.

Ωραία. Σκέψου λίγο, όταν έμαθες γι' αυτό το πρόγραμμα απ' τη μεγάλη σου είχες κάποιους δισταγμούς ή προκαταλήψεις να πάρει μέρος;

Καθόλου. Όχι. Κανένα. Σ' αυτά τα θέματα... Δεν είμαι από τις μαμάδες που λένε που θα πάει το παιδί μου ή τι θα το κάνουν. Όπως φιλοξένησα ένα παιδί και το πρόσεξα ελπίζω ότι θα προσέξουν και το δικό μου παιδί εκεί που θα πάει. Αφού ξέρω ότι είναι μέρος από το σχολείο δεν θα πάει ούτε σε εγκληματίες. Είμαι λίγο χαλαρή σ' αυτά με τα παιδιά να μη φύγουν να μην κάνουν, καθόλου προκαταλήψεις.

Οι πρώτες σου ιδέες ή σκέψεις ποιες ήταν όταν σου είπε «μαμά θέλω να πάω στο Εράσμους»;

Τη ρώτησα τι είναι αυτό, πως θα γίνει, γιατί εμείς τότε πρώτα ταξιδέψαμε και μετά φιλοξενήσαμε ενώ τώρα με τον Π. έγινε το αντίθετο. Πήγαν τα δικά μας Μάρτιο και φιλοξενήσαμε τον επόμενο Οκτώβριο.

Άρα οι πρώτες σου σκέψεις ήταν...

...τι θα κάνετε, που θα πάτε, λέει μαμά θα κάνουμε κάποιες εργασίες, θα μας φιλοξενήσουν εκεί παιδιά, θα πάμε με το σχολείο και θα ακολουθούμε το πρόγραμμα.

Ήταν θετικές δηλαδή όλες οι σκέψεις σου;

Ναι, δεν είχα αρνητικές σκέψεις. Ούτε πως θα πάει ούτε που θα πάει. Και τη φιλοξένησε και αγόρι εκεί που πήγε.

Όταν πήρε μέρος στο πρόγραμμα φανταζόσουν κάποιο τρόπο στο μυαλό σου για το πώς θα γίνει. Τελικά όταν τελείωσε το πρόγραμμα οι ιδέες σου αυτές άλλαξαν καθόλου ή που είχες φανταστεί από την αρχή αυτά και γίνανε;

Δεν είχε γίνει κάτι περίεργο ή κακό, όλα είχαν γίνει σωστά, όπως τα είχε πει το παιδί. Και πολύ εύκολα ήταν, το χαρήκαμε πολύ που ήρθε, και η υπόλοιπη οικογένεια και ήμασταν και συγκινημένοι και κλαίγαμε όταν έφευγε και όλα αυτά...Και μάλιστα η μεγάλη μου έχει ακόμα επαφές με εκείνη την κοπέλα που φιλοξένησε.

Όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα είχες πλήρη ενημέρωση από τον διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς για το Εράσμους;

Ναι, βεβαίως, όπως και τώρα. Μας είχαν καλέσει, μας είχαν πει ποιες είναι οι υποχρεώσεις μας, βέβαια πιστεύω ότι εμείς σαν Έλληνες κάνουμε πολλά παραπάνω απ' ό,τι κάνουν έξω στα παιδιά μας, από θέμα φιλοξενίας εννοώ. Είχα πλήρη ενημέρωση, ναι, που θα πάνε, τι θα κάνουν, τα πάντα.

Ωραία. Όταν έγινε το πρόγραμμα εσύ είχες την ευκαιρία να εμπλεκείς ενεργά σ' αυτό; Ένιωσες ότι εγώ είμαι μέλος του προγράμματος;

Όχι, εκτός από το σπίτι που είχα το κοριτσάκι για να μαγειρέψω. Να κάνω κάτι άλλο όχι.

Κι αυτό είναι συμμετοχή. Η εμπλοκή σου ήταν η φιλοξενία.

Βεβαίως, είχα μια φροντίδα να μαγειρέψω να φάνε, να πάνε να έρθουν καλά, που πήγανε και 1-2 βόλτες μετά εκτός προγράμματος, αν θεωρείς αυτό εμπλοκή ναι.

Ωραία. Πώς θα χαρακτήριζες γενικά τη συνεργασία σου με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα;

Πάρα πολύ καλή.

Υπήρξε κανένα έστω οποιοδήποτε πρόβλημα;

Όχι κανένα πρόβλημα.

Ούτε όταν πήγε εκεί η Μ. στο ταξίδι;

Με τους καθηγητές που τα συνόδευαν, όχι.

Με τους καθηγητές γενικά ήταν όλα καλά δηλαδή. Εκεί είχε κάποιο πρόβλημα η Μαρία;

Είχαν ένα θέμα με το σπίτι, αυτή η ψυχρότητα που σου είπα, όχι κάτι άλλο. Εκείνοι οι γονείς ας πούμε, ήταν πιο συγκρατημένοι, τυπικοί, ούτε αν θες κάτι παραπάνω ούτε αν δε θες.

Πώς το αντιμετώπισε αυτό η Μ;

Ήταν τυχερή γιατί ήταν μαζί με ένα άλλο κορίτσι κι ήταν παρέα, 2 μαζί σ' ένα σπίτι και εντάξει, μετά είναι και στο παιδί, έβγαιναν για ώρες, οι αποστάσεις ήταν μακρινές, πήγαιναν για ψώνια μόνα τα παιδιά, αλλά δεν είχαν αυτό που κάνουν οι δικοί μας εδώ που τώρα κάθε βράδυ προγραμματίζουν που θα τα πάνε τα παιδιά να τα διασκεδάσουν, εκεί δεν τα είχαν αυτά, τυπικά, πολύ τυπικά.

Μόνο το πρόγραμμα και τέλος δηλαδή;

Ναι αυτό.

Για να δούμε και τον Π. όταν πάει...

Τώρα τον Σεπτέμβριο που θα πάνε, θα είναι σε οικοτροφείο, κάτι τέτοιο είπανε, όχι σε σπίτια και θα είναι κάθε βράδυ από δύο καθηγητές να τους προσέχουν και θα μένουν αλλού. Ο Παναγιώτης σ' αυτό πάει επειδή έτσι, επειδή τον είχαν ξεσηκώσει να πάει πέρσι στη Λετονία γιατί είχε αρρωστήσει ένα παιδάκι και τρέχαμε να προλάβουμε τελευταία στιγμή και η αεροπορική δεν άλλαζε το όνομα απ' το παιδάκι και τον είχε πει ο κύριος Α. κι η κ.Κ. θα σε πάρουμε, στο χρωστάμε γιατί σε ξεσηκώσαμε, γιατί σε δύο ήταν να πάει μόνο κανονικά. Γι' αυτό πάει τώρα εκεί, ξόφιαλτσα.

Εντάξει, όλα καλά είναι.

Ναι, έτσι είναι ο δικός μου, δώστον βόλτες κι όλα ωραία... το διάβασμα να δούμε.

Τώρα για τη Μ, από το ταξίδι της εκεί στη Γερμανία, μιλούσε καθόλου γι' αυτό το ταξίδι; Αν της φάνηκε κάτι θετικό, κάτι αρνητικό; Μιλούσε, έλεγε για τις εμπειρίες της;

Τώρα δε θυμάμαι καλά, γιατί πέρασαν και κάποια χρόνια, ήταν Α' λυκείου, αλλά θυμάμαι ότι μιλούσαν πολύ για το σχολείο, τους άρεσαν τα σχολεία εκεί, μετά

μιλούσαν για τα ψώνια τους, πήραν καλλυντικά και τέτοια απ' τη Γερμανία, δεν της άρεσαν κάποια προγράμματα, μια μέρα που τους πήγαν σε κάτι αγελάδες και τέτοια, γενικά είχε καλές είχε θετικές εντυπώσεις γιατί πήγαινε και Γερμανικά και ήθελε να μιλήσει να μάθει και τη γλώσσα παραπάνω.

Άρα, όταν γύρισε, εσύ πρόσεξες στη Μ κάποια αλλαγή; Ας πούμε να έχει γνώσεις παραπάνω, συμπεριφορά άλλη, θυμάσαι καθόλου;

Όχι. Δε θυμάμαι πολύ αλλά δε νομίζω να είχε κάτι ιδιαίτερο. Τώρα αν είχε... γιατί δεν ήμουν και πολύ να πω ότι ξέρεις το έναξια και πάρα πολύ να δω...

Ναι, έχει περάσει κι ο καιρός φαντάζομαι...

Σ' αυτό θα σ' απαντήσει πιο καλά κι αυτή, αν μιλήσεις, γιατί αυτή τα θυμάται από πρώτο χέρι, ενώ εγώ τώρα σου μιλάω...

Γι' αυτό σε ρωτάω, γιατί είσαι το τρίτο μάτι εσύ...

Ναι, ήταν πιο πολύ ενθουσιασμένοι μέχρι να πάνε και λιγότερο σαν πήγαν, πιστεύω δεν είχαν ενθουσιαστεί εκεί και τόσο πολύ, σαν τα άλλα τα παιδιά που έφευγαν από μας και θέλανε να ξαναρθούνε...

Κατάλαβα. Ποια συναισθήματα είχες πριν γίνει το Εράσμους και αφού έγινε το Εράσμους; Παρατήρησες κάποια αλλαγή;

Για μένα;

Ναι, ναι. Ένιωθε κάπως όταν έφευγε το παιδί κι όταν γύριζε; Κάτι διαφορετικό ας πούμε;

Για το δικό μου το παιδί μιλάς τώρα.

Για τα δικά σου τα παιδιά και που δέχτηκες παιδιά κι έφυγαν παιδιά...

Κοίταξε, μ' άρεσουν τα παιδιά, μ' άρεσε πολύ, ένιωσα πολύ χαρούμενη που πήρα μέρος σε αυτά τα προγράμματα, κι έτσι δεν είχα κανέναν ενδιασμό να πω και το ναι στον Π. κατευθείαν όταν το ζήτησε δηλαδή... Δεν είχα κάτι αρνητικό από την πρώτη φορά για να πω στον Π. μην πας. Μόλις είπε «μαμά θα δηλώσω συμμετοχή» είπα δήλωσε κατευθείαν, δεν είπα όχι... και ήμουν πολύ χαρούμενη που φιλοξενούσαμε τα παιδιά τα ξένα.

Κι όταν έφευγαν τα παιδιά;

Τα δικά μας ή τα ξένα;

Τα ξένα.

Κλάμα. Είχαμε στεναχωρηθεί πάρα πολύ κι εγώ κι η Β. κι ο άντρας μου. Κλαίγαμε και όταν είχε έρθει της Μ. η κοπελιά, κάναμε ένα μισάωρο να φύγουμε απ' το σπίτι

απ' τα κλάματα, αγκαλιάζονταν με την Β. και τον Π... Ξέρεις εγώ παίρνω κάποια δωράκια γι' αυτά, κάποια ενθύμια, παίρνω πάντα και σε όλα τα παιδάκια που φιλοξένησα και παραδοσιακά προϊόντα και ξέρω γω κάτι γι' αυτά. Είναι πολύ συγκινημένα και τώρα τον χειμώνα το αγόρι που ήρθε ο Χάνες και η Λουτσία τώρα το Πάσχα...

Έχετε επαφή με το παιδί; Μιλάει ο Π. με αυτά τα παιδιά;

Με το αγόρι όχι τόσο πολύ αλλά με τα κοριτσάκια τις Ισπανίδες που ήρθαν, με όλες μιλάει. Κατάλαβες; Τα κοριτσάκια πιο πολύ...

Άρα ακόμη κρατάνε επαφή...

Στην Ισπανία θα πάει κιόλας. Ενώ με τον Χάνες αυτός φιλοξένησε Φινλανδό αντί να φιλοξενήσει Ισπανό και τώρα θα πάει στην Ισπανία. Ενώ στην Ισπανία φιλοξένησε την κοπέλα και θα τον φιλοξενήσει κι αυτή αντίστοιχα όταν θα πάνε εκεί. Ναι, μιλάνε συνέχεια, μ' αυτούς τους Ισπανούς πιο πολύ δέθηκαν. Ταίριαζαν και σαν νοοτροπίες, σαν μεσογειακοί, όλα, πώς να σου πω είναι ίδια μ' εμάς...

Ναι, κατάλαβα.

Ενώ τα άλλα ήταν πιο ψυχρά λίγο τα παιδιά.

Πολύ ωραία. Όταν τελείωσε το πρόγραμμα αυτό μιλήσατε σε κανέναν, φίλους σας, κλπ; Σε όλους! Στις αδελφές μου κι αλλού. Τα είχα πει και πριν ότι ξέρετε θα φιλοξενήσουμε ένα παιδάκι. Και μετά που έγινε με ρωτούσαν από μόνοι τους, πως ήταν το παιδάκι, μας πως το φιλοξενείς, δεν κουράζεσαι; Μα είπα δεν μου κάνει κάτι το παιδί, πιο πολύ ώρα λείπουν απ' το σπίτι, μια με του σχολείου τα προγράμματα μια με τα δικά τους τα έξω μετά, ένα φαγητό χρειάζονταν κι έναν ύπνο.

Ναι. Αν σου έλεγε κάποιο άλλο παιδί ή κάποιος άλλος γονιός ότι εγώ το σκέφτομαι τι θα του έλεγες;

Εγώ θα του έλεγα, με κλειστά τα μάτια, ούτε να το σκεφτεί. Γιατί μου έλεγαν, καλά δε φοβάσαι; Και πού ξέρεις το παιδί σου που θα πάει, και τι θα του κάνουν αυτοί εκεί, λέω, όπως εγώ το δικό τους το παιδί δεν το έκανα κάτι, δε νομίζω να πάει και να γίνει κάτι, άντε το πολύ πολύ να μην το προσέξουν, να μην του δώσουν να φάει, τι θα το κάνουν, θα το δείρουν; ...και οι καθηγητές πάνε μαζί τους... μα είναι παιδιά που παίρνουν μέρος στο πρόγραμμα δεν είναι εξωσχολικοί, τέλος πάντων εγώ το συνιστώ ανεπιφύλακτα.

Πολύ ωραία. Δε μου λες, μετά που πήγε η Μ. ή ο Π, πήρε κάποια επιβράβευση γι' αυτό το πρόγραμμα από κάπου, από οπουδήποτε, από έναν φορέα;

Τα παιδιά, και στις δύο φιλοξενίες που είχαμε, μετά τα δώσανε συγχαρητήρια οι καθηγητές τους, γιατί πήρανε μηνύματα από τους αντίστοιχους καθηγητές τους ξένους ότι περάσανε πολύ ωραία με τα παιδιά τους εδώ...

Εννοώ τυπική επιβράβευση, έναν έπαινο ας πούμε.

Όχι, κάτι τέτοιο όχι.

Σε πειράζει αυτό; Πως αισθάνεσαι που τον πήρε ή δεν τον πήρε τον έπαινο μετά;

Δεν με πειράζει καθόλου. Ηθική επιβράβευση είναι τα καλά λόγια από τους καθηγητές, δε νομίζω ότι ένα χαρτί θα κάνει διαφορά μεγαλύτερη.

Πολύ ωραία. Έπαιξε ρόλο το γεγονός ότι ήταν επιχορηγούμενα τα προγράμματα;

Βεβαίως, ναι.

Γιατί;

Γιατί αλλιώς δεν θα είχαν την οικονομική δυνατότητα για τα παιδιά. Γιατί, ήξερα κι από τη Μ. ότι τα λεφτά τα δίνεις προκαταβολικά και τα παίρνεις μετά, αλλά λες τα δίνω και κάποια στιγμή θα τα πάρω, γιατί εάν δεν υπήρχε αυτό θα ήταν πολλά ή θα τον άφηνα να πάρει μέρος σε ένα ταξίδι δεν θα τον άφηνα να πάρει μέρος σε τρία... Κατάλαβες; Θα τον έλεγα φτάνει αγόρι μου το ένα, δεν μπορώ άλλο.

Ωραία. Και για όλους έτσι είναι. Παρόλα αυτά και να ήταν με πληρωμή σε έναν θα τον έστελνες πάλι.

Σε ένα θα τον έστελνα, ναι... και μετάνιωσα που και η μεγάλη μου δεν ήρθε στο 5^ο και πήγε στο 4^ο (μια χρονιά τα στείλανε κατευθείαν τα παιδιά στο 4^ο, δεν ξέρω πως έγινε, όπως με τη Β. μου) κι εκεί δεν κάνανε τίποτα. Το έχω πει ξανά, εσείς είστε πολύ δραστήριος σύλλογος, ούτε το 1/3 των πραγμάτων δεν κάνανε στο 4^ο.

Μάλιστα. Είναι πολύ περίεργο, η αλήθεια είναι, που έχουμε τέσσερα στο σχολείο μας.

Δεν είναι συχνό φαινόμενο, ένα συνήθως τρέχει το κάθε σχολείο πάντα.

Τότε που ήταν η Μ, ένα ήταν, αυτό που πήγε.

Ναι, τώρα έτυχε.

Ή δύο ήταν, θα σε γελάσω, γιατί πήγανε και Τουρκία. Μπορεί και δύο, ναι.

Μπορεί. Μια τελευταία ερώτηση: Αν σου έλεγε κάποιος να προτείνεις κάτι για να βελτιωθεί το πρόγραμμα, οτιδήποτε μπορείς να σκεφτείς, ας πούμε πες ότι σ' άκουγε ένας υπουργός και μιλούσε για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα αυτό, θα είχες να του πεις «όλα ωραία είναι, αλλά αυτό μπορείς να το βελτιώσεις» ή «αυτό το προτείνω για να γίνει καλύτερο» Μπορείς να βρεις κάτι;

Δεν νομίζω, γιατί εκτός από το οικονομικό, νομίζω ότι είναι καλό πρόγραμμα. Έτσι νομίζω εγώ, με το μυαλό μου ρε παιδί μου.

Ωραία, ωραία. Το οικονομικό όταν λες, τι εννοείς;

Δηλαδή, αφού τα επιχορηγούν και τα επιχορηγούν γιατί να δώσουν οι γονείς τα λεφτά για τα εισιτήρια και να τα πάρουν μετά πίσω και να μην γίνει κατευθείαν αυτό; Δηλαδή, γιατί αφού θα τα πάρουν πίσω τα λεφτά, θα τα πάρουμε πίσω, γιατί να τα δώσουμε εμείς προκαταβολικά και να μην το κάνει κατευθείαν αυτό το ΙΚΥ;

Άρα με τον οικονομικό τομέα θα είχε μόνο που είναι και...

Από την άποψη ότι μπορεί να γίνει πιο εύκολα και τώρα είναι πιο δύσκολο. Τώρα εμείς θα δώσουμε λογαριασμούς, αυτά, να μας γυρίσουν τα λεφτά, ενώ μπορούν να τα δώσουν αυτοί κατευθείαν και να τελειώσει η υπόθεση. Αυτό μόνο πιστεύω ότι βρίσκω, όχι σαν ελάττωμα αλλά μπορούσε να διευθετηθεί ας πούμε, αλλιώς.

Ωραία, ωραία, σ' ευχαριστώ πάρα πολύ Τολίνα. Ελπίζω να μη σε κούρασα.

Τίποτα, εγώ ευχαριστώ, καθόλου δε με κούρασες, μη στεναχωριέσαι.

.....

ΓΟΝΙΟΣ 3

Ηλικία περίπου; 45-55;

45-55

Επάγγελμα...

Ιδιωτικός υπάλληλος

Και τόπος μόνιμης κατοικίας;

Βέροια.

Λοιπόν... φιλοξενήσατε ένα μαθητή τι εθνικότητας και για πόσο διάστημα;

Μια μαθήτρια από τη Φιλανδία για διάστημα έξι ημερών.

Ωραία...Και η Κ. αντίστοιχα πήγε; ...

Πήγε στη Φιλανδία για ανάλογο χρονικό διάστημα.

Τέλεια. Πριν από τη συμμετοχή της Κατερίνας σε αυτό το συγκεκριμένο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα γνώριζες την ύπαρξη τέτοιων συνεργατικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων εξ αποστάσεως;

Είχα μια γενική άποψη έτσι ως πολίτης που προσπαθώ να ενημερώνομαι για κάποια πράγματα...

Δηλαδή ποια είναι η πρώτη φορά που μπορείς να θυμηθείς τον εαυτό σου ότι έμαθες και ότι υπάρχουν αυτά τα προγράμματα ευρωπαϊκά Erasmus;

Αρκετά χρόνια πριν αλλά δεν μπορώ να θυμηθώ επακριβώς, αλλά μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση η προσμονή που είχε η Κ. και ένα χρόνο πριν καν έρθει στο λύκειο, στο 5^ο, ήδη είχε ασχοληθεί και έλεγε ότι ένας...ότι είχε κίνητρο και τη συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα, την ενδιέφερε δηλαδή και είχε «ψαχτεί».

Όμως όσο η Κ. ήταν μαθήτρια στο γυμνάσιο στο δημοτικό, από το σχολείο της στο γυμνάσιο και στο δημοτικό γνώριζες για αυτά τα προγράμματα;

Γνώριζα...είχε γίνει μια μικρή προσπάθεια από κάποιον παράγοντα κοντά στο σχολείο για να μπορέσει να συμμετέχει και το γυμνάσιο αλλά δεν ευδοκίμησε αυτή...

Α, είχε γίνει, λοιπόν...

Ναι, με ένα πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών με την Τουρκία... δεν ξέρω τους λόγους που δεν προχώρησε, αλλά είχα έτσι μία «πρώτη γεύση»

Ποιες ήταν οι πρώτες ιδέες που είχες, όταν ενημερώθηκες ότι το παιδί θα συμμετάσχει σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, Erasmus+ ... Είχες κάποιο δισταγμό, προβληματισμούς, προκαταλήψεις που αποτέλεσαν εμπόδιο στην απόφαση για να πάρει μέρος η Κατερίνα σε αυτό το πρόγραμμα; Ποιες ήταν οι πρώτες ιδέες αρχικά για αυτά τα προγράμματα;

Δεν είχα ιδιαίτερες, απλά εμένα στην εικόνα...είχα την...προσμονή να δω πώς θα γίνει όλη αυτή η διαδικασία...δεν είχαν να κάνουν ούτε με την εθνικότητα ούτε με άλλα στοιχεία που αφορούσαν το πρόσωπο που θα φιλοξενούσαμε...είχαν να κάνουν με το αν εμείς θα μπορούσαμε να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων όπως έχουμε θέσει στα δικά μας πρότυπα φιλοξενίας και αν θα είμαστε...αν το παιδί αυτό που θα φιλοξενηθεί θα είναι ικανοποιημένο από όλη αυτή τη διαδικασία... γιατί σε ένα οικογενειακό περιβάλλον που οι γονείς και οι δύο λείπουν πολλές ώρες... γιατί η γυναίκα μου έχει ελεύθερο επάγγελμα είναι λογίστρια...εγώ σε αυτή τη φάση τη βοηθάω και φτάσαμε στο σημείο, να σκεφτείς, για μία εβδομάδα να κλείσει το γραφείο της, για να μπορέσει να...

Αααα...

Έτσι ακριβώς.

Τέτοια αφιέρωση δηλαδή.

Νομίζω ότι έκανε αυτό που έπρεπε... αλλά στην αρχή υπήρξε αυτός ο προβληματισμός το τι θα πρέπει να κάνουμε, πώς θα πρέπει να το χειριστούμε...

Σε σχέση με την Κ;

Η Κ...όχι. Θα έλεγα ότι είναι ένα παιδί που έχει φιλελεύθερες απόψεις όσον αφορά ανθρώπους γενικά απ όλον τον πλανήτη. Δηλαδή, που θα μπορέσει να συνενερευθεί, να συνεργαστεί και μάλιστα θα έλεγα ότι είχε και ιδιαίτερη χαρά και προσμονή, για να μπορέσει να βρεθεί με αυτά τα παιδιά. Και έγινε μία προεπικοινωνία, προσπαθούσαν να δουν... είχαν την αγωνία να δουν ποια θα είναι αυτά τα παιδιά, πώς θα γίνει η κατανομή, αν θα είναι αυτή που, λίγο-πολύ, είχαν φτιάξει από την επικοινωνία που είχαν την ιντερνετική και νομίζω ότι ήταν πήγαν καλά.

Ποιο ήταν το κίνητρο που σε έκανε να πεις εντάξει στην Κ, ποιο ήταν το έναυσμα που σε έκανε να δεχτείς την πρόταση της Κατερίνας να πάρει μέρος στο πρόγραμμα;

Πρώτα από όλα πιστεύοντας πολύ στο παιδί...εντάξει...ξέροντας ότι δεν θα δημιουργήσει προβλήματα. Ύστερα, επειδή θεωρώ ότι αυτά τα προγράμματα είναι χρήσιμα, εποικοδομητικά, βοηθούν στη συναδέλφωση των λαών, ότι κερδίζεις σε εμπειρίες, κερδίζουν και τα δύο μέρη, και εκπαιδευτικές εμπειρίες αλλά και εμπειρίες ζωής και θεώρησα ότι δεν είχα κανέναν ενδοιασμό, ούτε εγώ ούτε οικογένεια.

Ωραία. Πώς φανταζόσουν ότι θα πραγματοποιηθεί αυτό το πρόγραμμα πριν ακόμα ενημερωθείς για αυτό - και τελικά, ήταν διαφορετικό; Αυτό που φαντάστηκες και αυτό που έγινε; Δηλαδή, σκεφτόσουν κάτι άλλο για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα κι έγινε κάτι άλλο; Ή αυτό που είχες στο μυαλό σου, αυτό και έγινε;

Είχα την αίσθηση ότι το σχολείο τα έχει καλά σχεδιασμένα αυτά όλα αυτά, με που έβλεπα έτσι...τα «προεόρτια», οπότε δεν είχα δεν είχα κανένα τέτοιο πρόβλημα. Θεώρησα ότι όπως σχεδιάστηκαν όλα, έτσι και εξελίχθηκαν ομαλά και πήγαν όλα καλά.

Στη συνέχεια, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα υπήρξε ολοκληρωμένη ενημέρωση από το διευθυντή του σχολείου και τους εκπαιδευτικούς γι αυτό;

Ναι, νομίζω ότι υπήρξε εμπεριστατωμένη ενημέρωση...κληθήκαμε οι γονείς για να μας δοθούν κάποιες οδηγίες για το τι τακτική πρέπει να ακολουθήσουμε σε σχέση με τα παιδιά, την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων... υπήρξε πάρα πολύ καλή ενημέρωση.

Ωραία. Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής αυτού του προγράμματος σάς δόθηκε η ευκαιρία, εσένα και της γυναίκας σου, να εμπλακείτε ενεργά σε αυτό το πρόγραμμα που συμμετείχε το παιδί σας;

Αισθάνομαι περισσότερο... αντιμετωπίζοντας την κατάσταση...έχοντας ένα νέο μέλος στην οικογένεια για αυτό το διάστημα...άρα είχαμε ενεργή συμμετοχή εκ των πραγμάτων...γιατί έπρεπε να δεις για παράδειγμα μαγειρεύοντας αν ικανοποιεί το φαγητό τις απαιτήσεις του παιδιού αυτού... να δεις αν οι συνθήκες του ύπνου, της διαβίωσης και όλα αυτά είναι ικανοποιητικές, της μετακίνησης, νομίζω ότι, επειδή και το παιδί αυτό ήταν ένα δεκτικό παιδί, δεν αντιμετωπίσαμε κανένα πρόβλημα...η τελική αίσθηση ήταν ότι κι αυτό ήταν ικανοποιημένο...

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συνεργασία σας με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και τη διεύθυνση του σχολείου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος; Υπήρχε κάποιο πρόβλημα; Η συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση πώς ήτανε;

Δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα, ήταν άψογη συνεργασία...

Και όταν πήγε και η Κ. στη Φιλανδία;

Όταν πήγε στη Φιλανδία από νωρίτερα μας είχαν δοθεί οδηγίες για να μην έχουμε και αυτή τη στοιχειώδη αγωνία για το αν συμβεί κάτι...ρωτηθήκαμε για το αν τα παιδιά μας έχουν κάποιο ιδιαίτερο ιατρικό πρόβλημα, κάποια ιδιαιτερότητα...νομίζω μας δόθηκε οδηγία σε περίπτωση που συμβεί κάτι να επικοινωνήσουμε και με κάποιο άλλο παιδί ή με τους εκπαιδευτικούς, άρα όλα λύθηκαν τα ζητήματα αυτά.

Τέλεια. Αντιληφθήκατε να σας μεταφέρει η Κ. κάποιες προσωπικές σκέψεις και εμπειρίες αναφορικά με το τι της έκανε θετική ή αρνητική εντύπωση από τη συνεργασία της με άλλα σχολεία της Ευρώπης; πιστεύεται ότι έχει κατακτήσει κάποιες γνώσεις δεξιότητες ή και στάσεις ζωής έπειτα από αυτή την εμπειρία που να έχουν σχέση με αυτή την εμπειρία;

Το πιστεύω, γιατί πρώτα από όλα και ίχνη προκαταλήψης αν υπήρχαν σε σχέση για παράδειγμα με την φιλοξενία των βορείων λαών και ότι είναι πιο ψυχρή, έσπασαν όλοι αυτοί οι μύθοι. Γύρισε αναγνωρίζοντας ότι η προσπάθεια όλων των ανθρώπων της οικογένειας που τη φιλοξένησε ήταν πολύ μεγάλη, ώστε να περάσει καλά αυτό το χρονικό διάστημα, να ικανοποιηθεί νομίζω ότι της έκανε ιδιαίτερη εντύπωση το εκπαιδευτικό σύστημα της Φιλανδίας και αυτό που μετέφερε... θεωρώντας το σαν ένα πρότυπο εκπαιδευτικό σύστημα που χρήζει του ενδιαφέροντος των άλλων ευρωπαϊκών χωρών και της Ελλάδας συμπεριλαμβανομένης... Μου είπε ότι της έκανε ιδιαίτερη εντύπωση η ευαισθησία η περιβαλλοντική των ανθρώπων της Φιλανδίας, των πολιτών της Φιλανδίας... σε γενικές γραμμές αυτά...

Από άποψη κοινωνικότητας;

Εκεί υπήρχαν διαβαθμίσεις... όπως αυτό που αντιμετωπίζεις και σε μία άλλη κοινωνία

Η ίδια της εννοώ άλλαξε; Από άποψη κοινωνικότητας ή αυτοπεποίθησης...

Νομίζω ναι, ότι ήταν ένα τεστ προσωπικό που την ενδυνάμωσε... Γύρισε ανανεωμένη, γύρισε ευχαριστημένη, παρά το κοπιαστικό ταξίδι και έχω την αίσθηση ότι θα το ξανάκανε πολύ ευχαρίστως με την πρώτη ευκαιρία.

Ωραία... ποια συναισθήματα παρατηρήσατε να σας δημιουργούνται πριν να φύγει το παιδί, πριν την υλοποίηση αυτού του προγράμματος και ποια μετά. Έχουν διαφορά μεταξύ τους;

Πριν να φύγει η Κ. υπήρχε μικρή αγωνία... Βέβαια η Κατερίνα έχει ταξιδέψει από πολύ νεαρή ηλικία και στο εξωτερικό με το συγκρότημα το χορευτικό όπου συμμετέχει... έζησε και σε κατασκηνώσεις από πολύ μικρό παιδί... Άρα, εντάξει, είχαμε μία αγωνία, αλλά ήτανε θα έλεγα συγκρατημένη... Όταν γύρισε χαρήκαμε πάρα πολύ πρώτα απ όλα, γιατί διαπιστώσαμε ότι άξιζε τον κόπο, ήταν ένα πρόγραμμα που έδωσε στο παιδί μας εφόδια, ενδυνάμωσε την κοινωνικότητά του, κέρδισε σε γνώσεις, δημιούργησε προσωπικές σχέσεις... Άρα πολλά θετικά στοιχεία...

Μετά τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα, έχει τύχει να πάρεις μέρος σε συζητήσεις σχετικά με αυτό το πρόγραμμα και τη συνεργασία που έχει η Κατερίνα; Και αν ήταν κάποιος γονιός ή μαθητής που προβληματιζόταν «να πάρω μέρος στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ή όχι» τι θα του έλεγες;

Σε συζητήσεις πήρα μέρος, είναι φυσιολογικό, γιατί με τους γονείς που γνωριζόμαστε βρεθήκαμε και όλοι κάναμε μία αποτίμηση...

Εκτός από γονείς που συμμετείχαν;

Εκτός από γονείς και σε περιβάλλον φιλικό ή συγγενικό που ρώτησαν πώς πέρασε η Κ. - και εκεί εξιστορήσαμε ότι ήταν μία πάρα πολύ καλή η διαδικασία... μία δοκιμασία που άξιζε τον κόπο... και σ ένα γονιό που προβληματίζεται θα έλεγα ότι θα πρέπει να μην έχει κανέναν ενδοιασμό, καμία προκατάληψη, κανενός είδους... να πιστέψει πραγματικά ότι αξίζει τον κόπο και ότι το παιδί θα βγει πάρα πολύ κερδισμένο από όλη αυτή τη διαδικασία... θα βγει κερδισμένο και παιδαγωγικά και κοινωνικά.

Το παιδί έχει λάβει κάποιου είδους επιβράβευση από τη συμμετοχή του σε αυτό το πρόγραμμα; Και πώς αισθάνθηκες – αν αισθάνθηκες κάτι – έπειτα από αυτήν την αναγνώριση ή τη μη αναγνώριση της προσπάθειάς του.

Δε γνωρίζω κάτι συγκεκριμένο... η επιβράβευση είναι από το σχολείο της... θεωρώ ότι αυτή αρκεί... και την ικανοποίησε και αυτό το γεγονός ως γεγονός Δεν νομίζω ότι χρειάζεται κάποια άλλη...

Δεν έχει, δηλαδή, διαφορά που επιβραβεύτηκε ή όχι... θα είχε διαφορά; Θα ήταν κάπως διαφορετικά αν σας επιβράβευαν;

Δε νομίζω. Η επιβράβευση ήταν η ίδια η εμπειρία;

Παίζει ρόλο το γεγονός ότι αυτά τα προγράμματα είναι επιχορηγούμενα;

Ναι, θεωρώ ότι παίζει ρόλο, γιατί πρώτα σε διαφορετική περίπτωση ο αριθμός των συμμετεχόντων θα ήταν περιορισμένος. Σήμερα, στις δύσκολες οικονομικές καταστάσεις που βιώνει ο ελληνικός πληθυσμός, μόνο μία μικρή μερίδα πολιτών θα μπορούσε να συμμετέχει.

Μπορεί να ακυρωνόταν το πρόγραμμα σε περίπτωση που δεν ήταν επιχορηγούμενο;

Νομίζω ναι. Νομίζω ότι αρκετές οικογένειες δεν θα είχαν τη δυνατότητα, γιατί μιλάμε για πολυδάπανα ταξίδια.

Και ένα τελευταίο : έχεις κάποια πρόταση βελτίωσης του προγράμματος αυτού;

Θα έλεγα πρώτα από όλα να πάρουν πιο μαζικό χαρακτήρα. Δηλαδή ξέρω ότι υλοποιούνται πολύ λίγα σχολεία. Νομίζω ότι στόχος του εκπαιδευτικού συστήματος, πέρα από την αποκόμιση γνώσεων, όπως την εννοεί ο καθένας, πρέπει να είναι και η ενδυνάμωση της κοινωνικότητας των παιδιών και αυτή με ταξίδια, με επαφές με άλλες εκπαιδευτικές κοινότητες, με άλλους ανθρώπους από όλο τον κόσμο, νομίζω ότι βοηθούν σε αυτόν το στόχο. Όσον αφορά τώρα τα προγράμματα, εντάξει, αυτά νομίζω είναι είναι καλοσχεδιασμένα με βάση αυτό που είδα... δεν είμαι και ο καθ' ύλην αρμόδιος να πω περισσότερα πράγματα... Ίσως ο χρόνος - αν μου επιτρεπόταν μία τελευταία παρατήρηση – να ήταν λίγο πιεστικός και να μπορούσε να γίνει κάποια μικρή επιμήκυνση των προγραμμάτων, ώστε να βγαίνει λίγο πιο άνετα το πρόγραμμα και λίγο πιο χαλαρά. Δηλαδή, αν για παράδειγμα οι έξι ημέρες γινόταν οκτώ, νομίζω ότι θα ήταν ένας ικανός χρόνος, για να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Και εγώ.

.....

ΓΟΝΙΟΣ 4

ΦΥΛΛΟ : ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΛΙΚΙΑ : 40- 50

ΟΙΚ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ : Παντρεμένη με ένα παιδί

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ : Εκπαιδευτικός

ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ : Βέροια στο κέντρο

Ποιους φιλοξένησες λόγω της συμμετοχής του παιδιού στο Erasmus;

Φιλοξένησα την πρώτη φορά ένα κοριτσάκι από τη Φινλανδία και τη δεύτερη δύο κορίτσια από τη Γερμανία, για μία εβδομάδα το καθένα.

Ήταν πιο δύσκολο που φιλοξενούσατε δύο παιδιά;

Εντάξει, από άποψη χώρου είχαμε ένα θέμα, αλλά εντάξει βρήκαμε τρόπο... Όταν μας μάζεψαν εδώ οι καθηγητές, μας είπαν ότι υπάρχουν περισσότερα παιδιά από τη Γερμανία που δήλωσαν το πρόγραμμα και δεν υπάρχουν αντίστοιχα από δω άνθρωποι να τα φιλοξενήσουν... οπότε προσφερθήκαμε εμείς - και άλλες οικογένειες από ό,τι ξέρω - να φιλοξενήσουμε δύο παιδιά.

Πριν τη συμμετοχή της Ε. στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, γνώριζες για αυτά τα ευρωπαϊκά προγράμματα;

Ναι, τα γνώριζα... και λόγω δουλειάς - έχω σχέση δηλαδή με παιδιά και με τέτοια προγράμματα - δεν κάνουμε στο δημοτικό, τουλάχιστον εμείς, αλλά έχω ακούσει λίγα πράγματα και από συναδέλφους άκουσα και από συγγενείς το ίδιο... οι ανιψιές μου πήραν μέρος , παιδιά φίλων και γνωστών είχανε πάρει μέρος σε προγράμματα Erasmus έτσι στο λύκειο και κάποια Erasmus από παιδιά που ήταν φοιτητές. Άρα τα γνωρίζω όντας εγώ δασκάλα, όχι πιο πριν.

Ποιες ήταν οι πρωτες σου ιδέες, όταν έμαθες για το παιδί σου θα πάρει μέρος σε αυτό το πρόγραμμα Erasmus + ; Τι σκέφτηκες;

Χαιρόμουν πάρα πολύ... εμείς γενικά είμαστε άνθρωποι που ταξιδεύουμε, οπότε ένα δυο ταξίδια παραπάνω, αφού ξέρω ότι τα θέλει η κόρη μου... θέλει εμπειρίες, θέλει να αποκομίσει εμπειρίες πολλές... έχει μία μανία με αυτό το έξω «να βγω, να δω και άλλους ανθρώπους και κι άλλα πράγματα κι άλλες ιδέες και άλλες κουλτούρες»... Οπότε ήμουν πολύ θετική... δεν το σκεφτήκαμε, δεν είπαμε «να πας, να μην πας»...

ήμασταν σίγουροι ότι, αφού ήθελε, θα πήγαινε... κανένας δισταγμός. Εντάξει, σαν γονείς είχαμε την ανησυχία... το ταξίδι, να φτάσουν καλά...

Ποιο ήταν το κίνητρο να της επιτρέψεις να πάρει μέρος στο πρόγραμμα;

Και εμένα με ενδιαφέρει αυτό : και εμένα με ενδιαφέρει το να γνωρίσει το παιδί μου άλλους ανθρώπους, να δει άλλα πράγματα, να δει άλλες χώρες, άλλα συστήματα...

Βασικά είχα στο μυαλό μου ότι θέλω να ανοίξει το μυαλό της!

Πώς φανταζόσουν ότι θα υλοποιηθεί το πρόγραμμα πριν ακόμα γίνει... επιβεβαιώθηκε αυτό που σκεφτόσουν μετά;

Ναι, έτσι έγινε, όπως τα είχα σκεφτεί, με εξαίρεση τη Γερμανία (χαμόγελο)... ό,τι είχα ακούσει μέχρι τότε ήταν καλό, δεν συνέβη ποτέ σε κανέναν τίποτα... όλα πήγαν καλά, οι οικογένειες ήτανε διαλεγμένες, προσεγμένες, άρα τα παιδιά αυτά των γνωστών και φίλων δεν είχαν προβλήματα και βαδίσαμε κι εμείς πάνω σε αυτό το σκεπτικό ότι είναι ψαγμένα όλα, άρα δεν υπάρχει τέτοιο θέμα... είχαμε μία, έτσι... «άτυχη» περίπτωση, αυτή στη Γερμανία... αλλά παρόλα αυτά νομίζω ότι και αυτό καλό ήταν από μία πλευρά... βέβαια όταν ήρθε πίσω το παιδί και μου είπε όλα αυτά που μου είπε - γιατί από το τηλέφωνο δεν μου τα έλεγε, για να μην ανησυχήσουμε - όταν ήρθε και μου είπε ότι μόνο του, ξημερώματα, έπρεπε να φύγει, επειδή το κοριτσάκι δεν ήθελε να πάει στο σχολείο και η μαμά πήγαινε στη δουλειά και δεν είχε χρόνο να την πάει και έπρεπε να βγει μόνη στο δρόμο και να βγει να πάει κάπου, να βρει τη στάση και να φτάσει στο σχολείο και να κάνει το ίδιο πίσω – μόνη! σε μία χώρα ξένη που δεν ήξερε πράγματα καθόλου... λίγο με τρέλανε αυτό... Ότι τι θα μπορούσε να της συμβεί στο δρόμο... οτιδήποτε... να κατέβει σε άλλη στάση, να πάει αλλού... δεν ήξερε πού να πάει το παιδί! Αφού τα κατάφερε, όμως, και σε αυτό ... εντάξει, το προσπερνάμε αυτό και λέμε είδαμε κι άλλες πλευρές της Ε. που καλό της έκαναν νομίζω!

Όταν ήρθανε εδώ και τους φιλοξένησες, ήταν έτσι όπως τα φαντάστηκες;

Ήταν έτσι, ακριβώς...

Όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα, υπήρξε ολοκληρωμένη ενημέρωση από το σχολείο και τους καθηγητές;

Ναι, υπήρξε, μια χαρά... μαζευτήκαμε είπανε αυτά τα βασικά που έπρεπε να πουν, μας μίλησε ο Διευθυντής, οι εκπαιδευτικοί που θα ήταν στο πρόγραμμά, μας μοίρασαν φυλλάδια που είχαν τα πάντα αναλυτικά... μέχρι και τα ωράρια των πτήσεων είχε... ποτέ θα πηγαίναν... οπότε...

Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής του προγράμματος, εσύ είχες την ευκαιρία να εμπλακείς ενεργά σε αυτό;

Ενεργά... σε τι; Πέρα από το να πηγαиноφέρνω τα παιδιά στο σχολείο, ας πούμε; και ... έφερνα τα παιδιά στο σχολείο ή εγώ ή ο σύζυγος, τα παίρναμε πίσω... το παιδί από τη Φιλανδία, το κοριτσάκι, ήθελε κάποιες φορές να έρθει στο σχολείο και με το λεωφορείο... μία φορά το δοκίμασε, σαν εμπειρία... Ε μετά δεν ήθελε... εγώ τους είπα αν θέλετε να πηγαίνετε, πηγαίνετε, αλλιώς θα σας πηγαίνω εγώ με το αυτοκίνητο... είπε «Θέλω να πάω», ήθελε να δει πως είναι αυτό σαν εμπειρία... δεύτερη φορά δε θέλησε, οπότε τα πηγαиноέφερνα εγώ στο σχολείο... κάποιες βόλτες τα βγάλαμε, έξω βγήκαμε για φαγητό... όπου δίνουν ραντεβού να βρεθούν όλα μαζί με τα υπόλοιπα παιδιά του προγράμματος τα ανεβάζαμε στο bowling, στα καφέ, όπου πηγαίνανε, τα παίρναμε... αυτά και μετά μέσα το σπίτι... αυτά.

Θα ήθελες να σου πει η Ε. ότι έχει και κάτι το πρόγραμμα στο οποίο θα συμμετέχουν και οι γονείς;

Ναι, αμέ! Θα ήθελα!

Πώς θα χαρακτηρίζες τη συνεργασία σου με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα; Υπήρξε κάποιο πρόβλημα;

Όχι, κανένα πρόβλημα... αν και στο πρόγραμμα αυτό της Γερμανίας... θα μου πεις δεν θα μπορούσαν να κάνουν και πολλά πράγματα οι άνθρωποι, τι να κάνουν... Ίσως... τι να κάνουν... Κοίτα, δεν ξέρω, είμαι ακόμα προβληματισμένη, αν θα μπορούσε να γίνει κάτι... Δεν ξέρω ακριβώς αν θα μπορούσε να γίνει - κάτι πέρα από υπομονή εννοώ... Ίσως να ενημερώναν το σχολείο... το εκεί σχολείο να έλεγε κάτι στην οικογένεια... δεν ξέρανε, δεν ξέραμε εμείς σίγουρα, αλλά κάποια στιγμή μέσα από τη συζήτηση βγήκε ότι «ξέραμε ότι το παιδί είναι τέτοιο»... στο αν το παιδί, ας πούμε, είχε κάποια προβλήματα και θέλαν να το κοινωνικοποιήσουν από το σχολείο το δικό του σχολείο, το γερμανικό, πολύ καλά έκαναν... αλλά θα έπρεπε μέσα στη διάρκεια αυτής της εβδομάδας, την πρώτη μέρα, τη δεύτερη, να δουν : πάει καλά αυτό; αν δεν πάει καλά, κάτι άλλο να συμβεί... να πάει σε κάποια άλλη οικογένεια.

Υπήρχε η δυνατότητα να φύγει αν δεν της άρεζε;

Δεν το ξέρω αυτό... ίσως, δεν το ξέρω καθόλου αυτό... και εφόσον δεν μου είχε πει τίποτα εκτός όσο ήταν εκεί, δεν μπορούσα και να το ψάξω - όσο ήταν εκεί... να μιλήσει ή να μιλήσω με κάποιον καθηγητή και να δούμε αν υπήρχε αυτή η

δυνατότητα... μου τα είπε όλα όταν γύρισε και μετά, οπότε δεν μπορούσα να κάνω κάτι (γέλιο)...

Σας έχει μεταφέρει κάποιες προσωπικές σκέψεις και εμπειρίες αναφορικά με αυτήν την εκπαιδευτική επίσκεψη, αφού γύρισε;

Πάρα πολύ! Πάρα πολύ μιλούσε! Γενικά, όμως, μιλάει... (γέλιο) για τις εμπειρίες της μιλούσε πολύ... σιγά σιγά ξεδιπλώθηκαν όλα, τα θετικά και τα αρνητικά που έζησε και μέρα με τη μέρα μαθαίνουμε πράγματα «α! κι αυτό έγινε και εκείνο έγινε και τότε έτσι και τότε αλλιώς!»... και ακόμη και τώρα που θα τύχει να πούμε κάτι κάποια φορά, είτε με φίλους μου, είτε με γνωστούς ή και μεταξύ μας, μπορεί κάτι πάλι να βγει καινούργιο από αυτά που είχαν συμβεί.

Γνώσεις πιστεύεις ότι αποκόμισε;

Ναι! Νομίζω ναι.

Από άποψη χαρακτήρα; Είναι πιο επικοινωνιακή;

Είναι πολύ επικοινωνιακή έτσι κι αλλιώς... δηλαδή η χαρά της Ε. είναι να φεύγει... Δεν ξέρω αν το εμφυσήσαμε εμείς αυτό, αλλά θέλει να φεύγει... να παίρνει σάκο και να φεύγει και να γνωρίζει κόσμο... οπότε...

Ποια συναισθήματα είχες εσύ ως γονιός πριν το πρόγραμμα και ποια μετά... διέφεραν καθόλου;

Εμείς θέλαμε να πάει... Χαιρόμασταν που θα πάει... Υπήρχε αναμονή στο σπίτι και αγωνία για όλο αυτό... όταν επέστρεψε, όλα καλά εκτός από ένα μελανό σημείο, το οποίο καθίσαμε και συζητήσαμε και είδαμε ότι, εφόσον όλα πήγαν καλά στο τέλος, θα το δούμε και αυτό ως μία εμπειρία που καλό είναι να συμβεί και σ αυτήν την ηλικία και σιγά-σιγά «ανδρώνεσαι» με όλα αυτά...

Μετά τη συμμετοχή του παιδιού έχει τύχει να πάρεις μέρος σε συζητήσεις σχετικά αυτή τη διακρατική συνεργασία, που δεν είχαν σχέση με το πρόγραμμα;

Ναι, πολλές φορές με γονείς άλλους και συγγενείς και με συναδέλφους.

Θα το σκεφτόσουν, μια που είσαι και συνάδελφος να έκανες κάτι παρόμοιο στο δημοτικό;

Αν γινόταν τέτοιο πράγμα για δημοτικό, εννοώ αν έπαιρνε το σχολείο μέρος, θα χαιρόμουν πάρα πολύ! Θα μπορούσα... μου είναι ευχαριστό όλο αυτό πάρα πολύ... και για τα παιδιά... γιατί τα παιδιά γενικά δεν έχουνε πολλές ευκαιρίες, ούτε πολλά ταξίδια κάνουνε και είναι και ευκαιρία... Δεν ξέρω, βέβαια, στο δημοτικό αν οι γονείς θα είναι τόσο άνετοι να στείλουν παιδιά για κάποιες μέρες σε ανταλλαγή...

αλλά πάντα υπάρχουν άνθρωποι που είναι λίγο πιο ανοιχτόμυαλοι και προοδευτικοί... πιστεύω θα μπορούσε να γίνει. Ίσως με e-twinning...

Παίζει ρόλο ότι ήταν επιχορηγούμενο;

Μεγάλο! Πολύ σημαντικό, βέβαια! Δεν ξέρω αλλιώς αν θα γινόταν όλα τα προγράμματα αυτά.. νομίζω ότι είναι λίγο δύσκολα τα χρόνια, για να σκεφτεί ο άλλος να στείλει... δηλαδή θέλει 500 ευρώ για τα εισιτήρια και θέλει κι άλλα τόσα να... να μην έχει μαζί του. τελοσπάντων, 300; Μπορεί να μην έχει έξοδα εκεί, αλλά δεν θα το αφήσεις το παιδί σου και χωρίς λεφτά... μπορεί να θέλει κάτι να αγοράσει, κάπου να πάνε.. Εγώ πιστεύω ότι και για τις κοντινές χώρες δε θα τα στέλνανε... η Ε. είπε ότι ίσως να πηγαίνανε, αλλά το βλέπω και από το εξής απλό: στο σχολείο που βλέπω ότι πριν από 1-2 χρόνια που προσπάθησα να κάνω εκδρομή στην Αθήνα, ενόσω δεν βρισκόταν χορηγοί για αυτό, δεν έγινε εκδρομή, γιατί δεν μαζεύτηκαν τα τρία τέταρτα - και οι λόγοι ήταν οικονομικοί. Εκδρομή μέσα στη χώρα μας.

Έχει λάβει κάποιου είδους έπαινο από επίσημο φορέα για τη συμμετοχή της αυτή; Αλλάζει κάτι με αυτό;

Όχι, όχι!... για μένα δεν αλλάζει κάτι. Εμένα με ενδιέφερε να ζήσει την εμπειρία, να αποκομίσει κάποιες γνώσεις, οτιδήποτε... θα μπορούσε, αλλά πιστεύω... αν σκεφτώ, ας πούμε, ότι στα βιογραφικά των ανθρώπων κάποια στιγμή παίζουν ρόλο τα πάντα, μέχρι και ο εθελοντισμός, μέχρι και δράσεις, το οτιδήποτε, εντάξει το να έπαιρναν έναν έπαινο ότι συμμετείχαν, μία βεβαίωση ότι συμμετείχαν σε κάποιο πρόγραμμα τέτοιου τύπου, νομίζω καλό θα ήταν... Γιατί το συζητούσαμε με έναν καθηγητή από τα εκπαιδευτήρια «Γείτονα», όπου παίρνει μέρος το σχολείο μας σε διαγωνισμό λογοτεχνίας κάθε χρόνο και έλεγε ότι τα πάντα πρέπει να γράφονται σε ένα βιογραφικό... Ειδικά αν θα βγεις έξω μετράει, μετράνε τα πάντα... το αν πήγες και έκανες έναν εθελοντισμό με το σχολείο σου, μόνος σου, με μία ομάδα... εκτός των γνώσεων, πτυχίων, ξένων γλωσσών ή οτιδήποτε... όλα αυτά μετράνε... σε αυτή τη διάσταση, λοιπόν, νομίζω ότι καλό είναι να φαίνεται... Τώρα το «Μπράβο» δεν ξέρω πόσο σημαντικό είναι να το ακούσεις από κάποιον άλλον... Μπράβο ο καθένας θα πει στον εαυτό του... το παίρνεις από τους καθηγητές που δεν τους δημιούργησες πρόβλημα εκεί... ήσουν εντάξει στις υποχρεώσεις σου... το παίρνεις από τους γονείς σου... δεν ξέρω αν χρειάζεται να το πάρεις και από κάποιον άλλον.

Έχεις κάποια πρόταση βελτίωσης για αυτό το πρόγραμμα; Αν μπορούσες, θα πρότεινες να βελτιωθεί σε κάτι, οτιδήποτε;

Να είναι λίγο πιο ενημερωμένη η οικογένεια για δύσκολες περιπτώσεις παιδιών και αν θα έχει τη διάθεση να λάβει μέρος σε κάτι τέτοιο... Μπορεί και να το ήξερα εκ των προτέρων να μην έλεγα όχι – και δε θα έλεγα όχι – αλλά να είμαστε ενημερωμένοι από τα σχολεία της εκάστοτε χώρας ότι, ξέρεις, θα φιλοξενήσετε ή θα έρθει ένα παιδί, το οποίο είναι έτσι... θέλετε;

Άρα περισσότερη ενημέρωση για το προφίλ...

... του παιδιού! Δηλαδή το «έχω τόσα αδέρφια, ξέρω αγγλικά, μου αρέσει ο χορός» ίσως είναι λίγο.

Σ ευχαριστώ πάρα πολύ, Χ.

Να σαι καλά.

.....

ΓΟΝΙΟΣ 5

ΦΥΛΟ: Γυναίκα

ΗΛΙΚΙΑ : 45-55

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ : Δημόσιος Υπάλληλος

Κατοικία : Αστική Περιοχή

Φιλοξενήσετε ένα μαθητή τι εθνικότητας;

Γερμανικής και φινλανδικής.

Δύο παιδιά;

Ναι

Για πόσο διάστημα;

Μία εβδομάδα το καθένα.

Και η Μ. φιλοξενήθηκε αντίστοιχα πού και για πόσο καιρό;

Δύο φορές και η Μ. από κορεάτισσα όμως που ζούσε στη Γερμανία όχι Γερμανίδα και μία εβδομάδα στη Φιλανδία.

Από μία εβδομάδα το καθένα, έτσι δεν ήτανε;

Ναι

Πότε άκουσες για πρώτη φορά γι αυτά τα προγράμματα;

Στην πρώτη Λυκείου μου μίλησε η Μ.

Εδώ στο σχολείο;

Στο σχολείο το συγκεκριμένο ναι.

Οτι;

Οτι υπάρχουν αυτά τα προγράμματα και ήθελε να συμμετάσχει.

Αρα πριν από την πρώτη λυκείου δεν είχε ζανακούσει στο γυμνάσιο...

Οχι. Εδώ στο συγκεκριμένο σχολείο.

Η Μ. τώρα θα πάει τρίτη λυκείου:

Ναι τρίτη λυκείου.

Αρα λέτε ότι είχε ακούσει για προγράμματα εδώ του σχολείου που αλλά δεν είχε συμμετάσχει η ίδια.

Οχι δεν συμμετείχε

Και μετά στη δευτέρα Λυκείου;

Αποφάσισε να συμμετάσχει.

Ποιες ήταν οι πρωταρχικές σας ιδέες όταν πληροφορηθήκατε ότι το παιδί σας ποφάσισε να συμμετάσχει σε ένα τέτοιο πρόγραμμα διακρατικής ανταλλαγής μαθητών. Είσαι κάποιους δισταγμούς προβληματισμούς λήψεις που ήταν εμπόδιο για την απόφαση για τη συμμετοχή του παιδιού σε αυτό το πρόγραμμα;

Ναι. Την πρώτη φορά που μου μίλησε και ήθελε να πάει, δεν θυμάμαι σε ποια χώρα ήταν...μμ... Δανία, ήμουνα πάρα πολύ αρνητική. Δεν το δέχτηκα καθόλου. Δεν ήθελα να το ακούσω.

Για ποιο λόγο;

Γιατί με τρόμαζε λίγο το γεγονός να φιλοξενηθεί από άγνωστους ανθρώπους και επειδή ήταν και μοναχοπαιδί δεν έφυγε άλλη φορά από το σπίτι έτσι από το σπίτι έτσι, στο εξωτερικό, ούτε καν στην Ελλάδα,

Αυτό το πρόγραμμα με τη Δανία ήταν όταν ήταν πρώτη λυκείου η Μ.;

Ναι και δεν το συζήτησα, είπα "δεν το συζητώ άφησε το"

Αρα ήταν τρομακτικό

Για μένα ναι

Αρα η πρώτη σας ιδέα σχετικά με αυτά τα προγράμματα ήταν ένας δισταγμός

Ναι

Ποιο ήταν τελικά το κίνητρο που σας ώθησε να ξεπεράσετε αυτούς τους δισταγμούς και να επιτρέψετε στη Μ. να λάβει μέρος στο πρόγραμμα;

Το κίνητρο... Μετά άρχισα λίγο να το σκέφτομαι, γιατί μου είχε πει στη δευτέρα Λυκείου δεν το συζητάω, θέλω να πάω και εφόσον ήρθα στο σχολείο και άρχισα να συζητώ με τους καθηγητές, οι οποίοι με καθησύχασαν... Δηλαδή είδα καθηγητές οι οποίοι είχαν συμμετάσχει και έβλεπα ...έτσι ...κάτι θετικό, σκέφτηκα ότι πρέπει να

γίνει η αρχή.

Επαφή με γονείς από παιδιά που είχαν πάρει μέρος για παράδειγμα στο πρόγραμμα της Δανίας είχατε;

Νομίζω δεν έγινε το πρόγραμμα της Δανίας τελικά, γιατί δεν υπήρχε συμμετοχή. Η συμμαθήτριά της είχε πει ότι θα πάρει μέρος, οι γονείς της ήταν πιο θετικοί...εεε...

Εγώ της είχα πει ότι δεν θα πάρεις.

Αλλά τελικά;

Αλλά τελικά επειδή ήρθαμε στο σχολείο και με γονείς δεν είχα επαφή, αλλά είδα άλλα παιδιά που είχαν συμμετάσχει, σκέφτηκα ότι θα ήταν καλό να... Αλλαξα γνώμη, εντελώς.

Πώς φανταζόσουν ότι θα πραγματοποιούνταν αυτή η συνεργασία πριν ακόμα πραγματοποιηθεί, δηλαδή Τι ιδέα είχες περίπου για τα Ευρωπαϊκά προγράμματα; και τελικά; διαψεύστηκε, επιβεβαιώθηκε; τι;

Είχα ενδοιασμούς. Και όταν έφυγε είχα. Μετά όμως όταν μιλούσα μαζί της και είδα ότι περνάει καλά... Αυτό ήτανε Μέχρι να μπει στο αεροπλάνο... Μετά έφυγαν όλα, και οι φόβοι και όλα... Είδα ότι ήτανε μία πολύ θετική εμπειρία με τη Μαρία και αφού ήταν ευχαριστημένη αυτή ήμασταν και εμείς ευχαριστημένοι.

Όταν ξεκίνησε πια το πρόγραμμα εδώ στο σχολείο, υπήρξε ενημέρωση ολοκληρωμένη από το διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς σχετικά με το πρόγραμμα;

Ναι, βεβαίως! Βεβαίως!

Ήταν πλήρως κατατοπισμένοι;

Ήταν πλήρως κατά το πεις μένει, υπήρχαν εκπαιδευτικοί που είχαν μεγάλη εμπειρία, όπως η κυρία Κ, έτυχε να ακούσω και σε μία εκδρομή από μία άλλη εκπαιδευτικό συνταξιούχο ότι παίρνει μέρος και γνωρίζει αρκετά πράγματα από κει και πέρα ήταν όλα πάρα πολύ καλά. Είχα την πλήρη ενημέρωση και όσους δισταγμούς είχα τους συζητήσαμε εκείνη την ημέρα που έγινε η συνάντηση και ήμασταν σε όλα καλά.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος και εσύ την ευκαιρία να εμπλακείς ενεργά σε αυτό;

Ενεργά...

Δηλαδή με οποιοδήποτε τρόπο...Ακόμα και με τη φιλοξενία

Ναι η πρώτη κοπελιά από τη Φιλανδία και πιστεύω ότι είχαμε μία πάρα πολύ καλή επαφή εκείνο ήταν πολύ θετικό παιδί και εμείς το έχουμε λίγο από τη μεριά μας οι Έλληνες.... Με τη φιλοξενία... Είμαστε φιλόξενοι.... Εμεινε ευχαριστημένο και εμείς

μείναμε πολύ ευχαριστημένοι

Αρα η ενεργός συμμετοχή ήταν με την πλήρη φιλοξενία στο σπίτι του παιδιού... Ωραία...

Πώς θα χαρακτήριζες τη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς που ήταν στο πρόγραμμα και με τη διεύθυνση του σχολείου κατά τη διάρκεια του προγράμματος;

Αυογη! Αυογη! Ετυχε να κατέβω στο σχολείο και πάντα ήταν καθησυχαστικοί και εγώ ήμουν ήρεμη. Δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα!

Ούτε και κατά τη διάρκεια της συμμετοχής της Μ. υπήρξε κάποιο πρόβλημα;

Κανένα πρόβλημα απολύτως! Κανένα!

Μετά αντιλήφθηκες να σου μεταφέρει η Μ. κάποιες σκέψεις εμπειρίες σχετικά με αυτό το πρόγραμμα; κάποια θετική ή αρνητική εντύπωση από αυτό το πρόγραμμα; πιστεύεις ότι έχει κατακτήσει κάποιες γνώσεις στάσεις δεξιότητες που δεν είχε πριν την επαφή της με το πρόγραμμα;

Το πιο βασικό ήταν ότι της δόθηκε η ευκαιρία να είναι μακριά από το σπίτι της. Πολύ βασικό. Να δει τη νοοτροπία άλλων ανθρώπων. Που δεν είχε καμία σχέση με τη δική της. Να δει άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα. Πιστεύω ότι ήταν πάρα πολύ καλό για εκείνη.

Ποια συναισθήματα είχες πριν τη συμμετοχή της Μ. και ποια μετά;

Πριν τη συμμετοχή της Μ. την πρώτη φορά είχα ένα άγχος... Κατά τη διάρκεια όμως και αφού την άκουγα ήρεμη, μιλούσαμε σχεδόν καθημερινά, ήμουν καλά δεν είχα πρόβλημα.

Μετά τη συμμετοχή της Μαρίας Σε αυτό το πρόγραμμα έτυχε να λάβεις μέρος σε κάποιες συζητήσεις είτε με γονείς με εκπαιδευτικούς της σχετικά με αυτό; να συζητήσεις δηλαδή σχετικά με το πρόγραμμα; Και θα παροτρύνεις γενικά κάποιον γονέα ή εκπαιδευτικό να πάρει μέρος σε ένα παρόμοιο πρόγραμμα;

Βέβαια! Βέβαια! Θα του έλεγα ότι είναι πάρα πολύ καλό... Να υπάρχει αυτή η εμπειρία γιατί είναι κάτι διαφορετικό από αυτό που ήδη γνωρίζεις. Που ήδη ξέρεις.

Μία διαφορετική εμπειρία. 100% θετικά να πάρετε μέρος και να το κάνετε.

Εχει λάβει η Μ. κάποιου είδους επιβράβευση για το στο οποίο συμμετείχε με επιτυχία; Από κάποιον φορέα;

Από ότι ξέρω στην εφημερίδα δημοσιεύτηκαν τα ονόματά τους και οι φωτογραφίες τους...Δηλαδή γνωστοποιήθηκαν στην κοινότητα. Σε όλο το δήμο.

Θα ήθελες να έχει κάποια περισσότερη επιβράβευση από τη συμμετοχή της σε αυτό; ή ούτε κρύο ούτε ζέστη;

Θα ήταν καλό να είχε για εκείνην. Αλλά και να μην είχε, το θέμα είναι η εμπειρία, την οποία την έχει ζήσει ούτως ή άλλως...την έχει πάρει απόλυτα. Για τυπικούς λόγους περισσότερο θα ήθελα να υπήρχε κάποια επιβράβευση.

Εχεις μήπως, αν έχεις, κάποια πρόταση βελτίωσης για αυτά τα προγράμματα τα Ευρωπαϊκά; Αν μπορούσες να μιλήσεις σε κάποιον ιθύνοντα, τι θα του έλεγες;

Ενα που θα σκεφτόμουν θα ήταν να επεκταθεί και σε μικρότερες τάξεις. Δηλαδή του γυμνασίου; Ναι δηλαδή του γυμνασίου

Και γενικά σε όλα τα παιδιά;

Προτείνεις καθολικότητα του προγράμματος.

Οπωσδήποτε, οπωσδήποτε! Είναι κάτι πάρα πάρα πολύ καλό για τα παιδιά να αποκτούν τέτοιου είδους εμπειρίες. Μακάρι να είχαμε και εμείς την ευκαιρία που δεν την είχαμε...

Ωραία. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Να είσαι καλά.

ΓΟΝΙΟΣ 6

Τόπος καταγωγής: Θεσσαλονίκη.

Ποιον φιλοξενήσατε εδώ Μ.;

Ένα κοριτσάκι από την Πορτογαλία, την Ινές, για μια εβδομάδα.

Εσύ συγκεκριμένα, θα φιλοξενήσεις και του χρόνου;

Δεν ξέρουμε, μπορεί Λετονία, μπορεί να είναι κι άλλη χώρα. Θα έρθει σίγουρα αυτή που μας φιλοξένησε. Δεν είναι σίγουρο γιατί και η Κατερίνα θα πάει στην Εσθονία αλλά φιλοξενήσαμε Πορτογαλίδα.

Και η δικιά σου κόρη πού φιλοξενήθηκε;

Στη Ρίγα, στη Λετονία, για μια εβδομάδα.

Πριν τη συμμετοχή της Κατερίνας σ' αυτό το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα εσύ ως γονιός ήξερες γι' αυτά τα προγράμματα;

Ήξερα από φίλες στο σχολείο. Ήταν καθηγήτριες σε σχολείο που συμμετέχουν.

Πότε περίπου το ήξερες; Θυμάσαι πόσο καιρό πριν; Δημοτικό ήταν η Κ. ή Γυμνάσιο;

Πριν αρχίσει το σχολείο. Ξέρω για τα προγράμματα πριν αρκετό καιρό...μερικά χρόνια... πήγανε και παιδιά φίλων μου.

Άρα όταν ήταν Γυμνάσιο η Κ, όχι όταν ήσουν εσύ μικρή;

Όχι ούτε καν υπήρχε αυτό το ενδεχόμενο...

Η ίδια σου, δηλαδή, δεν τα ήξερες αυτά τα προγράμματα;

Όχι καθόλου, καθόλου.

Μια άλλη κοπέλα σε συνέντευξη μου είπε ότι το 1980 μια φίλη μου είχε τότε, με άλλο όνομα και είχαν κάνει ανταλλαγή και το ήξερε από τότε.

Το έμαθα από μια φίλη που πήγε, αλλά τώρα, που συζητήθηκε δηλαδή το θέμα, η συνομήλική μου που πήγε πριν κάποια χρόνια αλλά σε μας όχι δεν υπήρχε.

Και τι σκεφτόσουν γι' αυτά τα προγράμματα μόλις τα έμαθες; Ποιες ήταν οι πρώτες σου ιδέες όταν άκουσες για τα Εράσμους;

Ήμουν πάρα πολύ θετική γιατί σκεφτόμουν ότι θέλω να το κάνει το παιδί μου για να αποκτήσει έτσι εμπειρίες από μια ξένη χώρα.

Ποιο ήταν το κίνητρο που σ' έκανε ν' αφήσεις την Κ. να πάρει μέρος;

Αυτό, να αποκτήσει εμπειρία, να δει πως είναι να ζεις έξω, να γνωρίσει κόσμο.

Κάποιο δισταγμό ή προβληματισμό είχες;

Εντάξει το ότι πάει σε μία ξένη χώρα, ότι θα χάσει μαθήματα... αν και εδώ πέρα έτσι όπως είναι το σύστημά μας είναι λίγο με την ύλη και μ'αυτά, να μη μείνει πίσω αλλά να σου πω την αλήθεια, επειδή κι η Κ. είναι καλή μαθήτρια και δεν τη φοβάμαι σ' αυτό το θέμα ήμουν σίγουρη ότι θα προχωρήσει και θα φτάσει τα άλλα τα παιδιά. Αλλά είναι ένα θεματάκι αυτό εδώ σε σχέση με τα μαθήματα...

Και αυτό γνώση είναι βέβαια...

Και κι εγώ αυτό πιστεύω, ότι πήρε πολλά πράγματα και γι' αυτό ήμουν και θετική κιόλας...εντάξει, θα πάρει άλλες εμπειρίες, άλλες γνώσεις...τώρα για τα μαθήματα για μία εβδομάδα θα τα προλάβει δεν είναι θέμα...

Σε δέκοψα, έλεγες κάτι για το δισταγμό το δικό σου...

Εντάξει...φοβάσαι λίγο το αεροπορικό, το αεροπλάνο...σε ποια οικογένεια θα πέσει...αισθάνεσαι μια ασφάλεια ότι είναι δύο καθηγητές μαζί της και ότι εάν υπάρξει κάποιο πρόβλημα θα το αντιμετωπίσουν...αυτό...Πιο πολύ θετική ήμουν, δεν είχα πολύ μεγάλες φοβίες να πω την αλήθεια...χαιρόμουν που θα πάει το παιδί μου και θα ζήσει μια τέτοια εμπειρία.

Τέλεια. Εσύ η ίδια, ως Μ, πως φανταζόσουν ότι θα υλοποιηθεί αυτό το πρόγραμμα, όταν ήρθε, ας πούμε, η φιλοξενούμένη σας εδώ; Είχες στο μυαλό σου, προτού έρθει, κάποια ιδέα, θα είναι έτσι, θα παίρνουν όλη μέρα τα παιδιά και θα τα κάνουν βόλτες ή

θα τα έχουν στο σχολείο ή οτιδήποτε... Πιστεύεις ότι η ιδέα που είχες πριν κι αυτό που έγινε συμπίπτουν ή βρέθηκαν προ εκπλήξεως;

Όχι δε βρέθηκε προ εκπλήξεως, πάνω κάτω συμπίπτουν, μια ενημέρωση που είχαμε το σχολείο για το πώς θα είναι το πρόγραμμά μας είχαν πει μέχρι ποιες ώρες θα απασχολούν τα παιδιά, πήγαν όλα πολύ βατά. Όπως τα περίμενα ήτανε και καλύτερα μπορώ να σου πω δηλαδή.

Τέλεια. Όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα υπήρχε ολοκληρωμένη ενημέρωση από το σχολείο και τους καθηγητές;

Ναι ναι υπήρξε, ήταν πάρα πολύ κατατοπιστικοί, μας ενημέρωσαν, μας φώναξαν, μας μίλησαν πως πρέπει να φερθούμε...

Δεν χρειάστηκε δηλαδή κάτι...

Όχι όχι... δε μπορώ να πω, τα κάλυψαν όλα και αν υπήρχε κάποιο θέμα θα μπορούσαμε να επικοινωνήσουμε και να ρωτήσουμε.

Ωραία. Κατά τη διάρκεια που υλοποιούνταν το πρόγραμμα, εσένα σου δόθηκε η ευκαιρία να εμπλακείς ενεργά; Νιώθεις ότι πήρες μέρος στο πρόγραμμα;

Όχι.

Μα τόσα έκανες...

Έκανα... φιλοξενία...

Λίγο είναι αυτό;

Όχι... εντάξει... έτσι όπως το λες συμμετείχα... ναι.

Ας πούμε το πήρατε το κορίτσι και το πήγατε μια βόλτα, εκτός προγράμματος;

Το έπαιρνε συνέχεια η Κ. το κορίτσι, δεν το βλέπαμε καθόλου... ήταν συνέχεια έξω, βγαίνανε δηλαδή... δεν χρειάστηκε να τους πάμε εμείς κάποια βόλτα, πηγαίνανε μόνα τους βόλτα να πω την αλήθεια... αν υπήρχε θέληση από τα παιδιά φυσικά θα τους πηγαίναμε όπου θέλανε αλλά μάλλον τα παιδιά δε μας θέλανε πολύ (γέλια)...

Θα 'θελες να συμμετείχες πιο ενεργά εσύ ως γονιός;

Να σου πω, δε νομίζω ότι θα ήταν απαραίτητο, εντάξει, αν υπήρχε κάποιο θα πήγαινα, θα συμμετείχα αλλά...

Μήπως το ήθελες και δεν υπάρχει, γι' αυτό το ρωτάω...

Όχι, όχι, όχι.

Άρα αρκεί η φιλοξενία...

Ναι, ναι, φτάνει μέχρι εκεί.

Πώς θα χαρακτηρίζες τη συνεργασία σου με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και τη διεύθυνση του σχολείου;

Ήταν πολύ καλή.

Κανένα πρόβλημα δεν προέκυψε;

Όχι. Αν χρειαζόμασταν κάτι, οτιδήποτε, θα μπορούσαμε να επικοινωνήσουμε, μας είχαν πει κίολας. Δεν προέκυψε και τίποτα.

Νιώθεις πλήρης δηλαδή...

Μας μίλησαν στην αρχή και με τα κινητά τους μερικές φορές, δηλαδή αν χρειαζόμασταν κάτι ήξερα ότι μπορώ να επικοινωνήσω με το σχολείο, ναι, ναι, ήταν πολύ καλά.

Όταν γύρισε η Κ. απ' αυτή την επίσκεψη ένωσες εσύ εδώ στο σπίτι ότι μετέφερε κάποιες προσωπικές σκέψεις κι εμπειρίες σχετικά με το τι της έκανε θετική ή αρνητική εντύπωση στην επίσκεψή της; Επίσης πιστεύεις ότι το παιδί σου μετά που γύρισε έχει αλλάξει; Να έχει γνώσεις παραπάνω ή δεξιότητες ή συμπεριφορές μετά απ' αυτή την επίσκεψη;

Πιστεύω ότι την ωρίμασε κατά έναν τρόπο η εμπειρία αυτή, την έμαθε ορισμένα πράγματα... τώρα σημαντικές έτσι αλλαγές όχι, αλλά αυτό φαίνεται σταδιακά.

Στη συμπεριφορά; Είναι πιο κοινωνική ή με παραπάνω αυτοπεποίθηση;

Γενικά η Κ. είναι και κλειστός άνθρωπος. Είναι κοινωνική αλλά μέχρι ένα σημείο. Αλλά την έκανε, το είδα δηλαδή πως με τη θέλησή της και με την κατασκήνωση από αυτό ήταν ένα... το να πάρει και ξένα παιδιά στην κατασκήνωση... ήθελε να πάει γιατί ήρθαν και ξένοι, έτσι δεν είναι;

Εννοείς φίλες σου άλλες;

Από τη Σερβία, από τα Σκόπια, από άλλη χώρα, που αυτό το ήθελε, έπαιξε εγώ πιστεύω και έναν ρόλο το ότι πήγε και με το Εράσμους και το ότι είχε και μια επαφή με ξένα άτομα, το ότι απέκτησε φιλίες από όλες τις χώρες, ότι μιλάει μέσω ίντερνετ, με όλα τα παιδιά επικοινωνεί, σίγουρα την έκανε πιο κοινωνική...

Έγινε professional (γέλια)...

Ναι, ναι, ναι, σίγουρα την έκανε και πιο κοινωνική, σίγουρα την έκανε.

Μετέφερε στο σπίτι, όταν ας πούμε συζητούσατε, α έγινε κι αυτό, α κάναμε κι εκείνο μετά που γύρισε από την εκδρομή της έφερε εικόνες;

Πως, ναι, έφερε, μας έλεγε, ναι, συζητούσε, έλεγε τις εμπειρίες της και σε μας και στο στενό συγγενικό περιβάλλον, να πει τις εμπειρίες της, πως μας είπε, ναι...

Ποια συναισθήματα παρατηρείς να είχες εσύ πριν να φύγει κι αφού γύρισε; Είχες διαφορετικά συναισθήματα πώς ένιωθες πριν να φύγει, μπορείς να σκεφτείς; Είχες εσύ ενθουσιασμό που θα έφρευγε;

Είχα, είχα ενθουσιασμό, είχα και λίγο το άγχος του ταξιδιού, ήμουν χαρούμενη που θα έχει μία τέτοια εμπειρία και όταν γύρισε ακόμα πιο χαρούμενη γιατί γύρισε και το παιδί μου κι έμαθε και πως πέρασε και τις εμπειρίες της...

...και πέρασε και καλά...

... και πέρασε και πάρα πολύ καλά. Ναι, η Κ. είναι πάρα πολύ θετικός άνθρωπος... σ' αυτό, δηλαδή δεν κοιτάει, δεν μένει και πολύ στις λεπτομέρειες και κάτι να μην της αρέσει... θα το δει πολύ θετικά, δεν κάνει παράπονα πολλά.

Μετά τη συμμετοχή του παιδιού στο πρόγραμμα έχει τύχει να πάρεις μέρος σε συζήτηση σχετικά με τη διακρατική συνεργασία με άλλους εκτός του προγράμματος ας πούμε με φίλους σου που δεν πήραν τα παιδιά τους μέρος στο πρόγραμμα ή με συγγενείς που δεν το ξέρανε; Συζήτησες γι' αυτό;

Πως, συζητήσαμε. Ναι, που δεν το ξέρανε και τους το είπα... και φίλες μου που μπορεί τα παιδιά τους να πάνε στο σχολείο και τους το πρότεινα να πάνε άμα πάρουνε μέρος, αν υπάρχουν προγράμματα τα παιδιά τους να πάρουνε μέρος...

Αν μια φίλη σου προβληματιζόταν, τι θα έλεγες για το παιδί της;

Να το στείλει.

100%;

100% ναι.

Χωρίς καμιά αμφιβολία;

Χωρίς καμιά αμφιβολία.

Έχει πάρει το παιδί κάποιου είδους επιβράβευση ή έπαινο;

Όχι.

Για σένα παίζει ρόλο που δεν πήρε; Μετράει;

Κοίταξε για μένα προσωπικά δεν μετράει. Τώρα εάν θα έπαιρνε θα ήταν μια καλή επιβράβευση και γενικά για τα παιδιά σαν κίνητρο να πάνε κιόλας... δηλαδή βλέπεις ότι η κοινωνία σε βραβεύει γι' αυτό, ότι υπάρχει ένα κίνητρο. Είναι ωραίο να αισθάνεσαι ότι κάνεις και κάτι σημαντικό κι αναγνωρίζεται...

Άρα, αυτό που είπε κι η Κ, θα ήταν ωραίο να υπήρχε.

Ναι θα ήταν ωραίο, αλλά και που δεν υπάρχει δε με πειράζει εμένα... δεν το κάναμε ούτως ή άλλως γι' αυτό, πιο πολύ για το προσωπικό της συμφέρον, το κέρδος της...

Το ότι είναι επιχορηγούμενο παίζει ρόλο στον γονιό;

Παίζει, σημαντικό ρόλο παίζει, φυσικά, ακόμα το να έχεις το σκέφτεσαι ένα παραπάνω...

Αν δεν ήταν επιχορηγούμενο θα την έστελνες; Αν σου έλεγαν ότι πρέπει να πληρώσεις για τα εισιτήρια και τη διαμονή της;

Εγώ θα την έστελνα. Εμείς πες ότι είμαστε καλά οικονομικά και μπορούμε να τη στείλουμε. Αλλά παρόλα αυτά σίγουρα είναι θετικό και κανονικά έτσι πρέπει κιόλας.

Τα άλλα τα παιδιά που δε θα μπορούσαν; Δεν θα ήταν κρίμα;

Αυτό ναι, δεν μπορούν όλοι.

Έχεις εσύ οποιεσδήποτε προτάσεις βελτίωσης για το Πρόγραμμα; Με όσο πήρες μέρος σκέφτεσαι εσύ ως γονιός ότι θα μπορούσε κάτι να βελτιωθεί; Στην επικοινωνία, στο οικονομικό ή στην οργάνωση π.χ.;

Κοίταξε, το βρίσκω... δε μπορώ να σκεφτώ τώρα κάποιο... κάτι που να έλειπε και δεν υπήρχε...

Σου φάνηκε μια χαρά δηλαδή. Κάποιος γονιός είπε να γίνει πιο μαζικά, να απευθύνεται το πρόγραμμα σε όλα τα παιδιά.

Ναι, τώρα πήγανε λίγα παιδιά. Αυτό δεν ξέρω, αυτό είναι άλλο πρόγραμμα τώρα, μιλάμε αυτό, ακόμα και στο Εράσμους οι φοιτητές δεν μπορούν να πάνε όλοι, θα πάνε κάποιοι.

Δεν θα έπρεπε, ξέρω 'γω;

Ναι, αυτό θα ήταν πολύ καλό να γινότανε. Αλλά αυτό δεν μπορεί να γίνει όμως, να φιλοξενηθούνε πάλι έτσι σε...δεν ξέρω... (Κ: δεν ξέρουν να μιλάνε και πολλοί Αγγλικά). Πες ότι αρκετοί μπορούνε ας πούμε, αυτοί που μπορούν (να μιλάνε) να μπορούσαν να πάνε, θα ήταν ωραίο αν πηγαίνανε.

Με το λίγο που μιλάνε θα μπορούσαν να βρουν έναν τρόπο επικοινωνίας... Φαντάσου τώρα να το κάνανε στο Γυμνάσιο ή το Δημοτικό... γιατί να μην ενημερώνουν όλα τα σχολεία και να γίνεται για όλα;

...